

РОБЪРТ СИЛВЪРБЪРГ ТАЙНСТВАТА НА СТЕНАТА

Превод от английски: Дора Дончева, 1993

chitanka.info

На Урсула Ле Гуин

И макар непрестанно човек да е изпълнен със страх и раздразнение, все пак у него надделява необяснимо чувство на лекота и свобода... и въпреки всичко той е щастлив; човек неволно прекосява границата на някаква неизвестна страна, за да открие, че вече не е същият.

Греъм Грийн
„Journey Without
Maps“

1.

Чуйте ме и запомнете. Аз, Полър Недъгавия, вече бях на Покрива на света, на върха на Стената и изпитах ужасния огън на Апокалипсиса и сега пиша тези редове. Видях странните удивителни богове, обитатели на онези места, влязох в схватка с тях и се завърнах богат с познанието за тайните на живота и смъртта. Преживях и изстрадах много, научих много, но трябва да науча и вас в името на вашите души.

Ако сте от моето селище, тогава знаете кой съм. Ала аз искам тази историята да бъде чута и разбрана далеч зад неговите предели. Ето защо ще започна оттам, че моят баща е Габриан син на Дрок, моята Къща е Къщата на Стената, а родът ми в тази Къща произхожда от клана на Стената. Както виждате произходът ми е благороден.

Не помня баща си. Заминал на Поклонение, още когато съм бил малко момче и повече не се завърнал. Така че за разлика от живота на другите, които имаха бащи да ги напътстват, в моя духовен живот има празнина. Чак до юношеството носех у себе си, като детски спомен, образа на висок човек със светли очи и силни ръце — той ме люлее и подхвърля високо над главата си, а когато ме хваща се смее с дълбок, плътен глас. Но това не е ясен спомен. Може съвсем друг човек да ме е вдигал и подхвърлял по същия начин. А може всичко това въобще да не се е случвало. Не знам. Но в продължение на много години беше единственото, което имах от баща си — спомена за светли очи, силни ръце и гръмогласен смях. Навремето бащата на баща ми също отишъл на Стената. Това е традиция в нашето семейство. Ние сме хора с неспокоен дух — Пилигрими по природа. Винаги сме били такива. Поклонението е свещен обичай на нашия народ. Голямото, определящото събитие в човешкия живот. Няма значение дали човек ще стане Пилигрим или не, при всички случаи то винаги оставя отпечатък върху него. А ние сме от Пилигримите. Претендираме, че произхождаме по права линия от Първия Катерач. Приемаме за нещо естествено, че ще станем Пилигрими, когато навършим нужната

възраст и ще отидем горе, в зловеците висини, където човешкото тяло и душа са подложени на смъртния риск да бъдат трансформирани от силите, витаещи там.

И баща ми, както и бащата на баща ми, не успя да се върне от царствата във висините, където диреше боговете. През момчешките си години не се замислях за Поклонението. Тогава знаех, че то засяга хората във втората половина на второто им десетилетие. Винаги ми е било ясно, че щом настъпи моят час, аз ще бъда Кандидат за Пилигрим, ще бъда избран и ще изпълня мисията си успешно. Тъй като за мен Поклонението бе неизбежност, аз си позволявах изобщо да не мисля за него и така успях да го превърна в нещо нереално.

Може би ще решите, че в моето раждане има пръст съдбата, че съм бил предопределен за висши цели, че свещени мълнии са проблясвали над главата ми, а хората по улиците са правели ритуални жестове, виждайки ме да минавам край тях. Не беше така. Като изключим недъгавия ми крак, аз бях съвсем обикновено момче. Нямах ореол, нито лицето ми беше озарено от блясъка на светостта. Нещо подобно стана по-късно, да, много по-късно, след като сънувах Звездния си сън. Иначе бях обикновено момче — момче, като всички останали. През юношеството си, за разлика от други хора, не потъвах в размисли за Поклонението, за Стената и нейните Кралства, за боговете — обитатели на нейните върхове, или в други подобни тежки мисли. Не аз, а Трайбън, моят най-добър приятел, беше обсебен от фаталните въпроси за крайната цел и най-висшите намерения, за целта и средствата, за същността и явленията. Именно Трайбън, Трайбън Мъдрия, Трайбън Мислителя разсъждаваше задълбочено върху тях и постепенно ме увличаше и аз да се замисля.

Но преди да дойде този момент, за мен значение имаха единствено обикновените радости от детството на едно момче — лов, плуване, тичане и боричкане, смях и момичета. Бях добър във всичко, освен в бягането заради недъгавия си крак — той така и не можа да бъде изцерен при нито една моя Промяна на формата. Но иначе бях силен и издръжлив и никога не позволявах този недъг да се намеси по някакъв начин в живота ми. Винаги съм живял, като че ли и двата ми крака са напълно здрави. Ако човек има физически недостатък като моя, това е единственият начин да се избегне самосъжалението — чувство, отровно за душата. И така, щом имаше състезание —

участвах и аз. Катерех се наравно с моите приятели по върховете на покривите. Случеше ли се някой да ми се подиграва, че куцам намираха се и такива, които се забавляваха да крещят „Недъгав! Недъгав!“ — биех, докато окървавя лицето му, независимо колко беше голям или силен. И като предизвикателство към нелепата подигравка, реших да взема Недъгав за фамилно име, нещо като почетен знак, носен с гордост. Ако на този свят има справедливост, не моят, а кракът на Трайбън трябваше да бъде недъгав. Може би не бива да казвам такива жестоки думи за човек, за когото твърдя, че обичам. Но аз само имам предвид, че на света има хора на мисълта и хора на действието. Хората на действието трябва да притежават подвижност и сила на тялото, а мислителите се нуждаят от подвижност и сила на мисълта. Аз имах ловкост и физическа сила в изобилие, и все пак моят крак ми пречеше, въпреки всичките ми усилия. Трайбън Мислителя нямаше никаква сила в крехкото си тяло, затова се питам защо боговете, вместо на мен, не бяха дали на него този недъг. Един физически недостатък повече не би направил живота му по-лош, а аз щях да съм по-годен за предопределението на съдбата. Но боговете никога не са толкова прецизни при разпределението на нашите дарби.

Ние бяхме странна двойка: той дребен и крехък, слаб като перце, а аз як, силен и неизтощим. Трайбън не само изглеждаше, че може да бъде повален с един удар, но и наистина беше така. Затова пък веднъж завинаги дадох да се разбере, че ако има нещо за удряне, ръка ще вдигам аз и няма да съм бития. Какво всъщност ни привлече един към друг? Принадлежността ни към една Къща и към един клан само по себе си не бе причина за нашето приятелство.

Мисля, че здраво ни свърза, макар да бяхме толкова различни, обстоятелството, че и двамата имахме по нещо у себе си, което ни караше да страним от другите. В моя случай — кракът ми. При Трайбън — неговият ум, които поражаваше околните.

Именно Трайбън ми показва пътеката към Върха на Стената и то още, когато бяхме само на дванайсет години.

Името на моето родно място е Джесподар. Според Летописците и Учените думата е от староготарски — езикът, на който се е говорило някога тук — и означава „Тези, Които Останаха Предани на Стената“. Мисля, че това е така. Казват, че нашето селище е най-близо до Стената — точно в подножието ѝ. Всъщност то не е селище, а по-скоро

част от огромен конгломерат от населени места, вплетени едно в друго и населена с хиляди хора. Човек може да тръгне от центъра на Джесподар и пътят ще го отведе до самата Стена. Ако предприемеш голямо пътуване около подножието на Стената, ще попаднеш в множество други населени места — може би хиляди — по нейното протежение. Но според Учените нито едно не е в такова съседство до Стената както Джесподар. Във всеки случай така ни учат в Джесподар.

Сега искам да ви разкажа за деня, когато Трайбън запали за пръв път искрата на Поклонението в моя дванайсетгодишен разум. Беше при заминаването на Пилигримите. Сигурно знаете каква величествена тържественост и великолепиe придружават събитието. Церемонията, свързана с Процесията и Заминаването не се е променила от древността. Събират се кланове от всички Къщи. Свещените предмети на всеки род се изнасят на открито — жезли, свитъци, талисмани. Рецитира се всеки последен стих от Книгата на Стената, което изисква седмици наред непрекъснати усилия. И най-накрая от Ложата на Пилигримите пред множеството се появяват Четирийсетте щастливи избраника, за да се представят и сбогуват. Това е изключителен момент, защото ние вече няма да видим повечето от тях — всички го знаят — а онези, които все пак се завърнат, ще бъдат преобразени до неузнаваемост, както е ставало винаги.

В онези безоблачни дни за мен всичко това беше просто един голям празник. Вече много дни хората от периферията идваха в нашата Къща, разположена най-близо до Стената. Ние бяхме Къщата на Стената — Къщата на Къщите. Дойдоха хиляди, стотици хиляди и цялото невъобразимо гъмжило от участници в празника така прииждаше, така се притискаше, че доста често установявах, че несъзнателно сме променили формата си, просто поради горещината и задръстването. Налагаше се да полагаме усилия, за да си възвърнем предпочитаните форми.

Накъдето и да погледнехме, земите на нашата Къща преливаха от тълпи. Хората бяха навсякъде, проникваха във всяко нещо. Газеха хубавите ни прахови лозя, тъпчеха и мачкаха красивите папрати-ками, опоскаха гамбелосите и отмъкнаха всичките им сочни зрели, сини плодове. Така ставаше всеки път от толкова много дузини години, колкото никой не можеше да запомни. Очаквахме събитието и се бяхме примирили. Продълговатите Къщи и кръглите Къщи бяха препълнени,

препълнени бяха и ливадите, и свещените дъбрави. Някои дори спяха по дърветата, защото нямаше друго място. „Виждал ли си някога толкова много хора?“ — питахме се непрекъснато един друг, макар само преди една година бяхме свидетели на същото, но въпреки това не можехме да не се удивляваме.

Дори няколко кралски пратеници бяха дошли да наблюдават церемонията. Едни такива надуты дебелаци, наметнати с червено-зелени мантии, те крачеха сред тълпата сякаш нямаше никой на пътя им. Хората отстъпваха, щом ги видяха. Разпитах за тях Урилийн, брата на майка ми, който ме бе отгледал поради отсъствието на баща ми. „Това са мъжете на Краля, момчето ми, — обясни той. — Понякога идват на празника, за да се позабавляват за наша сметка!“ — и процеди жлъчна ругатня. Смаяхме се, защото Урилийн беше кротък и тих човек.

Аз ги наблюдавах, както сигурно бих гледал хора с две глави или шест ръце. Никога преди това не бях виждал мъжете на Краля, всъщност оттогава повече не ги видях. Всеки знае, че някъде от другата страна на Коза Сааг, в един голям град, в огромен палат живее Краля и държи в подчинение много селища, включително и нашето. Той притежава магията, която принуждава всичко и всички да се движат и работят и, затова предполагам, че сме зависими от него. Но той е толкова далече, неговите закони дотолкова нямат нищо общо с нашето всекидневие, че със същия успех можеше да живее на друга планета. Прилежно му поднасяхме почитанията си и тук свършваха допирните ни точки с него и с правителство му. За нас той беше фантом. През годините рядко се сецах за него. Тези мъже на служба при Краля, дошли от толкова далеч, за да присъстват на нашия празник, ми напомняха колко е необятен светът и за колко малко неща извън моето родно място, легнало в сянката на Стената, всъщност знаех. Затова именно Кралските мъже събуждаха моето страхопочитание.

Празникът течеше. Дните се нижеха, възбудата нарастваше и стигаше до екзалтация. Наближаваше моментът на Процесията и Заминаването.

По обичая избраните Пилигрими не се показваха, никой не ги бе виждал от месеци и естествено на никого не бе разрешено да ги види сега, в този съдбовен момент. Те оставаха скрити в Ложата на

Пилигримите — двайсет мъже в една стая и двайсет жени в друга. Подаваха им храна през процепа на вратата.

А ние, останалите, се отдавахме неспирно на пиршеството. Песни, танци и пиянство ден и нощ. Имаше, разбира се, и много работа. Всяка Къща поемаше своите задължения. От Къщата на Дърводелците градяха наблюдателни площадки, от Къщата на Музикантите изпълняваха възторжени песни с пукването на зората до лунните часове, от Къщата на Светците пееха на площада хвалебствени молитви с пълен глас, от Къщата на Певците рецитираха безспирно пред Ложата на Пилигримите неизброимите стихове от Книгата на Стената, от Къщата на Винарите издигаха павилиони и отваряха бъчва след бъчва щом я пресушахме, което ставаше наистина бързо. Представители от Къщата на Клоуните, облечени в жълти роби се смесваха с нас, кривяха лица, правеха физиономии и весело се боричкаха с хората. Къщата на Тъкачите предостави тежки златни килими, за да бъде постлан пътя до Стената. Къщата на Метачите се трудеше усърдно, за да разчисти купищата отпадъци, останали след тълпите. Без задължения бяха единствено младежите, като Трайбън и мен. Но ние долавяхме, ние разбирахме, че възрастните вършат своята работа с радост, защото беше време за всеобщо веселие. Ние, които принадлежахме на Къщата на Стената, имахме за задача да съгласуваме дейността на другите Къщи. Макар че представляваше непосилен товар, за нас това бе източник на голяма гордост. Тогава начело на Къщата стоеше Мерибайл синът на брата на бащата на моя баща. Мисля, че когато наближи денят на Процесията, той не спеше една дузина нощи.

И ето, че дойде самият ден на Заминаването — както винаги, това беше дванайсетия ден от Елгамор. Утринта беше топла от изпарения. Непрестанно валеше дъжд. Листата по дърветата блестяха като остриета. Земята под краката ни бе мека като гъба.

Едва ли може да се каже, че задушаващата топлина и поройният дъжд са нещо ново за нас — жителите на низините. Тогава, както и сега, ние живеем по цяла година в горещина, която задушава плътта ни и това ни харесва. Но въпреки всичко, жегата бе изключителна, а дъждът необичаен. Въздухът бе като блато — онази сутрин имахме чувството, че вдишваме вода. Всички се бяхме нагиздили в нашите прекрасни одежди за Процесията — сини кожени гамаши, яркочервени

панделки и жълти кепета с провиснали дъна — еднакви и за децата, и за възрастните. Само че бяхме мокри до кости от дъжда и от потта, която се стичаше по нас. Горещината бе толкова голяма, въздухът бе толкова лепкав, че си спомням колко трудно ми се удаваше да запазвам своята форма. Ръцете ми непрекъснато се топяха и извиваха, раменете ми се поклащаха под странен ъгъл над торса, така че се наложи да стисна зъби и с неимоверни усилия да върна всичко на място. До мен Трайбън също се гърчеше от форма във форма, но колкото и да се променяше, все си оставаше крехък, с хлътнал гръден кош и големи очи, крака като пиццалки и мършав врат.

С приближаването на Процесията се случи чудото. Точно, когато певците произнасяха последните думи от финалните стихове на Книгата на Стената, дъждът рязко намаля, плътната лепкава сива мъгла се разрежи и изчезна, тежкият небесен свод се проясни. Лек хладен ветрец подухна от север. Всичко стана чудодейно чисто и блестящо. От синкаво-белия Екмелиос бликна ярка топла светлина и той засия ослепително над нас като огнен скъпоценен камък, украсил челото на небето. Беше ден с две слънца, в ден като този можехме да видим огромната далечна сфера на червената Марилема — слънцето, което не ни дава топлина. Можяхме да видим всичко. Всичко. „Коза Сааг“ — изкрещяхме в един глас, като жестикулирахме. Да. Стената се разкриваше пред нас с цялото си величие. Досега скрита от наситения с влага утринен въздух, тя се появи пред нас, въздигна се нагоре, нагоре, нагоре. Пронизваше небето и чезнеше в необятните висини. Разтрепери, хората се свличаха на колене и обзети от страх и смирение пред внезапно откритата им се гигантската планина, започнаха да ридаят и да се молят.

Наистина Коза Сааг представлява внушителна гледка, дори когато обичайните ниски облаци скриват по-голямата част от нея и се вижда само сгушената червеникава основа. Но тази сутрин тя надмина себе си по внушителност. Никога преди не ми е изглеждала по-огромна и по-величествена. И в този ден аз си представях, че ще видя пътя към дома на боговете. Нейният безкраен склон се издигаше нагоре, нагоре — исполинска розова материя с неимоверна височина, дължина и ширина, изтегнала се на земята като огромен задремал звяр. Взирах се с почуда в нейното сложно преплетено, масивно тяло, в нейната сипаничава, шуплеста повърхност, в милионите остри върхове и

чертози, в безбройните кухни и процеци, в множеството хълмове от подножието, в безчислените кули и перила, в хилядите бодливи хребети и невъобразими пътеки, които се вият нагоре и водят към Кралствата във висините. Още тогава, в момента на разбулването си, ми се стори, че успях да почувствам могъществото на великите сили: те са там и ни притискат тук долу — невидими огънове, които се възпламеняват от всяко каменно лице на Планината, от всяка скала, от всяка бучка пръст; сили, които обсебват всеки дръзнал да се окаже на онези височини, превръщайки слабите и непредпазливите в същества, които не могат повече да бъдат считани за хора.

Нашият клан е кланът на Стената от Къщата на Стената, откъдето винаги са били избирани старейшините на нашата Къща. Затова Трайбън и аз имахме привилегировано място в процесията. Седяхме върху главната наблюдателна платформа точно срещу каменната кръгла Къща на Завърналите се, разположена в близост с Ложата на Пилигримите, откъдето щяха да се появят Четирийсетте избраници. С други думи бяхме в центъра на събитието. Беше наистина зашеметяващо — да знаеш, че огромното гъмжащо множество от хиляди, хиляди хора от всички кланове, от всяка Къща на нашето селище е подредено около една централна точка, където бяхме ние, и се простира нататък чак до границата на селището, дори и отвъд него. Тук бяха благородници и плебеи, мъдреци и глупци, силни и слаби, всички един до друг по затревените улици, под сянката на великата планина Коза Сааг.

ТОГАВА чух думите, които промениха живота ми. Докато чакахме, Трайбън се обърна към мен и някак странно, с войнствен режещ глас попита:

— Полър, смяташ ли, че е възможно да те изберат за Пилигрим?

Погледнах го удивен. Както вече споменах, никога не бях обезпокоявал мислите си с подобни въпроси. Приемах го за неизбежна даденост в моя живот. Във всяко поколение, още от времето на първата луна, е имало избраници от моята фамилия. Нямах нито братя, нито сестри, следователно, когато му дойде времето, щях да тръгна. Моят крак нямаше да бъде никаква пречка. Затова му отвърнах разпалено:

— Във вените ми тече кръвта на Първия Катерач. Моят баща беше Пилигрим, както и баща му преди него. Аз също ще бъда, щом настъпи моят час. Да не би да мислиш, че няма да бъда избран?

— Разбира се, че ще бъдеш — съгласи се Трайбън, като се взираше в мен напрегнато. Очите му бяха огромни, кръгли и тъмни със светли процепи в средата. — Ще тръгнеш нагоре, така както са го правили много други преди теб. Ще се катериш, ще се изкачваш, ще се мъчиш, ще страдаш... и най-вероятно е да умреш някъде горе, както става с повечето от тях, или ще се завърнеш като побъркан дърдорко. Какво хубаво има в това? Какъв е смисълът? Каква е цената на целия този убийствен труд, Полър, ако се изкачваш само, за да умреш или да се върнеш обезумял?

Беше прекалено дори за Трайбън — звучеше като богохулство.

— Как можеш да задаваш такива въпроси? Поклонението е свещена мисия.

— Така е.

— Тогава какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че да бъдеш само Пилигрим е нищо. Просто трябва да извървиш много път. Разбираш ли, това е всичко. Нагоре, нагоре, още, и още и пак нагоре. Движиш единия си крак, после другия и вече си по-високо в планината. Всяко животно без разум може да го направи. Нужна е само издръжливост. Разбираш ли ме, Полър?

— Да. Не. Не те разбирам въобще, Трайбън.

Лека усмивка се появи по лицето му:

— Искам да кажа, че да бъдеш избран за Пилигрим само по себе си не означава нищо. Наистина това е чест, но ако се замислиш, ще видиш, че зад тази дума не се крие нищо.

— Щом така казваш...

— Не означава много, ако просто скърцаш със зъби и се катериш, щом няма никакъв по-дълбок смисъл, заради който да се подложиш на такова изпитание.

— Тогава кое има значение? Може би оцеляването, докато стигнеш Върха?

— То е част от него.

— Само част? — погледах озадачено аз и примигах срещу него.

— Това е идеята, Трайбън. Затова тръгваме. Изкачването,

изминаването на целия път до Върха, в това се крие целия смисъл на Поклонението.

— Да, точно така, но след като веднъж стигнеш Върха, после какво? Това е основният въпрос, разбираш ли?

Колко неприятен и досаден може да бъде понякога Трайбън.

— И после — не се предавах аз, — се представяш на боговете, ако можеш да ги намериш. Изпълняваш съответния ритуал и поемаш пътя обратно надолу.

— Съобщавах го, сякаш е нещо обикновено.

Погледнах го, без да кажа нищо. Много, много тихо той промълви:

— Как мислиш, коя всъщност е целта на Поклонението, Полър?

— Ами... — колебаех се аз. — Всички я знаят. Да се представим на боговете, които живеят на върха на Коза Сааг, да ги открием, да измолим тяхната благословия. Да пребъде благоденствието на нашето селище, като отдаваме почит на светците.

— Да — потвърди той — и какво още?

— Какво още? Какво още може да има? Изкачваме се, отдаваме почитта си и слизаме. Според теб не е ли достатъчно?

— Първия Катерач — не отстъпваше Трайбън, — твойт велик праотец, какво постигна Той?

Не беше нужно да мисля. Думите, които устата ми сякаш сама произнесе идваха направо от катехизиса:

— *Той се помоли на боговете да им стане чирак и Те Го научиха как да използва огъня и как да прави сечивата, нужни ни за лов и строителство и как да отглеждаме посеви, и как да се обличаме в кожи от животни и много други ценни неща. И после Той слезе от Планината и научи на тези неща хората от низините, които живееха в мизерия и невежество.*

— Затова ние почитаме Неговата памет. Ти и аз, Полър, трябва да направим същото, което стори Той, Който се Изкачи. Да се изкачим на Стената, да намерим боговете, да научим от тях нещата, които са ни необходими. Това е най-важната причина, за да идем — да научим. Да научим, Полър.

— Но ние вече знаем всичко, което ни е нужно.

— Глупости! — той се изплю. — Глупости! Наистина ли вярваш в това? Ние все още сме невежи! Живеем като зверове в тези селища.

Като скотове. Ловуваме, отглеждаме посеви и се грижим за градините. Ядем, пием и спим. Ядем, пием и спим. Животът си върви и нищо не се променя. Смяташ ли, че това е достатъчно, за да бъдем хора?

Гледах го втрещено. Напълно ме зашемети.

— Нека ти кажа още — промълви Трайбън, — че аз също смятам да стана Пилигрим.

— Ти ли, Трайбън? — изсмях се направо в лицето му.

— Да, аз. И нищо не може да ме спре. Защо се смееш, Полър? Смяташ, че никога няма да изберат някой толкова слаб физически? Не, Полър, ще ме изберат! И теб ще те изберат, независимо от недъгавия ти крак. Ще изберат и мен, макар че не ми достига физическа сила. Аз ще направя така, че да се случи. Кълна се в Този, Който се Изкачи. Кълна се в Креш и във всички богове на небесата!

Очите му искряха с мистична и зловеща светлина, която го правеше тъй загадъчен и страшен за всички, понечили да се изправят срещу него. В Трайбън имаше Сила. Ако беше роден като Магьосник, а не в Къщата на Стената, щеше да бъде Санта-Нила — човек с голяма магическа сила, която му дава възможност да управлява. Сигурен съм в това.

— Там, горе има работа за нас, Полър. Има хиляди важни неща — те трябва да се научат — и знания, които трябва да се донесат долу. Затова е започнало Поклонението, за да можем да застанем в краката на боговете и да научим каквото знаят те, да повторим стореното от Първия Катерач. Вече много време, Полър, нищо не е донесено от Планината. Ние не напредваме. Живеем, както винаги сме живели. А който стои на едно място, след време започва да се плъзга назад. Да, Поклонението още продължава, но Пилигримите или не се завръщат, или идват с помрачен разсъдък. Не носят нищо полезно със себе си и ние оставаме там, където сме били. Това е загуба, Полър. Трябва да променим нещата. Заедно с теб ще се изкачим рамо до рамо, аз и ти, ще преодоляваме Кралство след Кралство, както е направил Първия Катерач. Точно като него ще се срещнем с боговете и ще получим техния благослов, ще видим всички чудеса, ще научим всички тайни. И заедно ще се завърнем с новото познание, което ще промени Света. Ние дори не можем да предположим за какво става въпрос. Но аз съм сигурен, че знанието е там. Зная го без съмнение. Ние трябва да го

открием. Ето защо трябва да станем Пилигрими — аз и ти. Разбираш ли ме? *Трябва да направим всичко възможно.*

Той протегна длан и обхвана с пръсти най-дебелата част от ръката ми, три пръста отгоре и три отдолу, и така забиваше краищата на пръстите си, че дъхът ми спря от болка. И това беше дребничкият Трайбън, със сила не по-голяма от силата на риба! В този миг нещо като искра прескочи между нас, нещо от странния огън, който гореше у него, нещо от треската, обхванала душата му. И аз усетих как тя пламна у мен, нещо съвсем ново, страстния копнеж да намеря моите богове на тази планина, да застана пред тях и да им кажа:

— „Аз съм Полър от Джесподар и съм тук, за да ви служа. Но и вие трябва да ми служите. Искam да ме научите на всичко, което знаете.“

Той ме държеше така вече доста време и ми се стори, че никога няма да ме пусне. Рязко, но нежно отблъснах ръката му, както човек отблъсква блестулка, зареяла се над главата му, но твърде красива, за да бъде наранена. Той ме пусна, аз обаче чувах тежкото му дишане. Безпокоеше ме силната възбуда, връхлетяла Трайбън, пламнал от вълнение. Този възбуда се бе предала и на мен.

— Виж — посочих аз в отчаянието си да избягам от моментното напрежение, защото такива силни изблици бяха нещо ново за мен и ме караха да треперя — виж, Процесията започва.

РАЗБИРА СЕ, всеки произнесе по едно шът, за да накара съседите си да млъкнат, защото голямото шествие започваше. Метачите, с лилави подбедреници, прогонваха с малки метлички опасните духове от пътя, танцувайки, а после, след настъпилата тишина, изпод утринните тежки мъгли, които падаха в ниските части на селището, се появи основната част на Процесията. Мерибайл, синът на брата на бащата на моя баща, пременен в разкошна бляскава мантия, изтъкана от плътно прилепващи алени пера на гамбардо, беше начело. От едната му страна вървеше Тиспър Втория Живот, най-старият човек в селището, живял пълни седем десетилетия. Той беше баща на бащата на бащата на Трайбън. От другата страна на Мерибайл крачеше още един от нашите стари хора — Гамилиар Втория Живот — наскоро отпразнувал започването на своята седма десятка. След

тримата в Процесията се нареждаха старейшините на всички Къщи. Те се движеха бавно и внушително по двойки. Сега обаче съзнанието ми не бе заето с Процесията. То бе обсебено от думите на Трайбън, разпалили у мене нови и всепоглъщащи амбиции. Той пробуди у мене нова и неутолима жажда. И така аз дадох своя обет. Ще изкача Стената. Ще стигна до най-високата точка и ще достигна Върха. Тогава ще прикова поглед в очите на боговете, откъдето излиза цялата мъдрост на Света и ще поема всичко, което могат да ми дадат. После ще се завърна в нашия дом в долината, което малцина успяха да сторят, но ще се върна със здрав разум и ще науча другите на всичко, което съм овладял там, горе. И нека бъде така. Оттук нататък целта на моя живот бе изсечена на камък. Това беше целта и на Трайбън. Колко странно! Това крехко и непохватно момче също мечтаеше да стане Пилигрим. Положението беше направо смешно. Можеше никога да не го изберат — никога, *никога*. И все пак аз знаех, че когато Трайбън желае нещо много силно, винаги намира начин да го получи. Може би трябваше да изпълним заедно мисията? Аз и Трайбън. Ние бяхме само по на дванайсет години, а нашият живот от този момент нататък беше безвъзвратно предопределен.

2.

Събитията от деня на Процесията за мен преминаха като сън. Старейшините на Къщите вървяха сериозни, изпълнени с чувство за собствено достойнство. След тях се появиха Музикантите и огласиха въздуха със звуците на тънбори, галимонди и банданаи, а Жонгльорите скачаха и се премятаха, пружинираха на ръце и сменяха формата си с невъобразима бързина, докато хвърляха високо нагоре островърхите си сепинонги и ловко ги улавяха. После бяха изнесени свещените предмети. Светците с тържествен вид ги носеха върху бронзово-зелени възглавнички. След тях самостоятелно, без какъвто и да било ритъм или такт, вървяха петима или шестима от Завърналите се — движеха се в свой собствен свят и отдаваха чест на Процесията единствено с присъствието си. След като отминаха Ложата на Пилигримите, те се вляха в тълпата и повече нямаше да ги видим през този ден, а както впрочем всички знаехме — и през цялата година.

Идваше ред на танците. Танцовите кланове на различните Къщи се появяваха един след друг, пищно нагиздени. Всеки изпълняваше отличителния танц на своята Къща. Тъкачите изиграха танца на Ястреба, Писарите представиха танца на Шамблъра, Месарите показаха танца на Мечката, Винарите — танца на Скалната маймуна. Магьосниците танцуваха заклинателни танци, Дърводелците изобразиха танца на Чука и тъй нататък, чак до танца на Елфа-вятър изпълнен от Фокусниците, танца на Водопада представен от Земяделците, Огнения танц на Лечителите, Небесния танц на Вълците, представен от Съдиите. И най-накрая маскирани и нагиздени по-бляскаво от всички, се появиха танцьорите от Къщата на Стената, за да покажат с бавни и величествени стъпки танца на Стената.

Имаше обаче нещо повече, много повече — вие знаете така добре, както и аз, колко величава и великолепа е Процесията на Поклонението. Часовете отлитаха шеметно, но думите на Трайбън продължаваха да изгарят душата и сърцето ми.

За пръв път в живота си бях озарен от прозрението кой съм.

Знаеш ли кой си? „Аз съм Моска“ — отговаряш ти. — „Аз съм Хелкитан“. „Аз съм Самвол Кожаря“ или каквото там е твоето име. Но твоето име, това не си ти.

Аз съм „Полър Недъгавия“ казвах на хората и въпреки всичко няхах реална представа кой или по-точно какво представлява Полър Недъгавия. Сега започнах да разбирам. Трайбън завъртя ключа в моето съзнание и аз започвах да опознавам себе си малко по малко. Кой беше Полър? Полър е *Този, Който Ще Стане Пилигрим*. Е, да, но аз вече го знаех. Какъв Пилигрим ще бъде Полър? Той ще разбира смисъла на Поклонението... Да. Да. И понеже бях роден в Къщата на Стената, предполагаше се, че очаквам с нетърпение момента, да се включа в изпълнението на ритуали и церемонии, само че беше малко вероятно да го направя. И така аз бях без ясна мисъл и без посока. Моят бъдещ живот нямаше конкретни очертания. Ала сега аз вече знаех, действително знаех, а не просто приемах, че съм роден, за да бъда Пилигрим. Чудесно. За първи път разбихах какво означава това.

— Виж — възкликна Трайбън, — вратите на Ложата започват да се отварят.

Те наистина се отваряха — двете огромни крила от преплетена дървесина, с тежки бронзови обкови, се отваряха само в този ден от цялата година. Залюляха се леко, съпротивлявайки се на дебелиите каменни панти и миг по-късно избраните Пилигрими пристъпиха напред. Мъжете излизаха от лявата зала, а жените — от дясната. Озовали се навън, на дневна светлина, те бяха бледи и примижаваха, защото не се бяха показвали от деня, преди половин година, когато имената на избраниците бяха оповестени. Кръв се стичаше по скулите, дланите, ръцете и дрехите им. Току-що бяха изпълнили Жертвоприношението на Свещеносвързаните — последното задължение преди да напуснат Ложата. Бяха загрубели и излинали от изтърпените изпитанията. Лицата на повечето бяха мрачни и унили, сякаш поемаха не към славата, а към своята гибел. Бях забелязал, че всяка година почти всички Пилигрими изглеждат така. Чудех се защо. Бяха положили такива усилия, за да бъдат избрани и след толкова много мъки бяха успели да постигнат въжделената цел. Защо тогава изглеждаха тъй унили? Само неколцина имаха вид на преобразени от оказаната чест. Вдъхновеният им поглед бе обърнат към Коза Сааг, а

лицата им сияеха от вътрешна светлина. Беше прекрасно да ги наблюдава човек.

— Ето, там е братът на Гали — прошепнах на Трайбън. — Виждаш ли колко е щастлив? Така ще изглеждам и аз, щом удари моят час.

— Също и аз.

— Гледай, гледай, ето и Транс!

Транс беше нашият истински герой — атлет с изключителни способности, с безукорна форма, висок като дърво, с божествено тяло, ненадминат по красота и сила. Щом Транс се появи пред Ложата на Пилигримите, всички се разшумяха от вълнение.

— Обзалагам се, че той ще се качи на Върха, без да спре дори да си поеме дъх. Няма да чака останалите — ще тръгне и ще върви без отдиш.

— Сигурно — подхвърли Трайбън. — Горкият Транс.

— Горкият Транс? Какво говориш? Само можем да му завиждаме!

Трайбън поклати глава.

— Да завиждам на Транс? О, Полър, не! Завиждам му за широките плещи и дългите крака, за нищо друго. Не разбираш ли? Точно този момент, сега, е най-хубавият в неговия живот. Оттук нататък за него всичко ще става все по-лошо.

— Защото е бил избран за Пилигрим ли?

— Защото ще върви пред другите — поясни Трайбън и се обърна, обгръщайки се с плътната завеса на мълчанието.

Транс премина пред нас в лек бяг — една тържествуваща фигура с вдигната нагоре глава към Планината. Процесията почти приключваше. И последните за тази година Пилигрими бяха отминали и се насочиха към огромното червенолисто дърво замбер. Тук е мястото, където се пресичат всички пътища, точката, от която всичко в нашето селище започва. Те завиха рязко край дървото и тръгнаха надясно по пътя, който щеше да ги отведе право към Коза Сааг. Зад тях вървяха последните участници в Процесията, най-тъжната група — орда от отхвърлените Кандидати, чиято унизителна задача бе да носят чак до границата на селището денковете с екипировката на избраниците.

Колко много ги съжалявах! Как се сви сърцето ми при вида на техния срам!

Имаше стотици и стотици в редици по петима. Те минаваха край мен и ми се струваше, че броят им няма край. Знаех, че бяха оцелели след продължителни изпитания и трудности при подбора. Но и мнозина загиваха. Дори и след тези загуби пак оставаха, според мен, по осемдесет-деветдесет за всяко едно от тези Четирийсет места, които биваха отхвърлени. Винаги е било така. Много тръгваха, малцина успяваха. През моята година, а тя беше дълга, макар да не беше необичайно, имаше четири хиляди двеста петдесет и шест Кандидата. За всеки от нас шансът да бъде избран беше по-малко от едно на сто.

И въпреки всичко отхвърлените крачеха гордо, както и победителите — с вдигнати глави, с поглед, отправен към Планината. Така беше всяка година. Никога не можах да го проумея. Е да, наистина беше чест да бъдеш Кандидат, макар и неуспял. Но аз не желаех да попадна в техните редици.

Те отминаха и Процесията свърши.

— Сега трябва да се появят Метачите, както в началото — забеляза Трайбън. — За да прогонят духовете, които се събират на глутници, след като отминат хората.

Свих рамене. Понякога не можех да изтърпя чудатостите на Трайбън. Вниманието ми бе съсредоточено върху пътя към Коза Сааг — той започваше отляво, от северозападната страна на селището. Пилигримите все още бяха в равнинната част и затова не се виждаха, а злощастните носачи зад тях бяха в полезрението ни. След малко носачите потънаха в падината, а първите Пилигрими се появиха на добре видимата стръмна част от пътя, който се издига право на запад от селището, за да се изкачи после към хълмистите подножия на Стената. Двойната светлина от брилянтно белия Екмелиос и рубинено червената Марилема ги обгръщаше в ослепителна аура, докато се изкачваха нагоре по пътя, застлан със златотъкани килими. Наблюдавах ги и изпитвах силно вълнение, вълнение до прилошаване.

Треперех, гърлото ми пресъхна, лицето ми застина като маска. Години наред бях присъствал на заминаването на Пилигримите. Но този път беше различно. Сега си представях, че съм сред тях и се изкачвам нагоре, нагоре към Стената. Селището се смалява, смалява и се превръща в малка точка зад мен. С изкачването усещах въздухът да

става по-хладен и по-остър. Отмятах глава назад и се взирах в далечния непознат Върх, а душата ми пееше от щастие.

Трайбън бе сграбчил отново ръката ми. Този път не го отблъснах.

Докато Пилигримите се изкачваха, заедно изричахме имената на Постовете:

— Роцен... Ацен... Глей... Хеспен... Сент...

Обикновено Поста Сент беше последния, който можеше да се види от равнината. Но както ви казах, това беше ден с идеална видимост и ние успяхме да проследим още един завой на пътя до Поста Денбайл. Когато Пилигримите стигнаха там, Трайбън и аз прошепнахме заедно името. Там златният церемониален килим свършваше и започваше голият каменист път. На това място отхвърлените предаваха товара, защото не им бе разрешено да вървят нагоре по пътя. Ние се взирахме, налягахме взор, за да видим как Четирийсетте поемат своя багаж и екипировка от тези, които ги бяха носили до сега. После отхвърлените се обърнаха и тръгнаха надолу. А Четирийсетте поеха нагоре към Върха и скоро в мъглата по лъкатушния път ги изгубихме от очи.

3.

Тази нощ бе първата, в която ме споходи моят Звезден сън, както го наричам аз.

Беше нощ с много луни и светлината, пръсната като лъскави пайети, играеше върху стените на нашата Къща. На такава ярка светлина някои не могат да мигнат, ала аз бях тъй уморен от събитията през деня, че заспах от пълно изтощение. В дълбините на нощта започнах да сънувам светове отвъд Света.

Изкачвах се по Коза Сааг, а усилията ми бяха не повече, отколкото ако се катерех по нашия плевник. Крачех все нагоре и нагоре, през всички Кралства на Стената, при това много бързо. Трайбън беше с мен, а някъде точно зад гърба ми имаше и други приятели, но аз не им обръщах внимание и продължавах напред с невероятна лекота, и накрая стигнах Върха. И там заставах под Световите на Небесата, които са звездите. Видях тези далечни, гъмжащи в небето Светове като искрящи огнени духове. И както стоях на Върха, започнах да танцувам под студената им светлина. Усетих тяхната сила и причудливост. Пях с боговете и вкусих от мъдростта, на която трябва да ни научат. Моят велик предшественик, Първия Катерач, Той Който се Изкачи, най-светият между хората, се появи, застана пред лицето ми и в мен премина Неговия дух. И когато слязох от Стената, бях озарен; махах ръце към тези, които ме приветстваха, а те коленичиха и плачеха от радост.

Такъв беше моят сън. Още много години, щом легнех да спя под купола на искрящото от духове небе, той щеше да ме спхожда. А тези, които бяха край мен, после разказваха, че докато спя се въртя и се мятам неспокойно, мърморя, вдигам ръце нагоре, сякаш да сграбча самите небеса.

Странен сън наистина. Но най-необикновеното, когато го сънувах за пръв път беше, че в селището, като че ли всички го бяха сънували.

— Сънувах снощи, че се изкачвах по Стената и танцувах на Върха — посрещна ме братът на майка ми Урилийн на сутринта, когато се върнах от мястото където бях пренощувал. И се засмя, сякаш да ми каже, че е глупаво да се отдава голямо значение на сънищата.

Но за около час още трима ми споделиха, че са сънували същото. И Трайбън. А малко по-късно — вече вървах по улиците, покрити със смет след вчерашното празненство и забелязах, че всички ме гледат ококорено, сочат ме и сякаш шепнат:

— Ето кой танцуваше на Върха. Вижте, белязан е със знака на боговете.

Тогава именно се убедих — не че съм имал никакви съмнения — че точно аз бях предопределен да бъда Пилигрим и да извърша велики дела.

От онзи момент не минаваше час, без да мисля за времето, когато ще се изкача на Върха. Всяка година на дванайсетия ден от Елгамор наблюдавах как поредните Четирийсет излизат от Ложата на Пилигримите, поемат пътя по склона на Коза Сааг, а аз ги проследявах с поглед до ужасния и прекрасен момент, когато ги изгубвах от очи. Единствената ми мисъл бе, че е отминала поредната година и аз съм се доближил до момента, когато и аз ще поема по пътя.

НЕ МИ СЕ ИСКА обаче да мислите, че само предстоящото изкачване поглъщаше изцяло вниманието ми през онези години, макар искрено да бях посветил душата си на това събитие. Много мислех за Поклонението, често го сънувах, тръпнех от неизвестността там, горе на Стената. И въпреки всичко бях потопен в загадките на моята възраст.

За първи път разбрах какво е жена на тринайсет години. Казваше се Лилим, около двайсетгодишна, и както е прието, бе от фамилията на майка ми. Лицето ѝ — кръгло и розово, гърдите ѝ — пълни и успокояващи. Времето бе оставило явен отпечатък върху нея, но за мен тя бе истинска красавица. Сигурно майка ми е казала, че съм готов. На някакво празненство на фамилията, тя седна до мен и ми изпя малката песничка, която жената пее на избраница си. Макар стреснат в началото, дори малко изплашен, бързо се окопитих и запях песента-отговор.

И така Лилим ме научи на Промените и ме потопи в реката на блаженството. Винаги ще си спомням с добро за нея. Тя ми показва как да излява цялата си мъжественост и аз се наслаждавах на големината и твърдостта ѝ. После, когато се появили горещите, набъбнали части на нейната женственост, с любопитство докоснах тялото. Тя ме привлече към себе си и ме въведе в онова влажно и меко място, за което до този момент само бях мечтал, а то се оказа по-прекрасно от представите ми. Докато телата ни бяха вплетени едно в друго, само за минути наистина, но на мен ми се стори цяла вечност, усетих, че се преобразявам. Всъщност точно това представляват Промените: да прекрачиш границите на своето всекидневно Аз и да се превъплатиш в ново, споделено Аз, което сте ти и тя заедно.

Когато всичко свърши и приехме отново нашите обичайни безполови форми, ние продължихме да лежим прегърнати и да си говорим. Попита ме смятам ли да стана Пилигрим и аз отговорих да, разбира се.

— Значи това означава моя сън — възкликна тя и аз знаех кой сън има предвид. Самата тя била неуспял Кандидат — разказваше Лилим, — но тогава нейният любим Гортан бил избраник, един от Четирийсетте. Беше се изкачил на Стената и както повечето Пилигрими, никой повече не го е виждал.

— Когато се качиш, ако го срещнеш там, кажи му, че още го обичам и никога няма да го забравя — поръча тя.

Обещах ѝ, че ако го намеря на Стената, ще се върна с известие, че още я обича. Тя се засмя на моята самоувереност, но се смя нежно, защото това бе първия ми полов акт.

После имах още много приятелки, много повече от моите връстници, повече от разумното. Актът на сливането изгуби тайнствеността си за мен, но не и своята чудодейна сила. В миговете на Промяната се чувствах сред боговете, самият аз ставах бог. Мразех да се връщам от мястото на Промяната, но естествено не бе възможно да остана там, щом отmine върховният момент.

Спомням си имената само на някои от моите партньорки: Самбарал, Бис, Гали, Сайдет, Мешелон и още една Самбарал, тя ми бе една от първите. Имах желание да бъда и с Тиса — от Къщата на Магьосниците — нейната странна и загадъчна хубост ме привличаше

неудържимо, но беше толкова стеснителна и свенлива, че се наложи да чакам цели две години.

Не ми беше трудно да разговарям с момичетата и лесно успях да ги убедя да легнат с мен. Знаех, че зад гърба ми злословеха, че ги привличал моя недъгав крак, че често се случвало момичетата да изпитват противоестествено привличане от някакъв недъг. Може и да е имало няколко подобни случая, но мисля, че други бяха причините. Клетият Трайбън, той нямаше голям късмет с момичетата и твърде често от съжаление му пращах някоя от моите любовници. Спомням си, че му пратих Гали и една от двете Самбарал. Сигурно е имало и други.

Бях почти на петнайсет и приближаваше времето да стана Кандидат, а се влюбих съвсем сериозно в Туримел — момиче от Къщата на Светците. Купих любовно очарование от старата Магьосница Крес, за да успея да я имам. По-късно, по странно съвпадение научих, че Туримел също е купила очарование от Крес, за да ме има. Следователно нашата среща е била предопределена. От връзката ни обаче, не произлезе нищо добро нито за нея, нито за мен.

Туримел беше красива, с черна лъскава коса на едри вълни. Когато навлизахме заедно в Промените, тя ме отвеждаше на такова пътуване, че почти загубвах разсъдъка си, забравях дори името си, забравях всичко, освен нея. В момента, в който се появяваха гърдите ѝ, сякаш през облаците се разкриваше Коза Сааг, а когато прониквах в нейната сладка и топла цепнатина, отворена от Промените, имах чувството, че се разхождам сред боговете.

Но нашата любов бе обречена от самото начало. На родените в Къщата на Светците е забранено да участват в Поклонението. Те трябва да останат долу, за да пазят свещените предмети, докато другите изпълняват мисията да се изкачат до боговете на Върха. Не беше възможно някой от Светците да се откаже от своя произход и да влезе в друга Къща. Така че, ако вземехме решение да извършим церемонията на Печата, със сигурност щях да загубя Туримел, щом тръгна на Поклонение. Ако пожелаех да остана до нея, щях да съм принуден да се откажа от Поклонението, а за мен това бе равносилно на ужасно бедствие.

— Ще трябва да я оставя — доверих се на Трайбън през една мрачна утрин. — Оттук нататък, ако остана с нея, нещата водят към

свързване за цял живот. А аз не мога да се свържа с жена от Къщата Светците.

— Ти не можеш да се свържеш завинаги с никоя, Полър. Не разбираш ли?

— Не. Защо?

— Ти си предопределен за Поклонение. Всички го знаят. Белязан си от боговете.

— Да — потвърдих аз, — разбира се.

Обичах Трайбън да ми говори за тези неща, защото независимо от съня и потеклото ми, започвах да изпитвам несигурност дали ще ме изберат. Всеки ден трябваше да се преборвам със съгъстващата се мъгла на съмненията. Всичко, разбира се, идваше от възрастта ми — вече бях стигнал периода, когато младият мъж се съмнява във всичко и във всеки и най-много в себе си.

— Е добре. Ако извършиш церемонията на Печата с някоя и тя не бъде избрана, какво ще стане с вашето семейство? — попита Трайбън.

— Разбирам — оживих се аз, — но ако тя и аз сме сложили Печата, това може би ще повлияе на нашите Учители, да изберат и нея.

— Няма причина да го направят. Те изобщо не се интересуват от семейни и родствени взаимоотношения.

— О! — простенах аз.

Спомних си за Лилим и нейния Гортан, който бе тръгнал за Стената и не се беше завърнал.

— Щом държиш на всяка цена да се свържеш — разсъждаваше Трайбън, — направи го. Но трябва да се примириш, че има голяма вероятност да я загубиш, когато тръгнеш нагоре по Стената. Ако се свържеш именно с Туримел, това е съвсем сигурно, навярно вече си го проумял. И друго момиче да избереш, от друга Къща, положението е все толкова безнадеждно. Шансът тя да бъде една от Четирийсетте избраници не е повече от едно на хиляда. Практически няма никакъв шанс, разбираш ли? Да не би да искаш да оставиш едно дете без баща, каквото си ти? По-добре въобще не мисли за това, Полър. Мисли за Стената. Мисли само за Стената.

Както винаги не можах да открия никаква пукнатина в доводите на Трайбън. И така, примирих се с мисълта да остана завинаги без собствено семейство. Но ме болеше, болеше ме ужасно.

Туримел и аз прекарахме още една нощ заедно, нощ, в която всички луни бяха над нас — две в пълно сребристо сияние и три като бляскави полумесеци; въздухът бе прозрачен като царски кристален бокал. Лежахме плътно прегърнати на меко легло от мъх в северната седловина на Склона на Пратеника и нежно ѝ разказвах, че се готвя за Поклонението и дори не допускам възможността за провал. За миг видях как силна болка премина през лицето ѝ. Но тя я потисна, усмихна се нежно, кимна, а очите ѝ бяха пълни с блестящи сълзи. Мисля, че е знаела истината през цялото време, но се е надявала да се случи чудо. Направихме всички Промени, една по една до последната капчица страст. Беше тъжна и прекрасна нощ и аз съжалявах, че свършва.

На зазоряване заваля ситен дъжд. Голи, ръка за ръка, се връщахме към селището, окъпани в перлената утринна светлина. Три дни по-късно тя обяви своето свързване с някакъв млад мъж от Къщата на Певците — вероятно го е държала в резерва, защото знаеше, че рано или късно ще я пожертвам в името на Коза Сааг.

След Туримел прекарвах ту с една, ту с друга, ала моята душа бе вече наранена и никога пред никоя не повдигнах въпрос за полагане на Печат. Не се задържах. А най-вероятно е всичките да са знаели, че се готвя за Стената.

Всяка година във всяка група заминаващи има няколко души, чиято съдба е предопределена за Стената и всички го знаят. В годината, когато навърших дванайсет, единият беше Транс. Аз също бях предопределен. Хората твърдяха, че върху мен виждат знака на Стената. Откри им го Звездния сън, който цялото селище сънува през една и съща нощ. Търсех този знак в огледалото на майка ми, но така и не го открих. Ала аз знаех, че е там. Не се съмнявах.

ВЛЯЗОХ в моята шестнайсета година. В десетата година по Оргулет пратеник от Къщата на Стената ми донесе обичайния изящно написан пергамент — нареждаха ми да се явя ведно с другите от моята наборна година на мястото, известно като Полето на Пилигримите. Най-сетне времето да стана Кандидат бе дошло.

Спомням си деня много добре. И как иначе? Бяхме четири хиляди двеста петдесет и шест. Не беше най-голямата наборна група,

но не бе и най-малката. Екмелиос грееше толкова жарко, че небето цвърчеше. На Полето на Пилигримите покрито с кадифена червена трева се строихме в четирийсет и три редици от по сто човека, а тези, които бяха в повече образуваха редица от петдесет и шест души. Попаднах в късата редица — приех го като лоша поличба. Но Трайбън, застанал наблизко, в друга редица, ми намигваше и ми се хилеше, сякаш искаше да ми внуши, че всичко ще бъде наред.

Дойде страшният час на Първото Пресяване, от което се плаших повече отколкото от самата смърт.

През всичките ми четири години като Кандидат, нямаше нищо по-ужасно от момента на Първото Пресяване. Докато Учителите от Къщата на Стената се разхождаха бавно сред нас и от време на време спираха между редиците, за да докоснат някой от Кандидатите по рамото — по този начин му известяваха, че е отпаднал от състезанието — треперех като лист на вятър.

Всеки можеше да бъде пресят толкова внезапно, колкото пада мълнията и беше точно толкова безсмислено да се протестира срещу решението, колкото и да се роптае срещу природата. Единствено Учителите знаят причината за отстраняването на един Кандидат, без да са длъжни да я посочат.

Ето защо се боях от този момент. Понеже бях млад и невеж, си мислех, че Първото Пресяване е процес, контролиран от капризи, импулси или дори лични сметки. Следователно не се взимат под внимание качествата, които бях сигурен, че притежавам. Опитвах се да си спомня дали преди години съм направил нещо непристойно и обидно за Учителя; нещо, което да стои като трън в очите му и той да не може да го забрави. Е, ако е така, ще ме докосне по рамото и всичко ще свърши за мен. Няма да има Поклонение за Полър, няма да има изкачване по Стената, няма да има разбулване на тайни горе на Върха. Дори поличбата на моя Звезден сън няма да има значение, ако някой от Учителите реши да ме докосне. Няма да ми помогне и родословният ми корен, започнал от Първия Катерач. Само няколко души от Къщата на Стената *не* твърдят, че са Негови потомци. А дори половината от претендентите за Негови наследници да лъжат, пак остава огромно множество, в чиито вени действително тече Неговата кръв. Така че произходът ми от Катерача не е никакво предимство, което ще разреши автоматично участието ми в Поклонението. Ако едното ми рамо

стърчи по-високо от другото и това подразни Учителя — докосване; ако блясъкът в очите ми или формата на челото ми изглеждат арогантни — докосване, или само фактът, че единият ми крак е недъгав — въпреки положените усилия, за да компенсирам този дефект по рождение — може Учителя да е сприхав и раздразнителен тази сутрин, защото го боли нещо — всичко може да се обърне срещу мен. Докосване и Полър изчезва.

Вече споменах — бях млад и невеж. Не разбирах истинската цел на Пресяването.

И така, стоях неподвижен като дърво, стараех се да не треперя, докато Учителите се движеха между нас. Докосване и Моклин — високото стройно момче, най-силният атлет в селището, и както се говореше, най-добрият още от времето на Транс — отпадна. Докосване и глупавата Елит бе освободена. Още едно — и Балиганд — най-младият син на старейшината на Къщата на Певците, замина. Един след друг. Докосване след докосване...

Какъв беше критерият? Разбирах защо отхвърлиха Елит — умът ѝ беше като на дете и тя щеше да загине на Стената. Но защо докоснаха прекрасния Моклин? Защо отсяха Балиганд, чиято душа беше чиста като планински извор? И така продължи пресяването на някои, които очевидно не бяха подходящи и на някои от най-добрите млади хора в селището. Аз наблюдавах как отхвърлените се отдалечават като зашеметени. Тръпки ме побиха като видях как Учителя, който беше на нашия ред, се отправи без да бърза към моята редица и то право срещу мен. Това беше Бетрол, най-големият брат на майка ми. Всички Учители бяха мъже от моята фамилия — нямаше как, аз бях член на клана на Стената. Затова и всички знаеха, че бях заслепен от идеята за Стената. Недалновидно, глупаво и прибързано, по детски бях разказвал на всички наляво и надясно, че искам да видя Върха. Те просто се усмихваха. Дали не ги бях ядосал с моето самохвалство? Дали не бяха решили да ми дадат един добър урок?

В тези няколко минути аз умирах хиляди пъти. Милиони пъти съжалих, че не съм се родил в друга Къща, че не съм Дърводелец, Музикант, дори Метач, така че никой от Господарите да не знае какво тая в душата си. А сега Бетрол щеше да ме докосне, само за да пречупи моята безочливост. Знаех, че ще го направи. Сигурен бях. И аз се

заклех тогава, че ако той го направи, ще го убия, а после, още преди луните да изгреят тази вечер, ще убия и себе си.

Стоях вкаменен, с неподвижен, втрещен напред поглед.

Бетрол мина покрай мен, без дори да ме погледне и продължи надолу покрай редицата.

Сълзи на облекчение се стичаха по бузите ми. Всичките ми страшни и кошмарни мисли, слава богу, се оказаха безпочвени. Но тогава си помислих. Ами Трайбън? Аз бях толкова угрижен за моята съдба, че дори не се сещах за него. Обърнах се и погледнах зад мен надолу по съседната редица, точно на време, за да видя как Учителя минава покрай дребния Трайбън, като че ли той изобщо не е там и се пресяга да докосне по рамото едно едро момче със здраво телосложение тъкмо зад него.

— Не разбирам нищо. Какъв е смисълът? — попитах Трайбън, когато Пресяването свърши.

Докоснати бяха сто и осемдесет от нас. Останалите продължаваме да бъдем Кандидати.

— Моят крак е недъгав, дразня хората със своята самоувереност, а ти не можеш да пробягаеш и хиляда крачки без да ти прилошее. Да не говорим, че плашиш хората с проникателния си ум. И въпреки всичко те ни пропуснаха, а докоснаха такъв като Моклин, най-добрият катерач от трима ни. И Балиганд — най-симпатичния и разумен човек, когото познавам. Какво ги ръководи при избора?

— Това е загадка, — разсъждаваше Трайбън — но едно е ясно. Пресяването не е наказание, а награда.

Зяпнах го слисан.

— Какво искаш да кажеш?

— Че някои от нас са твърде добри, за да бъдат изпратени в Планината.

— И все пак не разбирам.

Трайбън въздъхна дълбоко и тежко както само той умееше:

— Всяка година изпращаме нашите Четирийсет Пилигрими и знаем, че повечето ще умрат на Стената, а който евентуално се завърне, ще бъде променен, както неизменно се е случвало с всички преди него. И в бъдеще единствените му занимания ще са да се спотайва, да съзерцава и да се моли, като все повече губи връзка с останалите. В тази игра ние никога не печелим. Изпращаме ги горе, за

да научим нещо от боговете, а по някаква причина все не успяваме. Никой участник в Поклонението не е в състояние да играе съществена роля в живота на селището. Никой, с изключение само на Първи Катерач. Съгласен ли си?

— Разбира се, вече сме говорили за това.

Той продължи:

— Ако всяка година даваме по Четирийсет от най-добрите си хора на Планината, какво ще стане със селището? Кой ще ни ръководи? Кой ще ни вдъхновява с нови идеи? Година след година ние ще губим своите най-талантливи хора. Техните способности ще бъдат изкоренени от нашата раса и ние ще загинем поради физическа слабост и духовна бедност. Затова именно някои от Кандидатите трябва да бъдат задържани. Необходимо е да бъдат спасени, за да посрещнат бъдещите нужди на селището.

Разбрах накъде бие той и това не ми хареса.

— Да извършиш Поклонение е най-важното в живота на всеки от нас — възразих аз. — Пилигримите са нашите най-големи герои дори и когато не успяват да научат нещата, за които ти смяташ, че отиват там горе. Когато ги изпращаме, ние засвидетелстваме нашата почит, така както ни научи Този, Който се Изкачи. Необходимо е, за да си осигурим техния благослов.

— Точно така — съгласи се Трайбън. — Пилигримите са герои, но те са и жертви.

Вторачих се. Никога не съм гледал на нещата по този начин. Той продължи:

— Затова Учителите избират хора като теб — силни и твърдо решени — или хора като мен — умни и съобразителни. Такива са героите, но ние сме неудобни в друг смисъл. Ние можем да бъдем герои, да, но сме твърде непонятни и странни, за да бъдем добри водачи тук долу. Можеш ли да си представиш как бихме изглеждали — ти и аз — като старейшини на Къщата. Виждаш ли! Затова можем да бъдем жертвани. Ние сме запазени за Поклонението. Докато Балиганд, без съмнение, един ден ще оглави своята Къща, а Моклин пък има свършено тяло и то не бива да бъде погубено на Стената.

— Транс също имаше свършено тяло — опънах се аз, — но замина.

— И не се върна. Той беше егоистичен и горд и вероятно Учителите са искали селището да се освободи от него.

— Разбирам — примирих се аз, макар че не бях съвсем сигурен.

Бях потресен от думите на Трайбън. Само за няколко минути той обърна представите ми нагоре с краката. Допреди миг бях толкова доволен, че съм преминал първото Пресяване, а сега се чудех дали е повод за гордост, че не ме отхвърлиха, или просто начин да разбере, че селището иска да се отърве от мен. За щастие много бързо възстанових равновесието си. Никога не съм мечтал да стана Старейшина на моята Къща, никога не е било смисъл на живота ми. Поклонението беше. Бях минал първото от многобройните изпитания — това единствено имаше значение.

ТАКА вече бях истински Кандидат. През първите дни на подбора изискванията за дисциплина постепенно нарастваха. Ние бяхме разделени на четирийсет групи от по около сто души всяка — Трайбън и аз попаднахме в различни групи. Започнахме да посещаваме Къщите по групи, за да получим инструкции и да държим изпити. В началото всичко изглеждаше изненадващо лесно. Като въведение ни помолиха да напишем къси изложения защо искаме да бъдем Пилигрими. Помня моето почти дума по дума:

1. Преди всичко, защото вярвам, че да извършиш Поклонение е най-хубавото нещо, което може да направи човек. Ние сме длъжни да отидем горе при боговете, да се преклоним пред тях и да научим всичко, което могат да ни дадат. Това е най-святата, най-благородната традиции на нашия народ. Аз винаги съм почитал нашите обичаи.

2. Защото на времето баща ми беше Пилигрим и вярвам, че е възможно и досега да живее в някое от Кралствата на Коза Сааг. За последен път съм го видял като дете и голямата ми мечта е да го срещна отново, когато се изкача на Стената.

3. Прекарах целия си живот с поглед вперен в Коза Сааг, възхитен от нейното величие. Сега искам да премеря

сили с планината и да разбера дали ще бъде неин достоен противник.

Изложението беше хубаво. Във всеки случай благодарение на него успях да премина и Второто Пресяване. Деветдесет обаче се провалиха и бяха отпратени. Нямах представа дали заради лошите изложения, или все пак имаше и друга причина. Подозирам обаче, че изложенията нямаха решаващо значение. Задачата на Учителите бе да намират причини и да отстранят толкова от нас, че през следващите четири години да останат точно Четирийсет Пилигрими. Можеха да използват всякакъв повод, за да отстранят някой от списъка.

Последвах религиозните напътствия. Четяхме от Книгата на Първия Катерач, макар естествено да я бяхме чели вече хиляди пъти. Обсъждахме Неговия жизнен път, Неговия конфликт с по-възрастните, Неговото изгнание, Неговото решение да изкачи Стената — нещо неразрешено тогава — нещата, които Той е научил по време на Своего Поклонение. Обогатявахме знанията си за имената и образите на боговете, за техните специфични черти и характерни особености, за да можем — в случай, че ги срещнем по планинската пътека — да сме в състояние да ги разпознаем безпогрешно и да им отдадем нужното уважение. Това се извършваше по следния начин: сядахме като малки деца в една колиба, а представител от Къщата на Светците ни показваше от далече свещените портрети и ние оповестявахме на висок глас имената.

Креш! Тиг! Санду! Селемой!

Чувствах се неестествено отново на училище и мисля, че това се отнасяше и за останалите. Официално бях приключил образованието си през първите си десет години, но тъй като знаехме, че *непременно* ще срещнем по склоновете на Стената Тиг, Селемой и Санду, слушахме старите притчи и предания отново и отново: как Креш е създал света и го пуснал да плава по Великото Море; как Тиг и Шапър стигнали до втвърдената скала на новосъздадения свят; как изтръгнали Стената от там и я издигнали високо, за да ни направят място да живеем близо до звездите; как след Греха на нашите Праотци, Санду Отмъстителя ни хвърлил от Върха долу в равнините и ни било

забранено да се върнем там, докато не го заслужим. Слушахме много и най-различни приказки, които знаехме още от нашето детство.

През първите дни трябваше да посещаваме и други часове, за да получим знания за естеството на Стената. Най-впечатляващо за мен беше колко малко на практика се знае за Коза Сааг, въпреки изминалите хиляди години, през които сме изпращали Пилигрими горе. Разбира се, самите наставници никога не са се качвали на Стената по-високо и по-далече от зоните, разрешени за излети, точно над селището. Според мен няма нищо чудно.

Нашите наставници никога не са били Пилигрими. Знания от първа ръка за необикновените места, където щяхме да попаднем, имаха само Завърналите се. Но от тях не можеше да се очаква, че ще предприемат нещо толкова открито, очебийно и полезно, като например да влязат в класната стая и да ни разкажат какво са преживели. Не, нямаше да го сторят. Надявах се, че за нас ще направят някакво изключение и ще изоставят обичайното си надменно и мистично отчуждение от света, от всичко земно и всекидневно. Но грешах. Завърналите се не споделиха нищо с нас, абсолютно нищо. И така, нашите наставници — едни бърбрещи черноработници от Къщата на Учените ни поднасяха мъглява безполезна смесица от слухове, легенди и предания.

Те ни учеха, че на Стената силата на боговете е огромна и тези, които изживяват своя живот там, се превъплащават изненадващо леко. Учеха ни, че горе всичко е магия, мистерия и загадка, и е извън нашите възможности да го разберем. Предупредиха, че докато се катерим има опасност да се сблъскаме с Огъня на Промяната. Казваха, че самите камъни на Стената излъчват тайнствена топлина, която разпалва мъждукащата тихо и кротко у всекиго от нас искра на Трансформацията в бушуващ пожар, което превръща катерачите в чудовища.

Казваха, че горе всичко е подвижно, че нищо не е ясно определено; че не е такова, каквото съществува в нашите понятия. Било така поради необикновения, тлеещ в скалите огън, който никой не можел да види, но съвсем лесно се усещал.

— Казват, че на Стената реалността се изкривява — тържествено разказваха нашите наставници.

Как следваше да си го обясним? Те не можеха да ни кажат.

— На Стената — обявяваха те — небето понякога е отдолу, а земята отгоре.

Е, добре! Но как да се разбира това? Говореха за чудовища, демони и полубогове, които ни чакат в безбройните Кралства на Стената над линията на облаците. Предупредиха ни за огнени езера и дървета от метал. Разправяха ни за мъртъвци, които ходят с обърнати назад стъпала, а очите им — същински нажежени въглени — гледали изцъклено от тила. Даваха ни да четем Тайната Книга на Мейлат Гакерел. Предполагаше се, че тя е трихилядолетно доказателство от Единствения Завърнал Се, споменал изобщо нещо за онова, с което се е сблъскал при изкачването си по Коза Сааг. Единственият, освен Самия Първи Катерач, естествено. Но за разлика от Книгата на Самия Първи Катерач, която беше изключително ясна и проста в своето повествование за Посещението Му в дома на боговете и в описанието на нещата, на които са Го научили докато е бил там — Тайната Книга на Мейлат Гакерел беше богато украсена притча и поезия: плетеница от фантастични подробности и детайлни описания; загадъчен стил, тъй различен от всякакъв вид съвременна реч, че се налагаше непрекъснато да се ползват бележките и обясненията под линия, изпълнили целия текст. Малцина от нас успяха да прехвърлят повече от дванайсет страници от нея. От там си спомням само за някакви неясни нелепи образи, сякаш обвити в мараня, които нямаха никакъв смисъл. Една изпълнена с вълшебство приказка, разказ за височини, които се превръщали в пропасти; за дъждовни капки, които ставали на ножове; за скали, които танцували и пеели; за демони, които разярено хвърляли един след друг крайниците си по изкачващите се Пилигрими, докато не останели само подскачащите им черепи; за мъдреци, които предлагали съвети как да се изкачваш нагоре по пътя, но изречените думи били на език обърнат отпред назад. Според мен Тайната Книга също можеше да бъде написана на този език — отзад напред и ползата от нея щеше да бъде същата.

Реших, че и часовете на обучение са част от Пресяването. Те имаха за цел да ни стреснат, да ни накарат да проумеем, че никой жител от равнината няма ни най-малка представа какво го очаква нагоре по Стената. Бяхме поразени, че изучаваме просто предания и легенди, неприложими на практика и съвсем естествено само след няколко седмици престанах да им обръщам внимание. Други, които

повярваха, че техният живот зависи от това доколко добре са овладели тази купчина глупости, си водеха бележки и много скоро — щом се натрупа огромно количество противоречия, загадки и мистерии — започнаха да се движат със замаян поглед и странни изражения на лицата.

През този период се оттеглиха, почти цяла дузина Кандидати. Повечето от тях си бяха водили бележки. Според мен те си натъпкаха главите с толкова много нелепости за Стената, че просто се уплашиха да продължат.

Имахме и други часове, наистина ценни имам предвид часовете по оцеляване. Учеа ни на различни техники за изкачване и как да се справяме със специфичните условия, за които се предполагаше, че щяха да възникнат в по-високите части на Стената; на хитрости и трикове при лов и събиране на плодове, които трябваше да ни влязат в работа щом свършим взетата от селището храна. И тук наставниците бяха принудени да се осланят на митове и предположения, поради наложената забрана. Завърналите се да разказват за своите преживявания от Стената. Но нямаше забрана за катерене по ниските части на Стената. Поне до първата миля — Поста Хитиат. По този начин ни бе разрешено да вкусим малко от онова, което вероятно ни очакваше.

Аз, разбира се, вече се бях качвал до Хитиат. Всички го бяхме правили. Още от малки се промъквахме към Стената. Повечето стояха само по няколко часа, а посмелите рискуваха и оставаха дори и през нощта. Така направих и аз, когато бях на четиринайсет. Тогава ходех с Гали. Току-що бяхме станали любовници и ни забавляваше предизвикателството да правим какви ли не скандални неща. Промъкнахме се до хранилището със свещените предмети, пипахме и разглеждахме някои от тях, откраднахме от съкровищницата на клана на Стената един мех вино за размечтаване, а в една безлунна нощ ходихме да плуваме в Басейна на Къщите Майки. Веднъж казах:

— Искам да се изкача на Стената, а ти?

Тя се засмя:

— Креш! Мислиш, че ме е страх ли?

Гали беше едра, сърдечна и силна като мъж, имаше плътен и дълбок глас и смях, който кънтеше поне през три къщи. Тръгнахме рано една сутрин, минахме край Пазачите на Портата като се

отправихме по обичайния път към Гробницата Роцен и разбира се, щом я доближихме, се гмурнахме в непроходимата джунгла зад нея, след това започнахме да се катерим в обратна посока през горската просека, която вървеше паралелно на главния път. Беше ясен ден и още преди да стигнем Поста Глей, се възряхме изумени пред огромния брой Къщи, които се мерзелееха под нас. А когато стигнахме до Хеспен, се спряхме за по-дълго до парапета, смълчани и учудени. Пейзажът се простираше под нас като миниатюра. Селището приличаше на детска играчка струваше ми се, че ако протегна ръка, ще го събера в шепата си. Точно под нас се виждаше Къщата на Стената с аленото си замберово дърво по средата, което изглеждаше не по-голямо от кибритена клечка. До нея бе Къщата на Светците, а от другата страна Къщата на Певците, след това Къщата на Лечителите, на Дърводелците, на Музикантите, на Клоуните и на Месарите, разположили се широко на изток и на запад като малки тъмни кръгове пръснати из гората. Далеч напред Къщите най-послед свършваха и оттам нататък се простираше само зеленина, а някъде чак на хоризонта, отвъд нашите граници, едвам загатнати се забелязваха чуждите селища.

В този ден аз и Гали отидохме до Поста Хитиат. Пътят ставаше все по-неравен и ние вече губехме търпение. Повърхността на Стената тук беше мека и грапава, дребни камъчета с лек шум се сипеха върху нас. От време на време падаха и по-големи парчета скали, дори няколко каменни блока, които се сгромолясаха застрашително близо до нас и продължиха да се търкалят надолу. Всичко това ни притесни, а и ставаше все по-тъмно. Знаехме, че е лудост да се ходи отвъд Хитиат, долавях, че Гали се страхува, а и тя усещаше моя страх. Но тогава ми хрумна, че ако се предизвикаме един друг, може да отидем отвъд Хитиат. Осъзнах, че ако започнем да обсъждаме авантюрата, наистина ще я предприемем, защото никой от нас няма да иска да признае пред другия своите опасения или слабост.

От пътя, покрит с дребен чакъл, се отбихме към едно равно, покрито с мъх място, откъдето наблюдавахме залеза на Екмелиос и изядохме малките парчета месо и сирене и изпихме виното, което носехме с нас. След това бавно съблякохме дрехите си, изпяхме един на друг песните на Промяната и напуснахме състоянието на безполовост. Легнах върху Гали и потънах в нейното голямо

издръжливо тяло като в меко легло. Тя ме прегърна, прие ме в себе си и заедно се впуснахме радостни в безкрайни, сладостни, фантастични Промени.

— Чувстваш ли Огъня на Промяната?

— Не, а ти?

— Мисля, че не е толкова силен така близо до селището, но ме плаши мисълта, че можем да бъдем превърнати в чудовища.

— Дори и да отидем по-нагоре, няма да бъдем трансформирани, освен ако самите не го желаем — успокоих я аз; — Огъня на Промяната не може да те обсеби против волята ти. Само ако нямаш силата да останеш това, което си, можеш да бъдеш трансформиран.

— Откъде го знаеш? Никога не съм чувала някой да говори така.

— Зная! — заявих аз тържествено. Но истината беше, че само предполагам.

Около нас тихо падаше мрак. Бяхме твърде уплашени, за да заспим. Седяхме един до друг в очакване да се зазори и се удивлявахме на пронизителните звуци, които се носеха към нас от островърхите кули и шпилове. Не можехме да ги видим, но всички бяхме слушали ужасните приказки за Ястребите от Стената — толкова големи, че могат да носят Пилигрим в човката си. Но Ястребите от Стената, ако това изобщо бяха те, ни пощадиха и на зазоряване се върнахме в селището. Никой не го беше грижа къде сме ходили. Бащата на Гали беше пияница, а моят бе изчезнал на Стената преди много години. Добродушният Урилийн, братът на майка ми, който се грижеше за мен през детските ми години, никога за нищо не ме е наказвал. Така че никой не ни каза нищо за отсъствието.

С Гали преживяхме голямо приключение в планината. Но нашите тренировки за катерене по Стената през часовете за обучение, бяха много по-тежки от този излет. Вместо да следваме главния или някой от заобиколните пътища, ние трябваше да се движим и да си проправяме пътеки през гори в подножието на Планината. Пълзяхме по колосални скали и възлести коренища на дървета, преодолявахме отвесни скали, влагайки цялото си умение да боравим с въжета, куки и съоръжения, които ни предпазваха да не паднем и да се размажем. Нямаше нито месо, нито сирене, нито вино, и естествено не правехме Промени. Седмично предприемахме поне по едно изкачване, а това беше жестоко и изтощително изпитание. Връщахме се изранени и

окървавени. Много се безпокоях за Трайбън, защото беше в друга група и не можех да му помагам. Но той се справяше. Понякога след часовете специално му показвах някои начини за преминаване на различни пасажи, начини за намиране на опора за краката в малките пукнатини или как да търси скални издатини, за да се захваща при придвижването. Катеренето беше не само изнурително, но и много рисковано. По време на петото изкачване Стейл от Къщата на Кожарите се загуби в гората. Търсихме го до полунощ и накрая го намерихме паднал на дъното на една пропаст. Лунната светлина обливаше изпотрошеното му тяло и разсипания около главата му мозък. Навярно в здрача се е разхождал по ръба на пропастта, без да осъзнава какво прави, макар че някой подшушна, че един Шамблър се приближил и го бутнал. Разтреперихме се, защото разправят, че Шамблър е голям колкото кръгла Къща, но не издава никакъв шум в гората и не оставя никакви следи.

Истината така и не се разбра. Но както и да е. Стейл беше мъртъв — първият от нашата група. Но не и последният.

4.

Беше отново дванайсетия ден от Елгамор и още Четирийсет тръгнаха към Стената. Наблюдавах ги с уважение — вече ме обучаваха втора година и знаех през какво бяха минали, за да стигнат до този момент.

Тази година в селището се завърнаха още двама. Това винаги е било забележителен момент, защото се случваше много рядко. Единият се казваше Кайто и беше прекарал в планината девет години. Другият беше жена на име Брил, заминала преди шест години. Видях ги как несигурно вървят по площада, мръсни и окъсани, но с онзи победоносен поглед, който имаха всички Завърнали се. Децата тичаха да ги докоснат за късмет, възрастни жени хлипаха на улицата. Извикаха един от Светците, за да ги отведе в Кръглата Къща, където живеят Завърналите се. По-късно чух да говорят, че Брил е изминала половината от пътя нагоре по Стената, а Кайто успял да стигне почти до Върха, но аз се питах колко истина имаше в това. Слушах ги как бръщолевят на улицата и започвах да разбирам истината за Завърналите се. По време на Пътуването повечето — по-точно почти всички — изгубваха разсъдъка си и се връщаха празни, неспособни да мислят. Дори самият факт, че се завръщат беше чудо. Но беше глупаво да очакваме, че ще могат да ни опишат разумно къде са били или какво са видели. Затова всяка нова група Пилигрими тръгваше с толкова малко реални знания какво има там и какво ги очаква.

За мен това нямаше значение. Каквото и да стане, аз бях определил своя път, бях му се посветил. Възнамерявах да успея там, където на другите не им бе провървяло.

Признавам обаче, че независимо от всичко, се опитах да разпитам Кайто какво е видял и направил. Беше три дни след завръщането му. Още не се бе установил в Кръглата Къща и се шляеше из улиците. Намерих го близо до винарната на Бату Майт, хванах го под ръка и го въведох вътре, за да изпием по няколко купи младо златисто вино. Изглеждаше доволен — смееше се, намигаше ми,

сръгваше ме с лакът. След втората купа се наведох към него и прошепнах с тих глас, така че Бату Майт да не разбере какъв грях върших:

— Кажи ми, Кайто, какво видя там горе? Как изглежда?

Кайто сграбчи здраво китката ми, три пръста отгоре и три отдолу, точно както Трайбън правеше понякога и разклати ръката ми толкова силно, че аз разлях виното.

— Богове! — изкрещя той — Дървета! Въздух! Огън!

— Да, зная, но...

— Огън! Въздух! Дървета! Богове!

И после с мек умоляващ глас добави:

— Купи ми още вино и ще ти кажа останалото.

Очите му светеха с блясъка на лудостта.

Купих му още вино. Но той не каза нищо, което можеше да ми е от полза, нищо по-различно от вече чуто.

Споделих с Трайбън какво съм направил. Той ме смъмри.

— Завърналите се са свещени — напомни ми той. — Трябва да ги оставим да вървят необезпокоявани по своя път.

— Зная. Искях само да разбера как изглеждат нещата на Стената.

— Ще почакаш и ще видиш.

ВРЕМЕТО минаваше, навлизахме в последните години от втората десятка, приближавайки средата на нашия живот — годината, когато се извършва Поклонението. Бяхме достатъчно големи, за да извършим церемонията на Печата, достатъчно възрастни, за да имаме деца вместо просто да се съвокупляваме за удоволствие. Но за мен Поклонението беше всичко. Поклонението и тайнствата от Кралствата на Стената.

Отново дойде десетият ден на Оргулет — ден за поредното Пресяване. Останахме хиляда и осемстотин — все още значителен брой, но по-малко от половината Кандидати, които бяхме в началото. На Полето на Пилигримите стояхме в редици от по дванайсет дузини, Учителите минаваха между нас и ни докосваха както преди. Но този път не се страхувах. Бях се справил с всички изпитания до тук, бях усъвършенствал всички умения: щеше да бъде лудост да ме отстранят

от Поклонението. И наистина, Учителя мина край мен, мина и край Трайбън. Но двеста от нас бяха отстранени без никакви обяснения.

Беше ми мъчно за тях. Те не бяха проявили страх, не бяха показали физическа слабост, не се бяха разколебали в целта. И въпреки всичко, ги докоснаха. Бяха страдали в предпланинската местност, както бях страдал и аз, бяха се катерили по въжета и бяха забивали нокти в голите скали, и все пак ги докоснаха. Наистина ми беше мъчно за тях, но не много. Още двеста си отидоха и аз бях с двеста места по-близо до избора на Четирийсетте.

Тази трета година от нашите изпитания беше най-тежка — сякаш плувахме в огнено море. Всички наши недостатъци и грехове бяха изпепелени. Измършавяхме, задебелявахме, покрехме се с белези, болеше ни всеки мускул от тялото.

Ставахме със зората и се катерехме по страховитите зеленокаменни чукари между Ацен и Глей, в източния край на Стената, раздирайки се до кръв на хиляди места по назъбените хребети. Ловяхме с голи ръце дребни животни и ги ядахме сурови. Изравяхме корени и ги гложгахме заедно с пръстта. С камъни замеряхме птички, за да ги повалим и ако не успеехме да ги уцелим, оставахме гладни. Пълзахме в кал и треперехме под бръснещи дъждове. Биехме се с чепати сопи, за да се научим да се отбраняваме от зверовете и демоните, за които разправяха, че обитавали тази планина. Измърсени до степен да не понасяме собствената си миризма, се къпехме в реки толкова ледени, че водата сякаш обгаряше кожата ни, а нощем лежахме будни върху голите нацърбени камъни, все едно, че бяха постеля от меки листа.

Мнозина умряха. Падахме от издадени оголени скали, силни потоци ни влачеха и ни отнасяха надалеч, по погрешка ядахме отровни плодове, в дивата пустош чезняхме в агония с подути коремни, повръщяхме черна жлъчка. Самият аз станах свидетел на най-малко пет-шест смъртни случая. Две от момчетата познавах от детството си.

Други не можаха да понесат напрежението и се оттеглиха от изпитанията. Нашите наставници непрекъснато ни повтаряха:

— Не е срамно да се оттеглиш.

Всеки, който можеше да повярва на тези думи, се възползваше с радост от шанса. До края на четвъртата година останахме само четиристотин. Само че сега в десетия ден на Оргулет нямаше

Пресяване. В този момент щеше да бъде много жестоко да отпратят когото и да било. Вече ние сами се пресявахме — всекидневно редовете ни оредяваха поради изтощение, болест, страх или просто лош късмет.

Още веднъж моето самочувствие бе разколебано. Преживях толкова тежки моменти, че почти бях сигурен, че ще се проваля. Обсебен от съмнения, накрая отидох в магазина на Тиса Магьосницата да си купя заклинание за успех. Самата Тиса беше Кандидат и всички смятаха, че тя има добри шансове. Предполагах, че би се радвала да ме види сред Четирийсетте, затова ще ми даде добро заклинание.

В началото обаче Тиса се държа студено с мен. Беше заета и се движеше нагоре-надолу из магазинчето, местеше разни неща по тезгяха и се правеше, че няма време.

— Сега съм заета с едно проклятие, трябва да го приготвя преди да падне нощта — промърмори тя и погледна встрани.

Но аз настоявах.

— Моля те, Тиса, моля те. Иначе Учителите сигурно ще ме докоснат при следващото Пресяване.

Погалих ръката ѝ и сврях лице в косата ѝ. Носеше тънка лека дреха с втъкана златна нишка и обточена с мистични знаци, която добре подчертаваше формите на рамената и бедрата ѝ. Изразих възхищението си от стройното ѝ гъвкаво тяло, от красивите ѝ кехлибарени очи. До този момент няколко пъти бяхме заедно като мъж и жена, макар че тя винаги идваше с неохота. Имаше нещо особено в прегръдките ѝ, нещо, което ме караше да изтръпвам, нещо, от което оставах по-скоро озадачен и неспокоен, отколкото доволен. Но независимо от всичко тя беше красива по свой изящен начин и аз ѝ го казах.

Тя ме посъветва да си спестя ласкателствата, както впрочем беше правила много пъти преди. И все пак изглежда, че омекна малко. На края, след много увещания я придумах, и тя направи магията: трябваше да смеси моя и нейна урина и да я разпръсне зад Ложата на Пилигримите, нашепвайки специални слова. Знаех, че това е едно добро заклинание. И наистина беше. Дори не ми взе пари.

Отново ме обхвана оптимистично настроението. Всичко вървеше добре. Никога не се бях чувствал по-щастлив и по-изпълнен с живот. При тези изпитания недъгавият ми крак нямаше никакво значение.

Изобщо не беше препятствие, защото вместо грация аз притежавах сила, вместо бързина — ловкост и самоотверженост за трима. Трайбън все още беше сред нас. Вече не се учудвах — през тези години той изненадващо възмъжа, дори загорбя и никой вече не можеше да го нарече слабак, макар че на мен още ми се струваше крехък и лесно уязвим. Вътрешният му пламък го тласкаше напред. И двамата знаехме, че ще оцелеем и ще издържим до края.

Но както и преди Трайбън показваше своите чудатости. Един ден най-неочаквано ме попита:

— Кажи, Полър, животът има ли някакъв смисъл?

Винаги в такива случаи ми идват на ум редове от катехизиса:

Нашата цел е да отидем при боговете на Върха, да им засвидетелстваме нашата почит, така както Първия Катерач ни е учил да правим — издекламирах аз. — И да научим полезни неща от тях, както Той е направил, и да ги донесем тук долу, за да обогатим нашата раса.

— Какъв е смисълът да го правим?

Катехизисът не ни даваше отговор. Озадачен, аз се впуснах в размишления:

— Хм, за да можем да живеем по-добър живот.

— А какъв е смисълът?

Започваше да ме ядосва. Смушках го с ръка.

— Престани — сопнах се аз. — Като децата си — непрекъснато питат „Защо, защо“, колкото и да им обясняват. Какъв е смисълът наистина? Ние искаме да живеем по-добре, защото е по-хубаво, отколкото да живеем зле.

— Да, да, разбира се.

— Защо се изтощаваш с такива безсмислени въпроси, Трайбън?

Той замълча, после рече:

— Нищо няма смисъл, Полър. Всичко е безсмислено, ако го погледнеш отблизо. Ние казваме „Това е добро или това е зло, или боговете желаят това, или онова“, но откъде го знаем? Защо едното е добро, а другото е зло? Защото го казваме ние? Или защото боговете

казват така? Откъде знаем какво казват те? Никой от моите познати не ги е чувал да говорят.

— Достатъчно, Трайбън!

Когато тези настроения го обхванеха, започваше да води безкрайно и непонятно разследване — на никого не хрумваха такива мисли — и нямаше спиране, докато не стигнеше до заключение, което сякаш нямаше никаква връзка с първоначално поставените въпроси.

Сега той заключи:

— Въпреки че нищо няма значение, убеден съм, че сме длъжни да търсим смисъла. Съгласен ли си?

Въздъгнах.

— Да, Трайбън.

— Трябва да се изкачим на Стената, защото мислим, че боговете го желаят, а ние се надяваме да придобием знания, които ще направят живота ни по-добър.

— Да, разбира се. Това е общоизвестно.

Очите му пламнаха:

— Но сега проумях, че има трета причина, за да се качим. Тя е да се опитаме да разберем какви същества са боговете. По какво се различават от нас и в какво се състои тяхното превъзходство.

— Какъв е смисълът да го правим?

— За да можем самите ние да станем богове.

— Нима искаш да бъдеш бог, Трайбън?

— Защо не? Доволен ли си от това, което представляваш?

— Да. Много — отсякох аз.

— А какво си ти? Какви сме ние?

— Ние сме същества, създадени от боговете, за да изпълняват повелите им. Свещените книги ни го казват. Ние сме създадени, за да бъдем смъртни, те са създадени, за да бъдат богове. За мен това е достатъчно. Защо не е достатъчно за теб?

— Не е достатъчно, защото не е. Деня, в който кажа „Това е достатъчно за мен“ ще бъде денят, когато започвам да умирам, Полър. Аз искам да знам какъв съм. А после ще искам да разбера какъв мога да бъда. И тогава ще поискам да стана такъв. Ще искам да продължа да ставам нещо все повече и повече.

Спомних си моя Звезден сън, как лежах, напълно обладан от видението, как се мятах и протягах ръце към Небесата. И мисля, че

разбрах думите на Трайбън, защото нали след това започнах да изгарям от страст да се кача до най-високата точка на планината. Исках да застана пред светите същества — обитателите на най-високи части — и да се предам на тяхната воля, за да мога да стана нещо повече отколкото съм?

Но аз поклатих глава. Той беше прекалил.

— Не, Трайбън. Според мен е ужасна глупост да бръцолевииш как смъртните ще станат богове. Във всеки случай, аз не искам.

— Предпочиташ да останеш смъртен?

— Да. Аз съм смъртен, защото волята на боговете е такава.

— Ти трябва да мислиш повече по тези въпроси — натърти Трайбън. — Умът ти се върти в порочен кръг. И краката ти ще започнат да правят същото, ако не си по-внимателен.

Поклатих глава.

— Понякога си мисля, че си луд, Трайбън.

— Понякога ми се иска ти да беше малко по-луд — отвърна той.

БРОЯТ на Кандидатите намаляваше непрекъснато. Стопи се до сто, до деветдесет, до осемдесет, до седемдесет. За онези, които останаха това беше особен момент. Всичките бяхме безнадеждно обречени на Поклонението. Които можеха да се огънат и да отпаднат, вече го бяха сторили. Непохватните или недостатъчно внимателните, бяха убити или ранени по време на обучението и отдавна не бяха между нас. Ние превъзмогнахме всичко това и възнамерявахме да издържим до края. Между нас се бе развило много силно чувство за сплотеност. Но все още бяхме много, така че гледахме нашите обичани приятели с безочлива жестокост, тайно си мислехме: „Дано утре Господ те порази, дано душата ти изтече като тънка ледена струйка от тялото, дано паднеш и си счупиш и двата крака, дано те напусне целият кураж. Каквото ще да стане, само се махни от пътя ми“. И се усмихвахме, макар всеки да знаеше, че другият мисли за него същото, което и той.

Седемдесет беше критично число. Настъпи часът на Последното Пресяване — Мълчаливото Пресяване, когато щяха да бъдат избрани Четирийсетте. И така, пак стояхме на полето, там, където преди три години имаше повече от четири хиляди и Учителите се движеха между

редиците ни, но сега бяхме останали само една шепа. Най-необикновеното при последното преброяване е, че няма докосване. Трийсет трябваше да бъдат отстранени, но нямаше да им го кажат. Тъкмо затова се наричаше Мълчаливо Пресяване. Още шест месеца щяха да ни оставят без да знаем дали сме отпаднали, или не, и въпреки това трябваше да продължим да понасяме изпитанията и несгодите на подготовката.

— Как мислиш, защо е направено така? — попитах Трайбън и той ми обясни:

— Винаги има вероятност някой от избраните Четирийсет да умре през време на последните месеци от изпитанията. Тогава ще го заместят с онези от Трийсетицата. Но ако се наложи да включат някой заместник, той никога няма да го разбере, защото всеки, който изкачва Стената трябва да мисли, че е бил от избраните.

— Значи и ти, и аз може да сме от Трийсетте?

— Ние сме от Четирийсетте — каза Трайбън спокойно. — Нашата задача сега е просто да оцелеем до Затварянето на Вратите.

Той наистина беше прав. Денят на преброяването дойде, десетият ден от Слит — точно половин година преди новите Пилигрими да тръгнат. Учителите ни посетиха на зазоряване, събудиха някои — включително Трайбън и мен — и ни отведоха в Ложата на Пилигримите. Така разбрахме, че сме избрани. Поради момчешкия си нрав очаквах, че ще изпитам бурна радост, но в мен само трепна искрица задоволство. Бях се трудил твърде дълго и твърде усилено, за да мога сега да реагирам по-емоционално. Един етап от моя живот бе приключил, започваше следващият, това беше всичко. След като зад нас се затворят тези големи врати от преплетена дървесина, няма да излезем на слънчева светлина и няма да виждаме жив човек, освен нас самите, до дванайсетия ден на Елгамор, когато ще започнем нашето изкачване.

Не бях учуден, че е избран Киларион Строителя. Той беше най-едрият, най-силният, с малко бавен ум, освен ако не ставаше дума за неговия занаят, но беше хубаво да е до теб на трудно място. Изборът на Джайв Певеца също ме зарадва — беше спокоен, непоколебим и на него можеше да се разчита. Но защо Учителите ни бяха дали лукавия, несигурен, малък Кат от Къщата на Адвокатите? Кат беше добър за разговор, но каква полза може да има от неговата бързивост по

склоновете на Стената; или някой като импулсивния, с гореща кръв Стан от Съдиите? Също и Накса Писаря — защо го бяха избрали? Беше умен почти колкото Трайбън, но беше противно педантичен и никой не го обичаше. И няколко други: Туйман от Металоработниците, Дорн от Къщата на Клоуните, Нарил Месаря — достатъчно поносими, но без особени достойнства или заслуги. Ако аз бях Учител, те нямаше да бъдат в моя избор. Или Мурмут от Винарите — висок, упорит, червендалест мъж, жилав и волеви, със здрави възгледи, но често своенравен и прибързан — щеше ли да има полза от него в група като нашата? Но думите на Трайбън отпреди години още горяха в съзнанието ми. „Ние Пилигримите не сме непременно най-добрите. Някои може би са изпратени на Стената просто, за да се отърват от тях. Доколкото разбирам самият аз може би съм един от тях.“

Правило бе по време на престоя в Ложата на Пилигримите мъжете да са отделени от жените. Трудно щях да издържа толкова дълго без секс, защото от четиринайсет годишен не ми се е налагало въздържание повече от няколко дни, а тук щяхме да бъдем лишени от това половин година. Но годините на изпитания така бяха калили моя дух, че можех да се справя дори с това.

В началото няхаме представа кои са нашите партньорки в другата зала. Но Кат намери в предната част на Ложата, високо в стената между двете зали, малка пролука, през която можехме да говорим в тъмното помещение, като трима мъже стъпваха един върху друг: Джайв на раменете на Киларион, а Кат — на раменете на Джайв и така установихме контакт с жените от другата страна. Научих, че моята срамежлива стара приятелка Гали е сред Четирийсетте; че нежната Тиса с дръпнатите очи и способности на магьосница е тук; че недостижимата и меланхолична Хенди, от която бях смаян, защото в детството си била открадната и заведена в съседното селище Типкейн и се завърнала четиринайсетгодишна, е с нас. И сладката Тенилда от Музикантите, и Стам от Дърводелците, и Мин от Писарите — всички те стари мои познати — а също и други като Грисиндил Тъчакката, и Марсиел Земяделката, които изобщо не познавах.

Чакахме да настъпи часът. Беше като в затвор. Правехме някои неща, за които не ми се ще да разправам, защото само бъдещите Пилигрими имат право да ги знаят. През по-голямата част от деня мързелувахме. Така прекарвахме времето си в Ложата на

Пилигримите. Този период минава главно в очакване. В Ложата на Пилигримите имахме стълба, за да тренираме и постоянно я използвахме. За забава през дългите скучни часове гадаехме каква ще бъде храната, която ни подаваха два пъти на ден през процепите на вратата, но тя неизменно беше една и съща: овесена каша, фасул и печено месо. Никога нямаше вино или листа от гейт за дъвчене.

Ние пеехме. Крачехме нагоре-надолу като затворени животни. Ставахме неспокойни и апатични.

— Това е последното изпитание — обясни Трайбън. — Ако през периода на затворничество някой се провали, ще го заместят с друг от Трийсетте. Това е последният шанс да разберем дали сме достойни да се изкачим.

— Но всеки, който бъде доведен сега, ще знае, че е заместник — протестирах аз. — Ще бъде Пилигрим от втора ръка, нали?

— Доколкото знам рядко се случва някой да бъде подменен — довери ми Трайбън.

Фактически през последните седмици от престоя ни в Ложата на Пилигримите ние се стегнахме и дори придобихме по-голяма сила. Въпреки че бях нетърпелив да започна моето Поклонение, спомням си, че успях да се овладеея — придобих някакво хладно спокойствие, което ми помогна да превъзмогна лесно последните дни. Ако ме попитате как е възможно да си едновременно нетърпелив и спокоен, не мога да ви отговоря — вероятно единствено на Четирийсетте е присъщо подобно състояние. Към края дори изгубих представа за дните. Така стана с всички, освен с Накса — той отбелязваше времето по свой, писарски начин, и накрая оповести:

— Днес е единайсети ден от Елгамор.

— Според мен е десетият — възрази меко Трайбън.

— Е, значи дори и изключителният Трайбън може да сбърка — реагира триумфално Накса. — Защото кълна се в брадата на Креш, това е единайсети ден и утре ще бъдем на Коза Сааг.

Трайбън изглеждаше раздразнен и промърмори нещо. Ала през нощта, когато отвориха процепите на вратата, за да ни подадат таблите с храна, ние поехме купи с димящо месо, големи парчета задушен крел и огромна кана с пенливо златисто вино за празнична гощавка и разбрахме, че Накса е преброил правилно дните, а Трайбън е сбъркал

за първи път, защото очевидно това беше пиршеството за Заминаване.
На сутринта нашето Поклонение най-после щеше да започне.

5.

Последният обред в Ложата на Пилигримите се извърши на зазоряване — Жертвоприношението на Свещеносвързаните. Когато процепите се отвориха за последен път, всички бяхме будни и в очакване. Красив млад грезбор със загладен косъм, розови копита и поразително бяла вълна — не като нашите обикновени фермерски грезбори, а от онези чистокръвните в храмовете — се втурна вътре. След него, на златен поднос внесоха сребърен нож.

Знаехме какво следваше да се направи, но така лице в лице с предстоящото, се спогледахме неспокойно. Грезборът изглежда мислеше, че това е игра: сновеше между нас, търкаше муцуна в колената ни и се оставаше да го галим. Тогава Нарил взе ножа и каза:

— Струва ми се, че това е занаят от моята Къща...

— Не — възпря го Мурмут рязко. — Не бива Месар да го прави. Трябва ни нещо по-друго.

Грабна ножа преди Нарил да разбере какво става, вдигна го високо, размахва го тържествено — към единия, после към другия край на стаята — и нареди с гърлен, драматичен глас:

— Доведете ми животното.

Наблюдавах го презрително. Изглеждаше по-скоро надут, отколкото внушителен, но така или иначе, за да извършим Жертвоприношението, се налагаше някой да оглави обреда и той го стори. Киларион и Стам грабнаха клетото животно и го положиха пред Мурмут, изправен в цял ръст по средата на залата. Мурмут държеше ножа така, че той блестеше на светлината от прозореца над главите ни и обяви със силен тържествен глас:

— Принасяме в жертва живота на това същество като знак на Свещената връзка между нас. Знак, че сме оковани с една верига, че всички ще се обичаме, когато се отправим към най-висшето изпитание и че всеки е готов да даде живота си за другите.

После изрече думите от молитвата на Колача, както подобава на всеки Месар, и с много бързо движение направи разрез. Върху гърлото

на грезбора цъфна алена черта. Признавам, беше добро и чисто клане.

Видях, че Трайбън гледа в страни, чух задъханото от ужас дишане на Хенди. В това време Мурмут изнесе тялото.

Изредихме се един след друг: топяхме пръсти в кръвта, мажехме скулите и ръцете си, както изискваше традицията, и произнасяхме клетвата, че занапред ще се обичаме в нашето мъчително странстване. Защо трябваше да го правим? Вероятно се страхуваха, че ако не сме дали клетва, можем да станем врагове в планината? Разтърквахме кръвта един в друг — сякаш това наистина щеше да ни обвърже. След време щях да се убедя, че наистина е било необходимо.

— Виж — възкликна Джайв — вратите...

Да. С леко полюляване те бавно се отваряха.

Същата сутрин при излизането от Ложата на Пилигримите не почувствах нищо, абсолютно нищо. Тръгвахме на Поклонение. Прекарах голяма част от моя живот в очакване на този момент. Самият момент се бе превърнал за мен в нещо непостижимо и неразбираемо.

Сетивата ми бяха изострени. Спомням си как прекрачвайки през вратата, ме блъсна горещият влажен въздух, а ярката светлина от Екмелиос прониза очите ми, усетих острия горчив мирис на хиляди влажни, потни тела. Чух песнопенията и музиката. По наблюдателните площадки точно срещу Кръглата Къща на Завърналите се, там, където Трайбън и аз седяхме преди осем години на същия ден и за пръв път дадохме обет, че ще извършим Поклонението, видях лица на хора, които познавах. Милиони дребни детайли провокираха сетивата ми и се запечатваха завинаги в съзнанието ми. Бях като парализиран. Сега аз бях този, който тръгваше в планината.

Тъй като бях от Къщата от Стената, пръв излязох от Ложата и поведох групата Пилигрими в Процесията. Стената естествено, винаги е първа, Певците втори, после Адвокатите, Музикантите, Писарите и тъй нататък — в реда установен преди хиляди години. Понеже Трайбън беше също от Стената, вървеше точно след мен — бе твърде срамежлив, за да бъде пръв. До мене отдясно се нареди единствената избрана жена от моята Къща — Чализа от Лунния клан. Никога не съм я харесвал и сега ние не се погледнахме.

Пред мен улицата беше празна. Всички вече бяха минали: старейшините на Къщите, Завърналите се, Фокусниците, Музикантите и всички останали. Стъпка след стъпка аз поех надолу по улицата към

центъра на селището, към площада с дървото замбер с ярките листа, към пътя, който води към Коза Сааг.

Главата ми беше празна. Духът ми — скован. Не чувствах нищо, абсолютно нищо.

СТАРЕЙШИНИТЕ на всички Къщи чакаха на площада и удряха по замберовото дърво, което звънеше. По каноните на традицията се приближавах поред до всеки, докосвахме върховете на пръстите си като оставях малки петна от кръв: първо Мерибайл, старейшината на моята Къща, после Стен от Музикантите, Гълтин от Адвокатите и така до края в нужния ред. Тук бяха моите роднини, за да се сбогуваме. Прегърнах майка си, но не знам защо тя ми изглеждаше безкрайно далеч, говореше неясно за деня, когато бе стояла край същото ярколисто дърво, за да си вземе сбогом с баща ми, тръгващ на Поклонението, от което не се завърна. До майка ми бе нейният брат — той ме отглежда като баща, ала всичко, което имаше да ми каже беше:

— Запомни, Полър, Стената е Свят. Стената е Вселена.

Е да, Урилийн, така е, но аз предпочитах няколко по-топли думи или поне нещо полезно.

Завършихме обиколката на дървото замбер и поговорихме с всички, дошли да ни изпратят. Озовахме се на другия край на площада и се загледахме в планинския път. Златните килими бяха положени и се стелеха далеч напред като река от разтопен метал. При вида им започнах да се опиянявам от възторг. Чак до костите ме побиха тръпки и за момент си помислих, че ще се разплача. Погледнах към Чализа. Лицето ѝ беше мокро от блестящи ивици като пътеки от сълзи. Усмяхнах ѝ се и кимнах към Стената:

— Тръгваме.

И така ние поехме нагоре към земята на мечтите, към мястото на тайните, към планината на боговете.

Стъпка по стъпка, крачка след крачка. Една, после още една и още една и така нататък. От всички страни чувахме окуражителни възгласи, радостни възхвали, звън от тържествена музика. Възгласи долитаха дори отзад, където неиздържалите изпитанията Кандидати вървяха скромно, както изисква традицията, и носеха нашия багаж. Погледнах веднъж крадешком през рамо и останах поразен колко

много бяха. Хиляди. В техните очи се отразяваше блясъка на нашата победа. Защо не бяха огорчени, защо не ни завиждаха? Хиляди, които се бяха провалили, а пред тях ние — шепа хора спечелили наградата, за която се бяхме борили.

В ниските части всички познаваха пътя, павиран от памтивека с бели гладки и широки камъни, а палисадата на пътя блестеше от жълти знамена. Като внимавахме да стъпваме само по златния килим на честта, ние минахме през сърцето на селището и се спуснахме надолу до мястото, където пътят първо леко слиза преди да се устреми отново нагоре. Накрая стигнахме до поста Ротен — до Портата. Пазачите ни отпадоха чест и един след друг ние докоснахме с ръка Роценския километричен стълб, за да отбележим, че напускаме селището и започваме нашето същинско изкачване. Все още бях начело, макар че вече не бяхме строго подредени. Киларион, Джайв и още неколцина избързаха, за да вървят до мен. Чувстваше се, че въздухът вече е по-свеж и по-хладен, въпреки че едва бяхме започнали изкачването.

Коза Сааг изпълваше цялото небе пред нас.

Когато човек стигне до подножието, тя се превръща в целия свят. Преставя да се усеща височината ѝ. Издига се просто като стена, Стената, която стои между теб и непознатите пространства на света от другата страна. След време преставя да се възприема като нещо вертикално. Тя се разгъва отпред сякаш дълъг криволичещ път — той продължава напред и все напред, и обикновено не се издига така стръмно нагоре, както човек очаква. Пристъпваш, без изобщо да мислиш какво лежи пред теб, защото разбираш, че ако си позволиш мисъл за друго, освен за следващата стъпка или най-много за последващата, ще загубиш разсъдъка си.

Бързо оставихме зад гърба си познатите километрични стълбове: постове Ацен, Глей, Хеспен, Сент. Всички се бяхме изкачвали някога до тук, по празници: тогава Стената е отворена за свещени церемонии в чест на Този, Който се Изкачи или се бяхме промъквали сами, както Гали и аз направихме. При всеки Пост изричавме кратка молитва, защото всеки символизира определен бог. Продължихме, без излишно бавене. Погледнах Гали, а тя ми се ухили може би, за да потвърди, че си спомня как бяхме идвали до Хитиат като деца и бяхме правили Промените върху легло от мъх. Връщайки се сега към онези дни, сякаш усетих с ръцете си гърдите на Гали, докато езикът ѝ се

движеше в устата ми. Питам се дали ще иска да легне с мен тази нощ. За последен път имах контакт с жена преди половин година и в това настроение бях в състояние да направя Промени с всичките двайсет жени от Поклонението, без да се налага да си поема дъх.

Но на първо място беше изкачването нагоре.

Беше лесно и познато. Пътят към Стената под Хитиат е добре поддържан, а наклонът — лек, както на обичайните планинските пътища. Вече споменах, че всички бяхме идвали много пъти тук. Движехме се в стегната група, шегувахме се и се смеехме, от време на време спирахме на места удобни за наблюдение и гледахме как селището става все по-малко и по-малко. Бяхме развълнувани и нетърпеливи, а свежият планински въздух — несравним със задухата на селището. Всичко това ни превъзбуждаше. Спомням си една от жените, мисля, че беше Грисиндил Тъкачката или може би Стам от Дърводелците, дойде при мене и ми каза с ликуващ вид:

— Представяш ли си, ако са ни излъгали и пътят с така гладък чак до Върха! Представяш ли си да сме горе утре след обяд, Полър! Колко хубаво ще бъде.

— Да, колко хубаво ще бъде — съгласих се аз и започнахме да се смеем невъздържано, с което искахме да скрием страховете си. Разбира се, знаех, че скоро пътят ще стане много труден, че най-вероятно само след няколко дни ще открием, че изобщо няма път и ще се наложи да преодолеем с върховни усилия стръмното сурово лице на Стената. Мисля, че и тя го знаеше.

НА ПОСТА Денбайл трябваше да си получим багажа от нашите носачи. Застанахме на самия ръб на обредния килим, а отхвърлените Кандидати, носили нещата ни до тук, ни подадоха товара, тъй като не можеха да продължат нагоре, защото им бе забранено да стъпят на паветата в тази част на пътя. Моят багаж го бе носила Стрелца от Фокусниците — бяхме правили секс един-два пъти миналата година. Тя стоеше точно на ръба на килима и се пресегна, за да ми го подаде, но тъкмо когато посегнах, се засмя, дръпна се назад и трябваше с усилие да се протегна към нея, за да го достигна. Недъгавият ми крак ми изневери и се олюлях, но успях да се задържа да не падна. Още не

бях възстановил равновесието си, а тя ме дръпна с лявата ръка към себе си и ме ухапа отстрани на шията така силно, че потече кръв.

— За късмет! — извика тя. Очите ѝ светеха диво. Очевидно бе дъвкала упойващите листа гейт.

Аз я заплюх. Бе ме накарала да стъпя на килима още веднъж, което беше всичко друго, но не и добър късмет. Ала Стрелца се засмя отново и ми изпрати въздушна целувка. Сграбчих моя денк, а тя отново ми изврати въздушна целувка. После бръкна в пазвата си, извади нещо и го хвърли. Инстинктивно го хванах преди да падне.

Беше малък гравирен идол от бяла кост — Санду Отмъстителя. Очите му бяха яркозелени скъпоценни камъни, а той беше в състояние на пълна Промяна — със силно издаден от слабините penis. Гледах свирепо към Стрелца и започнах да подхвърлям идола над парапета, но изведнъж чух нейния вик, изпълнен с ужас и страх. Спрях преди да съм го хвърлил. Видях я, че трепери и жестикулира към мен: *Вземи го, пази го!* Кимнах, внезапно изплашен, въпреки яда си. Стрелца се обърна и затича надолу по пътеката. Яростта ми се върна и за малко щях да хукна след нея да я затъркалям надолу по планината, но се овладях на време.

Тиса Магьосницата видя всичко. Докосна кръвта на врата ми.

— Тя те обича — прошепна Тиса. — Знае, че никога повече няма да те види.

— Ще ме види — сопнах се аз. — И когато се върна, ще я завържа гола на площада и ще я накарам да направи Промените с нейния мръсен малък идол.

Страните на нежната Тиса пламнаха. Тя поклати глава ужасена и направи бърз магьоснически знак към мене, взе Отмъстителя от ръцете ми и го пхна дълбоко в денка.

— Внимавай да не го загубиш — предупреди ме тя. — Той ще пази всички ни. Много злини ни чакат. — И ме целуна, за да ме успокои, защото треперех от ярост и страх.

Това не бе добро начало.

Носачите си отидоха. Останахме само ние, Четирийсетте. Непостланият път ставаше много по-неравен от пътя извън селището — камъните, нареждани много, много отдавна, се бяха напукали и наклонили под невероятни ъгли, но от моето предишно изкачване с Гали знаех, че много скоро пътят щеше да стане още по-неравен.

Денковете ни смазваха с тежестта си: бяхме взели храна за няколко седмици и толкова лагерни принадлежности, колкото можехме да носим, защото съзнавахме, че докато се изкачваме няма откъде да получим каквото и да било. Над Денбайл пътят се спуска в една падина на Стената, раздвоява се и прави завой, така че селището не се виждаше повече — завладя ни усещането, че сме скъсали и последната връзка с нашия дом и започваме да се реем нагоре към празното небе. Постът Хитиат беше мястото, откъдето започват наистина необикновените неща.

Стигнахме го късно след обяд и по всеобщо, макар и негласно решение спряхме, за да обмислим, какво ни предстои да направим.

Трябваше да изберем водач. Всички го знаехме. По време на тренировките ни бяха казали, че е необходимо да изберем водач веднага щом се изкачим над Хитиат, защото иначе щяхме да приличаме на многоглав змей — всяка глава ще дърпа в своята посока и няма да можем да продължим.

Настъпи момент на напрежение, точно както по време на Жертвоприношението на Свещеносвързаните: никой не се чувстваше достатъчно уверен да направи нужното. Спомних си как Мурмут улови момента и стана господар на положението, а нямах намерение да му разреша да го направи отново.

— Е — започнах аз. — Моята Къща е Къщата на Стената. Това е Стената. Мястото на моята Къща. Цял живот съм чакал, за да стигна дотук. Следвайте ме и аз ще ви заведа до Върха.

— Себе си ли предлагаш? — попита Мурмут, така че веднага разбрах, че ще имам неприятности с него.

Кимнах.

— Аз ще му стана заместник — бързо се присъедини Трайбън.

— Ти си от неговата Къща — възрази Мурмут. — Не можеш да му бъдеш заместник.

— Тогава аз ще съм заместник — атакува Джайв Певеца.

— Или аз — допълни Гали от Винарите, от Къщата на Мурмут.

За момент всички се смълчаха. Обади се Стап от Съдиите:

— Щом Полър може да се кандидатира, тогава мога и аз.

Огледа се:

— Кой ще ми бъде заместник?

Някой се изкикоти.

— Кой ще ми бъде заместник? — повтори Стап и лицето му започна да се подува и зачервява гневно.

— Защо не си станеш и заместник, Стап? — подметна Кат.

— Я млъквай!

— Ти на кого говориш...

— На теб! — сопна се Стап.

Кат вдигна ръка, може би не заплашително, но секунда по-късно Стап бе пред него, готов да се бие. Гали го хвана през кръста и го върна на мястото му в кръга.

— Клетвата! — прошепна Тиса. — Помнете, че сме Свещеносвързани!

Изглежда заплахата от насилие между нас ѝ причиняваше болка.

— Някой иска ли да бъде заместник на Стап? — попитах аз. Някой не искаше. Стап се обърна и се взря в Стената над нас. Аз чаках.

— Мурмут — предложи Туйман от Металоработниците.

— Ти избираш Мурмут?

— Да.

Очаквах го.

— Заместници?

Сепил Дърводелеца и Талбол Кожаря станаха заместници. И това очаквах. Тримата бяха неразделни.

— Предложен е Мурмут — обявих аз.

Нали забелязахте как преди избора взех нещата в свои ръце. Нямаше нищо лошо в това. Мой ред бе да водя, а така или иначе някой трябва да го направи, дори когато не е избран водача.

— Има ли други предложения?

Нямаше.

— Тогава да гласуваме — предложих аз. — Тези, които са за Полър да минат от тази страна. Тези, които са за Мурмут — от другата.

Мурмут ме изгледа злобно:

— Не може ли преди да гласуваме, да изтъкнем своите достойнства, Полър?

— Мисля, че може. Какви са твоите, Мурмут?

— Най-малкото два здрави крака.

Беше евтин трик от негова страна и бях в правото си да го ударя без колебание, но знаех, че ако съдържа гнева си, ще обърна нещата в своя полза. Затова просто се усмихнах. А Сепил Дърводелеца се

изкиска, сякаш никога не беше чувал нещо по-смешно. Талбол Кожаря — един тип, който не се стесняваше от такива неща, издаде звук подобен на грухтене като най-добро доказателство за своята солидарност с Мурмут.

— Да, прекрасни крака — съгласих се, защото краката на Мурмут бяха дебели и космати. — Ако водачът трябва да мисли с краката си, твоите наистина превъзхождат моите.

— Водачът трябва да се изкачва с краката си.

— Моите ме изкачиха дотук — напомних аз. — С какво друго ще подкрепиш претенциите си?

— Знам да командвам. Давам заповеди, които другите желаят да изпълнят, защото са правилни.

— Да, ти казваш: „Сложете гроздето в тази каца“, „Смачкайте го така и така“. „Сега сложете сока в бъчвите и го оставете да стане на вино.“ Това са чудесни заповеди, когато са на място. Но подходящи ли са да водят едно Поклонение? Подигра се с недъга ми — нещо, за което съвсем не съм виновен — и това доказва, че въпреки положената кървава клетва за единство, не проявяваш много съчувствие. А ако един водач е лишен от съчувствие, какъв водач е той!

Мурмут ме гледаше свирепо, сякаш с радост би ме хвърлил от склона.

— Може би не биваше да казвам това за крака ти. Но как ще се чувстваш на опасните места, Полър? Когато се изкачваш, ще можеш ли да мислиш ясно за всичко, за което водачът е длъжен да мисли, при положение, че всяка твоя стъпка ще бъде скована от физическия ти недъг? Когато Огъня на Промяната започне да ни атакува, ще бъдеш ли достатъчно силен, за да ни предпазиш от него?

— Аз не съм немощен — възразих. — Просто имам недъгав крак.

С голямо удоволствие бих го изритал с него, но се въздържах.

— Що се отнася до Огъня на Промяната, още не знаем дали изобщо съществува, или е само мит. Но ако наистина съществува, е, тогава ще се наложи всеки сам да се защитава. Тези, които не могат да устоят на изкушението, ще останат край пътя, превърнати в чудовища, а останалите ще продължат нагоре към боговете. Така разбирам аз нещата. Искаш ли да изтъкнеш някакви други преимущества в своя полза, Мурмут?

— Мисля, че сега трябва да чуем твоите.

Започнах кротко, като гледах ту един, ту друг от моите спътници Пилигрими.

— Боговете са ме избрали да ви заведа до Върха. Всички го знаете. В една и съща нощ всички сънувахте съня, който сънувах и аз, сън, в който аз бях избраникът. Знаете, че мога да ви водя, че мога да мисля ясно и съм достатъчно силен, за да се катеря. Ако ме последвате, ще ви заведа до Върха. Стига приказки, призовавам ви да гласувате.

— Кой е заместникът — напомни Джайв.

— Стига с това — възропта Тиса тихо.

И ние гласувахме. Мурмут, Сепил и Талбол стояха от едната страна, другите пресякоха границата към мен: трима-четирима много бързо, няколко — след кратко колебание, а после — един голям поток от всички останали. Дори Туйман, който бе предложил Мурмут, го изостави. Нещата бяха решени. Мурмут не направи усилия да скрие яростта си. За момент си помислих, че в озлоблението си ще ме нападне и се приготвих. Щях да подложам недъгавия си крак зад неговия и да го хвърля на земята, после да го хвана за краката, да го завъртя няколко пъти и да натискам лицето му върху камъните, докато не ми се подчини.

Но не се наложи да го правя. Той имаше достатъчно здрав разум да не ми посегна пред останалите, още повече, че гласуването беше без съмнение в моя полза. В края на краищата се приближи към мен и с неохота ми подаде ръка. Усмивката му бе фалшива, а видът му — мрачен. Знаех, че няма да пропусне възможността да ме измести, ако може.

— Добре — заключих аз. — Благодаря на всички за подкрепата. А сега трябва да поговорим какво ни очаква — огледах се и продължих. — Кой е бил над Хитиат?

Чух нервен смях. По време на тренировките всички бяхме идвали дотук, а на своя глава, търсейки си белята, повечето се бяха качвали нагоре по Стената веднъж-дваж, чак до Денбайл, дори до Хитиат. Никой разумен човек обаче, не би се качил над Хитиат. И все пак смятах, че е редно да попитам, макар че очаквах отрицателен отговор.

За мое учудване Киларион вдигна ръка:

— Аз. Ходил съм до Варат, за да видя боговете.

Всички погледи се насочиха към него. Едрият мъж се усмихваше и се наслаждаваше на вниманието, предизвикано от неговото самохвалство. Но някой отново се изсмя, другите подеха и лицето на Киларион потъмня като небе пред буря. Изведнъж стана напрегнато.

— Продължавай — настоях аз. — Чакаме те да разкажеш.

— Отидох до Варат. Видях призрачните същества и направих Промяната с едно от тях. Който не ми вярва, може да дойде да си премери силите с мен — предложи Киларион като силно се изпъчи. Стисна юмруци и засвятка с поглед ту на едната, ту на другата страна.

— Никой не се съмнява, Киларион — успокоих го аз. — Кажи ни кога се случи?

— Когато бях момче. С моя баща. Всяко момче от моя клан се качва тук, горе с баща си, щом стане на дванайсет. Моят клан е кланът на Секирата. — Той продължаваше да гледа кръвнишки. — Мислите, че лъжа, нали? Почакайте и ще видите какво ви очаква.

— Точно това искаме да ни кажеш — подканих го аз. — Ти знаеш, а ние — не.

— Ами — запъна се той внезапно притеснен и несигурен. — Има призрази. Също и бели скали. А дърветата са... е, те са грозни.

Той спря. Търсеше подходящи думи:

— Това е лошо място. Всичко се движи наоколо. Има някаква миризма във въздуха.

— Каква миризма — попитах аз. — Какво искаш да кажеш с това — всичко се движи?

— Неприятна миризма. А нещата трептят. Не знам, те просто се движат.

Горкия глуповат Киларион! Обърнах се към Трайбън и видях как с мъка потиска смеха си. Стрелнах го с гневен поглед. Търпеливо попитах още веднъж как изглежда Варат и той ми отговори точно толкова мъгляво както първия път.

— Лошо място — мърмореше той. — Много лошо място.

Не научихме нищо повече. Каквото и да е видял горе, не можеше да го разкаже, но дори и това беше достатъчно, за да решим първата вечер да лагеруваме на нивото на Хитиат и да изчакаме до сутринта, преди да се впуснем към неизвестните пространства над нас.

И така, озовах се отново на мъхестото поле, където се бяхме забавлявали с Гали преди много време. Но тази нощ, независимо от напирашщото желание натрупано през половингодишния ни престой в Ложата на Пилигримите, не правихме Промени. Понякога, когато човек силно е желал нещо, а дълго време е бил лишаван и внезапно го получи, установява, че копнежът му сякаш се е изпарил — така се чувствахме и ние през първата нощ. Бяхме разделени толкова дълго, че внезапното прекратяване на въздържанието изглеждаше твърде силно преживяване. И така двайсетте мъже лагеруваха в единия край на полето, а двайсетте жени — в другия, точно както бяхме разделени в Ложата на Пилигримите.

Струва ми се, че никой не спа добре тази нощ. Някъде високо от планината долитаха ехтящи викове и се превръщаха в зловещи пронизителни писъци: от време на време земята тътнеше, сякаш Коза Сааг искаше с един небрежен замах да ни отърси от снагата си. Както лежахме, от някъде се промъкна студена като смъртта мъгла и ни обгърна плътно. Чудех се дали това не е Огъня на Промяната, който се издига от земята, за да ме изкуши да приема някаква нова странна форма. Но се погледнах, видях, че съм си същия и разбрах, че още няма от какво да се страхуваме.

Посред нощ се събудих внезапно и усетих, че ме изгаря неудържима жажда. Станах и тръгнах към малкото поточе посред мъхеста поляна. Коленичих да пия и на лунната светлина видях във водата отразеното си лице — цялото сгърчено и обезобразено. Изплаших се, а съзрях и нещо друго: от речното корито, като че ли проблясваха червени очи и гледаха към мен. Стори ми се, че от тях капе кръв. Отскочих бързо назад и изрекох шепнешком една след друга много молитви.

После погледнах през мъглите и видях, че странната Хенди се разхожда край заспалите жени. За миг силно желание ме преряза през слабините и си помислих колко хубаво би било, да изпеем с нея песента на Промяната и да я положа на мъха до мен. Но Хенди ми бе непозната, дори не бях чувал някой да е правил Промени с нея, а сега едва ли беше най-подходящото време да я въведа в това. Взирахме се един в друг през мъглата — лицето на Хенди приличаше на камък. След малко се върнах в моята мъхеста постеля и се отпуснах неподвижно по гръб. Мъглата се разнесе и се появиха звездите.

Потреперих и сложих ръце върху моята мъжественост, за да я предпазя от тяхната светлина. Макар че звездите са богове, не всички са благосклонни. Казват, че светлината на някои звезди прави добри вълшебства, а светлината на други е отровна. Нямах представа кои звезди блестяха над мен тази нощ. Жадувах за утрото. Стори ми се, че минаха хилядолетия докато то дойде.

6.

Над Хитиат се простират царствата на призраците. Тези места — така ни бяха учили — преди много време са били обитавани. Тук е имало Къщи от нашето селище до момента, когато хората разгневили по някакъв начин боговете и били прогонени. Докато тренирахме, наставниците ни разказваха нещичко от случилото се тогава: планинските местности, където живеели хората от древни времена, с всяка изминала година ставали все по-негостоприемни и те били принудени малко по малко да изоставят своите селища, защото условията ставали все по-сурови. Хората започнали да се спускат надолу и да се установят там за постоянно, докато накрая никой не останал да живее в планината и нашата раса била обречена окончателно да се премести в низините. Но ние не бяхме подготвени за изненадващата и необикновена гледка — поне никой от нас — освен Киларион, а струва ми се, че дори и той бе забравил колко зловещо е това място.

Тук пътят бе разнебитен и опасен. Но все пак беше път — по-късно нямаше да разполагаме с такъв комфорт. Настилната бе напукана, изпотрошена и разкривена и на места щеше да е по-добре да я няма. Често стигяхме до места, където бързи ручей бяха прокопали настилната, така че камъните бяха готови всеки момент да се сринат с трясък под краката ни и да ни хвърлят в пропастта. Тогава завързвахме тризъби куки на въже, хвърляхме го да се забиے сред опасния пасаж и внимателно преминавахме отсечката като здраво се придържахме. Някои трепереха от ужас при всяка стъпка. Но крехката пътека незнайно как, не се срутваше.

Въздухът също се променяше. Очаквахме да става по-хладно докато се изкачваме, но тук беше неестествено горещо, влажно и усойно, много повече отколкото и в най-горещите дни в равнината. Не валеше, но от процепи, разположени по склоновете на планината шумно излизаха облаци бяла пара и се носеха на талази. Цялата атмосфера бе просмукана от кисела сярна миризма, точно както

Киларион ни бе предупредил. Тук всичко бе гнило и плесенясало. Белезникави спори се рееха из въздуха. Едни неща растяха върху други. Гъсти кичури бяла гъбеста плесен покриваха като мъх целия пейзаж. Провирахме се през тях, но не беше възможно да ги избегнем — те се увиваха около краката и ръцете ни, караха ни да кихаме и да се задущаваме. Плътна пелена от тази материя обвиваше дърветата. Тя трептеше от вятъра и изглеждаше сякаш самите дървета се клатят като по-скоро наподобяваха дървета-призраци. Скалите бяха също противно покрити с този гнусен мъх. Тяхната повърхност се тресеше като жива и имаха вид на разтопена плът, която не може да стои без да шава. Помислих си, че вече разбирам какво имаше предвид Киларион, когато каза — „всичко се движи“.

Сякаш самата Стена се разлагаше. Едно докосване с върховете на пръстите и тя се разпаднаше — толкова мек беше камъкът. Навсякъде имаше пещери — някои много дълбоки — мистериозни тъмни отвори водещи към сърцето на планината. Надникнахме тук-там, но не успяхме да видим нищо и естествено не се решихме да проникнем във вътрешността им.

Непрекъснато падаха дребни камъни, но понякога от височините се хлъзгаха и по-големи предмети. От време на време отгоре се чуваше силно пукане и трясъци, а парчета скали, по-големи от човешки глави, падаха с грохот надолу, някои — близо до нас. Роненето не спираше — едно непрестанно унищожение на материя и аз започнах да си мисля, че преди милиони години Коза Сааг трябва да е била поне десет пъти по-голяма.

Вече не се движехме по тясна ивица на ръба на планината, а вървахме по широка плоска оголена скала, почти като плато, макар че лекото усилие при всяка крачка подсказваше, че продължаваме да се изкачваме. Най-после стигнахме километричния стълб на поста Варат, последния от серията. Беше обрулен и очукан — една отломка от черна скала с няколко нечетливи букви, едва различими на повърхността, осеяна с мъх. Тук въздухът беше още по-плътен и по-влажен от познатия ни досега, а миризмата — отвратителна. В каменистите, мъгливи ливади отляво се виждаха развалини от изоставени селища. Древните обитатели явно бяха живели в тесни заострени колиби от продълговати плочи от розов камък, забити в земята под вътрешен наклон и покрити с тръстика. Тръстиката отдавна беше изгнила —

виждаха се само няколко избелели стръка, а острите каменни блокове бяха обвити с було от бяла гъбеста плесен увиснала като гирлянди. Имаше няколко групи от по десетина-петнайсет паянтови постройки, сгушили се на разстояние от няколкостотин крачки. Беше ужасна гледка: изгнили, мрачни, запуснати. Руините напомняха погребални паметници. Наистина бяхме влезли в селището на смъртта.

— Призраците са тук — уточни Киларион. — Ще видите!

Но никъде наоколо не срещнахме призраци и лицето на Киларион почервения — стана още по-упорит след като Накса Писаря и Кат Адвоката насмешливо го нарекоха фантазьор. Гневът му растеше и неговата форма започна да се изменя. Лицето му стана кръгло и месесто, а вратът му потъна в раменете. Спорът се разгорещаваше застрашително — внезапно Киларион сграби малкия Кат и го понесе като вързоп мръсни дрехи под мишница, втурвайки се към ръба на скалата, сякаш възнамеряваше да го хвърли от там. Кат квичеше като животно, което влачат на заколение. Всички се развикахме разтревожени, но никой освен Гали не беше достатъчно близо, за да го спре. Киларион се опита да се промъкне край нея, но тя го дръпна с всичка сила. Той отпусна ръката, с която като в примка държеше Кат, превъртя се надолу и продължи да се търкаля към близката порутена колиба. После се блъсна в нея с такава сила, че цялата купчина от каменни плочи рухна окончателно.

Там явно са били скрити поне половин дузина странни бледи същества. Сега те изскочиха уплашено и заподскачаха в лудешки кръг, пърхайки с ръце като птички. Предполагам, че се надяваха да излетят далеч от нас. Но имаха само ръце, а не крила.

— Това са призраците! — извика някой. — Призраците, призраците!

Никога не бях виждал толкова ужасна гледка. Те имаха човешка форма, само че бяха много по-високи и по-слаби — по-скоро приличаха на движещи се скелети, отколкото на живи хора. От глава до пети бяха покрити с кичури бяла гъбеста плесен, която покриваше всичко наоколо. Тя се бе сплела с косите им, спускаше се надолу по крайниците им като одежда, показваше се на гроздове от устата, ушите и ноздрите им. При всяко движение се разпръскваха облаци спори и ние започнахме да отстъпваме потресени, изпълнени със страх и

отвращение, че може да ги вдишаме и да се заразим от ужасното нещо, което бълваше от тях.

Но тези същества очевидно не желаеха — точно толкова, колкото и ние — да имаме нещо общо. Беше им необходимо известно време, за да превъзмогнат своя ужас, после се обърнаха и хукнаха през глава нагоре към хълмовете зад колибите, като оставяха зад себе си облаци спори, които се разпръскваха из въздуха. Закрихме с ръце лицата си и едва си поемахме дъх.

— Видяхте ли? — обади се Киларион след малко, когато вече изглеждаше безопасно да свалим ръцете си и тръгнахме отново. — Излъгах ли ви? Мястото е пълно с призраци. Това са духовете на старите обитатели, омагьосани от бялата мъхеста плесен.

— Ти каза, че си правил Промени с една от тях — напомни Кат с язвителен тон. Беше се окопитил след уплахата и гневни червени петна бяха избили по бузите му. — Толкова ли си бил похотлив като момче, Киларион, че да правиш Промени с такива същества?

— Тя беше призрак само отчасти — промълви печално Киларион. — Беше млада и много красива, а от бялото по нея имаше само малко.

— Красив призрак! — констатира Кат подигравателно. Всички се засмяха.

Киларион почервения отново. Погледна злобно Кат и аз се приближих, за да се намеся, ако му хрумне да повтори опита си да хвърли Кат от скалата. Но Тенилда Музикантката му прошепна нещо, което го успокои, той изръмжа и се обърна.

Разбрах, че и Киларион както Мурмут ще ми създава проблеми. Мислеше много мудро, а се гневеше бързо и бе надарен с огромна сила — очевидно опасна комбинация. Трябваше да се внимава с него.

Призраците, подплашени от нас, надничаха от разстояние иззад хълмовете, покрити с бяла плесен, но се свиваха нерешително щом ни забележеха, че ги гледаме. Ние продължихме напред.

ПО-НАТАТЪК имаше още руини — също плътно обгърнати от кичури гъбеста плесен. Всичко наоколо бе забулено. Едва ли човек може да си представи по-печален пейзаж: бяло, хлъзгаво, безрадостно. Дърветата, малки и криви, практически без листа, бяха напълно

покосени. Петна от стари, повехнали и умрели гъбести плесени лежаха навред под краката ни и образуваха бяла кора, която хрускаше, щом стъпехме на нея. Дори Стената, която се издигаше от дясно, имаше белезникав отблясък, сякаш гъбестата плесен бе завоювала големи територии и от нея.

От време на време виждахме някой призрак да пробягва безшумно между хълмчетата. Издължените създания с вид на духове явно бяха твърде страхливи, за да се доближат до нас, тичаха напред-назад като влачеха дълги ивици гъбести кичури.

— Как мислиш, — попитах Трайбън — какви са тези същества? Дали не са Пилигрими, неуспели да отидат по-нагоре в планината? Може би бялата гъбеста плесен ги е завладяла и те са останали да живеят тук?

Той сви рамене:

— Възможно е. Но подозирам друго. Мисля, че това място никога не е било напускано от древните заселници, независимо от приказките на Учителите.

— Искаш да кажеш, че сме попаднали на самите наследници на народа, построил много отдавна тези колиби?

— Така смятам. Вероятно някога тук земята е била подходяща за фермерство. После е дошло веществото на кичури и е унищожило всичко. Но вместо да избягат, хората останали. Сигурно в някаква ниска степен тук съществува Огъня на Проманата, който е предизвикал този вид трансформация и сега порестата плесен е част от тях. Вероятно това им помага да останат живи. Струва ми се, че няма много храна в тази зона.

Потръпнах целият:

— Дали по същия начин това може да се превърне в част и от нас?

— По всяка вероятност не, иначе нямаше да има Завърнали се. Всеки Пилигрим, при изкачване или слизване от Стената, трябва да мине през това място. Но те не донасят със себе си паразитите — той се ухили мрачно. — И все пак, струва ми се, че ще бъде по-добре да покрием лицата си, за да се предпазим от спорите, а тази нощ да лагеруваме на някое по-спокойно място.

— Да — съгласих аз. — И аз мисля, че е по-разумно.

И ние побързахме да преминем с наведени глави и покрити лица през безнадеждната страна на призраците.

Съпровождаха ни през целия път, но се държаха на разстояние. Някои изглежда бяха по-смели и се приближаваха към нас — танцуваха и се въртяха, а кичурите се вееха феерично зад тях, но ние ги пропъждахме с камъни и не им позволявахме да се приближат. След всичко видно и чутото от Трайбън, до един изпитвахме смъртен страх от гъбестата плесен. Тя беше около нас, невъзможно бе да я избегнем. Чудех се дали не бях я вдишал вече в дробовете си. Може би точно сега се размножава в някоя влажна тъмна пора от моето тяло, като се опитва да овладее организма ми и скоро ще се покаже от устата и носа ми. От самата мисъл ми стана лошо, отидох край пътя и избълвах всичко от стомаха си, като се молах да изповръщам и спорите.

Киларион доказва до край истинността на разказа си още преди да напуснем страната на призраците: видяхме един толкова красив, колкото той се кълнеше, че е виждал и с който бил правил Промени по времето, когато се бе качвал горе с баща си като момче.

Тя се появи на ръба на скалата точно над нас, пееше и тананикаше със странен, треперлив глас. Подобно на другите от нейния вид, беше стройна, с много дълги крайници. Лек облак от гъбестата плесен покриваше гърдите и слабините ѝ, но лицето ѝ беше чисто. Това, което имаше по тялото си, правеше кожата ѝ атлазено гладка и лъскава. Тя изглеждаше мека при докосване и много привлекателна. Очите ѝ бяха златисти и леко дръпнати, а в чертите ѝ имаше странна невинност. Наистина, този призрак бе красиво същество. Каза ни нещо с мек, кадифен глас, но ние не можахме да го разберем и тя ни помахаше, сякаш ни канеше да танцуваме с нея.

Видях, че Киларион трепери. Мускулите на огромното му тяло се стегнаха и изпъкнаха, вратните му жили се издуха. Той я погледна с отчаяние.

Можеше да е същият призрак, който бе прегръщал тук преди много време. Без съмнение, дори сега тя все още имаше магическо влияние върху душата му.

Ритнах го рязко в крака, за да го отвлека и му посочих нагоре, но той ме изгледа ядосано.

— Продължавай да се движиш, Киларион — подканих го аз.

— Кой си ти да ми нареждаш какво да правя?

— Искаш ли да прекараш остатъка от живота си тук?

Той измърмори нещо недоволно, но разбра какво му казах и продължи напред, с поглед встрани.

След малко се извърнах назад. Призракът-вещица, защото тя със сигурност беше някакъв вид вещица, още ни приканваше греховно към себе си. А когато се вгледах, успях да различа, поради бликналата зад нея светлината, бледия облак от спори над прекрасната ѝ глава. Тя не спря да жестикулира след нас, докато я изгубихме от погледа си.

Часове наред вървахме мрачно през земята на горещите и усойни мъгли, на тресящите се гъбести плесени и злокобни серни зловония. Струваше ни се, че няма край. Най-после, към полунощ, стигнахме до едно място с чист и хубав въздух, където скалите нямаха плесен и дърветата пак шумяха с листа. Благодарихме на Креш Спасителя за нашето избавление.

7.

Сега бяхме над най-високия известен километричен стълб, навлизахме в свършено непозната територия.

Тук имаше нещо като пътека, но тясна, неясно очертана и губеща се на места. Бе започнало да се смрачава и беше по-разумно, да не се опитваме да продължим. Направихме лагер за втората ни нощ на Стената. Главата ми гъмжеше от мисли за призраци, за злокобни спори и магьосници, които ни примамват.

Наложих си да отхвърля тези видения. Човек не бива да се изкачва по Стената и да мисли какво е оставил зад гърба си, по-скоро е редно да го гризе любопитството какво го очаква нагоре. Докато се катери, човек трябва да живее само с настоящето, в противен случай ще се провали.

Настанихме се в малка ниша, на десния склон на стръмен процеп в Стената — откри я Киларион, който се катереше най-отпред. По оголеното, почти вертикално скално чело на Коза Сааг, точно зад гърба ни, се издигаха серия остри каменни парапети, които чезнеха нагоре в мъгливия сумрак. Зад парапетите надничаха косматите лица на някаква порода светлооки скални маймуни — те се хилеха и ни замеряха с шепи чакъл. Не им обърнахме внимание.

От другата ни страна лежеше огромно празно пространство. Ниско долу светлините на отдалечено селище трепкаха като блестулки в черната долина. Малък каменен ръб, не по-висок от коляното ми, създаваше естествена преграда точно по границата на пропастта. Отвъд него направо в тъмното започваше стръмното спускане. Бързо поточе течеше в единия край на клисурата. Край него растяха няколко странни дървета. Имаха причудливи стволоче, усукани като спирала, твърди, костеливи и щръкнали листа, а по клоните им се клатеха множество тежки, червеникаво-сини плодове. Те бяха продълговати и закръглени като женски гърди, дори имаха малки издутини като зърна в горния си край. Наоколо на малки снопчета растеше трева с лилав оттенък, остра като нож. Иначе клисурата беше безплодна пустош.

Туйман, Киларион и Гали намериха край стената на каньона няколко сухи дървета и запалиха огън. Останалите разопаковаха спалните рогозки и гласяха местата за спане. Бяхме прегладнели, но никой не бе пожелал да спрем по обяд в страната на призраците. Извадихме сирене, сушено месо и няколко меха вино. Забелязах, че Марсиел от Къщата на Земеделците разглежда с интерес плодовете-гърди на дървото до лагера и я попитах:

— Как мислиш, стават ли за ядене?

— Кой знае. Никога не съм виждала подобно нещо.

Тя откъсна един, претегли го на ръка, опипа го и цепна лъскавата му кора с нокът. През отвора започна да се процежда червен сок. Тя сви рамене. Като го подхвърляше от ръка в ръка, погледна към нас и попита:

— Някой иска ли да го опита?

Гледахме втренчено, без да знаем какво да направим. По време на тренировките ни бяха предупредили, че храната ще ни стигне само за първите няколко седмици, а после ще се наложи да живеем от това, което намираме. Беше малко вероятно да открием познати плодове. Бяхме се примирили с необходимостта, че рано или късно ще ядем и непознати неща. Но по какво можехме да разберем кое може да се яде и кое е отровно.

Трайбън предложи:

— Дай го на мен, Марсиел. Аз ще опитам.

— Не — спрях го веднага аз. — Почакай. Недей, Трайбън.

— Все някой някога трябва да го направи — упорстваше той. — Може би искаш ти?

— Ами...

— Тогава ще го опитам аз.

— Страхуваш ли се, Полър — веднага се обади Мурмут. — Това е само един плод! От какво те е страх?

И той се засмя. Забелязах обаче, че не посегна да го вземе от Трайбън, за да го опита сам. Разбира се, че нямах желание да гледам как най-добрият ми приятел яде нещо отровно и след това пада мъртъв пред очите ми. Но самият аз се страхувах да отхапя. Всички се страхувахме. Искяхме да живеем. Тази предпазливост беше съвсем разбираема. Но Трайбън беше прав — някой трябваше да опита. Ако не исках да го сторя аз, оставаше той — като заместник. Между

предпазливостта и очевидния страх съществува деликатна граница и аз току-що я бях пресякъл. Изглеждах много жалък.

Засрамен до болка, наблюдавах как Трайбън разделя плода на две, там, където Марсиел беше разкъсала кората. Той загреба малко от оранжевата месеста част и я глътна без колебание.

— Сладко — обяви след малко. — Хубаво. Много хубаво.

Напълни уста втори път, после — трети и зажима, за да покаже одобрението си.

— Нека си взема малко — помоли се Киларион.

— И аз искам — присъедини се Туйман.

— Не! Почакайте — извиках аз. — Не може толкова скоро да се разбере, дали плодът е безопасен. Представете си, че отровата действа със закъснение. Трябва да видим какво ще стане с Трайбън. Ако на сутринта е добре, ще знаем, че може да се яде.

Чу се мърморене, но общо взето се съгласиха, че е разумно.

По-късно отидох до Трайбън и му прошепнах:

— Това е лудост. Можеше да се сгърчиш и да умреш направо на място?

— Тогава щях да съм мъртъв. Но аз съм жив, нали? И сега можем да бъдем съвсем сигурни, че плодовете са добри за ядене. Полезно е да го знаем, ако намерим от тях по-нагоре.

— Можеше да загинеш — не отстъпвах аз.

Изглежда ме безкрайно търпеливо — както само той умееше — сякаш бях дете, което трябва да бъде изтърпяно по време на болест.

— А ако Чализа беше опитала отровния плод вместо мен, или Тиса, или Джайв? Щеше ли да е по-добре?

— За теб — да.

— За мен — да, но ние сме група, Полър. Ние сме Четирийсет. Ще се наложи всички поред да опитваме непознати неща, какъвто и да е рискът. Иначе със сигурност ще гладуваме на по-големите височини по Стената. Разбираш ли сега защо го направих? Беше моят ред. Аз изпълних задължението си и оцелях. Мисля, че ще мине доста време преди да е нужно да се изложи отново на риск, за което съм много щастлив. Но ако аз не бях рискувал, как можеш да очакваш, че другите ще го направят? Необходимо е да мислим за оцеляването на Четирийсетте, Полър, а не само за нашето собствено.

Почувствах се още по-жалък. Нещо в мен се сви от срам.

— Досега не го разбирах — признах си аз. — Прав си, ние сме едно цяло и дължим живота си един на друг.

— Да.

— Искан ми се да бях опитал плода вместо теб.

Той се засмя:

— Твоят ред да опитваш тепърва предстои. След моя опит аз оцелях.

Изглеждаше доволен, че ме е ядосал заради загрижеността ми към него. Но той беше рискувал, а аз — не. Имаше право да бъде доволен, помислих си аз.

НАСТЪПИ нощ. Въздухът бе хладен и ние удебелихме кожата си, за да се предпазим от студа, гушихме се един в друг около гаснещия огън, докато останаха само въглени. Започнахме да се мушкаме в спалните рогозки.

— Ястреб от Стената! — извика внезапно Тенилда.

В този момент стояхме близо до ръба на клисурата. Тя посочи към бездната. Проследих ръката ѝ и видях някакво същество да се рее във въздуха — приличаше на птица с огромни размери. Възрях се и забелязах, че се приближава — накрая дойде толкова близо, че почти можех да я достигна и пипна. Тя сякаш ни изучаваше.

Птицата изглеждаше отблъскващо: голяма почти колкото дете, с кръгло и рунтаво тяло. Вместо крака се подаваха два хищни нокътя, които бяха мощни и силно издадени. Ярکو жълтият клюн наподобяваше изкривен нож, а очите бяха червени и големи. Заоблените ципести криле, по-дълги от човешка ръка, се рееха нависоко и пляскаха силно. Видях издадени нокти-остриета като костеливи пръсти. Усетих миризма на мускус и парлив Дъх от гъстата, черна козина, долових студения въздух, който идваше на тласъци от размахващите се криле. Не летеше, а стоеше на едно място във въздуха. Като се изключи мощният мах с крила, беше напълно неподвижна — човек можеше да си помисли, че виси на връв, спусната от небето.

Понякога Ястреби от Стената се спускаха над долината, но никога не ги бях виждал от толкова близо. Не се съмнявах, че точно това грозно същество е Ястреба от Стената. Не изглеждаше достатъчно

голямо, за да може да отвлече възрастен човек — както разправяха легендите — но личеше, че е опасно, отмъстително и имаше сатанински вид. Стоях неподвижно замръзнал, вперил поглед в него като омагьосан. И то гледаше в нас с очевидно любопитство. Явно беше, че не е тук, за да ни нападне.

— Дръпни се, Полър — чух глас отзад.

Беше Киларион. Държеше голямо колкото човешка глава парче скала и се готвеше да го хвърли по птицата. Тананикаше си песента на смъртта.

— Не — възпрях го аз. — Недей.

Не ме послуша. Профуча край мен и се озова на ръба, изви тялото си като дъга, завъртя се на левия крак и с цялата си огромна сила запрати скалата нагоре и напред. Ако не бях видял, нямаше да повярвам, че е възможно да се хвърли толкова голям камък толкова далеч и толкова силно — издигна се, описа полукръг и удари силно Ястреба от Стената по корема. Птицата нададе пронизителен писък, който сигурно се чу чак в низините, и полетя стремглаво надолу като камък. Ала когато надникнах през ръба, стори ми се, че виждам как там долу в мрака тя се съвзема и отново пляска с крила в нощта. Не бях съвсем сигурен, но мисля, че чух далечни, зловещи писъци, изпълнени с ярост.

— Убих я! — перчеше се гордо Киларион и танцуваше танц за възхвалата.

— Не бъди толкова сигурен — прекъснах го мрачно аз. — Ще се върне и ще доведе и други като нея. Не биваше да я закачаме.

— Това е зла птица. Мръсна и отвратителна.

— Дори и така да е — не отстъпвах аз, — нямаше нужда да го правиш. Кой знае какви неприятности ще ни донесе.

Киларион подхвърли нещо подигравателно и отмина много доволен от себе си. Продължавах да се безпокоя от постъпката му и извиках настрана Джайв, Гали, Кат и още неколцина. Предложих им през нощта да останем на пост по двойки и да се сменяме до сутринта. Беше добра идея. Гали и Кат поеха първи поста, а аз легнах да спя и ги помолих да ме събудят, когато дойде моят ред. Едва бях затворил очите — или така поне ми се стори — и почувствах, че Гали ме бута грубо, за да ме събуди, погледнах и видях, че нощта гъмжи от огнени червени очи, понесли се като демони над нас.

Летяха пет-шест, а може би десет или най-вероятно двайсет Ястреба. Никой нямаше време да ги брои. Те изпълваха въздуха. Различих очите им, пляскащите крила, наблюдавах с ужас остриите им опустошителни клюнове и хищни нокти. До един бяхме на крак и се защитавахме с тояги и камъни, а те се въртяха като вихрушка между нас, драскаха ни свирепо, хапеха и издаваха пронизителни писъци — същински подивели, зли демони. На раменете на Киларион се бяха вкопчили две птица. Не спираха да го блъскат с нокти. Размахваха мощно огромните си крила, а той се бореше да ги хване и да се освободи от тях. Спуснах се да му помогна и прогоних единия Ястреб с тояга — ударих го, той литна право нагоре, изграчи зверски и направи завой към мене, но аз го отпъдих със силни удари. Междувременно Киларион бе разпорил другата птица. Видях как я смачка на земята и стъпва върху гърдния ѝ кош. От другия край на пътеката дочух, че една от жените пици. На проблясващата лунна светлина съзрях Трайбън пред купчина камъни — замеряше с голяма точност всеки приближаващ се Ястреб. Забелязах Хенди застанала сама с отметната глава и странно блеснали очи, бавно да върти тоягата във всички посоки. Междувременно Кат бе раздухал огъня и раздаваше горящи главни, с които да се защитаваме.

Всичко свърши така внезапно, както започна. Един от Ястребите сякаш даде команда за оттегляне — ясен, рязък и дрезгав писък, като звук от най-високия регистър на галимонда, проехтя чак до другата страна на Стената и всички излетяха, издавайки силен шум от голи пляскащи крила и писъци до звездите. Една птица сграбчи наниза наденички, останали неизядени на вечеря край огъня и отлетя. За момент видяхме целия рояк, очертан на лунната светлина и после вече нямаше нищо, с изключение на смачканата от Киларион птица, просната мъртва близо до рогозката на Марсиел. Тя я ритна настрани с вик на отвращение, а Туйман я повлече с един прът, за да я изхвърли през ръба на клисурата. В тишината звукът от нашето тежко дишане ни се струваше силно като гръмотевица. Бяхме зашеметени от стремителната и жестока атаката, макар и толкова кратка. Стената бе направила само малък намек какво може да ни предложи, сякаш за да ни припомни, че ни очакват страдания.

— Има ли някой ранен? — попитах аз.

Почти всеки бе засегнат в една или друга степен. Фесилт от Винарите беше най-зле. Голяма рана зееше на бузата ѝ чак до окоото и още една много дълбока — на рамото. Цялото ѝ лицето бе в кръв, а лявата ѝ ръка трепереше конвулсивно сякаш искаше да се освободи от тялото. Греот — един от тримата Лечители сред нас, отиде да ѝ помогне. Киларион също бе лошо ударен, но се шегуваше с раните си. Ръката на Талбол бе дълбоко разцепена по дължина, Газин Фокусника имаше яркочервени петна на гърба, Грисиндил — разкъсана китка и така нататък. Превързвахме раните чак до сутринта. И аз бях пострадал, но не ми течеше кръв.

Трайбън ни преброи и разбрахме, че всички са налице. Никой не беше отвлечен от Ястреб, единствената ни загуба в това отношение бе наниза наденички. А слуховете, че Ястребите от Стената сграбчвали невнимателните Пилигрими от пътя и после ги разкъсвали в гнездата си, се оказаха само митове. Ястребите просто не бяха достатъчно големи, за да го направят, но бяха коварни птици и ми се струваше, че ще имаме още неприятности с тях по-нагоре.

С изгрева на червената Марилема, Киларион клекна до мен и докато разтривах раните си, започна с тих, съвършено различен от преди глас:

— Глупаво беше от моя страна, нали Полър?

— Да, наистина. Мисля, че ти го казах, щом започна.

— Видях Ястреба да виси в небето и го намразих веднага. Искях да го убия.

— Щом искаш да убиеш всичко грозно, чудно е, че си оставил себе си жив, Киларион. Виждал ли не си се някога в огледало?

— Не ми се подигравай — гласът му още звучеше тихо. — Казах ти, че сглуших. Трябваше да те послушам.

— Да, трябваше.

— Ти винаги предварително знаеш какво ще се случи. Знаеше, че ако ударя Ястреба, той ще се върне с други като него и ще ни нападнат.

— Да, предположих.

— Преди това, когато исках да се спра при призрака, ме накара да вървя. И тогава беше прав — призракът щеше да ме обсеби. Ако бях отишъл с нея, самият аз щях да се превърна в призрак. Но бях твърде глупав да го разбера.

Гледаше безизразно в земята и буташе камъчета с пръстите си. Никога не го бях виждал толкова унил. Това беше друг Киларион — изпълнен с разсъждения и умислен.

Усмигнах му се:

— Не бъди толкова суров към себе си, Киларион. Просто се опитай да премислиш нещата преди да действаш. Ако си изработиш навика да го правиш, ще си спестиш много неприятности.

Продължаваше да гледа надолу и да си играе с камъчетата. И тъжно си призна:

— Знаеш ли, когато ни избраха, бях сигурен, че ще бъда водачът на Четирийсетте. Аз съм най-силният. Много съм издръжлив и умея да ръководя. Само че не съм достатъчно умен, за да бъда водач, нали? Някой като теб трябва да ни води. Трайбън е по-умен от теб, той е по-умен от всички, но не е водач. Нито пък Мурмут, макар да си мисли, че е. Ти си, Полър. От сега нататък ще правя всичко, което ми кажеш. И ако ме видиш да върша глупости, просто ми кажи тихичко на ухото: „Ястребите“, „Киларион“ или „Призраците“. За да ми напомниш. Ще го направиш за мен, нали Полър?

— Разбира се, щом искаш.

Той вдигна поглед към мен — поглед, изпълнен с признание. Почувствах се неудобно. Засмях се, плеснах го по бедрото и го уверих колко ценен е за нас. Но си отдъхнах тайно в себе си. Ако един глупав човек си признава, че е такъв, той почти престава да бъде опасност за своите другари. Надявах се Киларион да се окаже по-незначителен проблем отколкото предполагах. Във всеки случай, щях да се възползвам от този, макар и временен напредък.

ИЗМИХМЕ СЕ в малкото студено поточе, закусихме твърд хляб от столистно тесто и лунно мляко. Трябваше да помогнем на някой от най-тежко пострадалите от Ястребите. Можехме да ядем и от плодовете-гърди, защото Трайбън не умря през нощта — само се чувства леко неразположен. Бяха студени, сладки и крехки; набрахме колкото можем да носим в денковете си и се приготвихме да напуснем клисурата.

Излизането от нея бе по-трудно отколкото влизането. Малкият пролом в горния край се стесняваше и след стотина крачки неочаквано

свършваше пред оголена като щит скала, издигаща се съвсем отвесно докъдето поглед стигаше. Киларион, който не се бе изкачвал до тук преди, а откри клисурата предната вечер, сега бе посинял от яд. Стана му ясно, че нагоре няма път и той започна да скача наоколо, да тропа по земята и да плюе от ярост като човек, ужилен от цял рояк палибози.

— Стойте — викна той. — Почакайте ме тук.

И се втурна назад към входа на клисурата, захвърляйки денка си докато тичаше.

Няколко минути по-късно го видяхме да наднича отгоре и да ни маха от един корниз, откъдето скалните маймуни ни се хилеха снощи в здрача. Бе намерил път. Върнахме се обратно, минахме по неговите следи, и той ни посрещна в началото на пътека, която представляваше неприветлива купчина изпопадали каменни блокове и сякаш се спускаше надолу. Какъв импулс го беше подтикнал да тръгне по нея? Не беше твърде обещаваща. Но това именно бе верният път и Киларион сияеше от задоволство, докато ни показваше как да заобиколим стърчащото като комин образувание, откъдето всъщност започваше истинското начало на пътя. Той ме погледна в очакване на одобрение, сякаш искаше да каже: „Виждаш ли? Виждаш ли? И аз ставам за нещо!“ Кимнах му. Да, той имаше своите достойнства.

Късно сутринта скалните маймуни се появиха отново — подскачаха по разядените розови корнизи недалеч от нас. С една ръка се хващаха за тесни като игли издатини, стърчащи от оголената скала, люлееха се силно, бръцолевеха насмешливо или ни замеряха с камъни и дори със собствените си светло жълти изпражнения. Едно от тези оръжия уцели Киларион по рамото, все още възпалено от ноктите на Ястребите. Той нададе гневен вик и сграбчи остро парче скала, но изведнъж, както се канеше да го хвърли, се спря, погледна към мен с глупава усмивка сякаш ми искаше разрешение.

Усмихнах му се и кимнах, той го хвърли, но не уцели. Засипаха го с дъжд от чакъл. Киларион съскаше, проклинаше и хвърли още един камък, но все така неуспешно. След малко маймуните загубиха интерес към нас и тази сутрин не ги видяхме повече.

Вече нямаше нищо приличащо на път, дори липсваха очертания. Налагаше се сами да си търсим пътека. Понякога пълзахме по насечени скали, прилични на стълба за гиганти — каменни блокове повисоки от два човешки ръста — разстояние, което преодолявахме с

въжета и биехме клинове. Понякога се движехме през остри отломки от изпотрошени скали, като всяка от тях се спускаше отвесно в пропастта. Видях, че Трайбън се задъхва и се бори настървено, проправяйки си път нагоре по коварните ветрилообразни чукари. Веднъж падна. Спрях до него, помогнах му да се изправи и да си поеме дъх. Продължихме да вървим и аз държах ръката си около раменете му, докато се съвземе, за да продължи сам.

В по-голямата част изкачването бе по-лесно отколкото очаквахме: гледана отдолу стената изглеждаше вертикална, а в същност се оказа серия от широки скални пасажи със стръмен наклон, но разбира се не отвесен както ни се бе сторило отдолу. Като цяло наклонът бе остър, но ние преодолявахме пасажите един по един и успяхме да продължим нагоре.

Не искам да си създадете погрешното впечатление, че тези турове бяха лесни за преодоляване. Ако имаше проход, можехме да вървим без да използваме въжета, защото скалата бе разядена, мека и чакълеста — такава всъщност е по-голямата част от повърхността на Коза Сааг. Непрекъснато се подхлъзвахме, пързяхме и имаше опасност всеки момент да си изкълчим крайниците или да паднем. Изнемогвахме под тежките денкове. Слънцето бе изключително силно. Горещите отблясъци на белия Екмелиос замъгляваха погледа, изгаряха лицата и вратовете ни и превръщаха скалните отломки, по които ходехме, в заслепяващи огледала. По-скоро се пържехме в горещината, а не се задушавяхме, както ни се случваше в низините. Бяхме свикнали на друг вид горещина — горещина, която да е като увито около нас влажно одеяло, и тя много ни липсваше. Тук високо свирепите лъчи на бялото слънце прогонваха топлата, гъста мъгла, нямаше ги и нежните, влажни изпарения. Влажният и зноен свят на нашето селище бе вече много далеч.

На тази височина въздухът не беше само кристалночист, но беше също и по-труден за дишане: сух, разреден, остър и неприемлив. Налагаше се да вдишваме по-дълбоко от обичайното, за да изпълним дробовете си, от което започваше да ни боли глава; гърлата и ноздрите ни се раздразниха и възпалиха. Докато се изкачвахме, телата ни се пригаждаха постепенно към по-разредения въздух. Усетих, че в мен настъпват малки промени: дихателните пътища и белите дробове се разширяват, кръвта започва да се движи по-бързо в кръвоносните

съдове. След време разбрах, че съм се адаптирал успешно или Поне достатъчно успешно, към новите условия. Но никога преди това не съм осъзнавал колко тежък, силен и опияняващ е въздухът в низините. В сравнение с грубия планински въздух той е като тежко вино.

От друга страна обаче, водата във високите части беше много по-чиста, много по-утоляваща жаждата в сравнение с водата в селището ни. Беше искряща и с магическа чистота, винаги студена и свежа. Но бе много оскъдна. Ручеите и изворите бяха малко и на голямо разстояние между склоновете. Щом намерехме някой, хвърляхме денковете, коленичехме и пиехме ненаситно, после пълнихме меховете за из път, защото не се знаеше кога щяхме да стигнем отново до прясна вода.

Сега бяхме напълно откъснати дори от гледката към нашето родно място.

Всичко под нас бе погребано от дебелата пелена на бяла мъгла, сякаш голям къс бяла плът се простираше над познатата ни долина. От време на време тя се разкъсваше и се мяркаха зелени пространства, но не можехме да разпознаем нищо. За нас долу вече не съществуваше — имаше само нагоре и нагоре.

Коза Сааг беше нашият единствен Свят, нашата Вселена. Започвахме да откриваме, че огромната планина, която ние наричахме Стената, фактически не е една планина, а море от планини, всяка издигаща се върху гърба на околните, както големите вълни се издигат в бурни води. Нямахме представа къде е Върха. Понякога ни се струваше, че вече сме стигнали най-високата точка, защото виждахме над нас ясно небе, но все се оказваше заблуда — стигахме до самия връх и откривахме, че напред има нови, издигащи се над този. Всеки връх водеше към следващия, а той към следващия. Когато гледахме нагоре, виждахме само безкрайна озадачаваща плетеница от розова скала — шпилове, корнизи, парапети, щитове, клисури — извисяваха се чак до небесата. Нямахме връх над нас. Имаше само безкрайна планина, винаги отвесна, необозрима и необятна, ние пълзахме в ниските ѝ части, подредени във върволица като търпеливи мравки.

8.

В началото се изкачвахме по външния ръб на Стената — проправяхме си път през клисури, урви и оголени стърчащи била. През тези дни за мен беше лесно да избирам пътя, защото се простираше пред нас по самата Стена и нямаше съмнение коя е най-добрата посока — тя беше само една, ала повече не можехме да продължим по този начин: бяхме стигнали до място, където пред нас се издигаше като непреодолима преграда неизмеримо висока отвесна канара. Невъзможно беше височината ѝ да се обхване с поглед. Дълго я разучавахме, но никой не можа да измисли начин, за да я преодолеем. Никакъв път не се виждаше наоколо, а да се изкачим беше невъзможно.

Нямахме избор — завихме на изток към една долина във вътрешността на Коза Сааг. За известно време разположихме лагера от вътрешната страна на Стената, в Нещо като гора, хладна и сенчеста. Казвам „нещо като гора“, защото растенията на това място, макар да бяха високи като дървета, нямаха нищо общо с растителността от низините. Бяха като огромни остриета от трева или по-скоро като гъсти снопове: всеки ствол изглеждаше съчленен от около дузина тънки, тесни филизи, с обща основа. Те стърчаха на всички страни и вместо листа имаха клиновидни пъпки, наподобяващи остриета на брадва.

Ако докоснем някое дърво, с ръка — тя изтръпваше. Ако държахме ръката си по-дълго, кожата ни започваше да обгаря.

Съвсем непознати, малки зелени птички, бяха накацали по краищата на клиновидните пъпки. С окръглени и пълнички телца, с мънички, смешни, яркочервени крачета, едва забележими изпод коремчетата им, с къси и слаби крилца, те можеха само да пърхат от една пъпка на друга. Едва ли можехме да си представим птички, тъй различни от ужасните Ястреби от Стената. И все пак, не биваше да се възприемат лекомислено тези клоун ски същества, защото очите им бяха много свирепи — особените и неестествено бели орбити горяха

като миниатюрни слънца на челата им. Имаше злъчна омраза и стръвна заплаха в тези очи. И наистина, когато Газин Фокусника застана под едно дърво и започна да закача насмешливо птичките, защото тяхната закръгленост и дебелина го развеселяваше, те му отговориха с гъсти храчки — той запищя от болка и се втурна през гората, за да се хвърли в потока.

Водата на потока беше червена като кръв и много особена на вид. Изплаших се за Газин. Но той изскочи от неестествено оцветената вода здрав и читав, без да спира да разтърква раменете си и гърдите си там, където птиците го бяха улучили. По тялото му имаше зачервени ивици и големи мехури. След тази случка вече се пазехме от дърветата.

Чувствах се неспокоен на чуждоземното място и помолих Тиса от Къщата на Магьосниците да направи заклинание за безопасност, преди да се установим за нощувка. Когато лагерувахме на ръба на Стената, прекарвахме нощите си на тесни уединени места, подходящи за отбрана, но сега на този сравнително плосък терен бяхме силно зависими от милостта на неизвестните обитатели, кръстосващи вътрешността на Стената.

— Искам някакъв предмет от Газин, защото бе първият наранен тук — разпореди се тя.

Газин даде една от жонгльорските си топки. Тиса направи заклинание с върха на пръстите си, зарови топката в меката земя близо до поточето и легна, за да я притисне с бузата си. После, все още легнала, изрече заклинанието за сполука и оцеляване на пътници. Това е дълго и извънредно ценно заклинание. То изисква много енергия от магьосницата, защото е земна магия и докато го изрича, тя трябва да изпрати част от душата си към духа-Повелител на мястото, което подлага на заклинанието. И докато го казваше, видях как кехлибарените ѝ очи губят блясъка си, а нейното крехко тяло се отпуска от умора. Но тя щедро въздаде себе си, за да бъде сигурна за нашата безопасност.

Знаех, че заклинанието ще е добро. Имах вяра в силата на Тиса още от онзи страшен момент, по време на третата година от моите изпитания като Кандидат, когато бях започнал да се страхувам, че няма да бъде избран за Поклонението и се наложи да отида при Тиса, за да я помоля да ми направи заклинание за успех. Успокояващо беше да знаем, че имаме способна Магьосница с нас.

В ясения и студен въздух звездите бяха необикновено ярки и сияеха ослепително. Някой започна да ги назовава по имена: Изот, Селинам, Миаил... От Накса Писаря се чу леко кискане:

— Звезди на злата поличба. Изот унищожава другите звезди и ги разкъсва. Миаил е изял всички свои Светове. Светлината на Селинам крещи.

— Запази мъдростта за себе си, Накса — обади се женски глас, вероятно на Фесилт или Грисиндил. — Не ни плаши с твоите гадни разкази, опитваме се да заспим.

— А ето и Хайл между тях — продължи Накса невъзмутимо.

Такъв си беше Накса по природа, никой не можеше да го спре, ако искаше да сподели знанията си. Що се отнася до поучаване, Писарите са по-лоши дори от Учените. Всички знаят, че Учения е образован, а Писаря е събрал знания докато е преписвал текстове от Учените, но неудържимо желае да впечатли околните със заученото.

— Хайл е най-лошата звезда — не спираше Накса. — Защо да не ви разкажа за Хайл...

— Лека нощ, Накса.

— Боговете се разхождали между звездите — подхвана Накса — и стигнали до Хайл, а Креш вдигнал ръка...

— Аз ще вдигна ръка и ще ти счупя главата — обади се друг глас, беше Киларион. — Млъквай и ни остави да спим, разбра ли?

Най-после Накса млъкна. Тази нощ нямаше повече разговори за демонични звезди.

Скоро и аз се оттеглих да спя. След малко усетих, че някой се промъква до мен.

— Прегърни ме, Полър. Измръзнах, не мога да спра да треперя.

Беше Тиса. Вероятно заклинанието за безопасност я беше изтощило повече отколкото е очаквала и цялото ѝ тяло трепереше. Взех я в обятията си и почти веднага — нали тъй дълго бяхме отделени от жените — усетих Промените. В секса има успокоение, в сливането — единство и хармония, извисяване на нашето Аз в нещо по-високо и по-прекрасно. При смъртен страх или силен стрес естествено се обръщаме един към друг, за да навлезем в сексуална Промяна. И сега стана несъзнателно, без да го желая, без да го искам. Почувствах познатото присвиване в долния край на корема, движението на плътта ми, появата на моята мъжественост, преодоляла латентното състояние.

Тиса също го почувства и каза нежно:

— Моля те, не сега, толкова съм изморена, Полър.

Разбих я. Тя не беше дошла при мен за Промени. Тази жена имаше удивителна независимост, както впрочем повечето магьосници. Наложих си да се върна към безполово състояние, но ми беше трудно. Контролът ми се изплъзваше и тялото ми отново бе в готовност. Но Тиса беше в такъв стадий, че ако я докоснех между бедрата, нямаше да намеря отвор, който да ме очаква. Тя беше в състояние на пълна безполовост и възнамеряваше да остане така. Нямах друг избор, освен да проявя уважение. Борех се да се овладее и накрая успях. Лежахме спокойно. Нейната глава беше на гърдите ми, краката ѝ — вплетени в моите. Тя хлипаше от изтощение, но това беше леко и нежно ридание. След малко каза:

— Утре някой ще умре.

— Какво? Сигурна ли си?

Замълчах.

— Знаеш ли кой ще бъде?

— Не. Разбира се, че не.

— Или как?

— Не — каза тя. — Пламъкът беше твърде нисък, а аз — твърде уморена, за да гадая още веднъж.

— Ние току-що сме започнали да се изкачваме. Твърде е рано за смърт.

— Смъртта идва, когато поиска. Ще бъде едва първата жертва. Ще има много други.

Отново се смълчах за дълго. После попитах:

— Как мислиш, аз ли ще бъда?

— Не, не си ти.

— Сигурна си, така ли?

— Има твърде много живот в тебе, Полър.

— Аха.

— Но ще бъде един от мъжете.

— Джайв? Дорн? Талбол?

Тя сложи ръка на устните ми.

— Казах ти, не можах да видя. Не беше ясно. Един от мъжете. Нека да спим сега, Полър. Просто ме прегърни. Прегърни ме. Толкова ми е студено.

Прегърнах я. След малко усетих как, докато заспиваше, напрежението напуска тялото ѝ. Но аз не можах да мигна, мислейки за смъртта, която идваше към нас в този момент. Дано боговете са избрали Мурмут, ще ни е от полза. Ами ако беше Трайбън, независимо от цялата му жажда да проникне в нещата и да ги разбере? Нямаше да мога да понеса смъртта му. После започнах да си мисля за всеки един. Лежахме часове или поне така ми се стори. Над мен звездите станаха още по-светли и коварни. Страхувах се от тях: отровни звезди, звездидемони, звезди-чудовища. Изот, Миаил, Селинам, Хайл. Чувствах, че треперя под тяхната яростна светлина.

Тиса се събуди.

— Хайде, — подкани ме с нежен глас. — Ако искаш сега — може.

Беше станала напълно женствена. Нейното стройно тяло, което преди беше само студена, гладка кожа и крехки кости, сега бе закръглено — тяло на жена. Усетих меките ѝ обли гърди върху моите. Ръката ми се плъзна надолу и открих, че има отвор и той беше топъл, влажен и пулсиращ.

Защо беше този мил жест? Тиса беше напълно изтощена, а от години знаех, че въобще не обича секса. Дали не ме излъга. Може би ще умра утре и това е нейният начин да ме изпрати към смъртта, познавайки топъл и нежен спомен? Това беше мрачна мисъл, толкова мрачна, че почти уби желанието ми за секс. Почти. Но моите желания бяха по-силни от страховете ми. Тя се отвори за мен и нашите тела се сляха. Усещах излъчваната от нейното тяло неопределена своенравност, която бях усещал и по-рано, когато бяхме любовници — от време на време усещах силно странно обезпокояващо изтръпване, нещо като пулсиращото чувство, предизвикано при допир на риба в реката. Тя ме накара бързо да изпитам удоволствие, бързо, много бързо.

И прошепна:

— Няма да умреш ти, Полър. Сигурна съм.

Дали беше прочела мислите ми?

Не, не, дори Къщата на Магьосниците не може да го прави, казах си аз. С изключение на онези магьосници, които са също и Санта-Нила, а Санта-Нила се среща много рядко.

Полежах буден още малко и се взирах в Хайл и Селинам. Тогава една от луните, струва ми се беше Тибиус, изгря на небето и нейната светлина замъгли ужасните отблясъци от звездите, за което ѝ бях благодарен. Затворих очи и заспах неспокойно. Когато се събудих, отдавна вече бе сутрин и всички бяха на крак. Тиса ми се усмихна срамежливо от другия край на потока. Разбрах, че не са искали да ме будят. Сигурността ми, че съм избран да умра на този ден и че всички го знаят, нарастваше. Ето защо ме бяха оставили да спя. Но не беше така.

СМЪРТТА — нашата първа смърт на Коза Сааг — ни порази със своята неочакваност. Случи се късно сутринта. Бяхме доста по-високо от мястото на предишното лагеруване и пресичахме тясно плато, граничещо от едната страна с нещо като езеро от смола, а от другата — със стръмен отвес. Денят беше много горещ. Екмелиос хвърляше огнени лъчи право в лицата ни, а нямаше къде да се скрием. На места земята бе напукана и от там се прокрадваха зелени и жълти снопчета, напомнящи блатна светлина. Въздухът по тези места имаше тежък мирис. Някои от малките светлини се бяха освободили от земята и блуждаеха самостоятелно наоколо с ефирна призрачност. Старателно ги избягвахме.

При прекосяването на дъбрава от ниски, восъчни на вид дървета, с гъсти корони от лъскави бели листа, група скални маймуни се появи изневиделица, сякаш изпод земята: започнаха да скачат и бръщолевят, да издевателстват над нас като ни замерваха с дребни камъни, скали, сдъвкана кал въобще с всичко, което техните малки кокалести ръце можеха да вдигнат и хвърлят.

Тези маймуни от Стената приличаха на човешки карикатури: миниатюрни, кокалести, космати и отвратителни фигури не по-високи от колената ни. Ръцете и краката им бяха къси и криви, носовете им големи и сплескани, очите — огромни, стъпалата — обърнати навън и нагоре като огромни длани. Жълти зъби стърчаха от устата им. Червеникава козина покриваше тантурестите малки тела, а големи кичури, като бради висяха от вратовете им. Не беше чудно, че ни мразеха и тормозеха толкова много, защото сигурно биха желали да приличат на нас, но боговете ги бяха направили грозни.

От разстояние те изглеждаха само едни досадници. Но сега, на не повече от двайсет-трийсет крачки, разбрахме, че са опасни. Техните оръжия се стоварваха върху нас на плътни облаци. Всички бяхме ударени, а някои — наранени. Заклинанието на Тиса за безопасност тук вече нямаше силата да ни предпази. Крещяхме срещу тях възможно най-заплашително, а Нарил и Туйман измъкнаха въжета от денковете и започнаха да плющят с тях като с камшици, за да ги сплашат. Известно време това имаше ефект, но скоро маймуните установиха колко малко можехме да им навредим и подновиха атаките, по-шумни и по-досадни от преди.

Голяма мека топка мазна кал уцели Стап от Къщата на Съдиите точно в лицето. За момент той бе зашеметен. Видях го да кашля и да се дави докато я махаше от устните и ноздрите си. Едва успял да си поеме дъх и те отново го уцелиха с втора, още по-мека и гадна топка, която се размаза по цялото му лице и по гърдите.

Очевидно това го доведе до лудост. Стап винаги е бил избухлив човек. Видях го как хъркаше и плюеше калта. После изрева обезумял, грабна тояга, размаха я на ляво и на дясно и се втурна напред. Стреснати от яростната атака, скалните маймуни отстъпиха малко назад. Стап ги преследваше с диво ожесточение размахваше тоягата, а те се изтегляха към ръба на катраненото езеро. Извиках му да се върне, защото се бе отдалечил твърде много от нас, но връхлетеше ли го ярост, Стап никога не слушаше гласа на разума.

Киларион се затича него. В първия момент помислих, че той иска също да се присъедини към свадата, че по своя простичък начин е завидял на Стап за забавлението. Но този път Киларион искаше само да го спаси от собствената му глупост. Чух го да крещи на Стап:

— Върни се, върни се, зверовете ще те убият.

Както тичаше, Киларион изтръгна от земята едно дърво като от восък и го размаха като помиташе маймуните по пътя си. Те се премятаха във въздуха от ударите и падаха на големи купчини далеч настрани.

Но помощта на Киларион дойде твърде късно за Стап. По едно време той вече стоеше до ръба на езерото и в сляпа ярост удряше с тоягата маймуните. В следващия момент една от тях скочи на раменете му и заби твърдите си хищни нокти в гърлото му — бликна силна струя тъмна кръв, а миг по-късно той се олюля назад и гърчейки се

падна като захлупи лице върху черната смолиста повърхност на езерото. Потъваше бавно, а кръвта му бълбукаше около него.

— Стап! — крещеше Киларион и риташе маймуните бясно. Той протегна малкото дърво към падналия:

— Хвани дървото, Стап! Хвани го!

Стап не помръдна. Кръвта му бе изтекла за не повече от една-две секунди и той лежеше мъртъв в гъстия катран. Застанал до самото езеро, Киларион тръшна короната на дървото в земята с неудържима ярост и с цяло гърло зарева от гняв и отчаяние.

Никак не беше лесно да извадим Стап от езерото. Катранът го държеше в лепкава прегръдка, а ние не смеехме да стъпим много наблизко. Наложих се да го издърпаме с куките за захващане. Малти Лечителя и Мим Писаря съставиха с усилие няколко думи за него, използвайки текста от Книгата на Смъртта, Джайв изпя погребалната песен, а Тенилда изсвири погребалните звуци. Когато умре някой от Къщата на Съдиите, трябва да се произнесат специални думи. Не можахме да си ги спомним добре, понеже между нас нямаше други Съдии, но казахме каквото можахме. След това го заровихме под висока каменна пирамида от скални блокове и продължихме.

— Е — обобщи Кат. — Той беше твърде избухлив, за да бъде добър Съдия.

Погледнах назад — няколко жълто-зелени блатни светлини танцуваха върху погребалната пирамида на Стап.

ОТНОВО се движехме към предния ръб на Стената — тук имаше нещо като естествен скат и обещавахе да ни изведе нагоре, а вътрешната страна на планинската верига се издигаше с главозамайващ замах, който сковаваше сърцата ни. Много дни лъкатушихме по пътя, виещ се по външния скат. Той ту се издигаше, ту се изравняваше, ту започваше да се спуска, като ни обезкуражаваше и започвахме да мислим, че всичко постигнато с борба тези дни е било, за да открием пътека надолу към другата страна на Коза Сааг, която ще ни отведе до някое неприятелско селище на непозната територия. После обаче започнахме да се изкачваме отново, но неизменно се придържахме към външната страна на Стената.

Край нас прелитаха странни крилати същества, сякаш яхнали въздушните течения високо в необятната бездна, ширнала се в страни от нашия път. Това не бяха Ястреби от Стената — тези имаха пернати крила. Изглеждаха колосални по размер, по-големи от Ястребите, почти колкото Кръглите Къщи, доколкото можехме да преценим. Но не бяхме сигурни. Намираха се твърде нависоко. В празното пространство над нас бе трудно да определим точния им размер. Виждахме ги очертани в светлината на Екмелиос сякаш плуваха сред силните ветрове. Изведнъж едно от тях започна да пада като камък, но неочаквано спря, издигна се отново, сякаш оглеждаше внимателно за плячка и накрая се стрелна нагоре, за да сграбчи от Стената някакво случайно появило се същество. Макар че не слизаха до там, където ние се придвижвахме, беше страшно да ги гледаш. Щяхме ли да ги срещнем по-нагоре? Щяха ли да ни връхлетят, както вече видяхме, че връхлитат жертвите си? Мисълта, че горе Стената щеше да ни подлага на нови и нови изпитания и ако може щеше да ни смаже, че за нас няма да има спокоен пристан, беше кошмарна. Дали нямаше да е по-добре отново да завием и да се насочим към вътрешността, помислих си аз, — към някое защитено плато, където тези смъртоносни птици няма да могат да дойдат. Но се налагаше да вървим там, където можеше да се мине, а за сега вътрешните падини и клисури на Стената бяха недостъпни. Бяхме принудени да следваме външните пътища.

Колкото повече се изкачвахме, толкова повече виждах и от Света. Беше много по-обширен от представите ми — простираше се левга след левга, чак до хоризонта, безкрайно далеч. Щом се появеше пролука в белите облаци под нас, успявах да съзря множество реки, хълмчета и ливади, а отвъд тях, още реки, хълмчета, ливади и дълги зелени територии, гори очертани като тъмни петна, и вероятно никой никога от нашето селище не е стигал до там. Може би гледах към града на Краля. Опитах се да си го представя в двореца как стои и пише закони. Ала провинциите бяха толкова отдалечени, че законите остаряваха и ставаха безсмислени, безнадеждно остарели и безполезни, докато ги разнесат до там.

На самия ръб на Света видях рязката сива линия на хоризонта: там, където небето се спуска надолу и докосва горите. Какво необикновено място, помислих си аз — краката ти са на земята, а главата — в небесата!

Дали беше възможно някой ден да стигна там и да разбера как изглежда? Стоях в почуда и се опитвах да преценя колко време ми е необходимо, за да се изкача пеш до там, където небето си е дало среща със земята.

— Никога няма да го стигнеш — предупреди ме Трайбън. — Дори ако се изкачваш в продължение на няколко хиляди живота.

— Защо, можеш ли да ми обясниш? Изглежда наистина високо, но чак пък толкова.

Трайбън се засмя:

— Ще се изкачваш цяла вечност.

— Какво искаш да кажеш — настоях с нарастващо раздразнение аз.

— Светът няма край — поясни Трайбън. — Можеш да го обикаляш цяла вечност, но когато вървиш, хоризонтът винаги ще лежи пред теб.

— Не може да бъде! Ако тръгнеш за някъде би трябвало, рано или късно, да стигнеш до там.

— Помисли, Полър. Помисли. Представи си, че ходиш върху една голяма топка. Топката няма край.

— Но Светът има — реагирах остро аз.

Трайбън можеше да те влуди, когато настоятелно те кара да мислиш. Мисленето беше игра за него, но бе изнурително за повечето от нас.

— Светът е като топка. Погледни, виж как хоризонтът се закривява в далечината?

Аз се взрях.

— Не виждам.

— Погледни по-добре.

— Понякога си цяло наказание, Трайбън.

— Без съмнение, така е.

— И последният глупак ще ти каже, че Светът е плосък.

— Да, всеки глупак — съгласи се той. — Наистина. Но независимо от това, Светът не е плосък.

Взрях се в хоризонта. Изглежда там земята наистина леко се изкривяваше. Съвсем малко, може би. Но това, което казваше Трайбън беше богохулство и ме смути. Светът, това е Лодката на Креш, която плава по повърхността на Великото Море. Лодките са по-дълги,

отколкото широки, и не са кръгли. Едно кълбо би плувало лесно във водата, да. Но Светът не е кълбо. И все пак пред себе си трябваше да призная, че далече до хоризонта виждах леко закривяване.

Зрителна измама, успокоих си аз. Света е плосък като килим и продължава така чак до самия си край, където земята пропада във Великото Море. Трайбън е твърде интелигентен, но понякога вижда несъществуващи неща и строи невероятни теории, а после гледа на другите със снизхождение, защото не се съгласяват, че нещата са такива, каквито той казва, че са.

Свих рамене и изместих темата, защото след малко сигурно щях да се изкуша да го хвърля от другата страна на Стената, а това не е най-добрият начин за общуване с най-близкия ти приятел.

9.

Докато се катерехме, се чудехме, защо не попадаме на някаква следа от хилядите други, минали по този път преди нас през вековете — нямаше никакви лагери, никакви отпадъци, никакви загубени инструменти, никакви погребални пирамиди. Все пак от толкова отдавна, колкото никой не можеше да си спомни, нашето селище бе изпращало своите Четирийсет горе в планината всяка година. А доколкото ми е известно, ние не сме единствените от основата на Стената, които спазват обичая. Според нас възможностите за избор на път при изкачване не са големи и всички от нашето селище, дошли тук преди години, най-малкото по необходимост бяха поели по пътеката, по която бяхме тръгнали и ние. Къде бяха техните дири?

Това беше само знак колко наивни сме били относно естеството на Стената. Дори сега, след толкова много седмици, откакто бяхме на Коза Сааг, продължавахме да се учим да почитаме нейната величественост, тъй като все още няхаме реална представа за нейната истинска големина. Продължавахме да я възприемаме в рамките на малкия път от нашето селище към склоновете ѝ. На това ниво той наистина е единственият възможен път. Там нагоре са познатите километрични стълбове от постове Рощен, Ащен, Глей, Хеспен, Сент и тъй нататък. Представяхме си, че пътеката, която следваме е единственото логично продължение на този път и всеки преди нас трябва да е правил същото. Оказа се, че не сме допускали, че нашият път от селището до Стената е като дъждовна капка в огромна река. От селището над поста Хитиат се отива до Варат — Земята на призраците, да, но има много начини да се стигне над Хитиат — просто не сме посмели да си помислим за други, а те се разделят и водят напред или назад — всеки в своя собствена посока — по Стената, по извитите ронещи се лабиринти във вътрешността, така че е напълно възможно, още след първите дни от изкачването, две групи Пилигрими да не поемат по един и същи път нагоре по Коза Сааг. Трябваше добре да помня прощалните думите на Урилийн, брата на

майка ми, че Стената е Свят, че Стената е Вселена. Но аз го разбрах доста по-късно.

Все пак не след дълго щяхме да открием следи от тръгналите преди нас.

Установихме постоянен ритъм на изкачване. Ставане на разсъмване, къпане, ядене и изкачване до пладне. Обяд, почивка и отново на път до падането на нощта, когато беше по-разумно да се намери място за лагеруване. Знаехме, че набираме височина постепенно, но в тази част от изкачването това ставаше едва доловимо, така че напредъкът беше почти незабележим. Този факт ни успокояваше и създаваше фалшивото усещане, че пътят нагоре е лек. Дори Мурмут сега се бе умълчал. През повечето дни времето беше ясно — по-хладно от обичайното за нас, но съвсем не неприятно. Случваше се да вали, понякога дори падаше суграшица, но ние издържахме. От време на време нощем от възвишенията над нас долиташе вой на демони и чудовища. Беше страшно, ала се успокоявахме, че освен този рев, те не могат да ни направят нищо и най-вероятно ще избягат при нашето приближаване. Въпреки че вече бяхме изразходвали цялата храна от селището, не се тревожихме. Търсехме храна по пътя — изреждахме се и опитвахме непознати горски плодове и корени, както Трайбън бе направил в самото начало. От време на време някой се разболяваше за кратко и така научавахме до какво да не се докосваме, иначе ядяхме всичко. Ловувахме и всяка вечер имахме прясно месо за печене.

Оформиха се няколко двойки, но не просъществуваха дълго. За кратко време аз бях със сладката и хубава Тенилда Музикантката, няколко пъти със Стам и веднъж с Мин, която подражаваше изцяло на приятелката си Стам, и с Марсиел Земяделката. Искях да бъда отново с Тиса, но тя бе тъй срамежлива и неспокойна, че бе по-добре да не я доближавам. Но гледах с копнеж след нея. Имаше и една тъмнокоса, тиха жена на име Хенди — тази, която бяха откраднали и държали в селището Типкейн от десетата до четиринайсетата ѝ година. Тя беше непозната за всички ни. Желаех я много и знаех, че не съм единственият. Разговарях няколко пъти с нея, ала все едно, че увещавах водата или говорех с вятъра. Хенди се движеше самостоятелно, лагеруваше на разстояние от нас. Изкушението ми да разбере дали ще ме приеме в мрака бе силно, но не посмях да опитам.

Гали — стара моя любовница, а сега само приятелка — забеляза какво правя.

— Трябва да оставиш и двете жени, Полър, — ми каза тя един следобед, когато се движехме по по-лесен участък.

— Кои жени? — попитах аз.

— Тиса и Хенди.

— О, значи си ме наблюдавала?

— С половин око. Не ми беше нужно повече. Спи с когото искаш. Спи с Тенилда. Но не с тези двете.

— Но само те ме интересуват, Гали.

Тя се засмя.

— Е, й аз те интересувах някога.

— Да — съгласих аз.

— Вече съм твърде дебела за теб, а? Ти предпочиташ по-слабите, нали?

Гласът ѝ звучеше дружелюбно и игриво, но зад тази закачливост прозираше тъга.

— Смятах те за много красива, Гали. Така мисля и сега. Стига да искаш, ще прекарам нощта с тебе. Винаги си ми била скъп приятел.

— Да, приятел. Разбирам какво имаш предвид. — Тя сви рамене. — Както искаш, но ако ти е нужна жена, стой далече от онези двете. Нищо добро няма да видиш от връзката си с тях. Тиса е крехка и лесно ранима, освен това е Магьосница. Хенди е много загадъчна. Избери си Стам, Полър. Тя е добра жена. Силна като мен.

— Но много обикновена. И близка приятелка на Мин. Нали ме разбираш. Приятелство между жени е хубаво нещо, но кара мъжа да се чувства неспокоен, когато правят Промените, понеже в мислите си тя е със своята приятелка.

— Тогава Тенилда. Красива, интелигентна и добросърдечна.

— Моля те — възразих аз. — Престани вече.

Наистина прекарах нощта с Гали, но силните желания у мен отдавна вече бяха утихнали. Сякаш прекарах нощта с любима братовчедка или дори сестра. Лежахме, смеехме се и си разказвахме истории за отминали времена. Накрая направихме Промените спокойно, без много страст и тя заспа до мен бързо като похъркваше. Големият ѝ топъл корем ме успокояваше. Но думите ѝ ме държаха буден. Тиса, крехка и лесно уязвима, Хенди толкова загадъчна. Това ли

ме бе привлякло в тях? Дали пък не беше права Гали, че трябва да ги изхвърля от съзнанието си?

ВЕЧЕ си мислихме, че изкачването ще бъде леко чак до самия Връх, когато се озовахме до място, където всички пътища изчезваха и нямаше как да продължим. Беше ни се случвало й преди и все намирахме начин да заобиколим препятствията, но сега, изглежда, бяхме блокирани от всички страни.

Следвахме северния път покрай източния масив на Стената. Северният вятър ни блъскаше в лицата, а въздухът беше бистър и свеж като младо вино: ниско долу различавахме мъглява сребриста линия — може би гигантска река, лъкатушеше в далечната синя долина, но на нас ни изглеждаше тънка като косъм. Движехме се с бърза крачка, докато се изкачвахме, пеехме. Късно след обяд забелязахме, че пътеката завива рязко на запад и тук беше нашето голямо учудване, защото изведнъж се намерихме пред бездънна пропаст, която като че ли се спускаше чак до сърцето на Коза Сааг. От юг на север тя беше широка много левги — колко точно не можех да кажа — и изглежда продължаваше на изток извън нашето полезрение, сякаш от тук нататък Стената се състоеше от две части, сцепена от тази необятна бездна.

Спряхме изумени от великолепието и величието на гледката. Накъдето и да погледнехме, се виждаха нови върхове — множество от тях розови с черни жилки — цяла армия от кули с огромни размери и необятни височини от двете страни на цепнатината. Проблясваха светкавици. Перести облаци, като развети от вятъра воали, трепереха на небето сякаш пришпорени с камшик от безумен вихър.

— Не бях виждал подобна красота. Вълшебна музика изпълваше душата ми с такава сила, че едва си поемах дъх. Каква величествена гледка! Толкова грандиозна, че ме плашеше. Изглежда небето се отвори и чудна светлина огря земята през прозорец, отворен към бъдещето. Бях сигурен, че това е светлината на преминали дни, струваше ми се, че времето тече назад и събития отвъд края на Света изгряват пред нас с цялото си великолепие. Там горе се разхождаха боговете. Сякаш чувах тежките им стъпки. Питам се дали в Своего пионерско изкачване Първия Катерач бе минал по този път, дали бе

видял тази зашеметяваща гледка. Бях сигурен в това. Абсолютно сигурен. И е бил вдъхновен от нейното величие, за да продължи Своего пътуване нагоре към дома на боговете. Както и аз. Както и аз!

Стоях и се взирах, изпълнен със страхопочитание.

Накса дойде при мен:

— Това, което виждаме е Земята на Двойниците. Или по-скоро — нейната светлина, защото няма начин да видим самата нея.

— Двойниците?

— Нашето друго Аз, съвършено и неуязвимо. То живее в Света Близнак, който виси в небето и докосва най-горните части на Стената. Написано е в Книгата на Двойния Свят.

— Не знам нищо за тази книга — признах аз. — Някой ден трябва да ми разкажеш повече.

— Добре — съгласи се Накса и се усмихна леко.

Знаех, че от него няма да чуя нищо повече за Двойния Свят. Но щях да науча от някой друг, дадох обет аз.

Не можех да откъсна поглед от извисяващите се върхове. Останалите — също. Навсякъде се издигаха огромни каменни шпилове. Безчет скалисти пирамиди от срутени скали стърчаха към небето. Някои, обагрени от светлината на залязващия Екмелиос, искряха в розови пламъци. Други, навярно покрити със сняг, блестяха така ослепително бяло, че не можехме да ги гледаме дълго. Ярки дъги прескачаха от клисура на клисура. Няколко скални седловини под нас се спускаха стремглаво към безкрайната тъмна бездна. Ниско долу забелязахме върховете на гигантски черни дървета, сигурно петдесет пъти по-високи от човешки ръст.

Стояхме, погълнати от това грандиозно великолепие. Дорн Клоунът се приближи тихо до мен:

— Полър, след стотина крачки пътят свършва.

— Сега не е време за шеги, Дорн.

— Не се шегувам. Пътят се спуска в нищото. Току-що видях. Нататък няма никакъв път.

И беше вярно. Нашата малка скалиста пътека продължаваше още малко, после постепенно се стесняваше и просто изчезваше недалече от нас. Отидох до самия й край и се озовах на място не по-широко от длан. Хванах се за грубата повърхност на скалата и надникнах със страхопочитание във ветровитата празнина. Пред мен се откриваше

единствено празното пространство на големия процеп. От едната страна беше Стената, от другата — пропастта. Оставаше само едно направление и то беше зад мен — пътеката, по която бяхме дошли. Ние бяхме в клопка. Бяхме изгубили дни, дори седмици. Струваше ми се, че нямаме друг избор, освен да се върнем назад по леко полегатия склон, който бяхме следвали, докато открием възможност да подновим изкачването.

— Не — възрази Киларион. — Тук ще се качим нагоре по Стената.

— Какво? — сепнах се аз. — Направо нагоре?

Спогледахме се смутено.

— Направо нагоре — отсече той. — Това е възможно. Знам, че е възможно. Малко по-назад има едно място, където по масива минават широки пукнатини. Има хватки за ръцете. Боговете са ни дали и смукала. С помощта на едното и другото, ще успеем.

Обърнах се и погледнах назад. Видях оголен скален отвес, толкова висок, че вратът ме заболя докато го гледах. В сенките на следобеда можах да съзря някъде в далечината скални шпилове, които стърчаха нагоре, много нагоре.

— Никой не може да се изкатери по това, Киларион.

— Аз мога. Ти можеш. Всички ние можем. Не е толкова високо колкото изглежда. Аз ще се кача и ще ви покажа. И тогава всички ще се качите. Иначе ще трябва да се върнем чак до мястото, където Стап умря и да търсим друг път. Лично аз по-скоро ще се изкача по тази планинска стена, отколкото отново да мина по онези места.

Киларион вече доказа, че е добър в определянето на маршрути, че има природна дарба да определя посоката. Вероятно пак беше прав. Но ставаше твърде късно, за да предприемем този опит, дори ако допуснем, че изобщо беше възможно.

— Ще се върнем назад докато намерим място за лагеруване и ще останем там през нощта. А на сутринта ние с теб ще опитаем да се изкачим по стената, Киларион, — предложих аз.

— Знам, че ще успеем.

— Знаеш, че ще успееш ти. Искам да видя дали другите ще могат.

И така през сгъстяващите се сенки ние се върнахме, за да търсим място за лагер. През този ден никой не бе забелязал, че пътят се рони.

Сега, поели назад, си мислех колко ли време ще ни е нужно, за да стигнем до снощния лагер, на място, достатъчно широко и безопасно за престой. Пред нас имаше много часове рисковано ходене в тъмнината. Но не се наложи да го правим. Открихме друго подходящо място — не го бяхме забелязали на идване само на един час от края на пътя, точно до малък извор с прясна вода. Площадката беше малка, но подходяща, скупчихме се колкото се може по-близо един към друг и слушахме как вятърът свири над нас.

На сутринта заедно с Киларион се отправихме, за да се опитаме да се изкачим.

И двамата бяхме нарамили пълни денкове. Иначе изпитанието щеше да е безсмислено. Киларион снова напред-назад по трасето почти цял час преди да вземе решение откъде да започнем изкачването.

— Тук — определи най-после той.

Погледнах нагоре. Стената изглеждаше гладка и съвсем вертикална.

— Тук се процежда вода — поясни Киларион. — Виждаш ли? В скалите трябва да има пукнатини.

Разопаковахме въжетата за катерене и ги завързахме около кръста си. След това се обърнахме с гръб един към друг, за да трансформиране нашите леви ръце за изкачване. Както повече мъже, така и аз, се чувствах неудобно да извършвам каквато и да било промяна на формата си пред друг човек от моя пол, а изглежда и с Киларион беше същото. Когато се обърнахме отново лице в лице, показахме своите смукала. Видях как очите на Киларион се стрелнаха въпросително към куция ми крак, сякаш се чудеше защо не го бях променил, ала не го каза. Аз обаче го изгледах с твърд поглед и му обясних, че не мога да направя нищо с крака си, но че във всеки случай той не е пречка за мен. Пресегнах се към денка, извадих малкия идол на Санду, който Стрелца ми натрапи в деня на Заминаването и го потърках два пъти на святото му място за късмет.

— Готов ли си? — попита той.

След това запрати тризъбата кука към скалата, протегна се нагоре и започна да се изкачва по отвесния скален масив.

Когато свързващото въже се опъна, аз го последвах. В годините за тренировка се бях изкачвал по много скали, макар и никога по

подобна на тази. Казах си, че най-важното е да се съсредоточавам върху всяка поредна хватка, а не да мисля за цялостното предстоящо изкачване. Над мен Киларион се движеше бързо и ловко и опипваше най-добрите места, за да се задържи. Както и предполагаше, камъкът бе осеян с пукнатини, а имаше и хватки, и дори малки издатини, незабележими отдолу. Сграбчвах хватките, забивах като клин дланите си, а понякога и цялата си ръка в пукнатините. Използвах куката и смукалата си, за да мога да преодолявам гладките участъци. И се издигах бързо и сръчно, спазвайки темпото на Киларион.

Най-важното при изкачване по скала е, човек да не забрави да предостави на краката да свършат цялата работа. Ръцете са подвижни и гъвкави, но бързо отмаляват, ако трябва да носят голямата тежест. Затова Киларион гледаше подозрително моя сакат крак. Той беше пръв и ако паднеше — аз трябваше да задържа и двамата. Сигурно се е чудел колко ли сила може да има в мен.

Щях да му покажа. Живял съм с този крак, служил ми е вече две декади години. Той ме бе изкачил до тази височина на Коза Сааг. Щеше да ме изкачи и по тази скала, и по целия път нагоре в планината.

Докато се протягах за издатини над мен, умело забивах пръстите на краката си в пукнатините. Чувствах сигурна опора, бях готов да се изкатеря до следващата височина. В тази игра недъгавият ми крак не беше по-лош от другия. Просто трябваше да го слагам под различен ъгъл, това беше всичко.

Първите минути бяха лесни. После стана малко по-трудно — налагаше се да се подскача към някои от хватките и докато отскачах, за момент оставах напълно без опора. Веднъж докоснах хватката — тя се изрони като гнило дърво и се счупи. Но когато това се случи, аз вече бях закрепил краката си.

Ушите ми пищяха, сърцето ми се блъскаше лудо. Изглежда, че малко се бях уплашил. Но Киларион се движеше безжалостно и не исках да си помисли, че не мога да го следвам. Както бях научен, планирах пътя си с няколко движения напред — непрекъснато съобразявах следващата стъпка, пресмятайки къде ще отида след като съм тук, а после ей там.

Направих глупавата грешка да погледна назад през рамо, за да видя колко високо сме се изкачили. Това се оказа критичен момент — надолу клисурата изглеждаше толкова дълбока, колкото беше висока

Стената. Стомахът ми се сгърчи, сърцето ми се сви, сякаш някой го стисна и моят ляв крак започна да трепери силно. Горе Киларион усети раздрусването на въжето.

— Какво правиш, Полър? — попита той. — Да не би да танцуваш?

Този шеговит въпрос ме спаси. Аз се засмях и страхът ми се изпари. Отново се съсредоточих върху скалата.

За да се катери човек, *трябва* да се концентрира възможно най-добре. Не бива да вижда нищо друго, освен пукнатините и скалата пред носа си. Аз се изкачвах нагоре, все нагоре. Сега приличах на орел с разперени криле и разкрачени крака; движех се бавно по успоредни траверси, разположени на разстояние около два разкрача, които образуваха нещо като комин. Сега се захванах и висях от една кристална издатина не по-голяма от вътрешния ми палец. Бузата ми плътно прилепваше до скалата, а краката ми търсеха опорна точка във въздуха. Ръката ме болеше, а езикът ми беше подут.

И изведнъж една ръка замахва пред лицето ми и чувам звънящия смях на Киларион, когато посяга към китката ми, хваща я и ме издърпва на ръбест скален корниз, където мога да се отпусна и дори да легна.

— Виждаш ли? — възкликна той. — Нищо работа!

Бяхме се изкачили. За мен катеренето бе траяло векове — а всъщност може би то бе само секунди, не можех да преценя. Единственото сигурно нещо бе, че го бяхме завършили. Едва сега разбрах, че имаше моменти по пътя, когато бях сигурен, че ще загинем. Но сега, когато лежах върху хоризонталната плоча и се смеех, и дишах тежко, сега ми се струваше, че Киларион беше прав и че изкачването наистина е нищо работа.

След малко станах. Бяхме стигнали до широко плато, тъй обширно, че в първия момент помислих, че сме на самия Върх — Върха на Коза Сааг, защото всичко наоколо изглеждаше равно. Тогава в далечината съзрях нещо, което ми показваше колко греша. Сега на юг можех да съзря на огромно разстояние следващото възвишение на Стената, издигащо се от основата на платото.

Гледката ме вцепени: грамадна бляскава маса от бледо червен камък, забулена в основата от мъгливия сутрешен въздух и чезнеща някъде в гъстите облаци над главите ни. Масивът се издигаше към

безкрайността във верига от различни височини, сякаш една планина израстваше от друга. Сигурно цялата Стена е такава — не планина, а низ от планини, огромни в основата си и стесняващи се постепенно нагоре. Не беше чудно, че от нашата долина не можем да видим най-горните части, те лежат скрити от погледа ни в естествената крепост на по-ниските ридове. Стигнали до това плато, просто бяхме завършили първата фаза от нашия маршрут. Бяхме минали от външната страна на подножието към онова огромно нещо, което е Коза Сааг. Започнах да разбирам, че досегашното ни изкачване е само пролог и сърцето ми се сви. Пред нас се издигаше огромна, розова стълба, очертана върху злокобното тъмно виолетово небе.

Обърнах ѝ гръб. По-късно щяхме да се справим с тази грамада. „Доста е на деня теглото“ — казва Първия Катерач. Прав е, прав е, както и за всички други неща.

— Е, какво? — попита Киларион. — Смяташ ли, че другите могат да се качат сами до тук?

От ръба на скалата погледнах надолу към току-що преодоляната височина. Пътят в основата на вертикалната скала беше невероятно далеч от нас. От това разстояние изглеждаше тънък като конец. Беше трудно за вярване, че Киларион и аз се бяхме изкачили на такава височина по негостоприемната скала. Но ние го направихме. Направихме го. С изключение на няколкото критични момента, изкачването се състоеше от безспирно пълзене или поне на мен така ми изглеждаше сега. Можеше да бъде много по-лошо, мислех си аз. Наистина можеше да бъде много по-лошо.

— Разбира се — потвърдих. — Всички ще се справят.

— Добре! — Киларион ме плесна по гърба и се засмя. — Сега слизаме долу да им кажем, освен ако не искаш да останеш тук, а аз да отида сам?

— Ако искаш, ти ме почакай тук — предложих аз. — Те ще искат да го чуят от мен.

— Тогава слизаме и двамата.

— Добре. Слизаме и двамата.

НАДОЛУ се спускахме смело, дори стремглаво, люлеехме се на въжетата от една площадка до друга, като спирахме само, за да се

осигурим преди да продължим. Бяхме опиянени от планинския въздух и възторга, че сме победили страха си. При такъв ентусиазъм беше възможно да се стоварим от скалата долу направо в бездната отвъд пътеката. Но не паднахме, а скоро слязохме и на бегом се върнахме в лагера с новината за нашия успех.

Мурмут реагира веднага:

— Това е невъзможно, снощи го видях с очите си. Издига се отвесно нагоре. Никой не може да го изкачи.

— Киларион и аз току-що бяхме горе.

— Във всеки случай така казваш ти.

Погледнах го убийствено.

— Мислиш, че лъжа ли?

Киларион ме прекъсна:

— Не ставай глупак, Мурмут. Разбира се, че я изкачихме. Защо ще лъжем? Изкачването не е чак толкова тежко, колкото изглежда.

Мурмут сви рамене.

— Може би да, може би не. Аз казвам, че е невъзможно и ако се опитаме ще умрем. Вие двамата сте по-силни от другите, Киларион. А ти, Полър, ти можеш да изкачиш всичко, дори ако трябва да се влачиш по корем. Но ще може ли Тиса да се изкачи? Или Хенди? Или твоя любим Трайбън?

От негова страна беше умно да избере тримата, които значеха най-много за мен. Отвърнах му остро:

— Всички можем да я изкачим.

Мразех го, че подклажда съмнения, защото сега ни бе нужна сяпа увереност.

— Ти какво предлагаш, Мурмут? Да разперим криле и да литнем към върха?

— Предлагам да се върнем обратно, докато намерим по-безопасен път.

— Няма безопасен път. Това е единственият ни избор. Другото е да допълзим обратно до селището като страхливци.

Той ме погледна с укор.

— Ако по време на изкачването по скалата умрем всички, как ще стигнем до Върха, Полър?

Противоречеше ми заради самия спор и двамата го знаехме. Други пътеки нямаше. Искаше ми се да го ударя, но запазих

спокойствие и подметнах с безразличие:

— Както искаш, Мурмут. Остани си тук. Ние ще продължим да се катерим, да рискуваме, да умираме.

— Ще искат ли? — не отстъпваше той.

— Нека решат сами — предложих аз.

И така направихме нещо като втори избор. Попитах кой ще дойде с Киларион и мен. Трайбън, Гали, Стен, Джайв и около половин дузина от другите, най-верните вдигнаха ръце. Видях съмнение по лицата на привържениците на Мурмут — Сепил и Талбол, но също и по лицето на Накса, на повечето от жените, а дори и на няколко от мъжете. За момент си помислих, че няма да се присъединят към нас, което ще сложи край на ролята ми на водач. Някои от Тъкачите, най-плахите, се приближиха към Мурмут, сякаш възнамеряваха да останат с него. Но тогава Тиса вдигна ръка високо и това беше повратната точка. По двама, по трима, останалите бързаха да одобрят изкачването. Накрая се оказа, че Сепил и Талбол са единствените, останали на страната на Мурмут и те го погледнаха смутено.

— Да ви кажем ли сбогом на вас, тримата? — попитах аз.

Мурмут се изплю.

— Ще се изкачваме, макар че не сме съгласни с теб. Рисуваш нашия живот безсмислено, Полър.

— Днес за втори път рискувам и собствения си — напомних му.

Обърнах му гръб и отидох при Тиса, чието решение бе променило гласуването.

— Благодаря — казах аз.

Бърза усмивка пробяга по лицето ѝ:

— Няма нищо, Полър.

— Колко е досаден Мурмут. Ще ми се да го нямаше.

Тя отстъпи назад и ме погледна с ужас. Разбрах, че е взела думите ми на сериозно.

— Не — успокоих я. — Не ме разбирай буквално.

— Ако го убиеш, за нас това ще бъде краят.

— Няма да го убия, освен ако не ме принуди — уверих я аз. — Но няма да скърбя дълго, ако стане нещо при нещастен случай.

— Полър! — тя изглеждаше полудяла от страх.

Очевидно Гали беше права. Душевно Тиса бе ужасно крехка.

ЗА ПРЕДСТОЯЩОТО важно изкачване се разделихме на десет групи по четирима с изключение на една — тя се състоеше само от Киларион, Тиса и Грисиндил, защото смъртта на Стап в катраненото езеро ни бе направила с един по-малко. В моята група бяха Трайбън, Креот и Гали. Завързахме се с въжетата така, че първият и последният да са мъже, а жените — по средата, защото повечето мъже са по-силни от жените и щеше да е добре отдолу да има мъж, за да осигурява групата, ако някой падне. В моята група обаче, се погрижих Трайбън да бъде след мен, а Гали — последна, тъй като Трайбън беше слаб, а Гали — силна колкото всеки от мъжете с изключение на Киларион. Пуснах Мурмут да върви със своите приятели Сепил, Талбол и Туйман, макар че всичките бяха силни и щеше да е добре да ги използвам да поддържат някоя от жените. Но си помислих, че ако някой от тях падне, нека са поне всичките заедно.

Поведе ни пак Киларион. Сега, при изкачването с Тиса и Грисиндил, той беше много по-внимателен, отколкото с мен и аз разбрах, че тогава съзнателно ме е предизвиквал да поддържам темпото. Когато неговата група се бе изкачила достатъчно високо по скалата, така че и Грисиндил бе започнала вече да се катери, аз поех нагоре след тях, но малко по-вляво, за да избегна опасността от срутване Гибилау Земеделеца тръгна след нас със следващата група с Тенилда, Хенди и Газин. След това бяха Накса, Мент Метача, Мин и Стам, а после Брес Дърводелеца, Хилт Строителя, Йо Учения, Скардил Месаря. И така, тръгнахме всички, група след група. От време на време чувах нервен смях под мен, но този път не поглеждах назад.

В средата на пътя Трайбън изпадна в затруднение:

— Не мога да достигна следващата хватка, Полър!

— Извърти бедрата си и се изпъни.

— Направих го, но пак не достигам.

Внимателно се обърнах към него като фокусирах погледа си, за да виждам Трайбън, единствено Трайбън и нищо под него. Той беше застанал неудобно на едва забележим перваз на няколко крачки в страни от мен, правеше отчаяни усилия да се хване за една издадена червена скала над него и бе останал вече без сили.

— Ще се кача още малко нагоре — предупредих го, — когато въжето се опъне, ще те издърпам нагоре до хватката.

С усилие се преместих по-нагоре. От повторното изкачване тази сутрин, през гърдите и гърба ми сякаш минаваха огнени резки. Но се изтласках нагоре колкото се може повече, стараейки се да поемам възможно най-леко тежестта на Трайбън, за да не ме повлече надолу след себе си. Гали, макар и много по-долу, видя какво става и ми извика, че е застанала стабилно и може да ни осигурява докато аз дърпам. Но се съмнявам, че би могла да удържи всички ни, ако паднех, повличайки надолу Трайбън.

— Не мога да я стигна — приглушено повтори Трайбън.

Говореше така, сякаш всяка дума му костваше много.

— Промяна! — извика Тиса някъде над нас.

Погледнах нагоре и я видях да наднича от корниза на платото. Тя трескаво правеше магьоснически знаци към нас като размахваше двата палеца на ръката си, които приличаха на малки рога.

— Направи си ръката по-дълга, Трайбън! Накарай я да се удължи!

Разбира се. Да я накара да се удължи. Защо иначе боговете са ни дали способността за промяна на формата.

— Направи го! — изревах аз.

Но не е толкова просто да контролираш своите Промени, когато си уплашен до смърт. Гледах как Трайбън трепери под мен и се опитва да нагласи пропорциите на тялото си, мърдаше рамене, отпускаше костите на гърба и ръцете, за да постигне по-голям обхват. Ако можех, бих отишъл до него, за да го изпъна, но нямаше как. Той се бавеше и ръцете ми започнаха да отмаляват, чудех се колко време мога да остана така. Чух странното му кискане и погледнах отново към него. Видях го чудноват и разкривен, лявата му ръка беше много по-дълга от дясната, а цялото му тяло беше извито в мъчителна дъга, но бе достигнал издатината. Той се изправи, въжето отново се отпусна, аз се притиснах до скалата и оставих с радост дробовете си да се напълнят с въздух.

Останалото беше лесно. За втори път тази сутрин се изкачих до върха на тази скала. Издърпах Трайбън и Креот на корниза, после Гали дойде сама — изглеждаше толкова свежа, сякаш е била на разходка.

Групите пристигаха една след друга и ние отново се събрахме на платото. Видях, че всички примигват от учудване и разглеждат наоколо, изумени от размерите на това голямо, плоско място, където Киларион ни бе довел.

— Къде отиваме сега? — попита Фесилт. — Къде е Стената?

— Там — посочих аз към далечната розова грамада на югозапад, едва видима зад тънките бели облаци и маранята.

И другите ахнаха. Мисля, че бяха взели розовия ѝ отблясък на хоризонта за небе, но сега започнаха да разбират, както и мен бе ме осенило сутринта, че най-после виждаме истинската Стена — Стената с много Кралства и много Тайнства, за които преданията казваха Стени в Стената, огромната скрита сърцевина на планината. Тя надвисваше над вътрешните падини и клисури и ни очакваше да я покорим.

— Толкова далеч? — промърмори Фесилт.

Платото беше тъй голямо, че душите ни потръпваха от страх при вида на разстоянието, което трябваше да изминем, за да продължим. Величието на предстоящото изкачване се запечата в душата ѝ и добави много тихо:

— Толкова високо!

Стояхме безмълвни пред лицето на колоса пред нас, осветен от слънцето. И гордостта, че преодоляхме скалата под нас, бе срината в прахта пред мисълта за това, което предстоеше да направим.

10.

Беше ни необходимо много време, за да прекосим широкото плато. Сигурно са били седмици, но всеки ден се сливаше със следващия и ние престанахме да ги броим. Бе неравно, безплодно място, обрасло с нискостеблени храсти, опърлено от слънцето, спечено и съвсем не толкова плоско, колкото изглеждаше от ръба — имаше падини, хребети, долини и бездни, които ни измъчваха всеки ден. Дори и там, където беше равно, земята беше скалиста и трудна за ходене. Растителността бе груба и в по-голямата част неизползваема. Дърветата — жилави, трънливи, без листа: платото предлагаше само горчиви корени и сухи безвкусни плодове. От животните видяхме единствено малки сиви твари — грозни и мършави, несъразмерни и те мигом се разбягваха когато минавахме. Бяха твърде бързи, за да ги хванем и твърде хитри, за да ги заловим в заложените капани — не се приближаваха, така че не можехме де се храним с тях. Обикновено потоците бяха плитки и в тях рядко се намираше нещо, макар че след часове търпеливо чакане, пълнихме мрежите със сребристи змиорки и стъкмявахме някаква храна.

На втория, а може би на третия ден от прехода, вече изпитвах омраза към платото. През живота си никога нищо не бях мразил така, както намразих тази местност. Мъртвило, което дори не ни водеше нагоре, а нашето страстно желание бе да се изкачваме. И въпреки всичко налагаше се да го прекосим. Това беше своеобразна част от катеренето, път — принуда, път — изпитание и аз го мразех. Липсваше каквато и да било величественост. Високите върхове на отвесната скала останаха зад нас, скрити за погледа ни от привидни възвишения, а огромният връх, върхът на върховете, Коза Сааг, беше невероятно далеч напред. Мразех това плато, защото ни бе предопределено да го прекосим.

Ден след ден се движехме от сутрин до мрак, а през цялото време планината сякаш не помръдваше пред очите ни. Това споделих един следобед, грохнал от изтощение.

— На същото разстояние ли остава? Не, по-лошо е. Колкото повече вървим, толкова повече се отдалечаваме — поправи ме Накса мрачно. — Никога няма да я стигнем.

Отзад се разнесе ропот и мърморене. Мурмут, разбира се, се чуваше над всички.

— Какво ще кажеш, Полър? — попита Накса. Погледът му се заби в мен като свредел. — Дали да не изоставим катеренето и да си построим селище тук? Защото очевидно не постигаме нищо като вървим напред, а аз много се съмнявам, че някога ще намерим обратния път.

Не отговорих. Вече съжалявах, че съм подхванал темата. Щеше да бъде глупост да бъда въввлечен в спорове дали трябва да зарежем Поклонението.

Грисиндил Тъкачката, много изнервена откакто се движехме по платото, се озъби на Накса:

— Ще млъкнеш ли? Никому не е нужно мрачното ти настроение, тъп Писар.

— На мен ми е нужно! — изкрещя Накса. — Това ме топли през нощта. Май че искаш нещо от мен, Грисиндил, за да се стоплиш и ти.

Той я смушка, надвеси лице над нея и се ухили злобно:

— Какво ще кажеш, а, малка Тъкачке? Искаш ли да изтъчеш няколко Промени довечера?

— Глупак — върна му Грисиндил. И изля такъв поток от обиди, та помислих, че въздухът ще пламне.

— И двамата сте глупаци — намеси се Гали, но съвсем добронамерено. — При този разреден въздух не бива да хабите дъха си за такива неща.

Кат, който се движеше до мене, ми рече тихо:

— Полър, какво ще кажеш да удавим Накса в следващия поток, ако ще да е само, за да не слушаме повече виещия му глас.

— Добра идея!

— Но признавам си и аз се тревожа, че видимо не се приближаваме към планината.

— С всяка измината стъпка идваме все по-близо категорично заявих аз.

Вече се ядосвах. Вероятно, защото съмнението глождеше като язва душата ми. Накса беше само един досадник, но Мурмут можеше

да направи големи пакости и се опасявах, че скоро ще ги стори, ако този разговор продължи. Трябваше незабавно да го прекратя.

— Слушай — казах на Накса — само *изглежда*, че сме на същото разстояние. Не бързаме за никъде. Какво лошо има дори ако прекараме остатъка от живота си в път към Върха? Нали сме Пилигрими на Поклонение.

За момент ме изгледа така, като че ли го осени съвършено нова мисъл. После кимна и ние продължихме напред, без да говорим. Скоро ропотът отзад спря.

ДУМИТЕ на Накса бяха злостни и през целия ден отровата им се просмукваше все по-дълбоко в душата ми. Тази нощ, вече установили бивака, ме нападнаха такива мрачни мисли, изпаднах в такова униние, че сам не можах да се позная. В главата ми се загнезди фразата: това плато няма край, това плато няма край, ние ще прекараме остатъка от живота си, опитвайки се да го прекосим. И ми хрумна, че Накса е прав. По-добре да си построим селище някъде по ниските склонове, вместо да се изтощаваме в безплодно търсене.

Силното желание да сложа край на Поклонението ме връхлиташе вълна след вълна. Накса е прав. Мурмут е прав. И останалите малодушни са също прави. Защо влагаме всичките си сили в надеждата, че ще видим боговете? Те може би въобще не съществуват? Пропилявахме живота си за това безсмислено Поклонение. Единственият ни избор сега е унижението да се върнем в селището. Другото е смъртта, която ни очаква в тази пустош.

Подобни мисли бяха ужасно богохулство. При други обстоятелства щях да ги прогоня от съзнанието си, ала тази нощ те бяха по-силни от мен, смазваха ме, не успях да устоя на тази сила, на това изкушение и същевременно усещах, че душата ми започва да се смразява, а духът ми да се сковава като в ледена ризница.

Да позволя поражението и отчаянието да вземат връх, беше нещо ново за мен. Виновни бяха пустото и злокобно плато и коварните, отровни думи на Накса. Другите се бяха изтегнаели край лагерния огън, пееха и се смееха на лудориите на Газин Фокусника, на Дорн и Тул — нашите двама клоуна, а аз се отдалечих и се прислоних мрачен в изпъстрената със сух мъх седловина, до една сива скала. Взрях се с

невиждащи очи към зловещите далечини пред нас. Грееха две луни — безрадостните Карибос и Тенибос. На неприятната светлина, струяща от дупчестата им повърхност, съзрях само скръб и печал в този обрулен, разлагащ се пейзаж. Мисля си, че не съм имал по-ужасен час в моя живот. Седнал там, наблюдавах как в безлюдната пустош притичват нощни зверове с бодливи гърбове и се изпълвах с желание да срина лагера и да се върнем още тази вечер долу. Така или иначе за мен Поклонението приключваше. То бе изгубило своя смисъл. Беше престанало да означава каквото и да било. Каква полза имаше от него? Каква полза имаше от всичко? Какво друго освен болка щяхме да спечелим тук. Боговете в своята обител високо горе наблюдават свише нашите усилия и се смеят.

Сега, в този мрачен момент, ми изглеждаше безсмислено да посветим живота си на такова рисковано начинание. Хванах се да мисля, че по-добре щеше да е, да бях загубил опора при изкачването с Киларион, да бях се сгромолясал стремглаво надолу към своята зла участ, вместо да се окажа на място, където ни чака само изнурителен и нескончаем труд.

Неочаквано пред мен застана Трайбън.

— Полър?

— Остави ме, Трайбън.

— Какво правиш тук?

— Наслаждавам се на прекрасната лунна светлина — процедих с горчивина.

— И какво си мислиш, седнал тук на прекрасната лунна светлина, Полър?

— Нищо. Не мисля за нищо.

— Кажи ми — настоя Трайбън.

— Нищо. Нищо. Нищо.

— Знам за какво мислиш, Полър.

— Да чуем — провокирах го, въпреки опасенията ми, че той наистина може да знае, а ако беше така, няхах желание да го чуя от него.

Той се наведе леко, така че големите му кръгли очи се оказаха на нивото на моите и аз видях в тях сила, жестокост и гняв. Никога досега не го бях виждал в такова състояние. В тях наистина имаше Сила.

— Ти мислиш за селището — прониза ме той.

— Не, не е вярно.

— О, да, мислиш. За нашата Къща. За Туримел от Светците. Мислиш как можеше да се търкаляш с Туримел на леглото в нашата Къща и да правите Промените заедно.

— В този момент Туримел лежи щастливо с Джекопон Певеца — те направиха церемонията на Печата още преди пет години. Отдавна не съм мислил за Туримел.

Извърнах се, за да не виждам този свиреп, втренчен поглед.

— Защо ме притесняваш, Трайбън?

Той ме хвана за брадичката и обърна главата ми:

— Погледни ме.

— Трайбън...

— Искаш да се върнеш вкъщи, Полър!

— Платото ме кара да се чувствам зле.

— Да, с всички ни е така. Искаш ли да се върнеш у дома? Когато бяхме на дванайсет, ти и аз дадохме обет, Полър!

— Да, помня — казах аз. — Как мога да забравя.

И започнах с неестествен глас да произнасям нашата клетва:

— Ще се качим на Върха, ще срещнем боговете, ще видим всички чудеса и ще научим всички тайни. А после ще се върнем в селището. Даваме клетва.

— Вярно е. И аз смятам да удържа клетвата си — натърти Трайбън, продължавайки да ме гледа като кръвен враг.

— Аз също.

— Наистина ли? Наистина ли?

Хвана ме за раменете и ме разтърси толкова силно, че се изплаших да не промени формата ми. Но го оставих да ме разтърсва. Не казах нищо повече. Не направих нищо.

— Полър, Полър, Полър, какво става с теб тази нощ? Кажи ми!

— Платото. Лунната светлина. Далечината.

— И това ли е причината да искаш да се върнеш. Колко щастлив ще бъде Мурмут, ако разбере, че великият водач Полър е сломен! За теб Върхът не значи вече нищо. Боговете. Клетвата. Единственото, към което се стремиш е да зарежеш всичко и да се върнеш.

— Не, не е така — възпротивих се аз, без да бъда много убедителен. — Съвсем не е така.

Той поклати глава.

— Думите ми са точни, но ти няма да го признаеш дори пред мен.

— Да не си станал магьосник, Трайбън, че така лесно можеш да четеш мислите ми?

— Винаги съм можел да чета мислите ти, Полър. Не е нужно да се преструваш пред мен. Ти искаш да се върнеш, лъжа ли е?

Очите му искряха. За мое учудване разбрах, че се страхувам от него и точно сега не бях в състояние да му отговоря. Със студен и спокоен глас той обяви:

— Искам да ти кажа нещо, Полър. Смятам да удържа на клетвата си, каквото и да направиш, дори ако съм единственият, който иска да продължи, нека бъде така. Аз ще продължа. А когато ти се върнеш в селището след една или две години, или три, или четири и те попитат къде е Трайбън, можеш да кажеш, че той е отишъл на Върха, че той е там сега и обсъжда философски въпроси с боговете.

Той се изправи, протегна ръка с изпънати пръсти за сбогом.

— Ще ми липсваш, Полър. Аз никога няма да имам приятел като теб.

Ядосано свалих ръката му. Стори ми се, че се опитва да ме покровителства. Не можех да понеса това, не и от него.

— Това е глупаво, Трайбън. Нали знаеш, че и аз ще бъда с теб на Върха, когато се качиш там — изстрелях думите към него. Искях да изглеждат обещаващи, но те не излязоха убедителни и Трайбън го знаеше така добре, както и аз.

— Така ли? — попита той — Наистина ли, Полър?

Отиде си и ме остави, без да разбере дали лъжа себе си или не.

НАПЪЛНО объркан поседях час или повече, а после, когато всички, с изключение на часовите, си бяха легнали, се върнах в лагера и се мушнах под завивката. Тази нощ пак сънувах Звездния сън, моя момчешки сън и той никога не е бил така ясен, дори първия път, когато цялото селище го сънува заедно с мен. Бях сам-самичък на една остра планина, вкопчен във Върха, където ме брулеха ледени ветрове. Всичко около мен беше божия светлина, дяволска светлина, светлина, която идваше от края на времето и се вливаше в неговото начало. Аз приклеках, свих се, отскочих и се извисих към Небесата, към

лъчистата страна, обител на боговете. А звездите, живи, пулсиращи по-горещи от пламък, се отваряха за мен, обгръщаха ме и ме приемаха в себе си; почувствах реки от божията мъдрост да се вливат в душата ми.

Цялото съмнение, което ме разяждаше на това ужасно място, бе изгорено без остатък от огъня на звездите. Екстазът на Поклонението ме обсеби отново изцяло и когато се събудих — стори ми се, че стана след миг — утрото бе дошло; светлините на двете слънца — бяло и яркочервено, се боричкаха весело по склоновете на далечната Стена. Ако бях по-близо можех да се изкача с един скок. Знаех, че никога повече няма да се разколебая в моята вяра. И аз наистина не се разколебах, освен почти в края на Поклонението, макар че дали слязох от Стената с вярата, с която се изкачих, ще прецените и отсъдите вие, след като чуете цялата моя история.

Нощните видения ме излекуваха от мрачните колебания. На сутринта прочетох в очите на другите, че бяха сънували още веднъж съня, дори Мурмут, независимо че ме мразеше и с радост би ме изместил. Те ме гледаха сякаш не съм смъртен; сякаш тук съм у дома си сред боговете на небесата.

И въпреки всичко, негодуванието не спираше. Няколко часа по-късно възобновихме изкачването. Аз се оказах в една група с Гали, Газин, Гибилау Земеделеца и Накса Писаря. Не бяхме изминали и стотина крачки, когато Накса подхвана разговора от предишната вечер със същите обезсърчителни думи, че с всеки изминал ден Стената сякаш се издига все по-далече от нас, вместо да приближава.

— Това ми напомня — назидаваше той, — на притчата за Кеспър Учения; разгневил боговете с намерението си да стане мъдър като тях. И те направили така, че в замяна на всяка прочетена книга, Кеспър забравял други две. Струва ми се, че същото става и с нас — срещу всяка измината крачка планината се отдалечава с други две.

Без дори да се замисля, се обърнах и го ударих, така че го проснах в прахта.

Той се сви разтреперан и изумен като ранено животно и се втренчи в мен. По лицето му се стичаше тънка струйка кръв там, където кожата се беше разцепила от моя удар.

Посочих му ръба на пропастта зад нас.

— Тръгвай! — изревах аз. — Веднага. Нататък.

— Полър?

— Не искам между нас хора, които хленчат и се вайкат. Те нямат стойност.

Сръгах го с върха на тоягата.

— Махай се от очите ми, Накса. Поемай веднага! Надолу по Стената, обратно към селището. За теб пътя надолу сигурно ще бъде по-лесен, отколкото пътя нагоре.

Той ме гледаше онемял.

— Хайде, тръгвай! — вдигнах тоягата аз.

— Но аз ще умра, Полър. Ще се изгубя по пътя и ще умра. Ти знаеш това. Знаеш го. Ти ме изпращаш на смърт.

— Другите са намирали пътя надолу сами, нали? И ти ще го намериш. Ще бъдеш щастлив да се завърнеш вкъщи, в хубавото, топло селище. Ще живееш в Кръглата Къща заедно с другите. Завърнали се. Ще скиташ из града и ще правиш каквото искаш, абсолютно всичко, независимо колко е възмутително и никой няма да смее да ти каже нищо — огледах се наоколо. — Има ли други, които искат да се върнат с Накса? Той казва, че се страхува да слезе по Стената сам. Можете да му правите компания по пътя.

Всички се взираха в мен с вцепенени физиономии. Никой не проговори.

— Хайде, кой? Казвайте! Сега е вашият шанс. Групата за надолу тръгва веднага. — Те мълчаха. — Никой ли? Добре, нека бъде така. Тогава той тръгва сам. Размърдай се, Накса. Губиш ни времето.

— В името на Креш, Полър!

Размахах тоягата към него. Накса се сви назад, за да не го достигна, спря само на няколко крачки от мен, сякаш още не вярваше, че говоря сериозно. Тръгнах към него и той отново се отдръпна. Наблюдавах го докато поемаше на изток: спираше от време на време, за да погледне назад през рамо. Скоро изчезна зад едно възвишение и се изгуби от погледа ни.

— Добре — заключих аз. — Да тръгваме.

— Браво на теб — обади се Мурмут. — Колко си храбър, Полър. Да удариш и да повалиш на земята изплашения до смърт Писар. Колко мъдър водач си, за да прогониш избран за Поклонението Пилигрим.

— Благодаря за похвалното слово — пронизах го аз и се обърнах.

След това изхвърлих Накса от съзнанието си. Продължихме пътя си.

Часове по-късно, по обяд, спряхме за да изядем оскъдната си храна. Седях на една скала и гризах отдавна изсушено месо, когато Тиса, Грисиндил и Хенди застанаха пред мен и се засуетиха неспокойно, сякаш имаха да ми казват нещо, но се страхуваха.

— Е? — попитах накрая, защото явно те не искаха да започнат.

Много тихо, с треперещ глас, Тиса рече:

— Полър, дойдохме да те помолим за нещо.

Аз се засмях горчиво:

— Накса го няма. Забравете за него. Той не съществува вече за нас. Не ми говорете за Накса.

Но Тиса настоя:

— Ти не направи добре като го прогони. Мисля, че ще разгневиш боговете. Просто усещам, как въздухът се сгорещява от тяхното неодобрение.

— Ако съм ядосал боговете, нека ми го покажат и аз ще се покая — отговорих ѝ аз. — Накса изпепеляваше нашия дух. По-добре е да сме без него. Попитай Кат. Попитай Джайв, попитай всички. Никой не го обичаше, никой не го иска.

Хенди излезе напред и каза със странен студен глас, който толкова рядко чувах:

— Полър, знам какво е да бъдеш откъснат от рода си, да бъдеш сам, като Накса. Аз чувствам неговата болка. Моля те да му простиш.

Това, че Хенди ме молеше за Накса, ме стресна и обезпокои, защото аз все още я желаех. По време на Поклонението тя се държеше толкова високомерно с всички, че беше неестествено и някак необяснимо да се застъпва за Накса, след като бе показала пълно безразличие и към мен, и към всички останали. Ревността ми се събуди. Но имаше и нещо трогателно, че двама прокудени се привличат така един друг. Отговорих ѝ по-дружелюбно отколкото на Тиса:

— Дори и да искам, вече не мога да направя нищо. Накса има зад гърба си една сутрин път. Където и да е, не можем да губим време да се връщаме и да го търсим. Сам си е виновен. Ще трябва да се справи сам, никой не може да му помогне.

— О, той не е чак толкова далече — засмя се Грисиндил.

— Какво?

Тя продължи палаво:

— Цяла сутрин се промъква зад нас, но се опитва да не го забележим. Хенди и аз го видяхме преди малко. Крие се точно ей там, зад онези хълмове.

— *Какво?* — изкрещях аз и скочих побеснял. — Къде е той?

Но Грисиндил сложи ръка на тоягата ми и ме задържа да не тръгна след него. Беше разумно, защото ако в този момент Накса ми бе попаднал пред очите, щеше да се прости с живота си.

— Накса е глупак, ти ме чу, че му го казах вчера — увещавахе ме тя. — Но дори глупаците имат право да живеят. Ако го прогониш, той със сигурност ще умре в тази пустош. Но той е един от нас, Полър. Искаш ли да тежи на душата ти смъртта на Пилигрим? Защото е сигурно, че боговете ще запишат смъртта му на твоя сметка, когато се качиш на Върха.

— Кой знае какво си мислят боговете? — не отстъпих аз и все още треперех от яд. — Ако Накса има малко ум в главата, ще стои далеч от мен. Не искам да го виждам. Предайте му това.

— Имай малко милост, Полър, — примоли се Грисиндил.

— Оставете ме.

— Полър, ние те молим — настоя Хенди нежно.

Това малко ме разколеба. Въпреки всичко ѝ обърнах гръб.

— Ще му направя заклинание — обеща Тиса, — да не говори повече глупости.

— Не. Не. И не. Не го искам.

Яростта, която Накса събуди в мен, постепенно ме напускате. Накрая те ме убедиха: Тиса с магическата си сила, Хенди с нейното състрадание към изгнаника, а Грисиндил с готовността си да прости на човек, който я бе обидил толкова много предишния ден. Склоних и те отидоха да го доведат. Не след дълго Накса се зададе — влачеше се, потънал от срам и страх. Повече не го чух да се оплака.

11.

Платото не ставаше по-привлекателно и отношението ни към него с нищо не се промени. Ускорих крачката и всички ме последваха напред през изнурителната пустош към нашата цел.

За мен времето бе спряло: вече не изпитвах нетърпението и отчаянието, които ме бяха хвърлили в мрак. Единственото ми желание бе да се изкачвам отново и нямаше да разреша нищо да застане на пътя ми. На моменти долавях искра на възобновяващо се безпокойство и настървено започвах да изследвам хоризонта — дали все пак няма признаци, че наистина напредваме, търсех да различа дали някои по-характерни хълмове, хребети или долчинки пред нас, променят местоположението си спрямо голямата, отдалечена планинска маса — същинската част от Стената. И разбира се, те се променяха. Ние се придвижвахме постепенно, макар да не го долавяхме. Платото беше по-голямо отколкото предполагахме, но без съмнение го преодолявахме. Планината вече придобиваше ясни контури, а не беше просто бледочервеникав силует на хоризонта.

Започнахме да забелязваме нови неща.

Тиса ги усети първа.

— Това място е населено — констатира тя внезапно, когато се бяхме изкачили върху едно стръмно сухо възвишение, осеяно с каменни блокове.

— Къде? От кого?

— Не зная. Усещам нечие присъствие.

Поколеба се за миг и посочи надолу съвсем близо под нас, към подножието на планината. От изток към скалистата пропаст течеше река с тъмна вода, а от запад — бърза река с белезникава вода. Смесваха се и се образуваше буен воден път.

— Там — определи тя. — Точно там при двете реки.

— Какъв вид присъствие — попитах аз. — Опасно ли?

— Не мога да преценя, но вероятно да.

— Трябва да ги заобиколим — намеси се Джайв. — Най-добре ще бъде да не се срещаме с никой тук.

Ала беше твърде късно. Нашето присъствие не остана незабелязано. Без да подозираме, бяхме навлезли в Първото Кралство на Стената и неговите обитатели разбраха, че преминаваме през тяхната територия. Много скоро те ни създадоха грижи и ни причиниха скръб.

ПРЕЗ НОЩТА ни посетиха летящи демони. Никой от нас не бе виждал такива същества. Според Газин Фокусника това били вятърни елфи, а аз винаги бях считал, че те са персонажи от митове и легенди. Но на Стената всички митове и легенди се превръщаха в реалност. И все пак бях сигурен, че Газин греши. Не бяха елфи, а демони.

Установихме лагера на ветровита наклонена площадка, заобиколена от зловещи храсти с яркочервени блестящи и заплашително фосфоресциращи тръни. Потискащо и страшно място, но в средата бликаше изворче с прясна студена вода, а ние можехме да спрем само в близост до вода.

Почти цялата вечер, на фона на тъмното слънце, пред нас бавно кръжаха огромни птици с неясни очертания. Мислихме, че са птици. Но по-късно на хоризонта започнаха да се появяват луните — първо блестящият Сцантибус, после и малкият Молибос и на тяхната бяла студена светлина открихме, че летящите същества са някакъв вид крилати, отворителни зверове.

Те имаха тела не много по-различни от нашите, но много крехки и малки, като на дете. Бяха меки и отпуснати, с тънки крайници — като джуджета. Ако бяха принудени да живеят на земята, щяха да са слаби и жалки. Но злощастните дребни тела висяха на големи космати крила, с огромен силен размах и се носеха неуморно и плавно из въздуха. Затова Газин Фокусника предположи че са вятърни елфи. Танцът на вятърните елфи е характерен обред на Фокусническата Къща, така че той би трябвало да знае как изглеждат елфите.

Оказа се, че Газин бе сгрешил. Той просто се опитваше да докаже собствената си значимост, подобно на всички Фокусници, ала никога не бе виждал вятърни елфи, защото са били познати само в древността. За мен вятърните елфи от старите легенди винаги са

представлявали нежни и ефирни същества, а тези не бяха такива. Смешно малките им тела, покрити с гъста сплъстена сиво-синкава козина като на зверове, им придаваха гнусен и злокобен вид. Забавеният мах на крилата им внушаваше страх и заплаха. Когато се спускаха достатъчно близко надолу, виждахме поразяващо грозните им лица: сплескани черни носове със зейнали дупки вместо ноздри, зелени очи като огньове, дълги уши с гъсти кичури косми по края, четири големи жълти зъба — два отгоре и два отдолу, силно издадени над устните им и леко припокриващи се като извити ками. Немошните ръце завършваха с хищни нокти. Може ли да има по-отвратителни по-различни от елфите същества?

С часове кръжаха в небето над нас, без да правят опит да се спуснат към земята. Само едно от тях прелетя тъй близо, че едва не ме докосна — блъсна ме киселата миризма на крилете му и чух злобния му съсък.

Тези вятърни елфи, демони, или каквото там бяха, се рееха неспирно над нас и издаваха пронизителни, дрезгави, хрипливи викове. Скоро ритъмът на техните кръсъци много ми заприлича на говор, сякаш високо ни съобщаваха нещо, използвайки като че ли думи, истински думи, но на неразбираем език — все едно език, чут насън, въпреки че в сънищата си понякога човек разбира непознати езици, а сега не можех да схвана смисъла дори на една дума от онова, което летящите чудовища се опитваха да ни кажат. Но гласовете им бяха злостни. Звучаха като заклинание. По-лошо, звучаха като проклятие.

Видях Тиса, сгушена до една скала, да трепери и да плаче. Когато някое от съществата минаваше близо до нея, тя правеше магьоснически знаци. Накса я приближи, хвана ръката ѝ, за да я успокои. Чух го да ѝ говори тихо, тя кимна, а той отметна глава назад и изкрещя нещо към съществата. Нямах представа какво иска да направи.

Прекарахме безсънна нощ; седяхме до огъня с тояги в ръце, готови за защита в случай на необходимост. За щастие не се наложи — на зазоряване демоните изчезнаха, сякаш изплашени от светлината.

През целия този ден се движехме необичайно стремително, като че ли безсънната нощ ни бе вдъхнала нови сили, но според мен неразумно бързия ни ход, без да жалим силите си, бе само признак за

умора, или може би желание да се махнем час по-скоро от страната на лелящите демони. Ако това е било нашата надежда, тя е била напразна, защото с падането на тъмнината те се върнаха и отново кръжаха, кръжаха, кръжаха над нас, крещейки проклетия.

И отново чух Накса да вика в отговор — явно използваше думи от техния груб език. Отидох до него:

— Разбираш ли езика им?

За първи път, откакто му разреших да се върне, Накса и аз бяхме близо един до друг. Погледна ме уплашено — вероятно му мина през ум, че мога пак да го напада. После хвърли неспокоен поглед към застаналата в съседство Тиса, като че ли търсеше помощ, ако реша да го напада. Но Тиса се бе потопила в царството на мистериите и не виждаше нищо наоколо.

— Разбираш ли? — попитах аз.

Той навлажни устни:

— Малко — и заби очи в земята. Страхуваше се от мен.

— На какъв език говорят?

— Казва се готарза. Много древен език, говорили са го по нашите земи преди много цикли. Учих го като малък. Ние Писарите сме съхранили такива знания. — Накса се поколеба. — Струва ми се, че казват „*Елате и се разтопете, елате и се разтопете*“ или „*Вие ще бъдете размекнати*“. Не съм сигурен. Много бегло познавам езика готарза.

— Размекнати? — изпаднах в недоумение аз.

— В тази дума не се съмнявам. Имат предвид нещо като топене на восъчна фигура. Това е дума за промяна. Спомни си как се размеква восъчна фигура, как започва да тече и променя формата си, когато магьосница я затопля, за да направи заклинание.

— И те искат да ни размекнат? — изразих подозрение аз.

Накса кимна.

— Това ми звучи безсмислено.

— И на мен. Казах им да се махат и че никога няма да направят с нас каквото искат. Но сигурно не ме разбират. Казах ти, Полър, познанията ми по този език са твърде слаби. Но Тиса е съгласна с мен, че искат да ни примамят към нещо.

— И магьосниците ли учат древни езици?

— Не — уточни Накса. — Тиса разговаря на езика на 1 съзнанието. Тя разчита мислите на демоните без да използва думи. Затова е толкова изплашена. Тиса разбира всички езици — езика на скалата, езика на дървото, езика на летящите демони. Тя е Санта-Нила. Притежава могъща магия. Ти не знаеше ли?

Погледнах го смаяно. Не знаех, не, не знаех, макар да съзнавах, че Тиса притежава голяма сила. Но толкова голяма? При всяко поколение се раждат шепа хора Санта-Нила. Аз бях лежал в обятията на Тиса, бях правил с нея Промените и то неведнъж, и въпреки всичко не разбрах, че тя е магьосница от такава величина. Сега се чудех дали тревожното изтръпване, което предизвикваше у мен, дали нейното странно и смущаващо излъчване докато правехме Промените, не бе знак за особената — дарба, а аз бях твърде невеж, за да я доловя. Очевидно обаче, Накса не бе тъй недосетлив.

— И селището позволи една Санта-Нила да отиде на Поклонение? — усъмних се аз. — Не е за вярване. Те са толкова малко, Накса. Мисля, че не биха я пуснали да тръгне.

— Те не са знаели — каза Накса. — Там никой не е знаел. Предполагам, че го е скрила от тях, защото е чувствала, че за селището ще е по-добре, ако отиде на Поклонение. Бях сигурен, че знаеш. Още повече, че ти и тя... — гласът му секна, той поклати глава. — Трябва да я цениш, Полър, и да я пазиш.

— Да — съгласих се аз.

— Летящите демони я изплашиха толкова много, Всичките тези приказки за размекване...

— Нищо лошо няма да ѝ се случи — уверих го аз. — На никого от нас няма да се случи нищо лошо, обещавам. Никой няма да бъде размекнат. Няма да го позволя — заключих аз, макар че не осъзнавах какво точно обещавам да предотвратя. Размекнат? Размекнат? Нищо не ми говореше. Скоро разбрахме.

ПОЧТИ СТИГНАХМЕ до другия край на платото. Пред нас Стената отново се издигаше нагоре към небесата. Приближавахме мястото, където се сливат черната и бялата река — оставаше само да се спуснем по няколко малки хълма, закръглени като гърди. И когато се озовахме там, видяхме отрупани стотици, дори хиляди гротескни

същества, скупчени и пъплещи. Малка част бяха на нашия бряг, други — във водата, а останалите, едно хаотично множество, се разпростираха надалече и се губеха в мъглата.

Бяха невъобразимо безформени. Представляваха кошмарна гледка. Нямаше двама еднакви. Нищо, което фантазията може да роди, не липсваше на този речен бряг. Някои бяха ниски и тантурести като гноми, други високи — същински гиганти, но толкова изтънчени, че можеха да бъдат пречупени с поглед. Един имаше върху цялото си лице само едно-единствено огромно око, а друг до него — цяла редица малки, блестящи очички като черни мъниста, опасли главата му; трети изобщо нямаше очи, нямаше дори и ноздри, а само лъскава кожа от устата до челото.

Видях уши, дълги колкото ръце, устни прилични на тепсии, ръце, които се влачеха по земята; един нямаше крака, имаше четири ръце и се въртеше на тях като колело; на друг две месести крила излизаха от бузите и висяха надолу сякаш са завеси. Трети разперваше ръце с големина на лопати, друг пък имаше пенис, наподобяващ стърчащ дънер, сякаш бе в непрекъснатата Промяна, а четвърти — опашки от главата до петите, които плющяха като свирепи камшици. Пети бе изкривен и възлест — ще кажеш, че сякаш бе на три десетки хиляди години, шести — без черти на лицето, просто така — гладко и празно; седми, сякаш без кости, се движеше като усукано, намотано въже.

Видях и още, още много. Малки, влачещи се същества и други мършави, и ръбати, и други големи и сферични. Същества, покрити с настръхнали бодли, с груба камениста коруба, с люспи като хлъзгави риби. Имаше с кожа, напомняща трева, с космата козина, имаше съвсем прозрачни: виждаше се как органите им пулсират и туптят, а средната им кост минава през торса, като бяла мачта.

Вълна от въпроси се надигна в мен. Защо всички тези същества бяха тук, на това мрачно и запустяло място? Откъде са дошли? Как са придобили такова многообразие на формите, защо са тъй различни и грозни?

Трайбън беше до мен. С болка споделих:

— Боговете сигурно са сънували кошмари преди да създадат тези чудовища! Може ли да има нещо по-противно на този свят? По каква ли причина са създадени?

— По същата причина, поради която сме създадени ти и аз — последва мигом неговият отговор.

— Не те разбирам.

— Мисля, че са хора — изясни се Трайбън. — Или най-малкото са били. Хора, твърде приличащи на нас, стига само да отстраним деформациите.

Това беше ужасна мисъл.

— Не! — изкрещях аз. — Невъзможно! Как може тези същества да са сродни с нас?

— Вгледай се внимателно — настоя той. — Опитай се да видиш зад външното изкривяване истинската им форма.

Направих усилие да го сторя — да отделя странните неестествени деформации, да надникна зад чудноватите, безредно натрупани форми; търсех не разликите, а детайлите от конструкцията на телата им, сродни с нашите. И докато заслепените ми очи блуждаеха по техните смайващи редици, прозрях, че основната структура на тялото им не бе много по-различна от нашата, че повечето от тях имаха две ръце, два крака, глава, централен торс. Тези, които имаха ръце, обикновено имаха шест пръста, точно като нас. Онези, които имаха очи, обикновено имаха две и т.н. Където и да погледнех, имаше невероятни отклонения от нормата, но имаше определена норма и нейната форма много приличаше на нашата.

— Е? — обади се Трайбън.

— В някои отношения имаме нещо общо — признах с неудоволствие. — Но това е съвпадение и нищо повече. Някои форми на тялото са универсални — най-често срещащи се за същества от определен тип, това е всичко. Но приликите не доказват никаква...

— Какво ще кажеш за онзи там? — прекъсна ме Трайбън. — Или този? А другия? Това е работа на Огъня на Проманата, Полър.

— Огъня на Проманата? — потръпнах от ужас.

При споменаването на думата сякаш усетих невидимите вълни на ужасна демонична сила, блъвнала с помитаща мощ от изсъхналата земя — тя започваше да превръща тялото ми в нещо чудовищно, като съществата пред мен.

— Трансформацията им е резултат от Силата, действаща на това място — поясни Трайбън. — Някога са изглеждали като теб и мен.

Погледнах към това, което ми сочеше той. На лошата светлина, тук и там сред кошмарната орда, някои същества можеха да минат за хора като нас. Техните форми се различаваха от нашите само по две-три неща. Споделих го с Трайбън и той кимна:

— Да. Трансформациите при тях не са били така големи както при другите.

— Да не би да искаш да кажеш, че в началото всички са изглеждали като нас, а по-късно са били видоизменени?

— Да, вероятно това са Размекнатите, за които спомена Накса.

Разбира се! Как иначе можеха да бъдат създадени такива форми? Сякаш са били сложени в казан, затоплени до разкашкване, извадени докато са все още меки и гъвкави и моделирани хаотично в безброй причудливи и произволни форми. Хрумна ми, че е било така: онези, които приличаха на нас, вероятно не са били напълно размекнати — процесът в тях не е бил осъществен до край.

И отново изпитах ужас. Трансформацията на тялото не е нещо необикновено за нас. Това е преимущество, наше естествено състояние, при нужда ние можем да променяме формите си в някаква степен. Но тук виждах промяна на формата, несъвместима със здравия разум. За нас е болезнено да възвърнем основната си форма след приключване на Промените, но никоя от Промените дори не се доближава до гротеските, които можеха да се наблюдават тук, на това място, между двете реки. Тук цялото население бе преминало през най-големите не само възможни, но и въображаеми промени и бе останало затворено завинаги в странни и ужасни форми. Но защо? Защо? И как? Още в дните на нашите изпитания чухме и почти повярвахме на потресаващите легенди за Огъня на Промяната — една сила, бликаща от недрата на земята и сътворила невероятни неща. Сега повярвахме напълно. Срещнатите в началото на изкачването призраци вероятно са изпитали силата на Огъня на Промяната. Ала видяното тук минаваше всякакви граници, то ме порази и зашемети, защото — от една страна — се страхувах, че сме изложени на риск и — от друга — защото не можех да си представя какво са целели боговете, като са позволили да бъдат създадени такива чудовища. Беше извън възможностите ми да разбера.

Сега схванах защо се страхуваше Тиса. Попитах Трайбън:

— Дали има опасност да бъдем променени като тези тук?

— Възможно е. Не зная как действа Огъня на Промяната: дали пряко волята ти, или трябва да му се поддадеш, но трябва да се придвижваме внимателно.

— Така ще направим.

ВСИЧКИ ние, трийсет и деветимата, слязохме в долината на реката и застанахме на малки групи, силно смутени от гледката. Най-близко бяха скупчените плътно до водата чудовища точно пред нас, делеше ни само една открита пясъчна ивица, не по-широка от двайсет-трийсет крачки. Бяха заели позиция като на отбранителна линия, вираха се в нас, сочеха ни, зяпаха и крещяха с дрезгави гласове и надебелени езици. Дори да разбирах езика им, не беше възможно да чуя нещо ясно в тази гюрултия.

— Те говорят готарза — повтори Накса. — Езикът, използван от демоните.

— Можеш ли да разбереш какво ни казват?

— Малко, съвсем малко.

Помолих да ми преведе, но той само поклати глава нетърпеливо, мръщеше се и си мърмореше. Аз чаках. Размекнатите ставаха очевидно все по-неуправляеми: правеха гримаси, хвърляха гневни погледи, размахваха юмруци към нас, ако изобщо можеше да се каже, че имаха юмруци. Изглеждаше съвсем сигурно, че ще ни нападнат. Киларион, застанал точно зад мен, ми прошепна:

— Трябва да изтеглим най-силните хора отпред, Полър. И да се приготвим за бой.

— Нямаме никакви шансове срещу такова множество — му отвърнах аз.

— Полър е прав — подкрепи ме Кат. — Ние трябва да ги подведем. Предлагам да тръгнем право напред и да ги накараме да ни направят път.

Стори ми се най-доброто. Отстъплението щеше да е безсмислено. Стената беше пред нас и трябваше да се движим напред. Дадох знак за тръгване. Точно тогава Накса ми каза:

— Мисля, че разбрах какво крещят сега. Великите Девет ви чакат! Великите Девет ви чакат!

— Кой са те?

— Откъде да знам? Казват ни, че Великите Девет ни чакат от другата страна на реката. Предполагам, че те управляват това Кралство. Или може би са богове. Очакват да отидем при тях. Трябва да вземем разрешение от тях, за да прекосим територията им — мисля, че това ни казват.

— И как да разберем кои са? Как изглеждат Великите Девет? Не ти ли подсказаха някак?

Накса сви рамене:

— Наистина не зная. Не се чува ясно, всички крещат едновременно. Едва различавам отделните думи, да не говорим, че не разбирам напълно смисъла им.

— Добре — казах аз.

Взрях се в хаоса отвъд реката.

— Ще преминем и ще потърсим Великите Девет, за да се опитаме да разберем какво искат от нас.

Още веднъж дадох сигнал и ние поехме напред. Щом разстоянието между нас се скъси, Размекнатите станаха още по-неспокойни. Изглежда смятаха да отстояват земята си и дори да се придвижват с нас. Но когато се приближихме достатъчно, за да ги докоснем с тоягите, те започнаха да отстъпват — не можехме да ги достигнем, но оставаха плътно струпани и не ни позволяваха да се придвижваме свободно.

Така стигнахме до реката. Ние вървахме напред, а те отстъпваха неохотно. Водата кипеше около бедрата и хълбоците ни, без да се качи по-нагоре, макар че се олюлявахме и препъвахме по скалистото дъно, защото бързото течение ни влечеше. Преминахме на отсрещния бряг без сериозни произшествия.

Бяха стреснати, че пресякохме реката. Сега те отстъпваха по-бързо, дори ни разрешиха да затвърдим позицията си на брега и ни наблюдаваха неспокойно от разстояние, образуващи плътна фаланга. Мърмореха и ни гледаха застрашително. Имах чувството, че всеки наш опит да продължим навътре във владенията им, без благословията на Великите Девет, които и да бяха те, щеше да бъде посрещнат с ожесточена съпротива. Ала от Великите Девет нямаше и помен — само множеството от деформирани, чудновати същества, без да се забелязва някой с повече власт над другите.

Вече падаше здрач и аз дадох команда да се установим на лагер.
На сутринта щяхме да решим какво да правим по-нататък.

12.

В съгъстващия се сумрак наблюдавахме как Размекнатите скитат наоколо и събират храна за вечеря от прашната земя. Изглежда ядяха всичко без изключение: клончета, мръсотии, дори собствените си екскременти; наблюдавахме с отвращение и не можехме да повярваме, че те са нещо повече от презрени скотове. С падането на нощта стана още по-ужасно. Летящите демони се завърнаха, спуснаха се от тъмнината към основата на Стената и започнаха да кръжат близо над главите ни, крилата им се движеха с постоянен, забавен ритъм, зелените им очи святкаха гневно като странни огнени дискове над нас.

Бяха дошли да се хранят, но не с нас.

Станахме свидетели на зловеща гледка. Размекнатите се усмихваха апатично, сякаш погълнати от видения, обръщаха глави нагоре, а тези, които имаха ръце ги разперваха широко. Със свирепи писъци демоните се спускаха отгоре им, за да пият кръвта им. Смразени наблюдавахме как летящите същества се насочват към своите жертви, кацат по тях и забиват хищни нокти, обгръщат ги с косматите си крила и впиват закривените си жълти зъби в гърлата им. Избраните не направиха никакъв опит да избягат или да се защитят. Напротив отдадоха се на своите похитители без колебание, почти в екстаз.

Чудовищното пиршество нямаше край. Демоните се вкопчваха само за няколко минути в своята плячка и вършеха кървавото си дело. После крилата се разтваряха с трептене и те подскачаха във въздуха, а Размекнатите пресушени и бледи, с червена струйка кръв процеждаща се от оръфаните им гърла към гърдите — оставаха изправени като статуи за секунда-две, преди да тупнат на земята. Паднеше ли някой, оставаше неподвижен. А демонът, изпил живота му, правеше един-два кръга в небето и с ново настървение се спускаше бързо надолу, за да продължи пиршеството.

Макар онемели от ужас и отвращение, останахме нащрек, готови с тоягите, но демоните не посмяха да се приближат до нашия малък

лагер. Имаха достатъчно храна и без нас.

След малко погледнах към Трайбън — той гледаше нагоре, повече слисан, отколкото ужасен. Устните му се движеха. Чух го да брой тихо: седем, осем, девет. Едно две, три...

— Какво правиш, Трайбън?

— Колко според теб са демоните, Полър?

— Предполагам около дузина. Какво значение има...

— Преброй ги.

— Защо?

Отстъпих, но беше трудно да преброя точно, демоните се движеха постоянно: кацаха, ядяха, отскачаха отново нагоре. Във всеки момент четири-пет смучеа кръв и четири-пет или повече, кръжаха в тъмното небе; после един кацаше, друг излиташе, а аз се мъчех да пресметна броя им. Раздразнено му казах:

— Девет или десет, доколкото виждам.

— Бих казал, че са девет.

— Е, добре, девет. Едва ли има значение.

— Ами ако те са Великите Девет, Полър. — Трайбън тихо изсумтя.

— Какво? — мигах аз глупаво срещу него.

Идеята на Трайбън ме порази със своята неочакваност.

— Представи си, че това са кралете на Размекнатите — продължи той. — Те вероятно са създадени от същата сила, каквато и да е тя, създала и Размекнатите. И те властват над тях със силата на волята си или вероятно с някакъв вид магия. Отглеждат ги, за да бъдат източник на кръв и храна.

Овладях се да не се разтреперя. Още веднъж, този път по-внимателно, ги преброих, като проследявах кръговете им в тъмнината. Изглежда бяха девет. Девет. Да. Движеха се между тези нещастни същества както си искат и се хранеха с тях на воля. Великите Девет? Тези отблъскващи кръвопийци? Да. Да. Трайбън беше свършено прав. Тези птици-демони, или каквото и да бяха, са господарите на това Кралство.

— И ние трябва да искаме разрешение от тях, за да преминем през територията им?

Трайбън сви рамене:

— Не знам, но те са девет. Кой други биха могли да бъдат, освен Великите Девет, които управляват тук.

ТАЗИ НОЩ спях много малко. Небесните демони останаха с нас чак до полунощ, пирувайки ненаситно, а аз седях и стисках тояга си — боях се, че могат да ни атакуват, ако се наситят на кръвта на Размекнатите. Но те продължаваха заниманието си. Накрая, пляскайки с крила, изчезнаха на изток, а после и луните се скриха зад неясните контури на Стената и ние потънахме в тъмнина. Чак тогава заспах, но за кратко и неспокойно и сънувах, че космати крила се насочват към моето тяло и лъскави зъби докосват гърлото ми.

Сънят ми бе прекъснат от болезнен вик. Мигом се събудих и чух, че Тиса ридае.

— Тиса, какво има, Тиса?

— Смърт — простена тя прегракнало. — Надушвам смърт.

Отидох до нея.

— Къде? Кой?

— Смърт, Полър, — тя трепереше. От устата — започнаха да се сипят думи на непознат език. Непознати думи Санта-Нила, предположих аз — магьосническа реч, глас, който се издига от кладенеца на мистериите. Подхванах я и тя падна, заспала на моите ръце, като мърмореше смърт, смърт.

Нищо не можех да направя в тъмнината. Седях и я държах, докато Екмелиос пресече хоризонта и платото беше обляно от блестяща утринна светлина.

Дузини Размекнати, изцедени и побелели, лежаха неподвижни наред пътя, разпръснати по земята като счупени клони след вилняла в гората вихрушка. Изглеждаха мъртви, а вероятно и наистина бяха. Останалите от огромната орда седяха сгущени и ни наблюдаваха мрачно. Демони не се виждаха. Нямах представа какво трябва да правим сега. Размекнатите ни бяха позволили да дойдем дотук, но очевидно нямаше да ни пуснат по-нататък, освен ако не ги убедим по някакъв неведом начин. Ако се опитаме да се придвижим напред, без благословията на Великите Девет, те със сигурност щяха да ни попречат — поне така предполагах — и да ни отблъснат благодарение на своята маса. Според мен единственият път до Стената бе през

Кралството на Размекнатите. Но как можехме да преговаряме с птиците-кръвопийци? Поклонението заплашваше да бъде осуетено. Това бе първото ми голямо изпитание в ролята на водач и се почувствах изправен пред провал.

Докато се колебаех какво да предприема, Грисиндил дотича при мен, като крещеше, че Мин и Стам ги няма. Обясни, че няколко жени отишли при зазоряване на реката да се изкъпят. Мин и Стам не били с тях и Грисиндил се зачудила, защото Мин била много придирчива към чистотата, а приятелката ѝ Стам ходеше все с нея. Жените се изкъпали, напълнили съд със студена вода и тръгнали да ги търсят — мислели, че двете още спят и смятали да ги наплискат на шега. Но никой не могъл да ги намери — тревожеше се Грисиндил. Тя, Марсиел, Тенилда и Тил бяха претърсили целия лагер.

— Може би са отишли на сутрешна разходка сами, — осъзнах глупостта на думите си преди да ги изговоря и те замряха в гърлото ми.

Извиках всички и им разказах за случилото се. Вцепениха се от ужас. Приблжих се до все още зашеметената и трепереща Тиса и я помолих да направи заклинание за търсене.

— Да — прие тя, — ще направя.

Събра малки пръчки, изрече думите, хвърли пръчките веднъж, после повтори. И всеки път поклащаше глава, вдигаше пръчките нависоко и обясняваше, че не е добре, че в нея има твърде много шум и объркване. Нарисува магьосническите линии на земята, коленичи и им прошепна имена на богове, после разсипа пръчките върху линиите, но дори тогава не успя да научи нещо полезно за нас. Напрежението беше ужасно. Очите ѝ станаха огромни, лицето ѝ — неподвижно.

— Живи ли са? — не преставах аз. — Можеш ли да ни кажеш поне това?

— Моля ви — простена тя. — Оставете ме да си почина. Свърх възможностите ми е да го разбера.

Тя се разплака и започна да се тресе като поразена от болест. Помолих Креот Лечителя да я успокои.

Разделихме се на шест групи и тръгнахме в различни посоки да търсим. Киларион водеше група назад през реката. Сепил, Дорн, Туйман и аз тръгнахме напред към тълпата Размекнати, вирах се в гъмжащото множество и се опитвах да открия с поглед Мин или Стам

между тях. Не видях нищо. Другите групи — също. Не научихме нищо. Наоколо се преплитаха кални следи, но кой можеше да каже какво означават те?

Всички гледаха към мен. Надявах се аз да им подсказва как да се справим, но аз не можех да реша нищо.

Погледнах към Трайбън, към Джайв, към Накс, към Кат. Не бяха в състояние да ми помогнат.

Изведнъж усетих някакво раздвижване в редиците на Размекнатите зад мен. Видях Талбол да сочи нещо зяпнал от учудване, а Мурмут изквича силно като ударен. Обърнах се и замръзнах толкова смаян, както и те, от ужасното видение, което се приближаваше към нас.

Един от Размекнатите — можеше да бъде и Мин, защото лицето и формите странно наподобяваха нейните макар и силно деформирани и изкривени, се откри сред потресаващата тълпа и започна да си проправя път към нас с несигурни крачки. Осени ме мисълта, че съществата, заловили Мин, са създали едно извратено нейно подобие по собствен вкус. Ала тя вече се приближи достатъчно и аз разпознах живите очи на Мин, дрипавия зелен шал — с който не се разделяше и бе знак на нейната Къща — и разбрах, че не бе копие на Мин, а самата Мин претърпяла странна трансформация — фактически Мин бе Размекната.

Движеше се като зашеметена и се клатушкаше. Тенилда и Тил се втурнаха напред, подхванаха я точно когато щеше да падне и я донесоха в лагера.

— Мин? — плахо попитах аз, коленичил до нея.

Тя бе смъртно бледа. Промените във външността ѝ бяха страшни. Цялата лява страна на лицето ѝ — без дясната — и горната част на тялото, изглеждаха размекнати и преработени. Ухото, носа, устните, скулите ѝ, всичко носеше белега на Промяната. Тя имаше фини черти, но сега от едната половина те изглеждаха размазани, груби, сякаш започнали да се разтичат. Кожата на променената страна бе също различна — лъскава и неестествено мазна. Наведох се ниско:

— Чуваш ли ме, Мин? Можеш ли да ни кажеш какво се случи с теб?

Изглежда не беше съвсем на себе си. За момент нещо като конвулсия пробяга през тялото ѝ. Тя се надигна малко, въртеше очи,

правеше гримаси, а устните ѝ се повдигнаха така, че оголиха зъбите ѝ страшно. После се свлече и се поуспокои, макар че дишаше хрипливо и тежко.

Огъня на Промяната — помислих си аз. Тя бе изпитала Огъня на Промяната върху тялото си и ето резултата.

— Ямата... — промърмори тя. — Източникът... Стам... — Гласът ѝ заглъхна.

— Мин? Какво казваш, Мин?

Някой ме смушка. Беше Джека Лечителя:

— Дръпни се, Полър. Не виждаш ли, че точно сега не е в състояние да говори?

Сторих път и Джека се наведе над нея, докосна я, както лечителят докосва болен. Той насочи умело потока на жизнените сили по каналите на тялото ѝ, като направляваше въздуха, топлината и светлината по верните пътеки. След малко по скулите на Мин изби цвят и дишането ѝ се нормализира. Тя заопипва лицето си, рамото, ръката, изследвайки промените. Нададе тих, отчаян вик. Видях как формата ѝ затрептя бързо, сякаш се опитваше да се възстанови в предишния си облик. През нея пробяга бърз, трептящ вихър на Промяна, но когато той отмина, тялото ѝ остана обезобразено. Джека тихо я посъветва:

— Пази силата си, Мин. Има време. По-късно ще се възстановиш.

Тя кимна. Чух някой зад мен да хлипа. Мин представляваше ужасна гледка.

Седна и се огледа наоколо като човек, събуден посред кошмарен сън. Никой не проговори. След време тя каза много тихо:

— Бях сред Размекнатите.

— Да — обадох се аз. — Знаем.

— Отвякоха ни през най-тъмната част на нощта, Стам и мен, толкова бързо, че не успяхме да извикаме. Ръка върху устните ни... Грабнаха ни... Понесоха ни.

— Сега си почини — прекъсна я Джека. — Има време, ще говорим по-късно.

— Не! Не! Трябва да ви разкажа. Вие трябва да го знаете.

Не можехме да ѝ откажем, макар че бе слаба и съсипана.

Разказа, че заедно със Стам се разположили за сън в края на лагера — очевидно непредпазлива постъпка, защото там са били по-уязвими за мародерите. Мин обаче не можа да ни обясни как група от Размекнати е сварила да се промъкне незабелязано в нашия лагер. Вероятно постовете — които и да са били по онова време — са заспали за малко или им е било направено заклинание, или пък — нищо чудно — отвличането е било извършено толкова бързо, че дори и най-бдителните часовои не са го забелязали. Във всеки случай те са успели — заловили Стам и Мин твърде сръчно и ги извели бързо в тъмнината на значително разстояние, в посока към Стената, според Мин. При все че не могла да види нищо в този безлунен час, беше сигурна, че похитителите ги влачели по нанагорнище.

— Влязохме в нещо като пещера — уточни тя. — Струва ми се, точно в основата на Стената. Всичко наоколо беше тъмно, но в момента на влизането ни долових неестествена светлина — зелено проблясване сякаш точно изпод земята. Имаше нещо като преддверие, после отвор в пода на пещерата, оказа се начало на дълъг, стръмен коридор надолу, като дълбока шахта. Светлина се излъчваше от дъното на шахтата. Размекнатите ни позволиха да надникнем от ръба. Непрекъснато повтаряха: това е източникът, това е източникът. Те говорят стария език готарза. Ние Писарите го разбираме малко.

— Да, знам — вметнах аз.

— Не мога да кажа какво имаше там, на дъното. Нещо ярко, нещо топло, но каквото и да е то, то е нещото, което размеква Размекнатите.

Ръката на Мин се плъзна по обезформената ѝ буза, вероятно несъзнателно. Силен гърч пробяга по тялото ѝ, трябваше да мине малко време, за да може да проговори отново.

— Искаха да ни променят — продължи тя — и да ни изпратят при вас като един вид посланици, за да ви покажем колко е хубаво да си Размекнат. Бутаха ни напред към ръба на ямата...

— Креш! — измърмори някой и всички направихме свещените знаци за отблъскване на злото.

Мин не спираше:

— Почувствах топлина. Само от едната страна, тази, откъм светлината. Знаех, че започвам да се променям, но не беше промяна, каквато съм изпитвала преди. Чух, че до мен Стам проклина и се бори,

но аз не можех да я видя, защото ме държаха с гръб към нея. Тя беше по-близо до източника. Те пееха монотонно и подскачаха в кръг като диваци. Не, като животни.

Мин се заклати. За момент затвори очи и няколко пъти пое тежко дъх. Джека я хвана за китките и я задържа, като я успокояваше. И тя отново подхвана:

— Ритнах някого много силно. Тялото беше меко и поддаваше подобно на желе. Чу се писък от ужасна болка. Ритнах отново. Успях да измъкна ръката си и бръкнах в нечие око, после освободих и другата, но след малко настана страхотна бъркотия. И Стам, и аз успяхме да избягаме. Те хукнаха след нас, но аз тичах много по-бързо от тях. Тогава хванаха Стам. Аз се добрах до входа на пещерата и се обърнах, видях Стам далеч назад, точно на ръба на ямата — тя се бореше с половин дузина Размекнати. Крещеше към мен да се махам и да се спасявам, но аз тръгнах назад. Тогава те се струпаха около нея и ми стана ясно, че нямам никакъв шанс. Не я виждах повече, защото я закриваха като голяма купчина насекоми, катереха се по нея, тласкаха я напред, все по-близо и по-близо до Ямата...

— Креш! — промърморих аз и отново направих свещените знаци.

Тя продължи:

— Разбрах, че е безполезно да правя опити да я спася. Не можех да ѝ помогна с нищо. Ако се върнех щяха да ме заловят. Затова се обърнах и побягнах. Повече не се опитаха да ме спрат. Излязох навън, беше все още тъмно, опитах се да намеря пътя към лагера. Сигурно дълго време съм се лутала в кръг, но най-сетне слънцето изгря и вече знаех в коя посока да тръгна Размекнатите бяха навсякъде край мен, но просто кимаха с глава и ме пускаха да мина, сякаш бях една от тях.

Внезапен ужас премина през очите на Мин. Тя докосна променената си буза и започна да я натиска настървено с пръсти сякаш плътта бе корава като дърво.

— Аз *не* съм една от тях, нали? Грозна ли съм? Отвратителна ли съм за гледане? Кажете ми, Полър... Джека...

— От едната страна лицето ти е малко по-различно — започнах аз нежно. — Не е толкова страшно. Няма да е трудно да се оправи, нали така, Джека?

— Мисля, че ще успеем да предизвикаме пълна анти-Промяна — потвърди той със замислен вид, присъщ на Лечителите.

НО МИ СЕ СТОРИ, че в гласа му няма надежда.

Решихме да отидем в пещерата, за да установим какво е станало със Стам. По пладне, под блестящите бели светлини, Тиса направи заклинание за вятър и вода, което я отведе в другия Свят и когато излезе от транс, тя посочи тесен път на североизток:

— Трябва да тръгнем по тази пътека.

Дали Стам щеше да е жива, когато я намерим? Тиса не каза нищо. Неколцина от нас си мислеха, че е така, а аз се надявах да не е. Силата на онова топло светещо нещо, което Мин нарече Източника, досега сигурно бе трансформирало Стам до степен да няма нищо общо с добродушната, яка, добре позната ни дърводелка. Щеше да е по-добре да е загинала в ръцете им или да е намерила начин да свърши със себе си. И все пак, ако изобщо имаше някакъв шанс Стам да е жива, щеше да бъде грях, да я оставим, колкото и променена да беше. Но дори да беше мъртва, честта ни задължаваше да направим опит да спасим тялото ѝ и да я погребем както подобава.

И така, ние напуснахме лагера и се насочихме към пещерата на Източника по пътя, показан от Тиса.

Противно на страховете ни, Размекнатите не ни се противопоставиха. Нашето смело решение да отидем сред тях ги вцепени, както стана при преминаването на реката. Докато напредвахме, те пак отстъпваха, гледаха ни с подозрение и омраза, но продължаваха да се изтеглят назад при всяка наша крачка. Кат и някои други изказаха на глас съмнението си, че отиваме към капан. Твърде лесно ни пускат, аргументираха се те. Мурмут, разбира се, също изрази гласно опасенията си. Но аз не им обърнах внимание. Има моменти, когато просто се налага да вървиш напред.

Почвата тук беше суха и твърда, сива и безжизнена, покрита с неприятна кора от прах. Движехме се по наклон, който започваше да става все по-стръмен и както ги уверявах аз, след всичките седмици ходене по равно, най-после приближавахме края на платото. Следващото вертикално ниво на Стената преди проблясваше като розов отблясък на хоризонта, а сега беше тъй близо, че можехме да

протегнем ръка и да го докоснем. Стената се извисяваше над нас, издигаше се до някакви невероятни, обезкуражаващи височини и се губеше в облаците. Но засега ние не можехме да си позволим да мислим за това.

— Ето там — посочи Тиса. — Елате от тук.

И Мин, която въпреки своята слабост настояваше да върви най-отпред, кимна и потвърди:

— В тази пещера ни доведоха. Точно тук е. Сигурна съм.

Отстрани на Стената видях тъмен кръгъл отвор на височина почти два човешки ръста от земята. Към него водеше тясна, осеяна с камъчета пътека. Приличаше много на хралупа в ствола на голямо дърво, където гнездят жилещи палибози. До тук ни следваха тълпи от Размекнати. Те се разпростираха от двете ни страни и наблюдаваха неспокойно какво правим.

— Шестима ще влязат вътре — наредих аз. — Кои са доброволците?

Мин беше първа.

— Не — отстраних я аз. — Не бива.

— Трябва — възрази тя с голямо усилие.

Хванал високо тоягата си, Киларион излезе напред. Последваха го Гали, Гибилау и Нарил Месаря с още шест-седем души. Между тях беше и Трайбън, но аз поклатих отрицателно глава към него.

— Ти не трябва да влизаш — противопоставих се аз. — Твоят ум е необходим на останалите.

— Може би, ако нещо лошо се случи точно вътре, ще ти потрябва ума ми — каза той и ме стрелна с такъв отровен поглед, че аз отстъпих.

И така, в пещерата влязохме Киларион, Гали, Трайбън, Гибилау, Мин, Нарил и аз.

Мястото беше по-широко и по-дълбоко, отколкото очаквах. Представляваше просторна кухня с висок, насечен таван. В началото попаднахме в малка, полукръгла зала, а след това в по-голяма. Всичко бе просмукано от мистериозна зелена светлина сякаш беше огън, подклаждан от странен източник, запален в дъното. Не усещахме обаче нито пушек, нито видяхме някакъв пламък. Светлината се излъчваше от отвор на пода във втората зала. Беше ясна и постоянна, без проблясвания.

— Ямата — възкликна Мин, — която води до Източника.

Внимателно продължихме навътре. Мин настояваше да върви побързо. Не й позволявах и я хващах за ръката, щом се втурваше напред. Няколко от Размекнатите влязоха с нас, но после се отдръпнаха назад и гледаха да не застават на пътя ни. Нямахме и помен от Стам. Оставих Нарил, Гали и Гибилау да пазят между двете зали и продължих с Мин, Киларион и Трайбън.

— Виж тук — посочи Трайбън. — Виж Великите Девет от тази гнусна раса!

В дъното на пещерата при най-концентрираната зелена светлина, точно над дупката в пода, горната част на кухнята бе набраздена от множество ясно очертани естествени арки. От всяка, надолу с главата висеше по едно птицеподобно същество с огромни размери, а косматите им крила обгръщаха телата. Те спяха така дълбоко, че нашето нахлуване изобщо не ги обезпокои. Една-две дузини Размекнати коленичиха почтително под тях и се възряха с благоговение.

— Небесните демони — прошепна Мин. — Кръвопийците!

— Да — потвърди Трайбън. — Демоните си почиват.

Колко спокойни изглеждаха, огрявани от топлината долу! Но аз успях да видя ужасните лица с широки ноздри и големите закривени жълти зъби; видях, че се държат здраво за скалата с извитите си хищни нокти, с които сграбчваха жертвите, чиито вратове разкъсваха. Ето как прекарваха дните си, висяха и спокойно спяха над Източника, за да ги подсили преди да се появят в мрака и да се нахранят с кръвта на своите верни поклонници.

— Стам? — извика Мин. — Стам, къде си?

Отговор нямаше. Мин направи една крачка, после още една, и стигна почти до ръба на Ямата. Сложи ръка върху обезобразената страна на лицето си, сякаш да се предпази от силата долу, която я бе променила и погледна от ръба на бездната.

Издаде внезапен, остър вик и започна да стене. Помислих, че ще се хвърли. Бързо я сграбчих за китката и я издърпах назад. Киларион я пое от мен, притисна я към широките си гърди и я задържа здраво. Отидох до ръба и надникнах надолу.

Видях дълъг, стръмен и тесен проход; спускаше се твърде дълбоко, за да мога да го преценя. На дъното имаше предмет, може би каменен олтар, а върху него стоеше нещо черно, клекнало като идол.

Пулсиращи вълни от ярка светлина се излъчваха от там, лъчите се пречупваха в стените и замъглиха очите ми с необикновена, смайваща сила. И аз се убедих, че легендите за Огъня на Промяната, които бяхме слушали по време на тренировките, не са само легенди и тук — в планинските недра — навярно е един от изворите на ужасната сила, от която в нашето селище в подножието на стената бяхме предпазени, защото живеехме твърде далеч от Източника. Усетих, че силната топлина на светлината близва бузата ми. Почувствувах как в тялото ми веднага се пробуди и раздвижи Силата на Промяната, а душата ми бе обзета от страх. Знаех, че тук сме изложени на риск и подозирах, че така ще бъде през целия път до Върха.

Преди да се дръпна от ужасната бездна, съзрях още нещо — проснато в основата на олтара същество, безформено, пихтиесто и ужасно, което може би някога е било живо.

— Полър, какво виждаш долу? — попита Киларион.

— По-добре да не знаеш.

— Стам ли е? Мъртва ли е?

— Да — казах аз. — Сигурно са я хвърлили долу. Да се махаме от това място.

При тези думи Мин нададе такъв пронизителен, силен и яростен вой, че Киларион я пусна стреснат. Реших, че възнамерява да се хвърли в Ямата след Стам и се приготвих да ѝ попреча, ала не. Не! Тя заобиколи от другата страна, измъкна тоягата на Трайбън от ръцете му, затича се нагоре по малък корниз в стената на пещерата и се озова на място, откъдето можеше да стигне спящите Велики. С бърз, яростен замах удари първия. Той тупна и остана да лежи на каменния под, само запърха леко. Мин замахна повторно и с поразяващ удар го премаза. После ритна прекършеното тяло зад гърба си към ямата. С радостен вик Киларион го вдигна за люспестия крак и го хвърли от ръба на бездната.

Междувременно Мин бе свалила втория и третия демон. Те пърхаха объркани и безпомощни, полузаспали, неразбиращи нищо, докато тя ги убиваше. Размекнатите, които бяха коленичили под спящите, се сковаха парализирани от жестоката касапница. Те се скупчиха разтреперани и се разхленчиха. Киларион се присъедини към Мин и ентусиазирано размахваше тоягата, аз също се заразах от треската им, дръпнах с гола ръка един от Великите и счупих крилата

му с тоягата преди да го хвърля в ямата. Гибилау и Гали дотичаха да разберат причината за шумотевицата, а след тях се появи Нарил. Всички се включиха в клането. Само Трайбън стоеше настрана и гледаше изумено.

Шест, седем, осем, девет — и последните зловещи птици вече ги нямаше. За всеки случай Киларион загради половин дузина от вряскащите и бърборещи Размекнати, загреба с големите си ръце и ги изхвърли долу. После се втурнахме напред, за да излезем от ужасната пещера навън, на божествената дневна светлина.

13.

Върху пуста, оголена скала, шибана от бурни ветрове, на половин ден път над платото, извършихме паметната церемония в чест на Стам. Бяхме покрусени от мисълта, че тя никога няма да види боговете на Върха. Стам беше сериозна, силна и жизнерадостна жена, безстрашна пред трудностите. Тя заслужаваше по-добра участ.

Помолих Мин и Малти да изрекат думите от Книгата на Смъртта, както бяха направили за Стап, но Мин, потънала в скръб за своята приятелка, не може да го направи, затова Грисиндил говори вместо нея. Още веднъж Джайв пя, Тенилда свири, а ние издигнахме могила за Стам, сбогувахме се с нея и продължихме нашето пътуване към по-високите части на Стената. Защото животът е кратък и крие много опасности, но Пилигримите трябва винаги да продължават напред.

След толкова време, прекарано на равно, за нас беше божия благодат да се изкачваме отново. Радвахме се, че напускаме тъжното плато и потресаващото Кралство на Размекнатите. Крачехме бодро, придвижвахме се по външната страна на Коза Сааг с бързи, сигурни стъпки.

Отдалече тази част на Стената изглеждаше непроходима — една каменна завеса, издигната отвесно чак до портите на Небесата. Но това беше измама на окото щом започнахме изкачването, установихме, че в действителност не е толкова стръмна, колкото изглеждаше от платото; издигаше се по-плавно, имаше завои, извивки и спускания. За добрия катерач се намираха много опори и в цели участъци склонът бе наистина лесен за преодоляване. Този вътрешен шпил на Стената приличаше до голяма степен на външния масив, откъдето бяхме започнали изкачването. В първите дни, след като напуснахме платото, се движехме бързо, много бързо.

За да се разсеем след загубата на Стам, си повтаряхме, че нататък изкачването ще бъде лесно и скоро ще се намерим в дома на боговете. Подобни неща би казала и Стам.

Но ние се мамехме.

Откъде да започна да ви разказвам за изстраданияте неслоди в тази част на Коза Сааг?

Първо — още не се бяхме изкачили много високо и въздухът стана изненадващо студен, тук-там по земята имаше бели петна от неразтопен сняг — нещо съвсем необичайно за обитатели на знойните низини, каквито бяхме ние. Понякога поглеждахме нагоре, там се тъмнееха заскрежени буци стар лед, залепнали скрити от лъчите на слънцето под високите хребети на планините. Изглеждаше, че са там от векове. Заснежената ледена кора ни изгаряше, ако я докоснехме от любопитство. Тя сякаш жилеше пръстите ни, напукваше и нацепваше кожата ни.

На петия ден на платото вече се гушехме един в друг треперещи и нещастни, за да се топлим през нощта. Е, нашите инструктори ни бяха предупреждавали, че на тези височини трябва да очакваме въздухът да стане по-студен.

— Не допусках, че ще бъде толкова студено — призна Киларион и посочи към яркия Екмелиос в небето над нас. — Нали с всяка крачка все пак се приближаваме до слънцето?

Всички се смяхме на простодушието на Киларион. Но никой, дори Трайбън, не можа да даде смислен отговор на въпроса му.

За да ни предпази от хапещия студ, кожата ни отново се удебели, а сърцата забиха по-бързо, за да накарат кръвта да раздвижи топлината в нас. Адаптирахме се към студа, както преди се адаптирахме към разределения въздух. Но лично аз се чудех какви ли са условията по-нагоре, щом тук е така.

Не само времето застудя, целият сезон беше срещу нас. Досега през по-голямата част от изкачването времето бе сухо и ясно. А сега често започнаха да ваят ледени дъждове, които от време на време преминаваха в сняг. Една нощ се изви страховита буря: черни, ревящи ветрове вършееха из планината така свирепо, че се изплаших да не ни хвърлят долу на платото. Вятърът довя и суграшица — тя пърлеше лицата и ръцете като огън, помиташе ни, нищо че крещяхме и се молехме на боговете да се смилят над нас. Търсехме процеци, пролуки и малки пещери, опитвахме се да се скрием от яростта на бурята, сгушвахме се по двама-трима, за да се топлим един друг.

В тази нощ отдадохме още един човешки живот. На зазоряване се надигнах скован, с възпалена кожа, почти целия измръзнал, и в очите ми се наби неподвижното, бяло като кост, изцъклено лице на Аминтер Тъкача — той се подаваше като пътепоказател в бялото снежно поле, заровен до шия. Извиках за помощ и го изровихме, но беше късно. Аминтер бе избрал неподходящо място за нощуване — една яма, където вятърът бързо бе натрупал сняг, а суграшицата го бе надвила в съня му. Вероятно бе умрял без да разбира какво става.

И така, вече бяхме загубили трима, а едва бяхме прекосили първото Кралство. Сега разбирах защо от Поклонението се връщаха само по няколко Пилигрими. Планината е тъй висока, а рисковете — безброй. Започна да ми се струва чудо, че изобщо някой е стигнал Върха.

Снегът и суграшицата утихнаха. Студът някак се омекоти, но започна дъжд — непрестанен, подлудяващо проливен. Струваше ни се, че ще продължи вечно. Два дни го чакахме в една усойна пещера да спре. През това време Джека, Тиса и струва ми се Малти, направиха опит да излекуват с Промени и заклинания съсипаното лице на Мин. Наблюдавах ги скупчени в най-отдалечения ъгъл: мърмореха, сключваха ръце и пееха, палеха благовония, даваха й лекарство на глътки, а тя държеше образи на светици. Но всичко беше напразно. По никакъв начин не можах да убедят нейната плът да възвърне предишната си форма, а според мене стана даже малко по-лошо. Когато я оставиха, Мин се усамоти в най-дълбоката сянка на пещерата, сгуши се, а шалът покриваше обезобразената страна от лицето ѝ. Чух я да ридае. Искях да се доближа, но тя ме отпъди с ръка. По-късно Гали се опита да я успокои — тя отказа отново. Марсиел и някои от жените успяха да говорят с нея, но независимо от всичко тя остана изолирана и мрачна и се държеше настрана от всички ни.

На следващият ден, макар че дъждът продължаваше да вали, решихме да потеглим. Щеше да е по-добре, ако бяхме останали там. Скоро след тръгването чухме силен грохот над нас. „Гръмотевица“ — помисли си Кат. Но не беше гръмотевица. Малко по-късно Йо Учения сложи ръка на челото си и я дръпна цялата окървавена.

— Странен дъжд — промърмори той.

Аз самият усетих пареща болка. И другите закрещяха. Плътна пелена от ситни камъчета се сипеше върху нас. После се чу глухото

търкане на тежък скален къс — по-голям от две доближени длани — и той тупна почти в краката ми.

— Прикрийте се — извика Трайбън. — Свличане на земни пластове.

В следващия момент сякаш цялата планина искаше да се стовари отгоре ни. Земята се разтрепери под краката ни, но в този мрачен момент, изпълнен с опасности, Креш Спасителят се погрижи за оцеляването ни. Недалеч над главите ни от сърцето на Стената се подаваше каменен навес. Като обезумели се затичахме нататък, докато големи и малки скали се търкаляха надолу край нас.

Успяхме да се скрием в мига на най-голямото срутване. Притискахме се диво и безразборно един към друг, и независимо от несгодата на момента, започнахме да се смеем. Беше истеричен смях. Стояхме натъпкани един до друг, сковани от страх за живота си, и видяхме как огромна канара се изтърколи надолу с трясък. Звукът при отскачането ѝ по склона на Стената наподобяваше великански удари по планинската снага. Без съмнение дъждът беше размил земните пластове по-нагоре. От безопасното място, тук, смаяни наблюдавахме как големи каменни късове се изсипват върху пътеката, по която току-що бяхме минали и подскачат надолу към ръба на Стената в продължение на дълги минути. Струваше ни се, че никога няма да спрат. Тенилда и Айс започнаха да тактуват върху въображаеми барабани, сякаш в безкрайното трополене чуваха тайнствена музика. Джайв им припяваше Песента на Падащата Планина. Но в следващия момент силен тътен, по-страшен от всичко, което преживяхме досега, разтърси земята; последва го втори, почти толкова мощен, и трети. Паднахме на колене и безмълвно се взряхме един в друг с мисълта, че това е краят. След третия трясък, слава богу, нямаше друг. Спусна се зловеща тишина. Мина време и на фона на заглушаващия дъжд вече чувахме само тихото ронене на дребни камъчета. А после — само дъжда.

Внимателно надникнахме — огромна канара с големина три човешки ръста покриваше мястото, където бяхме преди малко. Тя спокойно можеше да се превърне в наша надгробна могила. Пътят, по който вървахме преди малко, вече не съществуваше.

Поради божията милост никой не бе убит или наранен. Постепенно започвахме да се отърсваме от ефекта на гръмовните

звуци и яростния ураган, изсипал се над нас. Но при бягството бяхме захвърлили денковете и рогозките и сега повечето от нещата лежаха погребани под тонове скала. Нямаше надежда да ги изровим. Бяхме загубили голяма част от екипировката, налагаше се да поделим останалата и от сега нататък някои вещи щяха да ползват най-малко двама души. И все пак, преди да продължим, отправихме благодарност към Креш, че останахме живи.

Вече бяхме готови да тръгнем, когато попитах:

— Къде е Мин?

Погледът ми зашари нагоре-надолу, но не я видях никъде. Приблжих се до ръба на каменната могила и я ритнах отчаяно — помислих си, че може би не е успяла да избяга на време и сега тази огромна купчина се бе превърнала в нейна гробница.

Тогава се обади Хенди:

— Точно преди скалите да паднат, я видях да се връща назад.

— Назад? Къде назад?

— Към страната на Размекнатите. Тичаше надолу по пътеката, откъдето дойдохме: виках я, но тя не спираше да тича. После скалите паднаха.

— Заради лицето ѝ — подхвърли Марсиел. — Вчера ми довери, че няма да може да понесе да я гледат. Беше след като Лечителя се опита да я възстанови и не успя. Сподели, че смята да избяга — не виждала как може да остане повече с нас. А също и заради Стам — тя много страда за Стам. Говореше, че ще се върне на мястото, където Стам е умряла.

— Защо никой не ми съобщи? — повиших тон.

— Не предполагах, че наистина ще го направи — Марсиел бе много объркана. — Смятах, че е моментно настроение и ще премине. Само ако знаех, само ако бях повярвала...

Аз се огледах ядосан и смутен. Какъв водач бях аз, да губя Пилигримите си наляво и надясно, а изкачването едва започваше.

Изглежда същото нещо си беше помислил и Мурмут. Изпъчи се и заяви:

— Останете всички тук. Аз ще я доведа.

— Чакай — спрях го аз. — Не искам да ходиш никъде...

Но беше късно. Мурмут вече лазеше по едната страна на скалната купчина. Движеше се с твърда непоколебимост и с

изумителна ловкост за човек с неговите размери. Нямаше смисъл от моите заповеди да се върне — вече беше високо върху скалите, като се катереше чевръсто. Зле скрепените камъни се пързаляха и търкаляха под него и за момент ми се стори, че цялата могила ще поддаде, ще се срути и ще го помете във вихрен водовъртеж. Но той тичаше напред, дори когато скалите под краката му се срутवाха успяваше някак си да се задържи. Стигна чак до върха на могилата и после изчезна от другата страна.

Бях бесен. Този празноглав героизъм беше идиотщина. Дори да намереше Мин, как щеше да я доведе? Само някой с изключителна сила можеше да преодолее тази огромна назъбена планина. Мурмут щеше да се справи сам, но не и ако носеше Мин.

Нямах друг избор, освен да остана на мястото си докато Мурмут се върне. Ако бях издал заповед да продължим без него, щях да си навлека обвинението, че се опитвам да се освободя от моя съперник и то по страхлив и безскрупулен начин.

Нямаше го повече от час. Вместо да се радвам, ако загине някъде по склоновете от собствената си глупост, открих, че се моля за благополучното му завръщане, молах се да се върне бързо, за да можем да продължим незабавно. Но дълго време нямаше и помен от него.

Изведнъж чухме някакво драскане и Мурмут се появи на върха на скалите със зачервено лице, потен и целият изпоцапан. В пълна тишина наблюдавахме как се спусна към мястото, където стояхме и дълго пи вода от меха, който Грисиндил му подаде.

— Е? — попитах аз най-после.

— Тя си отиде.

— Умряла ли е?

— Не, не това имах пред вид. Отиде си. Стигнах до завоя на пътя, спуснах се и погледнах от ръба. Видях я далече долу, как слиза по хълма. Тя тичаше. От мястото, където я наблюдавах, изглеждаше не по-голяма от кукла. Извиках я и мисля, че ме чу, дори може би ми отговори нещо, но ветровете отвяха гласа ѝ и тя продължи да тича. Придвижваше се към платото тъй бързо, сякаш там е най-хубавото място на света. Отиваше към Размекнатите.

— При другите Размекнати — уточни Хенди. — Сега те са нейният народ.

Аз потръпнах, но знаех, че думите на Хенди са самата истина. Ние изгубихме Мин. Ако Мурмут бе успял да я стигне и я бе върнал със сила, тя нямаше да остане дълго с нас.

И така, ето първият дезертирал към Кралствата, първият от онези, които щяхме да наричаме Трансформирани, подчинили се на волята на планината и овладени напълно от силата на Огъня на Промяната.

Измърморих една молитва за Мин, където и да беше тя, каквато и щеше да стане.

Мурмут помоли за още вода. Изглежда бе положил огромно усилие в тази безплодна гонитба. Пи жадно, после огледа всички ни като се хилеше, пъчеше гърди и се перчеше. Очевидно беше изключително доволен от себе си, че е направил това самостоятелно пътешествие назад и очакваше същото от останалите.

Съобразих, че трябва да го охладя.

Погледнах го и казах:

— Не искам никой никога да предприема подобни експедиции отново.

— Какво? — изкрещя Мурмут и ме стрелна с нескрита омраза.

— Мин направи нещо тъжно и жалко, Мурмут. Тя покруси сърцата ни. Но беше огромна грешка да тръгнеш след нея. Нямаше начин да успееш да я настигнеш и върнеш. А ние загубихме ценно време да те чакаме. Ние трябва да вървим напред, напред, през цялото време напред...

Лицето му стана злобно, очите му — кръвнишки.

— Аз знам кое е добро и кое лошо точно толкова добре, колкото и ти, Полър. Съвестта ми нямаше да бъде спокойна, ако поне не бях опитал. А ти се погрижи за своята и ме остави на мира. — Той плю към скалния куп и отмина ядосан, с Грисиндил под ръка.

Тук-там около мен се чу силен ропот. За пръв път някои взимаха страната на Мурмут. В гонитбата на Мин виждаха проявена храброст и героизъм. Наистина така беше. И все пак — глупава постъпка. Лошо, че само аз го разбирах.

ИЗКАЧИХМЕ СЕ по-нагоре дъждът спря и времето пак стана по-топло, макар не толкова, колкото в по-ниските части на Стената.

Поради скалния релеф, отново се принудихме да се насочим към вътрешността и като стигнахме там, открихме един скрит свят на избуяли ливади и хълмчета, толкова зелени и прекрасни, колкото платото беше мрачно и сухо.

Това незнайно място сред огромната планинска шир ни донесе такава радост, че забавихме изкачването. Попаднахме в нещо като голяма купа, леко извита по краищата, но почти на едно ниво. Навсякъде наоколо се извисяваха стени от яркочервен камък с лъскави черни ивици от оголени скали. Една от тях беше в посока, която щеше да ни позволи да продължим към Върха, но не можехме да разберем точно коя е и как да стигнем до нея. Дни наред си проправяхме път през земя, изпълнена с потоци и гъста трева, без да имаме точен ориентир за посоката.

Чувствах се уязвим от тлеещия бунт. Съмнявах се, че някой друг има по-добра идея накъде да се върви. Самият аз нямах никаква, но аз бях водачът, а водачът е длъжен да предвожда. Останалите черпят от него сила и мъдрост. И ако той не може да даде тези неща, чака го беда.

През цялото време Мурмут мълчеше. Той можеше да каже „Полър ни води наникъде“ или „Полър се оплакваше, когато му изгубих един час в търсене на Мин, а тук, в тази страна на потоците той ни губи дни наред“, или „Ако Полър не знае накъде отива, вероятно има някой друг, който знае“. Но той не каза нищо подобно, поне аз не го чух, обаче знаех, че си ги мисли. Виждах го в очите му, в дръзката извивка на устата, в небрежната му походка.

Нямаше да му направя удоволствието да поискам мнението му. Често се съветвах с Трайбън и разбира се с Кат, Джайв, дори с Накса и Киларион. Всички те имаха определени качества: острия ум на Трайбън, голямата информираност на Накса, изобретателността на Кат, интуитивното умение на Киларион да намира пътища, решителната добронамереност на Джайв — всички тези качества ме караха да смятам, че те ще ми бъдат от полза да открием пътя. Не се консултирах единствено с Мурмут. Вероятно беше дребнаво от моя страна, но той започна да ми противоречи от самото начало, отговаряше и роптаеше, позираше и не се подчиняваше и аз не можех да му имам доверие.

Виждах го, че ме наблюдава отдалече. През цялото време изглеждаше напрегнат и ядосан. Не се съмнявах, че на езика му

напират и обиди. Но той продължаваше да мълчи.

Никой от моите съветници не може да предложи начин как да открием пътеката нагоре, не може да измисли нищо повече от мен. И така ние скитаме безцелно, като от време на време се оказвахме на същото място в някоя ливада или на място за лагеруване, където сме били преди три дни. Тук бяхме като деца или по-скоро като мечтатели, които се опитват да намерят път в непознат свят. Бяха ни изпратили на Стената без да знаем какво ни очаква там, цялото обучение през тези години се основаваше на предположения, басни и глупости, затова можеше да се очаква, че ще изпадаме в подобни затруднения.

В един късен следобед на ден, изпълнен с безцелно бродене, докато правехме мъхести легла за нощувка до прекрасен бистър поток, при мен дойде Грисиндил. Току-що се бе спуснал мрак и няколко луни вече надничаха от небето.

— Полър, на Мурмут му е много трудно — започна тя.

След като напуснахме платото, Грисиндил и Мурмут бяха започнали да спят заедно. Това ми изглеждаше странно, защото Грисиндил, макар и малко избухлива, винаги ми се е струвала уравновесена и добродушна жена и за какво — трябваше да се свързва с такъв груб самохвалко и фукльо какъвто беше Мурмут — не можех да разбера. Но разумът остава на заден план там, където става дума за Промени. Вероятно Мурмут притежаваше качества, които аз не можех да видя.

— На всички ни е трудно, Грисиндил — отговорих аз.

— За него е по-различно. Той иска да бъде водач, а ти стоиш на пътя му.

— Зная. Това не е нещо ново.

— Той има идея как да намерим верния път.

— Така ли? — възкликнах аз. — Тогава нека я каже.

— Не. Ти му отправи тежки думи след като той търси Мин. Беше побеснял. Стоя буден цяла нощ и повтаряше „Как можеше да не се опитаме да я върнем? Можехме ли да я оставим просто да избяга и да си продължим сякаш нищо не се е случило? А после Полър да ми разправя, че не е трябвало да правя това...“ Горчивината още не го е напуснала, Полър. Той е непрекъснато сърдит. Понякога го чувам да плаче, наистина плаче — сух, задушавашъ плач, изпълнен с безсилие и гняв. Знаеш ли, два-три пъти е изпадал в сериозна беда, докато е

търсил Мин? Едва не е загинал по пътя. Като се спускал надолу към бездната, част от пътеката е поддала под краката му и едва не го е запратила и него там. И всичко това, за да го порицаеш, когато се върна. Не, Полър, той няма вече да сподели доброволно своите идеи. Страхува се, че пак ще го накараш да изглежда глупак.

— Много смело от негова страна да тръгне след Мин и въпреки това не беше правилно.

— Беше правилно, Полър.

Аз свих рамене.

— Беше правилно? Е, значи, предполагам аз съм сгрешил. Мисли както искаш. Чуй, Грисиндил, съжалявам, че Мурмут страда заради мен. Но сам си е виновен.

— Не можеш ли да направиш нещо за него?

— Как? Като му отстъпя мястото си на водач?

— Поне можеш да се съветваш с него от време на време.

Изгледах я изпитателно. Тя беше напълно искрена и аз видях в очите ѝ такава топлина и любов към Мурмут, че се стреснах. Отново премислих вероятността да съм подценил Мурмут. Дори самохвалковците могат да имат добродетели.

Но аз нямах вяра в преценките на Мурмут, защото винаги ми се струваше, че мисълта му е опорочена от любовта към самия себе си, че той винаги се опитва да впечатли останалите със своята сила, смелост, проницателност и способности. На истинския водач не му е нужно да прави това.

Предложих на Грисиндил:

— Нека да помисля малко — като не смятах да предприема каквото и да било.

Тя разбра, че няма да направя нищо, а също — че нашият разговор е изчерпан. Тръгна си като мърмореше.

Но много скоро след това, докато търсех удобно място да разпъна рогозката си за нощуване, при мен дойде Хенди.

— Може ли да поговорим? — попита тя.

Бях малко изненадан да го чуя от Хенди — толкова дръпната и високомерна, макар че напоследък сякаш започваше да се показва от черупката си. Нежните ѝ рамене криеха особена твърда решимост, което рязко контрастираше с обичайното — плахо и колебливо поведение.

— За какво се отнася? — попитах аз.

— За Мурмут.

— Мурмут! В името на Креш, жено! Селемой и Тиг! И ти ли си на страната на Мурмут в заговора срещу мен? Кажи ми ти също ли правиш Промени с него?

Беше грубо. А гласът ми беше толкова рязък и силен, че тя отстъпи назад, но само една или две крачки. Очите ѝ бяха вперени в моите.

— Също? С толкова ли много хора правя Промяна? С Мурмут и с кой още?

— Нямах предвид това — изчервих се аз и съжалих за думите си, — но току-що дойде Грисиндил да се застъпва за Мурмут. Тя поне има причина. А сега, когато ти също се появи...

Тя ме прекъсна тихо:

— Мурмут не ми е любовник, а какво прави Грисиндил с Мурмут си е нейна работа. Дойдох при теб, защото неприятностите могат да станат по-големи, а това ще навреди на всички ни.

— Неприятности?

— Между тебе и Мурмут. О, не, Полър, не се опитвай да изглеждаш толкова невинен. Двамата си мерите силите още от километричния стълб Хитиат и всички го виждат.

— Той си мислеше, че е подходящ за водач, а аз знам, че подходящият съм аз. Мерим си силите, защото той не се съгласява с мен.

— Същото може да каже и той.

— Смяташ ли, че Мурмут е по-добре подготвен, за да ни води?

— Не. Той е прибързан и инат, а понякога е много глупав. Но ти го подценяваш, Полър. Той иска да ни предложи идеи. Някои от тях могат да бъдат много добри. И понеже отказваш да ги чуеш, му причиняваш болка. Ако продължи така, той ще ни накара да усетим тази болка.

— Какво искаш да кажеш?

— Имам предвид битката за водачество.

— Няма да посмее — настръхнах аз. — А ако посмее, само онези няколко негови привърженици ще го последват.

— Искаш да рискуваш ли? — попита Хенди. — Борба за надмощие тук горе, след като стигнахме чак дотук?

Очите ѝ светеха странно. Лек аромат се носеше от шията и раменете ѝ и аз знаех, че това е уханието на кожата ѝ. Тази проява на сила, събуждаше у нея внезапен прилив на красота, и оказа силен ефект върху мен.

— Тогава имаш ли някакви предложения? — подканих я аз.

— Помирение между теб и него.

— Не може да има помирение, когато липсва приятелство.

— Е, поне се сдобрете. Стиснете си ръцете. Ти се държа жестоко с него, когато той изкачи скалите, за да търси Мин. Можеш да му кажеш, че сега съжаляваш за това.

— Ще се закълнеш ли, че не сте го измъдрили двете с Грисиндил?

Ноздрите ѝ потрепериха от възмущение:

— Вече ти казах, че не сме.

— Тя мисли точно като теб.

— А също и много от останалите.

Размислих се. Спомних си недоволното мърморене. Един водач е водач само със съгласието на тези, които предвожда. И това съгласие може да бъде оттеглено всеки момент.

— Добре — обадих се аз след малко. — Ще му стисна ръката, щом смяташ, че това ще бъде от полза. Какво друго предлагаш, Хенди?

— Да помолиш Мурмут да ни каже как според него да намерим вярната посока.

— И Грисиндил иска същото.

— Възможно е.

Тя дълго ме гледа право в очите, после се обърна и си отиде.

ТАЗИ НОЩ около лагерния огън Джайв изпя Песента на Високите Върхове, а Айс и Тенилда възпроизвеждаха поразително хубава музика, като удряха две пръчки една в друга, Накса ни разказа дълга, занимателна, странно перверзна комична басня, която, както каза той, прочел в един ръкопис от преди пет хиляди години — ставаше дума за съвокупляване между богове и скални маймуни. Макар че няхахме полза от днешното пътуване, ние бяхме странно щастливи тази вечер.

Когато Накса свърши разказа, аз отидох до Мурмут от другата страна на огъня при Талбол и Сепил и го попитах:

— Може ли да поговорим?

— Не знам. Можем ли?

— Спокойно, Мурмут. Вечерта е твърде приятна, за да я разваляме сега.

— Ти дойде при мен, Недъгав. Аз нямам какво да ти казвам.

С удоволствие бих го хвърлил в потока заради „Недъгав“, но се овладях. Хвърлих бърз поглед към Грисиндил, която ни наблюдаваше от разстояние и казах:

— Дълга ти извинение, Мурмут.

На лицето му се изписа смесица от учудване и недоверие.

— Извинение? За какво?

— За някои неща, които ти казах, когато се върна от търсенето на Мин.

Сега той беше целият нащрек.

— Какво целиш, Полър?

Поех дълбоко въздух. Обясних му, че никога нямаше да му позволя да тръгне да търси Мин, както той направи, ако ме бе попитал, но, че аз не съм прав да го обвинявам в неподчинение, защото той просто беше скочил и изтичал импулсивно, без да има време да поиска разрешение. А след като не е имало отказ, казах аз, тогава няма и неподчинение.

Той слушаше сухото ми педантично обяснение, със скептичен израз и не отговори.

— Още повече — натъртих аз, — тогава ти казах, че е грешка от твоя страна да тръгнеш след нея. Но сега разбирам, че беше прав. Макар да имаше съвсем малка вероятност Мин да се върне при нас, въпреки това си заслужаваше.

Очевидно Мурмут не бе очаквал подобен жест от мен. И аз бях смаян от самия себе си, че мога да го изрека. Той продължи да се взира в мен, сякаш претегляше думите ми, за да открие скритата насмешка. Но такава нямаше и на него сякаш му бе трудно да повярва, че е така. Сепил и Талбол се спогледаха в пълно недоумение. Видях, че Грисиндил идва към нас усмихната.

— Ами... — започна Мурмут и спря, без да знае как да продължи.

Аз довърших:

— Говорих твърде рязко с теб тогава. Съжалявам. Искам да ти кажа, че сега мисля, че беше прав да тръгнеш, да търсиш Мин. И много смело да го направиш сам.

— Ами, — измънка той отново с почти вързан от учудване език.
— Ами тогава, Полър...

Той никога не ме бе виждал в такава светлина. Нито пък някой друг. И сега не знаеше как да реагира. Част от него все още се опасяваше, че му готвя нов вид унижение. Гледах го право в очите. Беше ми трудно, но бях твърдо решен да доведа нещата докрай.

— Е, Мурмут? Ще приемеш ли моите извинения или не?

— Ако те са искрени, да, приемам ги. Защо не? Но признавам, не разбирам защо го правиш.

— Защото ние употребихме много, твърде много енергия в омразата си — казах аз. — А вече нямаме сили в излишък.

Имаше малко топлина в гласа ми и никак в очите ми. Беше ми трудно, достатъчно трудно да се накарам да пълзя пред него. Но аз подадох ръка.

— Нека да престанем с нашите пререкания.

— Отказваш ли се да бъдеш водач? — попита той.

Едва не го размазах. Но стиснах челюсти и отговорих колкото се може по-спокойно:

— Нашите спътници Пилигрими ме избраха за водач с гласуване. Ако те искат да ми отнемат водачеството чрез гласуване, нека бъде така. Но да се откажа, не е в характера ми. Моля те да ме приемеш за водач на това Поклонение без възражения, Мурмут, както би трябвало да бъде. И в замяна ти обещавам да забравя недружелюбното си отношение към теб и да те привлека в моя кръг от съветници.

— Искаш да бъдем *приятели*? — попита той с недоверие.

— По-скоро съюзници. Пилигрими, които работят заедно за доброто на всички.

— Ами...

Грисиндил, застанала близо до него, го сръга рязко с крак. Той й хвърли унищожаваш поглед, но стана и щръкна доста над мен, защото беше много едър мъж. Продължавах да стоя с протегнатата ръка. Той я пое, макар че изражението му беше неестествено и напрегнато.

— Съюзници — примири се той. — Пилигрими. Да. Да. Добре, Полър. Пилигрими, които работят заедно.

Това не беше най-доброто помирение. Но вършеше работа. Утре, реших аз, ще го извикам настрани и тихичко ще го попитам как мисли да напуснем долината на потоците.

На път към мястото ми край огъня, Грисиндил ме пресрещна и ми прошепна благодарствени думи. Кимнах ѝ и продължих. Всичко това ми беше неприятно. Направих го, както човек обгаря кървава рана — само защото трябва да го направи.

14.

Тази нощ грееха всички луни. При такъв блясък ни беше трудно да заспим, но аз не можех да заспя не поради светлината. Разговорът с Мурмут не ми даде да мигна, мозъкът ми сякаш вреше от мисли. Лежах, мятах се с часове и се чудех, не се ли провалих като водач поради проявената готовност за помирение, поради жеста, който някои можеха да приемат за проява на страхливост или в най-добрия случай за неувереност.

Не! Продължавах да си повтарям. Един водач може само да спечели, когато проявява сговорчивост и благоразумие. Беше по-разумно да неутрализирам и обезоръжа Мурмут с добро, отколкото да оставя сърцето му да продължи да гнои в ярост.

Ала нито едно от тези прекрасни философски заключения не ми помогна да заспя. Лежах като стегнат юмрук и не можех да се отпусна. Не ме свърташе на едно място. Очите ме боляха, а лицето ми гореше в треска. Измъкнах се от постелята и се спуснах към потока да се наплискам.

Разпръснати около огъня, всички вече спяха, всички освен Киларион и Малти — часовите на смяна, но и те изглежда дремеха. Когато минах край тях, ми кимнаха вяло. Завидях на сънливостта им.

Погледнах към другия бряг на потока и видях Хенди — както винаги сама. Неведнъж ѝ бях изтъквал риска от подобно отдалечаване, но тя си знаеше своето и накрая престанах да повдигам въпроса.

Беше будна, нащрек, седеше на рогозката, подпряла брадичка на ръката си и ме наблюдаваше. Очите ѝ проблясваха в светлината на толкова много луни. Спомних си как внезапно, докато ме молеше да се помирим с Мурмут, Хенди бе станала красива, а раменете ѝ излъчваха опияняващо ухание. Взирах се в нея с очакване и безнадеждно се надявах, че ще ме повика. Но тя, разбира се, само отвърна на погледа ми, без да откликне. Тогава си спомних, че в яда си я попитах дали не прави Промените с Мурмут, просто защото бе дошла да се застъпи за него. Усетих как срамът ме прониза светкавица от глава до пети.

Трябваше да залича тази грубост. Макар че не ме бе поканила, нагазих в потока и тръгнах към нея. На половината път се спънах в хлъзгава скала и паднах. В следващия момент лезех в студения поток, проклинайки своята тромавост. Засмях се. В такива моменти смехът е най-доброто нещо. Очевидно, това не беше най-сполучливата вечер за мен и изглежда, че ставаше все по-лошо.

Изправих се, тръгнах напред и застанах пред нея, а от мен се стичаше вода. Тя ме погледна и някакво бързо чувство премина през лицето ѝ. Може би страх? Или нещо друго?

— Говорих с Мурмут, както ти ме помоли — съобщих аз.

— Зная.

— Извиних му се. Не го прие много любезно. Може би и аз не го направих по най-любезния начин. Но сключихме мир.

— Това е добре.

— А утре ще го покана да участва в нашия съвет.

— Добре.

Не каза нищо повече. Стоях и чаках да чуя още нещо. Чувствах се по-скоро като момче на тринайсет, а не мъж на двапет, с половината живот зад гърба, какъвто бях.

— Мога ли да седна до теб? — не се стърпях аз накрая.

Стори ми се, че тя леко се усмихна.

— Ако искаш. Целият се мокър. Студено ли ти е?

— Не много.

— Видях те, че падна като прекосяваше потока.

— Гледах към теб вместо в краката си — поясних аз. — Май че беше глупаво. Но точно в този момент бях погълнат от мисълта за теб.

Тя не каза нищо. Очите ѝ бяха неразгадаеми.

Коленичих до нея:

— Нали знаеш, че не исках да те обидя, когато те попитах дали правиш Промените с Мурмут?

— Знам.

— Бях учуден, че си толкова загрижена за Мурмут, след като почти никога не вземаш страна в споровете. Появи се веднага след Грисиндил, а тя *прави* Промените с него. Дойдохте ми много и в яда си...

— Обясних ти, че разбирам защо го каза. Няма нужда да започваш отново. Само ще объркаш нещата.

Хенди сложи ръка на китката ми. Тя се стегна около мен с учудваща сила.

— Не мога да те гледам как трепериш. Ела вътре при мен.

И отметна горната част на спалната рогозка.

— Наистина ли искаш? — попитах аз. — Ще измокрят всичко.

— О, ти *наистина* си много глупав.

За пет минути втори път се смеех на своята глупост и лазейки се мушнах до нея. Тя се отдръпна в дясната страна на рогозката, за да ми направи място и между нас остана разстояние. Аз не се опитах да го съкратя. Усещах борбата у Хенди между нейното вродено недоверие към другите и огромното ѝ желание да се приобщи, да се разкрие пред някого, да позволи да я прегърнат. Тиса приличаше на нея. Но Тиса беше Санта-Нила, откъсната от всички около себе си поради силата на своето магьосническо изкуство, така че никога не можеше да бъде нещо повече от гостенка в живота на другите. Подозирах, че Хенди се бори да сложи край на своята резервираност, която я сковаваше като затвор и тази борба сигурно не беше лека за нея. Тя бе решила, че е дошъл момента да я прекрати. Бях изумен и благодарен, че ще ме избере. Можеше да поиска всичко от мен: тих разговор, нежна прегръдка или даже Промяна. Обещах си, че ще бъда търпелив и нежен, както само аз умея да бъда. Бях направил достатъчно несръчни неща тази вечер.

Тя лежеше и говореше в мрака:

— Ти не си глупав, Полър. Знам, че се опитваше да бъдеш мил.

Не беше нещо, на което можех да отговоря. Продължавах да лежа тихо до нея.

— Винаги си знаел, че не е имало нищо между мен и Мурмут и че никога не би могло да има.

— Наистина знаех.

— Никога не бих избрала някого като Мурмут за любовник. Твърде много ми напомня мъжете от Типкейн, които ме откраднаха от нашето селище като момиче — тя спря за момент. — Аз *никога* не съм избирала любовник, Полър.

Погледнах я изумен.

— Никога не си правила Промените? Никога?

— Не съм казала това — отговори тя и аз почувствах, че за пореден път изтърсих глупост. — Никога не съм *избирала*. Да избереш,

означава да изразиш свободата на волята си.

За момент се замислих върху думите ѝ. Изведнъж лицето ми пламна от смущение.

— Искаш да кажеш, че когато си живяла в Типкейн... без твое съгласие... те са те принудили да...

— Да. Само че, моля те, не ме питай за това.

Но аз не можех да престана.

— Как са могли — настоявах аз. — Не е възможно Промените да станат със сила. Как би могло да стане, ако жената не ги желае? — гласът ми беше несигурен и глух.

Какво знаех аз за тези неща! По света имаше повече злини, отколкото можех да си представя и без съмнение някои бяха сполетявали Хенди многократно.

Разбрах, че не бива да я гледам, не желаех да се натрапвам, щом така се срамуваше. Обърнах лице нагоре и се взрях в огряното от луните небе.

— Бях на десет години — започна тя тихо, — в непознато селище. Бях уплашена. Дадох ми вино, много силно вино. След това вече не бях толкова изплашена. И те започнаха да ме докосват. Заповядваха ми какво да правя, а когато се съпротивлявах, ми даваха още вино. Скоро не знаех къде съм и какво върша.

— Не — протестирах аз. Това е чудовищно. — Никой не може да се отнася така дори с животно!

Притеснявах се за нея, затова продължавах да лежа с лице нагоре, вместо към нея. И тя, както и аз, говорехме към небето, сякаш бяхме безплътни духове, които разговарят. Тя продължи:

— Бях в непознато селище. Те нямаха никакви родствени връзки с мен. Нямах Къща. За тях аз бях животно. Една самка, която може да бъде използвана — изведнъж в гласа ѝ се прокраднаха нотки на страх. — И те ме използваха. Не след дълго не си правеха труда да ми дават вино. Биех се с тях, хапех ги, ритах, но не помагаше.

— И това се е случвало повече от веднъж?

— Аз бях в Типкейн четири години.

— О, господи, не!

— После избягах. Един ден имаше буря, цялото небе се раздираше от светкавици, всички бяха така изплашени, че се разпръснаха и изпокриха — тогава хукнах към гората. Но един все пак

ме видя, дотича след мен и ме заплаши, че ще ме убие, ако не се върна с него. Имаше нож. Усмихнах му се, както те ме бяха принуждавали. Махни този нож, казах аз и хайде да направим Промениите сега, точно тук, бурята вече отминава, а аз те желая толкова силно. И той се съгласи. Взех ножа и му прерязах гърлото. Три жени от нашето селище ме намериха доста по-късно — няколко дена, седмица или месец, не зная точно, да бродя близо до селището — почти обезумяла от глад и изтощение. Доведоха ме вкъщи. Никой от семейството не ме позна, защото вече бях голяма жена, а не детето, което бяха откраднали. Заради случилото се в Типкейн никой не ме искаше. Първо това ме попитаха — насилиха ли те? — и аз казах — да, да, много пъти. Може би трябваше да излъжа, но как можех да скрия подобно нещо? Пак щяха да ме отхвърлят. Но старейшините дойдоха да ме видят и твоят роднина Мерибайл беше там и каза: „Какво ще правим с нея?“ И тогава старейшината на моята Къща каза...

— От коя Къща? — прекъснах я аз. Осъзнах, че никога не съм знаел от коя Къща е.

— На Светците.

— На Светците? Но...

— Да. Поклонението е забранено за нас. Но старейшината на моята Къща каза: „Трябва да попитаме момичето какво иска“ и аз отговорих: „Да бъда Пилигрим“. Вече не принадлежах на нашето селище, а По-скоро бих се самоубила, отколкото да се върна в Типкейн, какво друго ми оставаше, освен да се кача на Стената? Моето Поклонение вече бе започнало от деня, когато мъжете от Типкейн ме откраднаха и всички го знаеха. И така въпросът бе уреден. Зачеркнаха името ми от списъка на Къщата на Светците — и със съгласието на Учителите от Къщата на Стената се разбра, че аз ще бъда между Пилигримите, когато настъпи моята година. Разрешиха ми да се изкача по Коза Сааг и да се изгубя там. Така че при Пресяването, аз преминавах винаги, защото Учителите знаеха, че бях избрана предварително за Пилигрим. И ето ме тук.

— О, богове — повтарях без да мога да спра — Богове, богове, богове!

С необикновен тънък и лек като звук от въздушна флейта глас, дошъл сякаш някъде отдалеч, тя каза:

— Защо ли ти разказвам всичко това?

— Не зная.

— Аз също. Предполагам, защото трябваше да го разкажа някому.

Усетих размърдване, огледах се и видях, че се бе обърнала към мен, а разстоянието между нас бе по-малко от един дъх. Със същия далечен глас добави:

— Искам да отида при боговете на Върха и да бъда пречистена от тях. Искам да ме преобразят. Искам да ме превърнат в някой друг. Или дори в нещо друго, няма значение. Не искам повече да бъда тази, която съм. Спомените ми са твърде тежки, Полър. Искам да се избавя от тях.

— Желанието ти ще се изпълни. Доколкото знам, боговете ни чакат там, горе, Хенди. Знам също, че те ще ти помогнат, когато стигнем до тях.

— Наистина ли мислиш така? — в гласа ѝ звучеше нетърпение.

— Не. — Думата проехтя зловещо, но не можах да изрека хладнокръвно лъжата.

Можех ли да зная какво ни чака на Върха? Хенди не беше дете. Как можех да я успокоявам с такива сладникави приказки? Поклатих глава:

— Всъщност *не* мисля така, Хенди, наистина. Нямам представа какво ни чака на Върха. Но се надявам, че боговете са там и че са добри богове и ще поемат болката ти. Моля се да го направят, Хенди.

— Ти си много мил. И честен.

Отново се възцари тишина. После тя каза:

— Често съм се чудела какво значи да избереш любовник за Промените, както правят другите. Да се обърна към някого и да кажа: „Хей, ти, харесвам те, ела легни до мен и нека да си доставим взаимно удоволствие“. Изглежда толкова просто, но аз никога не съм могла да го направя.

— Заради Типкейн.

— Да, заради Типкейн.

Погледнах я. Краят на завивката бе подгънат, на светлината от петте луни видях, че Хенди бе започнала да придобива женствени си форми — бяха се появили гърдите ѝ, кожата ѝ блестеше от лек слой пот, което означаваше, че Промени се извършваха и надолу. Обикновено това е покана за един мъж. Но ако реагирах по

обикновения начин, ако я прегърнех, без да ме е помолила, това щеше ли да бъде избор за нея? Вероятно тя не можеше да направи нищо и Промените се извършваха несъзнателно, просто защото двамата лежахме близо един до друг. Вероятно вътрешно отчаяно се бореше, ожесточено се опитваше да си възвърне неутралната безполовост.

Моята мъжественост също се бе проявила и всичко, което можех да направя, бе да се контролирам. Зарекох се да чакам.

Безкрайният момент на моето колебание продължаваше и нищо не се случваше. Ние оставахме близо един до друг, без да се докосваме.

Накрая тя наруши напрегнатата тишина:

— Ти не ме искаш. Заради Типкейн.

— Защо смяташ, че това има някакво значение?

— Те ме опетниха. Покриха ме с тяхната нечистоплътност. Направиха от мен нещо мръсно.

— Те са използвали само тялото ти, Хенди. Тялото ти, не теб. Ти пак си била ти, когато са насилвали тялото ти. Тялото може да бъде опетнено, но духът в него — не.

Тя не беше убедена.

— Ако ти ме искаше, щеше да посегнеш към мен. Но не го направи.

— Не си ме помолила. Не бих го направил, без да ме помолиш.

— Наистина ли?

— Ти ми каза, че никога не си избирала. Опитвам се да те накарам да го направиш.

— Тялото ми избира — призна тя. — И тялото, и аз.

Тя сложи ръце под гърдите си и ги повдигна към мен.

— Какво мислиш, че е това? Откъде мислиш се появила и защо? О, Полър, Полър...

Това беше достатъчно. Сложих ръцете си върху нейните и известно време придържахме гърдите ѝ двамата, после ръцете ѝ се отдръпнаха. Устните ми докоснаха бузата ѝ и се спуснаха надолу към врата.

— Страхувам се — простена тя.

— Не бива.

— Но аз не знам как трябва да го направя. Знам само как да легна и да бъда използвана.

— Само си мислиш, че не знаеш. Прави каквото ти е приятно и всичко ще бъде наред.

Ръката ми се спусна под корема ѝ, към топлата част между бедрата ѝ. Тя беше готова.

— Страхувам се, Полър — повтори тя.

— Искаш ли да си отида?

— Не, не...

— Тогава от какво се страхуваш?

— Че няма... да ти бъде хубаво...

— Не мисли за мен. Нека бъде добре за теб.

Тогава тя направи нещо много странно — смъкна се в долната част на рогозката, сложи ръка върху недъгавия ми крак и в началото плахо, а после по-смело галеше глезена ми възможно най-нежно. Никой преди това не бе правил така и това ме изуми. Аз почти се измъкнах от нея, но изведнъж разбрах какво искаше да ми каже с това докосване: че приема моите дефекти, както аз приемам нейните, моите — на тялото, а нейните — скрити в душата ѝ. Беше един вид обяснение в любов. И така, още миг-два ѝ позволих да гали глезена ми, а после нежно я придърпах към себе си, озовахме се лице в лице, усмихнах ѝ се и ѝ кимнах в тъмнината. Очите ѝ блестяха. Видях в тях страх, но също и желание.

— Полър?

— Да?

— Полър...

— Да, да.

За момент си представих как мъжете от Типкейн са стояли в кръг около нея, наливали са я с вино и са се смеели, когато се е напивала. Ядосан отхвърлих картините. Те не трябваше да бъдат в съзнанието ми, за да може и тя да се освободи от тях.

Покрих я с тялото си.

— Полър — прошепна тя нежно.

— Да.

— Полър. Полър. Полър.

СЛЕД ТОВА се окъпахме в потока. Тя беше тиха, спокойна, очевидно щастлива. Когато правиш Промените, се издигах над затвора

на твоята самотна плът, отиваш чак до боговете и за известно време се чувстваш един от тях, макар че много бързо трябва да се завърнеш. Надявах се, че същото беше изпитала и Хенди. Не я попитах нищо, не я попитах и как се чувства сега, не защото се страхувах да не получа неприятен отговор, а защото исках да оставя момента сам за себе си без да го обясняваме, без да го анализираме. Тя знаеше какво беше изпитала и аз знаех за себе си. Това беше достатъчно за всеки от нас.

На следващия ден изглежда всички знаеха какво се бе случило между Хенди и мен. Сякаш през нощта бяха стояли строени в редица край потока и ни бяха наблюдавали. Имаше леки усмивки, загадъчни и разбиращи погледи. През деня Хенди и аз със сигурност не бяхме дали повод с поведението си за това. Както обикновено тя вървеше в края на групата и почти не ми проговори, а и не ме поглеждаше през почивките, когато всички се събираха заедно. Тя знаеше и аз знаех и това беше достатъчно за нас. Но и другите знаеха. В групата на Пилигримите има много малко тайни. Съмнявам се, че са ни шпионирали, по-скоро, предполагам, че около Хенди и мен имаше аура — сияние, излъчвано от хора, съзнателно стояли на разстояние един от друг дълго време и после позволили си да се съберат. Такива неща винаги се проявяват. Напрежението във въздуха не може да бъде скрито; има излъчване и всеки опит да бъде скрито само ще го кара да свети още по-ярко.

Чудех се какво ли си мислят онези, с които бях извършвал Промени. Винаги се намира някоя да твърди, че имало нещо особено в това да правиш Промените с водач. Те ценят това като проява на благоразположение. Щеше ли да има негодувание, че започвам нова връзка, която обещавахе да бъде по-различна от досегашните? Надявах се, че не. Но и да имаше, какво от това. Не дължах нищо на никоя. Не бях извършил церемонията на Печата с нито една и не възнамерявах да го направя. По време на Поклонението срещаш някого, харесвате се, правите Промените и се разделяте. Може да се събирате пак за известно време и да правите всичко това отново. Така беше за мен с Гали, със Стам, с Марсиел, с Мин, с Тиса. Без обвързване. Без ангажменти. Бях веднъж с Гали, а после с Тиса, с една или с друга. А сега бях с Хенди и толкоз. Така стоят нещата. Може би някой ден щях да се свържа завинаги с Хенди, когато не сме вече на Стената. А може би не. Кой можеше да каже? Кой знаеше дали

изобщо щяхме да напуснем Стената? В този момент ние бяхме на Стената. И това беше най-важното. Докато се изкачваме, животът ни всеки миг виси на косъм. А ние може да се изкачваме безкрайно. Същия ден се обърнах към Мурмут, както си бях обещал да направя.

— Планът ми е да потърся излаз нагоре между тези два върха. Струва ми се, че в падината между тях редицата от дървета показва воден път и бихме могли да го следваме. Как смяташ?

И аз посочих на sluка към две отдалечени назъбени червени скали. И двете имаха ивици зеленина по стръмните склонове. Дивите грезбори нямаше да могат да изкачат този склон. Ние също. Във всеки случай не без криле, които да ни издигнат до върха.

— Ами — започна Мурмут и от неговото колебание веднага разбрах, че няма идея как да продължим. — Може би си прав, Полър. Но ще ти кажа нещо, аз зная малко небесна магия и направих заклинание, което ме накара да видя нещата по съвсем друг начин.

Мисълта, че флегматичният дебелобузест Мурмут Винаря практикува небесна магия или въобще някакъв вид магия, ме накара да се изсмея почти на глас. Естествено, че да се правят заклинания е присъщо на Къщата на Магьосниците и на никой друг. Но аз полагах усилия да бъда сговорчив, както между впрочем и той. Така че вместо да изпръхтя насмешливо, просто предложих:

— О, и тогава кой път ще посочиш?

Той се стъписа. Мисля, че не очакваше въпросът да му бъде поставен така ребром, тук, сега и веднага.

— Онзи — кимна той след малко на изток. Встрани от посоката, която аз бях определил. Той налучкваше сляпо в тъмнината, точно както бях направил и аз.

— Виждаш ли онази стърчаща като копие планина с тесни рамене, с нещо като седло и пътеката над нея? Ако стигнем седлото, можем да препуснем право към небето. Така казва заклинанието, което направих.

— Тогава това е пътят, по който ще поемем — отсякох аз и той ме погледна като ударен от гръм.

Какво имах да губя? Ако пътят на Мурмут се окаже правилен, тогава най-после щяхме да се освободим от тревистата долина и да продължим изкачването — единственото нещо, което действително имаше значение. Ако небесната магия се окаже глупост, както

подозирах, е, тогава поне никой нямаше да каже, че целенасочено лишавам Мурмут от възможността да даде далновиден съвет, за да подчертая собствената си неотразимост. И така, събрах цялата група:

— Сменяме курса на пътя. Небесната магия на Мурмут ни казва, че трябва да се изкачим по планината с форма на седло. Ще се опитаме и ако се окаже, че заклинанието е отворило за нас верния път, всичките заслуги ще бъдат на Мурмут.

И направих към него жест, сякаш беше извора на мъдростта. Той се усмихна, кимна и помахна с ръка, като че току-що бе избран за старейшина на Къща. Но лицето му почервения и аз долових, че бе схванал моя ход и сега ме мразеше повече от преди. Така да бъде. Той искаше да води. Дадох му този шанс.

15.

Тази нощ лагерувахме точно под избраната от Мурмут планина, в ливада с червена трева, чиито краища стърчаха като триони. Както лежах полузаспал до Хенди, ме споходи видение за боговете във великолепия им дворец на Върха.

И видях: изкачил съм съвсем сам и последната педя до върха на планината, зад гърба ми — ужасна местност от ледове, където снегът се вихри и реже, а бурните ветрове хапят плътта ми като огнени камшици. Но сега пристъпям, полужив, или по-скоро почти умрял в приказното царство на златна светлина, гали ме нежен бриз, а въздухът опиянява като младо вино. Виждам кристалните колони на двореца на боговете, а самите богове се разхождат в алени роби с високи златни корони на главите. Там е Креш Създателят — сияещо създание, нито мъж нито жена, макар че до този момент винаги съм мислел, че е мъж. От ръцете на величествения бог, дълги и красиви, излизат потоци ярка светлина, лумват нагоре и образуват арка над света като наниз злато, която обгръща целия Свят и свързва всичко в единно цяло сътворено от Креш. Наблизо, със стъкленца пенливо питие в ръка, стои жизнерадостният, лъчезарен Тиг Оформител, поел някога нестройния свят, създаден от Креш и му придал форма. Тиг искри като слънцето, а до него стои суровият Санду Отмъстителя и налива вино в стъкленцата на Тиг. Санду е по-тъмен от безлунна нощ, с лице като купчина саби, а ръцете му — като ками засмеели се на шегите на Тиг, гласът му звучи като удар от брадва.

Виждам двама красиви любовници — правят Промени и без да казват се сещам, че това са Селемой, владетел на Слънцата и Нир-и-Селин — богинята на Луните. Те се прегръщат така, че неговата светлина пада върху нея, а нейната — върху него. Близко до тях са Трите Бебета — пълнички, голи и щастливи, а в пъпчетата им блестят зелени звездни камъни. Виждам също и Вега — носителката на дъжда и Лашт — повелителя на зреещите по клоните плодове, и Септ — дарителя на звездния блясък. Те се смеят и се шегуват като членове на

щастливо семейство от една Къща, събрани в нечия чест или като стари приятели на голямо тържество. Встрани има и други, неизвестни богове, но не мога да разпозная всички, защото някои все още не са се разкрили пред човечеството. Всички имат ослепителни аури от божествена красота и божествено излъчване и са толкова свършени във всяко отношение, че плача от щастие при вида им. Видението ми разкри, че Света наистина има смисъл и цел, че наистина има богове и те са добри, и че всичко тъмно и ужасно се преобразява на златния Връх на Коза Сааг над нас. Там прелестни създания прекарват живота си в дни, изпълнени с чудеса и позволяват част от отраженията на тези чудеса да се спуснат към по-ниските части на света и да докоснат скромни същества като нас. От време на време бях изпитвал съмнения, но сега чувствах в себе си присъствието на божията благодат и моите колебания се стопиха. Какво друго можех да правя, освен да плача от благодарност и възторг?

— Полър? — бутна ме Хенди. — Какво става, Полър? Защо ридаш?

Известно време мигах и стоях зяпнал, без да мога да проговоря. После й разказах за видението, за боговете и че плачех от щастие. В този час на нощта на небето нямаше нито една луна и аз едва различавах лицето й, но чух как тя сдържа дъха си, сякаш бях казал нещо лошо, нещо, което я бе засегнало. Разтревожих се, но макар че бързо угасваше, видението все още ме владееше и аз бях изпълнен с неговата възвишена наслада. Разказвах й какво видях, но не бях в състояние да й опиша цялото великолепие. Хенди слушаше мълчаливо. И когато вече няха какво да добавя, тя въздъхна:

— Колко ти завиждам, Полър.

— Завиждаш ми? Защо?

— Защото сънуваш толкова красиви сънища.

— Е, не всички са такива.

— Аз никога не съм сънувала такъв сън, Полър.

Тя трепереше, въпреки че нощта беше топла. Плъзнах ръка по раменете.

— Често ме е страх да заспя, защото моите сънища са ужасни.

— Недей, Хенди, недей.

Притиснах я към себе си. Нейната болка беше и моя, опиянението от съня ми се изличи окончателно и сега изпитвах само

вина, че в желанието си да споделя радостта си, я бях натъжил. Не й казах нищо — знаех, че каквото и да й кажа, ще се почувства по-зле. Постепенно тя се отпусна, притисна се силно към мен и много нежно прошепна:

— Съжалявам, Полър. Разказвай ми още за видението.

— Не мога да си спомня повече.

— Но всичко беше красиво и прекрасно, нали?

— Да — не можех да я излъжа.

— Дори Отмъстителя?

— Дори и той, въпреки че видът му бе страшен, нямаше нищо общо с нашите представи за него. Макар и страшен, той бе красив. Там всички са богове — те създават всеобщата хармония.

Независимо, че видението бе избледняло, можех да й разказвам още, защото породените в мен чувства все още продължаваха да бушуват. Но аз се опасявах да не я нараня отново.

След малко тя заговори без да се обръща към мен, както често правеше.

— Да ти разкажа ли един стар сън?

— Да, разбира се, ако искаш.

— Добре. — Хенди спря сякаш събираше мислите си. И започна. — Беше много отдавна, бях още в Типкейн. Сънувах, че съм умряла. И знаеш ли какво беше смъртта, Полър? Лежах в кутия голяма колкото тялото ми. Съзнанието ми все още работеше: усещах всичко, можех да мисля, да чувствам, струваше ми се, че дишам, все още си бях Хенди. Съвсем същото като жива. Но аз бях в кутията и нямаше как да изляза от нея. Знаех, че за в бъдеще през цялото време ще бъда там, защото смъртта никога не свършва. Ще лежа завинаги, ще мисля, но няма да мога да се движа, дори няма да мога да се почеша, ако ме засърби, завинаги сред застоял и миризлив въздух, в потискаща тъмнина, която стяга гърдите ми като с ремък. В кутията — заловена сякаш в капан. Завинаги. Съвсем завинаги. Мислейки. Без да мога да спра да мисля. Ще си спомням, в съзнанието ми ще оживяват непрекъснато едни и същи неща и никога нещо ново, защото какво ново може да има, когато си затворен в една кутия в мрака? Казвах си, че когато въздухът свърши, ще се задуша, после осъзнах, че въздух ще има винаги; защото както се борех да си поема дъх и чувствах, че всеки момент ще

умра, си спомних, че няма да мога да умра, защото вече бях умряла. Пицях, ала никой не ме чуваше.

Думите се лееха емоционално, тя бе започнала да трепери. Сложих ръка върху нейната.

— Почакай, Хенди, успокой се, поеми дъх.

Но тя не можеше да спре.

— Задушавах се от собствената си миризма. Давех се от нея. Пръстите на краката ми тръпнеха, гърбът ми беше вкочанен. Но кутията беше точно по тялото ми — нямаше накъде да помръдна. Дори с един пръст. Просто трябваше да лежа там, да лежа, да лежа. Сега и завинаги, без да мога да избягам, никога, с цялата вечност пред себе си, без нищо да се промени, Хенди в кутията завинаги, бореща се за всяка глътка въздух. В моя сън знаех, че така ще стане с мен когато умра и че така става с всички. Това означава да си мъртъв. Всеки лежи сам, в пълно съзнание, *разбира какво се е случило с него*, с приковано тяло и в съзнание, и мрази всичко това, без надежда за бягство, никога, до безкрайност. Времето в кутията е хиляди пъти по-дълго от времето, което си живял, милиони пъти, то никога не свършва, никога... никога... никога...

— Хенди! — аз я сграбчих, прегърнах я, притиснах устни върху нейните, за да спра ужасния поток от думи, а тя трепереше в ръцете ми като клонче, захванато от две скали и потопено в бърз и буен поток. Едва когато спря да трепери отдръпнах устни от нейните.

— Съжалявам — промърмори тя.

Избягваше погледа ми.

— Сигурно мислиш, че съм полудяла.

— Не. Това е само един сън.

— Сънувала съм го много пъти. Дузина. Хиляди пъти. Той все се връща. Винаги ме е страх да заспя, защото си мисля, че може пак да го сънувам.

— Сънува ли го на Коза Сааг?

— Два пъти.

Взирах се в тъмнината на звездното небе. Да сънуваш такъв сън тук, горе, в самия дом на боговете, какво може да означава това? Аз сънувах великолепиe и блаженство, тя сънуваше смърт, която не беше смърт, а безкрайно изтезание.

Нейният сън ме ужаси. Не бях чувал нищо по-смразяващо, нищо по-мрачно. Не мислех много за смъртта, но винаги съм смятал, както повечето от нас, че смъртта е просто края на живота, тишина, завръщане на нашите останки към земята, откъдето сме дошли. Когато бяхме млади с Трайбън, понякога говорехме за това и мислехме еднакво: не остава никакво съзнание, както и не остава светлина след угасената свещ. Това е заличаване. Човешкият живот е от четири декади или няколко десетки повече, ако боговете са дали някому привилегията да живее двоен живот, после човек умира и това е всичко. Ала ужасните видения на Хенди, гибелната фантазия за безкрайни мъчения ме разтърсиха, както рядко нещо ме е разтърсвало. Лежах с часове и се страхувах, че ако заспя, ще сънувам съня на Хенди, а се боях. По някое време сънят ме надви, но не сънувах нищо, за което да си спомня на следващия ден. Когато се събудих, в мен не бе останал спомена за блаженото видение, а по-скоро кошмарната безутешност от описанията на Хенди.

Този ден се катерих като луд, спринтирах нагоре по стръмния склон на ливадата, там, където тя отстъпваше пред безплодната червена планина и продължих по скалата към седлото. Другите с усилие поддържаха темпото и скоро изостанаха. Стигнах до седлото и видях, че в далечината то се издига нагоре — следователно, следващото ниво на Коза Сааг ставаше достъпно за нас. Небесната магия на Мурмут — било тя измама или блъф — ни доведе на нужното място. Изчаках да ме настигнат. Спряхме и аз отворих последния мех вино от къщи. Той мина от ръка на ръка — за всеки имаше не повече от няколко капки. Вдигнах тост за Мурмут. Нека се наслаждава на славата си. Бяхме отново по пътя нагоре. Само това имаше значение.

— Мурмут! — крещяха всички. — Мурмут, Мурмут, Мурмут!

Той се хилеше самодоволно като глупак, какъвто всъщност беше. Но ние вървахме по пътя нагоре. Боговете в двореца с кристални колони ни чакаха на Върха. Или поне така си мислих с надеждата да изтрия от съзнанието си другото видение на тъмнина, страх и безкрайност, изживени в кутия не по-голяма от едно тяло.

НАВЛЯЗОХМЕ в ново Кралство: навред оголена земя със зъбери от изпочупени скали, изваяни в безброй фантастични форми, пещери,

набраздени шпилове и кули навсякъде. Небето бе безоблачно, наситено синьо — неестествено синьо, по-синьо отколкото някога бях виждал. Малки поточета тичаха в скалисти корита. В сравнение с остро и мразовито време по-долу, тук въздухът бе учудващо топъл и мек, но ние отдавна бяхме престанали с опитите да разберем ритъма и климата на Коза Сааг. Знаехме, че тук сме в друг свят.

Планината се издигна пред нас като поредица широки, равни стъпала. Изглеждаше достатъчно да стъпим на първото и просто да вървим нагоре, нагоре, нагоре, докато стигнем върха. Но аз предчувствах, че още щом стигнем първия от огромните каменни рафтове, ще открием, че не сме по-големи от зрънце пясък и изкачването няма да бъде никак лесно.

Наредих да спрем, за да си намерим храна и вода, защото по всичко личеше, че ни очаква суха и сурова страна. Докато другите събираха провизии, аз тръгнах малко напред, за да разузная и взех Трайбън с мен. Докато вървахме, не говорех почти нищо, а на въпросите на Трайбън отговарях по възможно най-краткия начин.

— За човек с нова любовница, си в много мрачно настроение — констатира той.

— Да — съгласих се аз. — Така е.

— Случва се понякога. Получаваш нещо дълго желано и откриваш, че действителността никога не може да се сравни с...

— Не — озъбих му се аз. — Какво разбираш ти от тези неща? Нищо подобно!

— Е, добре — примири се Трайбън, — сбъркал съм. Моля да ме извиниш, Полър.

Той се умълча и ние продължихме да бродим така цялата сутрин — като двама непознати, поели по една и съща пътека. И двете слънца бяха на небето. В разрежения въздух на тази висока страна, където нито един облак не ни заслоняваше, белият Екмелиос ни изгаряше със свирепа ярост, дори далечната червена сфера на Марилема сякаш сипеше горещина върху нас. Земята започна да се издига стръмно и както предполагах, колкото по нататък отивахме, теренът ставаше по-сух и по-прегорял. От първото ниво на стъпаловидната планина пред нас почувствах странно излъчване, странно подканване, сякаш дълбок приспивен глас ме зовеше: *„Да, това е пътят, ела при мен, ела при мен, ела, ела“*.

Обезпокоен от мълчанието на Трайбън, се засрамах от грубия си отговор и най-накрая започнах да се оправдавам:

— Настроението ми е лошо заради един сън на Хенди, разказа ми го преди няколко вечери, когато бяхме в долината. Но и досега сянката му лежи върху мен.

Преразказах съня на Хенди. Когато свърших, целият треперех от ужас, а Трайбън само сви рамене и забеляза без много вълнение:

— Клетата жена, каква страшна и фантастична идея носи в главата си.

— Ако не е фантазия? Ако наистина с нас става нещо подобно когато умрем?

Той се засмя:

— След смъртта няма нищо, Полър. Нищо.

— Как можеш да си толкова сигурен?

— Говорихме за това когато бяхме момчета, нали помниш? Гори ли свещта, когато угасиш пламъка?

— Ние не сме свещи, Трайбън.

— Същото е. Умираме и това е краят.

— А ако не е?

Той отново сви рамене. Видях, че сънят на Хенди изобщо не му въздейства. Или просто той умееше да се прикрива добре. Вероятно за него Хенди беше неприятна тема. Вече се бе случвало да гледа на някоя от новите ми жени като пречка за нашето приятелство.

Планината като че ли все още ме зовеше. *Ела... Ела... Ела...* Какво можеше да е това?

Но се поколебах да попитам Трайбън дали и той не чувства същия зов, от страх да не помисли, че страдам от халюцинации. Изглежда този ден отношенията ни бяха малко изопнати, душите ни бяха твърде далеч една от друга, по-далеч от всякога.

За да направя разговора по-лек, започнах да разказвам за моя сън, щастливия ми сън, за бляскавите богове — целите в злато в техния смайващ, огрян от слънчева светлина дворец на върха на Стената. Но Трайбън като че ли не ме слушаше. Оглеждаше се насам-натам, вдигаше камъни и ги подхвърляше във въздуха, засенчваше очи и се опитваше да види в далечината.

— Отегчавам ли те? — попитах аз на средата на разказа.

— Прекрасен сън, Полър. Много красив, наистина.

— Но малко лековерен.

— Не, не. Красиво видение.

— Да, просто видение. А сънят на Хенди е мрачна фантазия, но и в двете няма капчица истина. Така ли?

— Кой знае! Не ни е съдено да кажем какво е смъртта преди да умрем, нито — какви са боговете преди да стигнем Върха.

— Предпочитам да си мисля, че боговете са, каквито ги видях в съня си. И че вероятно самият сън е послание от тях, подканват ни да сме решителни, за да издържим до края.

Трайбън ме погледна странно:

— Смяташ, че е послание? Е, да речем.

След малко допълни:

— Бих повярвал по-скоро на твоя сън, отколкото на Хенди. Няма как да знаем преди да узнаем. Веднъж сънувах сън, точно обратен на твоя, споменава ли съм ти някога, Полър? Богохулен сън, наистина ужасен, истински кошмар. Сънувах, че стигам до Върха, а там бяха боговете. Те бяха противно разкривени, в ужасен вид, най-изпадналите същества, такива оскотели чудовища, целите в лиги, че Размекнатите биха изглеждали красиви до тях. Затова никой Пилигрим, стигнал и завърнал се от Върха, не споделя какво е видял, защото не може да понесе разбулването на ужасната истина за боговете.

И малкият съсухрен Трайбън се засмя по начин, който твърде добре познавах — така възнамеряваше да приключи небрежно нещо, но за него то фактически съвсем не беше без значение. После додаде:

— Като говорим за послание, усещаш ли нещо подобно сега в момента?

— Послание от планината? Привличане... Зов?

— Значи го усещаш!

— И ти също.

— От известно време — потвърди той — някакъв глас в главата ми ме тласка напред.

— Да, точно така. Глас от боговете. Мислиш ли, че ни казват, че сме на вярната пътека?

— Само богове имаш днес в главата си, Полър. Кой знае какво означава този зов? Богове, демони, още Размекнати, още едно Кралство пред нас...?

— Мисля да се връщаме. Да разберем дали и другите са го усетили. Ще свикам съветниците да обсъдим какво трябва да предприемем.

— Да — одобри той — хубава идея.

Забързахме по скалистия път обратно към мястото, откъдето дойдохме. Гласът в главата ми звучеше все по-неясно и заглъхваше с всяка стъпка. Същото усещаше и Трайбън. Когато пристигнахме, престанахме да го чувахме.

В НАШЕ ОТСЪСТВИЕ в лагера дошло някакво странно същество. Приличаше на мъж, но...

Той стоеше в средата на групата, всички се тълпяха край него, нетърпеливи да го разгледат от близо. Само Тиса бе усамотена в едно от своите мрачни настроения и наблюдаваше неприветливо отдалеч. Главата и раменете на странника стърчаха над всички — той беше по-висок дори от Мурмут и Киларион. Изглежда, че се смееше и шегуваше, а те го гледаха със зяпнали уста. В първия момент ми се стори, че няма коса, но той се раздвижи и видях, че има коса само от едната страна на главата. Беше много чудновата коса — бяла като планинска мъгла, дебела като въже и висеше на дълги фъндъци почти до кръста му. Изглеждаше мършав и жилав, почти без плът, така че под силно обтегнатата нашарена и петниста — на места черна като нощта, на места ослепително бяла кожа — се очертаваха костите му. Рамената му, макар и много широки, бяха неестествено изкривени и несиметрични, сякаш застинали по средата на Промяна на формата. Приблжих се и установих, че е недъгав като мен, но в ужасяваща степен, защото левият му крак бе много по-дълъг от другия, огъваше се и се закривяваше като сърп. Цялото тяло бе възлесто и изкривено около вертикалната му ос: по-дългото бедро се обръщаше под невероятен ъгъл към по-късото и кракът стърчеше по особен начин.

Щом ме забеляза, той се обърна към мен и се ухили. Или поне възнамеряваше да го стори, ала се получи по-скоро студена и безрадостна демонска гримаса, лукава усмивка от две лица: разкри се уста с почернели, стърчащи и счупени зъби — в единия край усмивка, а в другия — злобна гримаса. Цветът на очите му бе различен, но и двете бяха малки и лъскави, само че блестяха някак безизразно, сякаш

разумът зад тях е почти загаснал. Лявата страна на лицето му беше свита, набръчкана и изкривена и това ми напомни за Мин, но случилото се с Мин изглеждаше нищо в сравнение с обезобразяването на този мъж. Със сигурност беше влязъл в контакт с Огъня на Промяната някъде по Стената. Но ако Мин имаше вид на Размекната, когато излезе от пещерата на Източника, то странното несиметрично същество пред мен изглеждаше опечено на жарава, после обгорено до крайна степен и изсушено до сбръчкване.

В първия момент изгубих ума и дума.

Тогава Кат ме изгледа лукаво:

— Помниш ли този човек, Полър?

— Да го помня? Откъде?

— От селището, преди много време — подсказа Кат.

— Не — погледнах го отблизо и поклатих глава — съвсем не.

Странникът пристъпи към мен и подаде ръка — възлеста и изкривена както всичко друго в него.

— Казвам се Транс — представи се той.

Едва си поех въздух, сякаш ме удариха в корема. Транс? Транс!

Щом спомена това име, веднага в съзнанието ми изникна зашеметяващия и незабравим образ от моето детство. Бях на дванайсет и беше Деня на Процесията и Заминаването. Трайбън и аз стояхме на главната наблюдателна площадка и очаквахме да се появят Пилигримите от Ложата. Огромните врати се отвориха, Пилигримите излязоха и там беше Транс, великолепият Транс, съвършеният Транс, атлетът на атлетите, известен със своята сила и храброст. Този мъж с ослепителна красота и съвършено тяло сякаш изригна от Ложата като възплащение на природната сила, спря само за момент, за да ни се усмихне и да ни помахва преди да поеме тичешком по пътя към Стената. Колко прекрасен изглеждаше той в онзи ден, колко чудесен! Колко приличаше на бог! А сега, това беше Транс? Това?

16.

Те се взираха ту в мен, ту в него и пак в него. Искаха да видят как ще реагирам. От блясъка в очите им, от тръпнещото очакване в лицата им разбрах, че по някакъв магически начин, този отблъскващ странник ги бе омаял, бе ги спечелил през краткото време на моето отсъствие. В него имаше нещо тъмно, страшно и свирепо, което ги привличаше. Трудно може да се устои на очарованието на мрака.

Кожата ми настръхна — усетих приближаването на страшна гръмотевична буря. Ако пред мене стоеше наистина Транс, а не демон с неговото име, той наистина е бил дълбоко увреден. Но независимо от пораженията, виждах, че притежава огромна сила, макар, може би, сила от друг вид. Възможно беше сега дори да е по-силен поради нанесените увреждания. Това го правеше непрогнозируем и следователно опасен.

За известно време се оглеждахме като борци пред първия рунд. Да проникнеш в неговите мрачни, различни по цвят очи беше все едно да надникнеш в бездна.

Съобразих, че ако се поколебая, той ще се възползва по някакъв начин. Затова поех сухата му люспеста ръка, стиснах я здраво и се представих много официално:

— Казвам се Полър, син на Габриан, син на Дрок. Аз съм водачът на тези Четирийсет, идваме от Джесподар, за да извършим Поклонение. Какво търсиш тук?

— Аха — отговори той провлечено, сякаш откри нещо смешно в думите ми или в начина на изразяване. — Мисля, че те помня. Полър. Да, малко, слабо, недъгаво дете, вреше се навсякъде и вършеше безброй пакости. Прав ли съм? А сега си водач на Пилигрими! Какви ли изненади не ни носи времето!

Чух нервния смях на моите спътници. Не бяха свикнали да слушат как някой ми се подиграва. Но аз запазих самообладание и вперих очи в неговите.

— Да. Аз съм Полър. А ти наистина ли си Транс?

— Казах ти, че се казвам така. Защо се съмняваш?

— Спомням си Транс. Видях го как излезе от Ложата на Пилигримите и се затича нагоре по улицата. От него струеше светлина — същинско слънце. Красив като бог.

— А аз не съм, така ли?

— Ти нямаш нищо общо с него. Ни най-малко.

— Е, щом е така, значи сигурно съм много грозен. Очевидно откакто дойдох в тази планина, съм претърпял някои неприятни промени. Ако сега не съм толкова приятен за гледане, колкото бях, моля да ми простиш, че осквернявам очите ти, приятелю. Простете ми всички.

И той изискано направи малък поклон към другите, което предизвика неспокойни усмивки по лицата им.

— Но аз съм Транс, син на Тимар, също Пилигрим от Джесподар.

— Може би да, може би не.

— Ако не съм Транс, тогава моля ви, кажете ми кой съм?

— От къде да знам? Може да си всеки. Или всичко. Демон. Призрак. Някой от боговете, който се прикрива.

Той ми отправи една от смъртоносните си усмивки.

— Да — съгласи се той. — Може би да. Например Санду или Селемой на всички слънца. Но всъщност съм Транс, син на Тимар Дърводелеца, син на Дионедис.

— Всеки демон може да издекламира родословното дърво на Транс — възразих аз. — Но това няма да направи от него Транс.

Странникът изглежда се забавляваше или вероятно вече му бе омръзнало от моята твърдоглавост.

— С твоите аргументи никой никога не може да те надвие в нищо, нали? Аз мога да изредя имената на десет поколения мои предци, имената на двайсетте Къщи от селището, имената на моите Четирийсет или каквото още ти хрумне да ме попиташ. Но ти пак ще твърдиш, че съм демон и целя да те измамя. Е, добре тогава. Вярвай или не вярвай. Все ми е едно. Но ти заявявам, че съм Транс.

Погледнах към Кат:

— Откъде се появи този човек?

— Той просто изникна между нас — обясни Кат. — Сякаш изскочи изпод земята.

— Само демон би го сторил — натъртих аз, без да свалям поглед от странника.

— Може и така да е — примири се Кат. — Минута след като тръгна, а ние останахме да те чакаме, той вече беше тук: „Аз съм Транс от Джесподар — представи се той. — Някой от вас чувал ли е за Джесподар?“ и когато му казахме, че сме Пилигрими от там, той започна да се смее като луд, да подскача и да танцува. После изведнъж стана сериозен и мрачен, хвана ме за китката с една ръка, а Гали — с другата и попита: „Кой тогава си спомня за Транс? Ако наистина сте от Джесподар, вие ще си спомните за Транс.“ И Гали обясни: „Когато ти тръгна, ние бяхме малки деца. Затова не те помним много ясно“. Той се засмя и я придърпа силно към себе си, целуна я и я ухапа по бузата, а после заповяда: „Сега вие ще си спомните за мен“. После тя го попита за по-големия си брат, който беше в същите Четирийсет, заедно с Транс, и той добре знаеше името на брат й, но каза, че няма представа какво е станало с него, което накара Гали да се разплаче. После поиска вино. Казах му, че нямам. Той се ядоса много и отново настоя, че е Транс от Джесподар. А Мурмут отговори: „Транс или не, нямаме вино. А после...“

— Достатъчно — прекъснах го аз.

Докато Кат декламираше, странникът стоеше близо до Тенилда, Грисиндил и още няколко жени и се чудеше.

— Много е променен, много се различава от онзи Транс, който аз помня, ако действително е Транс. Разказа ли ви какво се е случило с него?

— Не.

Не можех да освободя съзнанието си от спомена за атлетичния Транс с цялата му божествена красота, нито пък можех да се примиря с вида на това съсухрено зловещо променено същество. Освен огромната й височина и широките рамене, едва ли нещо в тази човешка развалина оправдаваше твърдението, че е Транс. Макар че не бях от лесно плашливите, докато го гледах да стои сред жените, нещо в мен се сви, нещо подобно на страх. Той носеше лудост и някакъв странен бяс, които не се долавяха веднага. Ако наистина беше Транс и бе преживял всичките тези години на Стената, можеше да ни помага за пътя в новата територия, където се озовахме, а може би нямаше да е

полезен. Но със сигурност щеше да ни създава грижи. Разбрах колко много желях да не го бяхме срещали.

Сега се приближаваше към мен под ръка с Тенилда. Сладката Музикантка изглежда с радост би се върнала отново на платото, отколкото да бъде тъй близо до уродливото същество, което твърдеше, че е Транс.

Той се наведе към мен:

— Твърдят, че нямаш вино, Полър. Така ли е?

— Виното отдавна свърши.

— Но ти сигурно имаш малко — той намигна с безжизнено студено око, без чар или закачка. — Скрило някъде за твоя употреба, а? Хайде, приятелче, раздели виното си с мен преди да тръгнем заедно нагоре. В името на стария Транс. Да вдигнем тост за нашия успех.

— Нямаме вино — повторих аз.

— Разбира се, че имате. Зная, че имате. Разбираш ли колко време мина, откакто не съм пил нищо прилично? Или как съм страдал съвсем сам тук, в тази планина, Полър? Така че, извади виното и хайде да пием.

Тонът му беше равен и това смекчаваше настойчивостта на думите му. Знаех, че просто ме изпитва. Опитваше се да разбере колко голям натиск може да упражни върху мен. Най-вероятно изобщо не му се пиеше вино. Той отново намигна фалшиво и ме сръга заговорнически, но някак неубедително.

— Само двамата, ти и аз. Ние сме братя по недъгавост, нали? Виж, виж, моят даже е по-зле от твоя!

— Транс, когото помня, имаше два здрави крака — не отстъпвах аз. — Освен това вино няма.

— Ти все още не вярваш, че съм този, който ти казвам.

— Мога да съдя само по думите ти.

— И аз мога да съдя само по *твоите* думите, че нямаш вино.

— Няма вино.

— А аз съм Транс.

— Тогава ти си Транс, преобразен до неузнаваемост — примирих се аз.

— Е, така е. Но Коза Сааг е място, където се извършват трансформации. Трябва винаги да го имаш предвид, приятелю. А сега кажи за виното...

— Ще ти го кажа още веднъж и повече няма да повтарям. Вино няма.

Изглежда ме скептично, сякаш смяташе, че ако ме притисне достатъчно, ще му донеса съд с вино от някакъв таен запас. Но таен запас нямаше и аз го погледнах така непреклонно, че той разбра — или няма да му дам вино, или по-скоро не мога да му дам.

— Е, добре — съгласи се той, — щом казваш така, сигурно е вярно. Няма вино. Разбрахме се за това. А аз съм Транс. За това също се разбрахме. А? Добре. Добре. Сега за какво ще говорим?

ДОСТАТЪЧНО се разправях с този човек пред останалите. Посочих му едно открито място встрани от пътя. Там можехме да се усамотим и да продължим разговора на четири очи. Той помисли за момент, кимна и ние се отдалечихме — двама недъгави един до друг — за да се уединим и да поговорим. Както каза той, кракът му беше много по-деформиран от моя. Куцаше толкова силно, че се гърчеше и залиташе. За да се придвижи напред правеше полукръг около себе си и аз трябваше да забавя крачка, за да се съобразя с него.

Наблизо намерихме паднала продълговата скала и я използвахме за пейка, седнахме с лице един срещу друг. Поколебаех се малко докато подреждах мислите си, но той ме изчака да започна аз. Вероятно вече изпитваше в някаква степен уважение към мен.

— Добре — обадох се най-после. — Защо си дошъл? Какво искаш от нас?

Очите му светнаха. За първи път в тях имаше истински живот, а не просто сила.

— Искам да се присъединя към твоите Четирийсет. Искам да се кача с теб до Върха.

— Защо мислиш, че е възможно?

— Защо ли? Ти ме взимаш, вървя с вас, дяля вашите несгоди, качваме се до Върха заедно.

— Но Четирийсет си е Четирийсет. Ние сме се клели един на друг, както без съмнение знаеш. Не можем да допуснем пришълец в групата.

— Разбира се, че може. Просто го направи: „Ето Транс, можеш да се присъединиш към нас“, или „Бъди един от нас“ — така трябва да

кажеш. Това е всичко. Ние сме тук високо, където клетвата едва ли има някакво значение. Клетвата е за деца, а тук залагате живота си. Мога да ви бъда извънредно много полезен. Познавам много от Кралствата пред вас, за които вие не знаете абсолютно нищо.

— Може би е така. И въпреки всичко...

— Чуй, Полър, ще ви бъда водач. Ще се възползвате от моите знания. Те не са придобити лесно, но вие трябва само да ги поискате. Ще ви превода през пътища, които заобикалят препятствията. Ще ви предпазя от грешните посоки. Ще ви направлявам по безопасни места. Защо трябва да страдате, както страдах аз?

Имаше логика. Но при нашето обучение не бе споменато, че по време на изкачването може да бъде приет нов член в групата. Изглеждаше почти богохулство този мрачен, неспокоен странник да бъде между нас и тази мисъл далеч не ми бе приятна.

— Ти си имал своите Четирийсет — съпротивлявах се аз. — Защо след толкова много години си стигнал само до тук? Защо не си се изкачил с тях по-нагоре?

— Не можах. Останах сам.

Нищо не беше останало от неговата група, от Четирийсетте, тръгнали така храбро в годината, когато бях на дванайсет.

Транс ми довери, че в началото на изкачването го избрали за водач, провъзгласили го с всеобщо одобрение. Но доколкото разбрах от някои намеци, не е бил много неговорчив — непостоянен, сприхав и груб — и скоро някои започнали да се измъкват по един, по двама и потъвали в нощта. Останалите, макар че не оспорвали водачеството на Транс, постепенно се поддавали на волята на Стената и изчезвали ту в едно, ту в друго Кралство и повече не продължили. Накрая той останал сам. През всичките години бродил на това и на съседни нива на Стената — нито се изкачвал, нито слизал много надолу, главно стоял тук, движел се в кръг, безцелно скитал в тази безрадостна земя на назъбени червени скали. Някаква лудост бе замъглила разсъдъка му. За дълго време забравял кой е и какъв иска да бъде. Понякога виждал да минават наблизко други групи Пилигрими, последните няколко минали по пътеката, но той се скрил от тях като диво животно, в каквото всъщност се бил превърнал. През всички сезони на годината спял на открито. Огромната сила, благодарение на която бе станал изключителен атлет, сега му бе послужила. Издръжливостта му била

огромна, но той прекарвал дните си в продължителен, мъгляв сън. От време на време мислел да възобнови Поклонението или да слезе долу в селището и да заживее в Кръглата къща на Завърналите се. Но не направил нито едното, нито другото. Сухата, неплодна зона на Стената бе станала негов дом, негов свят. Наистина бил забравил защо въобще е в планината, но сега — натърти той, като ни видял да прехвърляме седлото към ливадите, си спомнил, че целта е да се изкачи, да стигне Върха. Очевидно тази мисъл го бе обсебила. Той не говореше нищо за боговете, за придобиване на мъдрост, за изпълнение на древен обет. Силното желание да стигне Върха се беше зародило у него от само себе си. Престоят на това ниво на Стената му бил достатъчен и сега бе време да се придвижи напред. Но разбрал, че е невъзможно да се придвижи далече сам. И сега искаше да стане нов член на нашите Четирийсет, закален от опита, запознат с много от предстоящите за нас опасности. Ако го вземехме с нас, той щеше да се отблагодари, като ни помага да избягваме капаните напред, но ако решим иначе, желае ни всичко добро и ще чака да пристигне следващата група Пилигрими.

Замълча. Почти с безразличие чакаше да проговоря. След малко аз отбелязах:

— В целия дълъг разказ не спомена нищо как са станали промените с теб. Къде и как.

— Толкова ли е чудно? Навярно знаеш, че Коза Сааг е място, където невнимателните са изложени на големия риск да бъдат трансформирани. Впрочем и внимателните — също.

— Да — съгласих се аз. — Зная. Под нас, в Първото Кралство, Кралството на Размекнатите, видях как става. И ти ли там...

— Не, не там — тросна се той обидено. Сянка премина по изкривеното му лице. — Стана по-нагоре. Минах през Първото Кралство без никакви затруднения. Кой би искал да живее в тази нещастна земя и да боготвори демони-кръвопийци? Аз не съм Размекнат, Полър. Те не са нищо повече от скотове, както сигурно си забелязал. Не, не, аз съм от Трансформираните. Стана по моя собствена воля, като мислех, че това ще ми донесе преимущества.

Разликата между Размекнат и Трансформиран ми изглеждаше много тънка, какво значение имаше коя дума ще се използва? И в двата

случая, ако се оставиш на Огъня на Промяната, означава ужас и осакатяване. Но аз подминах този въпрос.

— Ще ми разкажеш ли? — любопитствах аз.

— Това се случи в Кралството на Кавнала — Трансформацията с мен стана там. Бих казал, тази частична Трансформация, защото тя остана недовършена и затова изглеждам така.

— Кавнала? — това име не ми говореше нищо.

— Да, Кавнала. Съвсем скоро ще разбереш кой е Кавнала, приятелю. Ще имаш шанса да се срещнеш с Кавнала лично и да чуеш неговата песен. Ако не си достатъчно внимателен, скоро ще се намериш в клопката на изкушението и ако му се отдадеш, както направих аз, ще се присъединиш към легионите от Трансформирани.

Спомних си безмълвния глас, който Трайбън и аз бяхме чули по пътя тази сутрин, това прелъстително мъркане в главата, което ни приканваше напред. Дали пък не беше Кавнала? Много вероятно да е той. Но ние обърнахме гръб на примамливия глас без затруднение.

— Съмнявам се — вметнах аз. — Не мога да бъда прелъстен толкова лесно.

— О, такъв ли бил случаят, Полър? Наистина ли? — той се усмихна.

С тази негова снизходителна усмивка ме караше да се чувствам като дете.

— Е, вероятно. Изглеждаш малко необикновен. Но съблазнените от Кавнала са много, бъди сигурен. Аз съм един от тях.

— Разкажи ми.

— Всяко нещо с времето си. Нека застанем пред портите на това кралство. А сега ще ти кажа, ти вече го подозираш, че моята трансформация е най-голямата грешка в живота ми. Мислих си, че ще съумея да изиграя играта по правилата на Кавнала и да спечеля. Всъщност вярвах, че ще стана Крал на тази планина. Когато разбрах, че греша, успях да избягам, но не са много тези, момчето ми, никак не са много. Във всеки случай аз успях, но бях превърнат в това, което виждаш пред себе си — Промяна на формата, от която връщане назад няма.

Очите му се забиха като свредели в моите. Не пропуснах да отбележа покровителственото „момче“, но реших да пропусна и това край ушите си.

— Кавнала пее много изкусително — предупреди ме той. — Твърде късно се научих как да не го чувам.

— Далече ли е този Кавнала? — попитах аз.

— Неговото владение е в съседното Кралство. Ще бъдете там много скоро.

Значи бях чул гласа на Кавнала.

— И преди да усетиш какво става — предупреди Транс, — твоите хора ще се подредят в колона и ако не ги предпазиш, ще се подложат на трансформацията. В царството на Кавнала изгубих по-голямата част от моите Четирийсет. А както виждаш, едва не загубих и себе си. Много от Поклоненията са провалени именно в това кралство. Там Огъня на Промяната е много силен — извира от земята, издига се нагоре и покорява всичко, което не му се противопостави.

— В такъв случай сигурно ще тръгнем по друг път — веднага реагирах аз. — Има и други пътища към Върха.

— Не, нямате друг избор, освен да вървите по този път. Повярвай ми. Аз знам. Минавал съм многократно по тези пътища, момче. Ако искаш да стигнеш Върха, това е единственият път и той минава през Кралството на Кавнала. След това на Сембитол, а после Кралството на Квуз.

Сембитол, Квуз — за мен тези имена бяха само звуци. И аз още веднъж се убедих, че в селището не ни бяха научили на нищо. На нищо.

— Как мога да съм сигурен, че няма безопасен път? — настоях аз.

— Бил съм навсякъде, видял съм всичко и знам по кой път трябва да тръгнете.

— Ами ако ни лъжеш? Ако си дошъл при нас, изпратен от Кавнала, за да спечелиш доверието ни и да ни отведеш право в ръцете му?

Той пламна от ярост. Изглежда за пръв път захвърли всички маски и се разкри като истински мъж — измъчен, гневен, изтерзан. Плю, размаха ръце нагоре, скочи на крака и тръгна, куцайки с характерната си залитаща походка, резултат от недъгавия му крак, походка, пред която моята изглеждаше танцова стъпка. Обърна се да ме погледне отново и очите му блестяха от ярост.

— Какъв глупак си, момче! Колко безсмислена е дребнавата ти подозрителност! Е, щом мислиш че съм шпионин, върви нагоре без мен! Отиди в пещерата на Кавнала, целуни го по бузата, прошепни му, че Транс му изпраща поздрави! Виж какво ще стане с теб, когато се издигне Огъня на Промяната. Ще разбереш какви чудновати трансформации ще те завладеят. Или не, тръгнете по съвсем друг път, щом искате да избегнете страната на Кавнала. Тръгнете нагоре по склона на изток, където ви чака врящото езеро. Изкачете се нагоре на запад, в страната на тъмнопийците. Прави каквото искаш, момче. Прави каквото искаш! — той се засмя горчиво.

— Изпратен от Кавнала? Да! Да, разбира се, точно така! Колко далновидно от твоя страна да ме разкриеш! Виждаш ли колко красив ме е направил Кавнала? И от благодарност възнамерявам да му доставя всичките твои хора, за да бъдат разкрасени и те!

Презрително махна с безформената си ръка:

— Прави каквото искаш, момче — и ми обърна гръб.

След известно време се обадох много тихо:

— Какво искаш от нас, Транс?

— Вече ме пита и аз ти отговорих.

— Да се изкачиш на планината с нас? И това е ли всичко?

— Нищо повече. Бродя по тези места повече години, отколкото мога да си спомня. Живях толкова дълго в собствената си компания, че не мога да понасям дори шума от дишането си. Искам да се движа напред. Не мога да ти обясня защо, но искам. Вземете ме с вас и аз ще споделя всичко, което зная за Кралствата пред нас. Или ме оставете и тръгнете сами, ако можете; аз ще тръгна по своя път и толкова. Не ме е грижа. Разбираш ли? Аз съм над всякакви грижи, момче! — той поклати глава. — Изпратен от Кавнала, казва той!

— Ще трябва да гласуваме — отстъпих аз. — Сам не мога да реша.

СПОРОВЕТЕ бяха трудни и разгорещени. Транс едва ни поглеждаше, прислонен зад ръба на една скала за да не чува, докато се разправяхме. В началото бяхме разделени почти по равно. Накса, Мурмут, Сепил и Кат говориха най-ревностно против присъединяването на Транс към нас, а Марсиел, Трайбън, Тил и Брес

Дърводелеца бяха за него; останалите се люшкаха насам-натам в зависимост от аргументите на последния оратор. Мурмут — най-силният глас на опозицията — изтъкна, че Транс е луд демон, ще създаде безредици и ще ни отклони от главната цел. Трайбън, който по своя тих начин водеше другата страна, допусна възможността Транс да е луд, но подчерта, че за разлика от всички нас, е видял какво има над тази височина на Стената и че сме длъжни да го използваме за всяка информация относно тези напълно неизвестни за нас региони.

През цялото време играех ролята на умиротворител: призовавах другите да изразят мнението си, а самият аз се въздържах. Това до голяма степен се дължеше на обстоятелството, че не бях сигурен — донякъде клонях към гледната точка на Мурмут, макар да схващах, че аргументите на Трайбън са разумни; изглеждаше ми подозрително, че в един спор съм на страната на Мурмут, а не на страната на Трайбън, затова не знаех какво да кажа. Преди да свикам събранието, се консултирах с Тиса, но тя ми обясни смутено, че тук нейната магия не се получавала — намирала Транс за толкова странен и ужасяващ, че имала огромни затруднения да разчете душата му. Това само по себе си беше основание да му забраня да се присъедини към нас, но Тиса не изрази такова нещо по време на обсъждането.

Помолих за предварително гласуване, необвързващо, само да разберем настроенията и то беше осем на осем, повече от половината се въздържаха.

Грисиндил, която мълчеше досега, изказа мнението си:

— Ще бъдем глупаци, ако не го вземем с нас. Както подчерта Трайбън, той знае нужни за нас неща. И колко вреда може да нанесе един човек, ние сме толкова много?

— Да — присъедини се Гали, тя също не бе взела отношение до този момент. — Ако ни създава неприятности, винаги можем да го убием, нали?

Чу се всеобщ смях. Но аз оцених, че гласовете на тези две силни, здравомислещи жени сториха твърде много, за да наклонят везните. Мурмут също го долови, той ругаеше, крачеше и гледаше злобно Грисиндил, та тя все пак му беше любовница и въпреки всичко взе страната на Транс.

Тогава Хенди погледна към мен:

— Какво мислиш ти, Полър? Не каза нищо досега. Защо не споделиш идеите си с нас?

Неколцина ахнаха. От нейна страна беше смело да ме предизвика, особено след като всички знаеха, че отскоро Хенди и аз сме любовници. Бях раздразнен, че ме провокира и я изгледах неспокойно, но видях как очите ѝ светят от любов. Тя нямаше намерение да ми навреди. Просто гледаше на мен като на водач и ме подканяше да изпълня своите задължения към групата.

Всички ме погледнаха. Започнах бавно — налучквах пътя в дебрите на обърканите си мисли.

— Съгласен съм с Мурмут, че той може да ни създаде неприятности. Съгласен съм и с Трайбън, че той може да ни бъде полезен. Като претеглям едното и другото и вземам предвид казано от Гали, че ако ни създава проблеми, винаги можем да се отървем от него, гласувам да го вземем.

— И аз — подкрепи ме Грисиндил.

— И аз — добавиха Гали, Малти и някои други въздържалите се преди.

Бях повлиял на всички. Ръцете започнаха да се вдигат. Мурмут недоволстваше и се отдалечи мрачно, придружен от привържениците си Сепил и Талбол. Но от останалите всички гласуваха за Транс, освен Тиса, изпъна длани и на двете си ръце, сякаш да покаже, че не може да реши. И така, приключихме. Отидох при Транс, който седеше и гледаше в друга посока през голямата тъмна пропаст от земи под нас.

— Гласуването беше в твоя полза — съобщих му аз. — Сега си един от нас.

Не изглеждаше много развълнуван от тази новина.

— Така ли? — каза той. — Е, нека бъде така.

17.

Ние се катерехме, а светът наоколо се променяше: назад се изравняваше и разширяваше, а напред се стесняваше, събираше се в една точка като връх на игла; край нас се появяваха необикновени, нови земи и отплаваха сякаш стояхме на неподвижна скала сред реката. И през цялото време ни въздействаха две скрити сили. Едната беше Зова на Кавнала, който чухме, а другата — присъствието на Транс между нас.

С неговото присъединяване бяхме навлезли в нова, по-страшна фаза от нашето Поклонение, дори и най-разумните го съзнаваха. Вероятно Транс не беше демон, скоро престанах да си го мисля даже на шега, но неговата Трансформация в Страната на Кавнала го бе направила същество на природната стихия, с тъмна и свирепа душа. Той се разхождаше между нас, като видение от кошмар. Неговата висока, уродлива фигура, странна и чудовищна по цвят и форма, се издигаше над нас като самата Стена.

Имаше някакво магнетично излъчване — то ни притегляше, независимо дали искаме, или не. Той не приемаше нищо на сериозно, за всяко нещо се смееше с дрезгав, груб глас, правеше хапливи забележки там, където блага дума щеше да е по-намясто. Вече знаехме как реагира и понякога дори се забавлявахме с неговото поведение. Но, че този мъж с огромна сила и издръжливост носи и нещо героично — никой не се съмняваше. Ала той беше също и своенравен, труден, винаги недоволен и толкова размирен, колкото Мурмут бе предсказал.

Постоянно си избираше любимци измежду нас, но непрекъснато ги сменяше. Един ден търсеше моята компания, на другия — компанията на Киларион, после се движеше само между Гали и Тул Клоуна. Ако не се интересуваше от теб, направо ти се сопваше:

— Разкарай се, досаждаш ми.

Каза го на Мурмут, каза го и на Накса, а също и на Джайв — добрия чистосърдечен Певец, и Джайв така и не разбра защо.

Жените, освен Тиса — тя така и не се приближаваше до него — бяха особено очаровани. Грисиндил бе неестествено силно привлечена от него и това довеждаше Мурмут до полуда. Виждах я често да се бута, за да бъде до Транс, докато Мурмут мърмореше и ругаеше далеч назад. Но нощем Транс винаги спеше сам, поне в първите дни от пътуването. Известно време ми се струваше, че той не проявява интерес към Промени, в обикновения смисъл на думата. Със самия него бе извършена Промяна и то доста голяма, което твърде го различаваше от нас. Но се оказа, че греша в това отношение.

Никога не говореше за живота си в селището, за съдбата на Четирийсетте, тръгнали към Стената с него преди толкова много години или за каквото и да било от своето минало. Прекрасният Транс от моето детство, когото бях наблюдавал толкова често в зимни надбягвания, в хвърляне на копие или как печели в скок на височина, бе умрял и заровен някъде дълбоко в промененото му, деформирано тяло. Разговорите с него изобилстваха с присмехулство, насмешка и подигравки или сарказъм и загадъчност. Но най-мистериозно бе непостоянството на настроението му. Беше ту възторжен и контактен, подскачаше по пътя въпреки куция си крак и ни подвикваше весело да го догоним, ту рязко ставаше мрачен, смазан и изпепелен, безкрайно далеч от нас. Сякаш от време на време го обсебваше някакъв бог или зъл дух, а когато богът или духът си отидеше, от него оставаше само черупката. Тези резки промени в настроението му можеха да настъпят три пъти за пет минути и никога не беше известно с кой Транс ще си имаш работа в следващия момент.

Една-две седмици след като се присъедини, той успя да прокуди Мурмут.

Така и не разбрах какво точно се случи. Едно беше сигурно — в основата на всичко е Грисиндил. Очевидно тя беше отишла при Транс през нощта и той я бе приел, въпреки теорията ми, че няма нужда и желание да прави Промени. И после — според Кат, който спял наблизко и чул част от разпратата — Мурмут дошъл да си я вземе.

Това е детинщина от негова страна, защото макар Мурмут и Грисиндил да са любовници, те не са се свързали с церемонията на Печата — нещо немислимо на Коза Сааг, и Грисиндил е свободна да спи с когото си избере. Но Мурмут не могъл да го понесе. И така през нощта Мурмут и Транс си разменили реплики. Самият аз чух отдалеч

гневни закани, но бях твърде изморен от прехода през деня, за да размишлявам, а и Хенди ме дръпна обратно в постелята, прегърна ме и каза сънено, че няма нищо, да не обръщам внимание. Най-лошото бе, че на сутринта Мурмут изчезна.

— Къде е той? — питах аз, защото поради едрата му фигура, присъствието му винаги правеше впечатление, а също и отсъствието му.

— Някой да го е виждал?

Транс посочи към стръмния склон зад нас:

— Той напусна нашата компания.

— Какво?

— Страхува се от неизвестността, там горе. Така ми обясни. Смята, че там душата му ще бъде разкъсана. И аз му предложих: „Така да бъде Мурмут. Иди си вкъщи, тогава. Спусни се до нашето селище, Мурмут, и им кажи да те приберат.“ Той разбра колко разумно му говоря и си отиде. Ще бъде просто един Завърнал се и това ще му отива.

Думите на Транс ме озадачиха. Мурмут никога не приемаше заповеди, нито пък някаква заплаха можеше да го стресне, за да се предаде по този начин.

— Какви са тези глупости? — негодувах аз и се оглеждах. — Къде е Мурмут? Кой го е виждал?

Никой не го бе виждал. Претърсихме за следи, а на Мент Метача — той разбира от тези неща — му се стори, че е видял следи от лагера надолу. Наредих на Газин, Талбол и Накса да тръгнат по тях и да го търсят. Транс се смееше, стоеше със скръстени ръце и продължаваше да твърди, че Мурмут си е отишъл и никой няма да го намери. Чакахме цял ден, но Мурмут не се завърна. Не можехме да направим нищо, освен да продължим. Повиках Грисиндил настрана и я помолих да ми разкаже какво се е случило, но тя уточни само, че Мурмут дошъл при нея — там, където спяла с Транс, че Транс и Мурмут си поговорили в тъмното, а после Транс се върнал. Нощта беше без звезди. Тя нямаше представа по кой път и защо е тръгнал Мурмут. Нито пък ние щяхме да го узнаем. Какво беше казал Транс на Мурмут, как го беше омагьосал — не можех да проумея. И никога нямаше да мога.

С учудваща сила усетих в душата си празнота от загубата на Мурмут. Никога не го бях харесвал, създаваше ми само грижи.

Трябваше по-скоро да се радвам, че вече не е сред нас. А не беше така. Той досаждаше, но беше един от нашите Четирийсет, затова се натъжих. Беше силен и понякога — безценен за групата. Липсваше ми по странен начин. Осъзнах, че смяната на Мурмут с Транс не бе в наша полза. Макар Мурмут да бе негативна сила, можех лесно да го надхитря и контролирам. Транс беше друго: по-стар, по-упорит, обръгнал към всичко, нямаше никакви амбиции, но в същото време — изключително опасен, защото както сам признаваше, нищо вече не го интересуваше. А ние, ако вършехме нещо, обикновено се съобразявахме с последиците. Но не и Транс. За него всеки миг бе сам за себе си — нямаше минало, нямаше бъдеще. Открих, че в лицето на Транс имам много по-неразгадаем и смъртоносен съперник, отколкото Мурмут. Трябваше да не го изпускам от очи.

С ВСЕКИ изминат ден ние се приближавахме все повече до Кралството на Кавнала.

Още от момента, когато напуснахме лагера при червените шпилове, започнахме да усещаме привличащата му сила. Пръв дойде да ми се оплаче Дорн: говореше за странно чувство в главата, нещо като сърбеж или гъдел в черепа; по петите му пристигнаха две от жените — Скардил и Пен, а после и Гибилау, за да ми се оплачат от същото. Успокоиха се, като разбраха, че не са единствените, че всъщност всички изпитват същото. Събрах групата и им обясних, че това чувство е типично явление за тази област от Стената и няма защо да се страхуват, поне засега.

— Това, което усещаме, Кавнала ли е? — попитах Транс.

Той кимна, посочи нагоре към склона и се усмихна сякаш се готвеше за среща със стар приятел.

Силата на новопоявилото се чувство се увеличаваше с всеки изминат час. В началото беше, както каза Дорн, не повече от гъделичкане в черепа, леко докосване с перце, странно и малко обезпокояващо, леко, много леко. После стана по-осезаемо и се усили, както по време на разузнаването ми с Трайбън. Ясен глас звучеше в главите ни, той казваше съвсем разбираемо и отчетливо: „Ела, ела, насам, ела при мен, ела“. Усещахме определено притегляне, но то не бе неприятно, в него нямаше нищо обезпокоително или заплашително.

Нещо ни приласкаваше към себе си като майка, отворила обятия за децата си.

И, ако нещо ни приканваше, то ние му откликвахме. Сега вървахме нагоре по силно залесен наклон, с хълмове синкаво-бял камък, дълбоко прорязан от пещери. Макар пътеката да беше трудна, пробивахме си път през наклона с такова ожесточение и хъс, че изчерпихме силите си и от време на време трябваше да спираме, просвахме се на земята, за да си поемем дъх, като се смеехме и дишахме тежко. И после отново тръгнахме, разсичахме бясно храстите наоколо, катерехме се по скалите, придвижвахме се напред, захващайки се с нокти — напред, напред, движехме се по-бързо, отколкото смятахме, че можем. „Ела при мен! Ела! Ела!“

Трайбън сподели с мен тревогата си.

— Започваме да губим контрол над себе си — предупредих неспокойно Транс. — Ти каза, че ще ни предпазиш от песента на Кавнала.

— Да, ще ви предпазя.

— Не трябва ли вече да вземем някакви мерки.

— Скоро ще ги вземем. Още не е нужно.

Той не каза нищо повече, колкото и да настоявах.

И ние волю-неволю продължихме нагоре с голяма бързина. Просто тичахме по склона. Отново ме осени мисълта, че въпреки протестите си, Транс може да е същество от Кавнала и да ни води към нашата гибел.

Не само Трайбън, и другите започнаха да се съмняват. Все по-бързите ни крачки измъчваха телата ни, а болезнени въпроси терзаеха душите ни.

— Защо бързаме толкова? — питаха ме те. — Какво говори в главите ни? Опасно ли е? Кажи ни, кажи ни, кажи ни, Полър!

Но аз не можех да им кажа. Не знаех нищо повече от тях. Разбрах, че трябва да предприема нещо на своя отговорност. Но какво? Транс се изплъзваше. Често вървеше начело и се движеше забележително бързо за човек с трансформирано в толкова изкривена и несиметрична форма тяло. Гледах го да крачи енергично, но не можех да се отърся от спомена за ослепителния, млад Транс отпреди години, който сякаш изхвърча от Ложата на Пилигримите, затича се най-отпред, преди всичките Четирийсет, нагоре по пътя към Коза Сааг. Все

още нещо е останало в това съсипано тяло от Транс, мислех си аз. Напрегнах се да го настигна. Той се движеше спокойно, дишаше равномерно, сякаш темпото не представляваше никаква трудност за него.

За пореден път настоявах:

— Не можем да продължаваме така. Гласът се усилва непрекъснато, хората недоволстват. Трябва да знаем какво става, Транс.

— Почакай. Има време, ще научиш.

— Не! Сега.

— Не, не сега. Още не му е времето.

Ускори крачка и отмина бързо напред. Следвах го, но ми беше трудно да вървя редом с него, а и недъгавият ми крак започна да ме боли. Как го правеше той? *Сигурно* бе обладан от демони. Настигнах го и го притиснах отново, но той пак ми се изплъзна с лукава усмивка, като отговори, че още не му е времето.

Кипнах от гняв. Искаше ми се да го убия. И да изведа всички от това място. Ако го оставех жив, той никога нямаше да спре да ни досажда и щеше да ни унищожи окончателно. Защото той е демон или най-малкото го носи у себе си.

Мисълта да убия Транс ме ужаси. Опитах се да я залича от съзнанието си. Още един, два или най-много три дни, мислех си и пак щях да се сблъскам с него, но повече нямаше да му разреша да мръдне — щях да го впримча в смъртоносна хватка. Това беше малодушно решение и напълно го съзнавах, но Транс ме объркваше напълно. Никога не бях имал работа с такъв като него.

Моите спътници ставаха все по-неспокойни. След целодневно фанатично катерене, по здрач спряхме съвсем изтощени. По тъмно при мен дойде цяла делегация: Гали, Накса, Талбол, и Джайв — всичките обезпокоени и ядосани. Притеглянето беше толкова силно, че вече се катерехме от съмване до мрак и спирахме само при крайна преумора. Сега, въпреки непрекъснатото бумтене в главите ни, направихме лагер на едно място изпълнено с плитки пещери в изровената и ерозирала Стена.

За Хенди и мен избрах малка, влажна пещера. Гали подкани грубо:

— Кажи ѝ да излезе.

— Какво е това? — изненадах се аз. — Ще ме убивате ли?

— Искаме да говорим с теб. Само ти и ние четиримата, никой друг.

— Хенди споделя моето място за спане и много други неща. Каквото имате да казвате, кажете го в нейно присъствие.

— Няма значение — меко се обади Хенди и се надигна да излезе.

— Остани — хванах я аз за китката.

— Не — възпротиви се Гали. Застанала на входа на пещерата тя изглеждаше огромна. Лицето ѝ беше гневно. Никога не бях я виждал такава.

— Изпрати я навън, Полър.

Спеше ми се, исках да правя Промени, гласът на Кавнала в мозъка ми беше по-силен от всякога, сякаш биеше барабан в мозъка ми: „Ела, ела, ела.“, всичко това ме правеше избухлив и нервен. Обърнах им гръб:

— Ще ме оставите ли на мира? Сега не съм в настроение да разговарям с никого. Ще поговорим сутринта, Гали.

— Ще говорим сега — настоя Гали.

Тогава Талбол рече:

— Какво значение има дали Хенди ще чуе, или не? Нека остане.

Гали изръмжа, сви рамене, но не се противопостави.

— Ще ни изслушаш ли? — попита Талбол.

— Казвайте — изсумтях аз.

Талбол се извърна към мен. Спомних си, че е един от хората на Мурмут. Добре че самият Мурмут го нямаше, помислих си аз, мога да си представя какви неприятности щеше да ми създаде, ако беше тук. Вгледах се в широкото лице на Талбол, кафяво като кожа, какъвто беше и занаята на неговата Къща. Беше странен съюз — от една страна моите приятели Гали и Джайв, а от друга — Талбол и Накса, които никога не са ме обичали.

Той започна:

— Ето какво искаме да знаем, Полър. Защо сме се втурнали така напред като лунатици, без да имаме пред става къде отиваме и какво ни очаква там?

— Отиваме в Кралството на Кавнала — отговорих. — През него и отвъд него.

— Да, в него — потвърди Накса и пристъпи напред до Талбол. — Но отвъд него? Откъде си сигурен? Ами, ако Транс има за цел да ни достави на онова неизвестно нещо, което говори в мозъка ни?

— Не е така — възразих аз от неудобство, но не го гледах в очите, защото напълно споделях страховете му. Само че не можех да го призная.

— Той има начин да ни предпази.

— И какъв е този начин? — заинтересува се Гали.

— Не зная.

— Възнамерява да ни го съобщи рано или късно. Така ли?

— Когато му дойде времето, така ми каза.

— И кога ще бъде това? — не мирясвайте тя.

— Какво чака? Според мен времето вече е дошло. Той е предпазил своите Четирийсет толкова добре, че е единственият оцелял. Брат ми беше един от тях, Полър. А сега, ден след ден, ние летим право към Кавнала. Гласът му в нас става все по-силен, а Транс не ни казва нищо.

— Ще ни каже. Знам, че ще ни каже.

— Знаеш? Мислиш? Вярваш? Или се надяваш? Кое по-точно, Полър?

Огромната, яка Гали се надигна пред мен като кула, а очите ѝ проблясваха в здрача на малката пещера.

— Защо не изискаш да ти каже веднага? Ти ли си нашият водач или той? Кога ще ни съобщи какво трябва да знаем, за да се защитим?

— Ще ни каже — повторих аз. — Когато трябва, ще ни каже.

— Защо му вярваш, Полър? — настояваше Гали.

Не можех да ѝ отговоря.

— Мисля, че трябва да го хвърлим от скалата — предложи Талбол внезапно. — После да се спуснем надолу и да се махнем от това място. Нека да тръгнем нагоре по друг път и то преди да открием, че е късно да се върнем. Някъде наблизо има Огън на Промените. В голяма опасност сме. А той ни води все по-близо към него.

— Точно така — подкрепи го Джайв. До този момент той стоеше отзад, без да каже дума. — Да го убием сега, докато още можем.

— Да го убием? — бях потресен. И това го казваше Джайв, най-кроткият от всички мъже?

— Да, убий го — повтори Джайв. Изглеждаше леко смутен от собствената си дързост.

Гали закима енергично:

— И още нещо, Полър. Аз бях на страната на Транс, когато дойде при нас, но казах също, че ще го убием, ако ни създава проблеми. Тогава не го мислех сериозно, но моментът е дошъл. Той е самата поквара. Създава ни само неприятности, не виждаш ли?

И Накса настояваше да се освободим от Транс, и Талбол, и изведнъж всички заговориха в хор, надвикваха се един през друг да приключим с него и да се махнем от хълма на говорещите гласове, а в дъното на тази врява в мен, като удари на барабан отекваше Зова на Кавнала и ме приканваше по-силно от всякога: „Ела, ела, ела.“

Главата ми бучеше. Ушите ми пищяха.

— Млъкнете всички! — надвиках ги с негодувание и сигурно в гласа ми е имало такава лудост, че те се смълчаха уплашено. Стояха до изхода на пещерата и ме гледаха със зяпнали уста. После с по-тих глас продължих:

— Повече да не съм чул за убийство на Транс или на когото и да било друг. Утре ще поговоря с него и ще му кажа, че е дошло време да ни научи как да се предпазим от песента на Кавнала. И той ще даде нужния отговор или ще съжалява, обещавам ви. А сега — лека нощ на всички. Вървете си.

Те ме погледнаха и си тръгнаха, без да кажат дума.

Главата ми пулсираше. Мислите ми се въртяха в кръг.

След малко се обади Хенди:

— Ами ако те са прави, Полър? Ако Транс наистина ни е враг?

— Ако е така, ще си получи заслуженото.

— Но, ако вече сме хванати в примката на Кав...

— И ти ли започваш? — прекъснах я аз. — О, богове! Значи тази нощ няма да ме оставите на мира.

Лежах скован и треперех. Пръстите й пропълзяха по раменете ми в опит ме успокои. Но мускулите ми бяха вдървени, а главата ме болеше неистово. Зовът се усилваше. „Ела при мен! Ела при мен! Ела при мен!“ Кавнала вече не приканваше, а заповядаше. Обзе ме отчаяние. Как можехме да устоим? Към устата на звяра ли бях повел всички, мислех си аз. Дали Огъня на Проманата, който пламти в неговото леговище, щеше да ни помете и ние ще загубим формата си и

ще се превърнем в чудовища? Защо ги бях довел на това злокобно място? Само защото, когато бях още момче, уважавах Транс като славен герой, затова се оставих да ме измами. Трябваше да го прогоня от нас още в страната на червените шпилове. А аз го взех сред моите Четирийсет и ето как ни се отплаща сега. В този момент можех да убия Транс със собствените си ръце.

Хенди се притисна към мен и аз усетих меките ѝ набъбнали гърди. Тя навлизаше в Промяната. Но сега удоволствията бяха далече от ума ми — дори висшето блаженство на Промените. Измънках някакво извинение, станах и излязох навън в нощта.

Валеше лек дъжд, толкова ситен, че се стелеше По-скоро като мъгла. Размазаната светлина от няколко луни едва блещукаше. Недалеч видях да се движи фигура и миг по-късно, щом очите ми привикнаха към тъмнината, разпознах гротескно удълженото тяло на Транс, очертано като негов странен, кошмарен двойник на фона на Тъмнината.

Той ми помахаше.

— Искаш да ме убиеш? — подметна той. Гласът му звучеше почти весело. — Е, тогава, ето ме. Как искаш да го направиш? С нож? С тояга? Или с голи ръце, Полър? Хайде да приключи.

— За какво говориш?

Собственият ми глас стържеше в ушите ми като пила. Транс не ми отговори направо, разхождаше се бавно, а главата му се отмяташе, люлееше и накланяше при всяка от особените му крачки.

Стегнах се, в случай, че реши да ме нападне пръв. Но, когато се приближи, забелязах, че не е въоръжен, а видът му не е на човек, готов за битка. Той сподели:

— Ясно ми е, че имам много врагове в лагера. Е, добре. Какво искаш от мен?

— Ти си подслушвал?

— Бях наблизо. Гласовете се чуваха — изглеждаше напълно безразличен към думите си.

— Тази Гали, спомням си я. Брат ѝ ми беше приятел. Жизнерадостно момиче, но твърде дебела за моя вкус, така смяха тогава. И разбира се, твърде млада за Промените, когато напуснах Джесподар. Тогава си ги подбирах. Но това беше, когато бях красив.

Той се наклони към мен, изгърбен като арка, така че се гледахме очи в очи.

— Какво ще кажеш, Полър? Наистина ли съм толкова непоносим и жалък, колкото твърдят Гали и нейните приятели? Убий ме тогава. А после се оправяй с Кавнала, като намериш за добре.

— Няма да убивам никого. Но това нещо, наречено Кавнала ни плаши.

— Вие просто трябва да му попеете — процеди Транс студено. — Това е цялата тайна. Щях да ви я кажа утре. Но сега вече я знаеш. Пейте. Пейте. Отворете уста и пейте. Ето, това е тайната. Сега ако искаш, можеш да ме убиеш.

И той се изсмя в лицето ми.

БЕШЕ ТОЧНО както го каза и нищо повече. Единственият начин да противодействаме на примамката на Кавнала беше просто да пеем. Каквото и да било, колкото по-нехармонично, толкова по-добре. Кой би повярвал! Но се оказа достатъчно да ни защити от зловещото чудовище.

На сутринта Транс поиска да събере цялата група. Наобиколихме го и той обясни, какво да правим. Кавнала ни чака точно зад тези хълмове. Щом напуснем лагера, трябва да извисим глас и да пеем високо, с всичка сила, да крещим всички тонове, които ни дойдат наум или дори без тонове. Най-важното е шумът. Миг-два тишина щяха да са фатални. И, ако някой си загуби гласа от силното викане, другите трябва да го хванат, да го стиснат здраво и да го влачат през територията на Кавнала, докато се съвземе.

— А какво представлява самият Кавнала? — попита Трайбън.

— Потресаващо същество от Стената, стои там и примамва слабите да се отклонят от вярната пътека. Нищо повече, как да ви обясня? Огромен паразит, враг на нашия вид. Пейте и минете покрай него. Защо искате да знаете какво е? Пей, момче. Пей и премини тичешком, за да се спасиш.

От истинските Певци имахме двама — Джайв и Дахайн. Сложихме ги в началото на колоната до Транс, защото те знаеха от своята Къща тайната как да правят голям шум със сравнително малки усилия. Останалите, с изключение на неколцина, нямахме никакво

чувство за мелодия и когато запяхме, прозвуча по-скоро грачене, отколкото музика. Но Транс заяви, че животът ни зависи от пеенето и ние пеехме. Шарех нагоре-надолу по редиците и се вслушвах в другите, без самият аз да спирам да пея, за да съм сигурен, че правят точно това, което каза Транс. Винаги срамежливата Тиса едва издаваше тънки, звънливи звуци. Сграбчих я за рамото и я разтърсих, крещейки:

— Пей, жено! В името на Крещ, пей!

Малката Билар от Къщата на Учените, предполагам от страх, с мъка скимтеше едва издавайки жални, хрипливи звуци. Застанах до нея и заревах с пълно гърло просташка пиянска песен, макар че едва знаех и половината думи, и й правех окуражителни знаци, докато тя смогна да събере малко сили и да изтласка въздух от дробовете си. Приблжих Накса — той повтаряше монотонно, но много силно един и същ досаден тон; после при Тул, подхванал на висок глас шеговита и весела песен, като на моменти добавяше и пронизителни тонове; при Гали, бумтяща с неприлично силен глас, та можеше да срине Планината върху нас; при Грисиндил, която пееше почти толкова силно; при Кат, чието бърборене на химни от тяхната Къща се редуваше с бързи, кресливи фрази; при Киларион, който зачервен и усмихнат надаваше дрезгави викове до небесата. Песента на Транс беше груба, беззвучна като стържене на пила, като търкане на метал в метал, твърде болезнено за слушане. И така, ние продължавахме да пеем. Ако Транс си правеше шега с нас, сега можеше да ѝ се наслади с пълна сила.

Едва ли през цялата човешка история е вдиган подобен шум, какъвто ние издавахме онази сутрин на Коза Сааг.

Но Транс не се шегуваше. В дъното на този ужасяващ шум се прокрадваше примамливата песен на Кавнала.

Оттук, оттук... ела, ела...

Ала тя бе погребана под звуците на нашите силни викове. Беше дълбоко в съзнанието ни, но вече бе малка, слаба и гъделичкаща. Нали знаете израза — толкова голям шум, че не можеш да чуеш собствените си мисли. Точно това постигнахме. А ако не мислехме, нямаше да се

поддадем на привличането, което усещахме в съзнанието си. С целия този лудешки шум и кръсък потискахме призива на Кавнала.

Докато прехвърлихме билото на белите хълмове, пеехме весело и шумно, надавахме магарешки викове и виехме като глутница луди. Намерихме се в едно широко корито, оградено от леко наклонени, полузасипани с пясък жълтеникави склонове. Както винаги, при преминаване на гранична равнина, пред нас се извисиха нови върхове, този път зловещо черни, пробождащи дълбоко като остро шило леденосиньото небе. Тъмни птици, вероятно с огромни размери, но оттук изглеждащи не по-големи от точици, кръжаха около далечните настръхнали каменни остриета.

Вляво от нас, съвсем близо до ръба на жълтия склон, видях пещера с нисък дълъг свод, с широк и тъмен отвор, а по пясъка — следи навътре. Нямаше нужда да ми казват, че в тази пещера са намира източникът на тайнствения глас, който чувахме през цялото време на изкачването ни. Транс проследи накъде се вирам и изквака в ухото ми:

— Там е Кавнала, там е Кавнала!

— Да — отговорих в тон аз. — Чувствам привличането, привличането.

Уплашен и очарован забих поглед в тъмнината.

— Кажи ми — изпях, — ще излезе ли то, ще излезе ли?

В отговор Транс ми изпя:

— Не, не. Кавнала не ходи никъде, никъде, той лежи вътре и чака ние да отидем при него.

И точно в този момент Учената Билар изхвърча от грубата — вече не пееше, а само мънкаше — и се затича нагоре по пясъчния склон към отвора на пещерата. Мигом схванах какво си е наумила и се втурнах да я догоня, Транс — също. Хванахме я по средата на пътя. Стиснах я за рамото, обърнах я към себе си, взрях се в лицето ѝ, застинало в странна гримаса с помрачен поглед.

— Моля те... — несвързано шептеше тя. — Пусни ме...

Без да спирам да пея, я ударих — не много силно, но това я стресна. Билар ме погледна озадачена. Мигаше и клатеше глава. Лицето ѝ се озари от блясъка на съзнанието и тя проумя всичко. Кимна ми, измърмори няколко благодарствени думи и поде гайдарската песен, която пееше по пътя. Пуснах я и тя избяга при другите, като пееше с всичка сила.

Върнах се при Транс. Той се смееше. Странна дяволска искрица проблесна в очите му и със същата омразна, стържеща като пила песен изпя:

— Нека ти покажа Кавнала, нека ти покажа Кавнала!

— Какво казваш, какво казваш? — попитах в ритъма на Транс, напрягайки дробовете си докрай.

Беше абсурдно да режем така един срещу друг. Зад мен бе спряла цялата група и също се взираше в тъмния отвор на пещерата. Стори ми се, че някои не пеят:

— Пейте! — изкрещях. — Не спирайте нито за миг! *Пейте!*

Транс ме сграбчи за рамото, наведе глава към мен и изпя:

— Ние можем да влезем. Само ще погледнем! Само ще погледнем!

Защо ме изкушаваше този демон?

— Не рискуваме ли? — попитах, пеейки. — Трябва да продължим напред.

— Само ще погледнем, само ще погледнем — подканваше ме Транс. Очите му бяха като разпалена жаравя.

— Продължавай да пееш и нищо няма да ти се случи. Пей, Полър, пей, пей, пей, пей!

Беше същински пристъп на лудост. Транс започна да се изкачва към пещерата и аз го последвах нагоре по добре отъпканата пътека, безпомощен като роб. Останалите ни сочеха, зяпнали от изненада, но не се опитаха да ни спрат. Мисля, че те бяха зашеметени и побъркани от близостта на мощния разум на Кавнала. Само Трайбън се откъсна от групата и тръгна след нас, но не за да ме спре. Изтича, като пееше:

— Вземете и мен!

То се знаеше — гладът му за знание беше неутолим.

И така, противно на всякакъв разум, ние тримата влязохме в пещерата, право в устата на звяра.

Нито за миг не спирахме да пеем. Може и да бяхме загубили разсъдъка, но толкова все още имахме. Гърлото ми беше като съдрано и гореше от напрегането, но аз продължавах с всички сили да лая, да пищя, да муча, както правеха Транс и Трайбън. Тримата вдигахме такава врява, че се опасявах да не съборим стените на пещерата.

Вътре преобладаваше зловеща зелена светлина, излъчвана от нещо като тъмни лъскави пъстри рогозки, които бяха живи. Вероятно

някакви пълзящи полепени по стените растения. След миг-два очите ни се приспособиха и ние видяхме огромна, дълбока и изключително широка пещера. Растенията осветяваха дори и най-отдалечените ѝ краища. Влязохме навътре. От време на време от живите рогозки се издигаше облак тъмни спори, а от групата, покрита с камъчета повърхност непрестанно се стичаше гъст черен сок, сякаш кървят.

— Виж, виж, виж, виж! — изпя Транс на все по-високи тонове.

В средата на галерията някакви тъмни същества с восъчна кожа пълзяха по пъстрите живи рогозки. Бяха дълги и ниски, бавно придърпваха тела с удължените си крайници, навели глави, шумно лочеха от лепкавата течност, която рогозките изпускаха. Зад тях се точеха тънки опашки, с невъобразима дължина, които приличаха По-скоро на въжета, поникнали от задните им части и провесени далеч назад, губещи се в дъното на пещерата.

С подскоци Транс отиде до едно от съществата и повдигна главата му.

— Виж, виж, виж, виж!

Така се смаях, че за момент забравих да пея. Лицето беше почти човешко! Видях уста, нос, брадичка, очи. То загрухтя и се опита да се освободи, но Транс го задържа още малко, ала достатъчно дълго, за да схвана, че лицето не е човекоподобно, а наистина човешко! Разбрах, че това сигурно е Трансформиран и сега пълзи и души в лигавата мръсотия на пещерата. Пред мен бе един от поддалите се на зова на Кавнала. Потреперих при мисълта, че толкова много хора от селището ни бяха погубени по този начин на Стената.

— Пей! — напомни ми Трайбън. — Пей, Полър! Или си загубен!

Бях онемял от изумление и ужас. Какво е това? Кои са тези? Познаваме ли ги?

Смехът на Транс се търкаляше по всички тонове от гамата.

— Това е Браджър, ето Стит, там е Халимир — изпя той.

Посочи към един, които се въргаляше недалеч от мен.

— А онзи е Гортан.

Спомних си.

— Гортан, любовникът на Лилим?

— Да, Гортан, любовникът на Лилим.

Разтреперих се, почти се разплаках — в паметта ми изплува сладката Лилим: с нея за пръв път правих Промени, тя ми бе разказала

за своя любим Гортан, тръгнал някога за Стената; Лилим, която ми бе казала:

— Ако го видиш там горе, предай му поздрави от мен и кажи, че никога няма да го забравя.

Сега в краката ми пълзеше нейния Гортан — черно същество с восъчна кожа и опашка, Трансформиран до неузнаваемост и свързан чрез дълъг като въже израстък с неизвестно чудовище. Не можах да се овладеея. Клекнах до него и му запях името на Лилим, защото ѝ бях обещал. Предполагах, че няма да разбере нищо, но грешах. Изведнъж очите му се разшириха и в тях видях такава неизмерима мъка, че можех да изтръгна сърцето от гърдите си, ако това би му донесло успокоение. Той плачеше без сълзи. Гледката беше ужасяваща. Но аз бях обещал на Лилим, че ще потърся нейния любим и ще предам поздравите.

— Пей! — извика Трайбън. — Не спирай, Полър!

Да пея? Как можех да пея? Исках да умра от срам. За миг, с наведена глава замълчах и в този миг чух в съзнанието си гласа на Кавнала да гърми като десет скални срутвания, да ми заповядва да вървя и да му се отдам. Направих несигурна крачка напред. Но Транс ме сграбчи с неописуема сила и ме върна назад. Трайбън ме удари между рамената, за да възвърна разсъдъка си. Кимнах, отворих уста и нададох писък, сякаш съдираха кожата ми на живо, а после и още един и още един — такава беше песента, която запях.

„Лилим“ — мърмореше съществото в краката ми със стенещ глас, но макар и слаб, той проехтя сред моите писъци, като звук от надута банданая.

— Заведете ме при Лилим... Лилим... искам вкъщи... вкъщи...

Коленичих до него. Лицето му беше омазано от сока на онова, което ядеше. Черни сълзи бликаха от измъчените му очи.

— Полър, недей, бягай назад, бягай назад... — предупреди ме Транс.

Но аз изоставих всяка предпазливост. С жал и обич се вгледах в тези отчаяни очи, а Гортан се пресегна и се залови за мен като удавник. Реших, че се опитва да се изправи, но бързо усетих как ме повлича — опитваше се да ме придърпа към вътрешната част на пещерата, към Кавнала. Естествено, че силата му не стигаше — та той беше само едно същество, което пълзи, гърчи се, лази по земята с немощни

крайници. И въпреки това усетих — този път не със съзнанието, а с тялото си — дърпането и ме обзе страх. С рязко движение се освободих от него и той падна до мен. После без да се замисля, извадих ножа си от калъфа и срязях безкрайната връв, която го свързваше със съществото в дъното на пещерата. Гортан изквича и се сви на топка, потрепери, потръпна за момент и се замята в конвулсии, като се гърчеше и отстъпваше назад.

— Пей! — заповяда ми Трайбън, докато аз стоях глупаво. Отворих уста, но от там излезе само квичене и скърцащи звуци.

А Транс сграбчи ножа от ръката ми, виснала безпомощно и го заби бързо в гърдите на Гортан. Злощастният Гортан се надигна и падна.

След това застина неподвижно. Останалите същества, роби на Кавнала се виеха и гърчеха, приближаваха се към нас, сякаш искаха да ни заобиколят и завлекат при своя господар.

— Навън! — изрева Транс. — Навън, навън, навън, навън!

И ние избягахме.

18.

В отдалечената част на пясъчния хълм, там, където гласът на Кавнала бе само ехо в главата ми, попитах Транс:

— Защо ме заведе там?

— Откъде да зная? Искях да вляза отново. Знаех, че мога да издържа. Мислех, че и ти можеш.

— Ти беше привлечен.

— Може би.

Пресичахме местност със светлокафяви ронещи се скали — изглежда беше границата. След това навлязохме в долина, изпълнена със скали като островърхи черни кули. На светлината на яркия Екмелиос те блестяха пред нас като огледала.

Предишния ми песимизъм се върна. Стената изпива живителните сокове дори на най-самоотвержените. Непрекъснато те подлага на изпитания, изцежда жизнеността ти и наблюдава дали ще намериш още сили отнякъде. В този момент аз не можех.

„Ще изкачваме тази Стена цяла вечност — мислех си мрачно, — и винаги ще се явява нова височина, някоя следваща, неразкрита в безкрайната поредица предизвикателства, а Върх изобщо няма, само Стена след Стена, след Стена...“

Главата ме болеше от пеенето, гърлото ми се възпали, сякаш през него бе преминал огън.

Казах на Транс:

— Кавнала е извършил своите Промени върху теб и ти все пак си избягал? Как успя?

— Трансформацията беше само частична. Никога не съм бил прикачен с опашка. Първо той вкарва в теб от своята кръв и така ставаш изключително податлив на Огъня на Промяната, а на това място той гори във всяка скала. После започваш да мениш формата си и се превръщаш в онова, което видяхме в пещерата. След време ти израства и опашка — последна фаза от Промяната. Накрая я свързваш

с Кавнала и тогава си загубен завинаги. Така е по Стената. Навсякъде има Трансформации.

— Има ли и други Кавнали?

— Мисля, че този е единствен. Но има други Кралства и други видове Трансформации. Склонните към подчинение са подложени на особено голям риск тук.

Транс говореше спокойно, сякаш вече не бяхме на Стената. Гледах го учуден, но малко по малко започвах да разбирам защо беше такъв. Беше спал с демони и се бе събудил, за да ни разкаже необикновената си история. Бе преживял невероятни неща и вече не беше като нас.

Докато вървахме, той сподели:

— Мислех, че мога да надвия Кавнала и да поема управлението, ако се свържа с него. Той е само един голям безпомощен плужек, лежи в тъмнината, в дъното на пещерата и е зависим от тези, които го хранят. Щях да го победя със силата на волята си, а после да управляваме заедно, Кавнала и аз, да лежим един до друг в тъмнината: аз — Крал на Кралството на Кавнала, а самият Кавнала — моята Кралица.

Не можех да откъсна поглед. Никога не бях чувал такава странна нелепост, такава лудост от нечия уста.

Той продължаваше:

— Но не, разбира се, че няма начин това да се постигне. Проумях го скоро. Съществува по-силно, отколкото предполагах, не можеше да бъде надвито. Само още ден или два и щях да имам опашка като другите. Завинаги щях да се превърна в роб, затворен в пещерата и щях да се препитавам като животно в мръсотиите. Затова се освободих, преди да съм напълно покорен. Намерих сили да го направя. През цялото време, докато се измъкна, докато бях все още само наполовина Трансформиран, пеех. И ето виждаш какво представлявам.

— Нима няма връщане назад? Не можеш ли да станеш това, което си бил?

— Не — каза той. — Не мога.

ТЯСНА пътека, оградена от малки разкривени храсти с прашни сиви листа ни отведе нагоре към земята на тесните черни островърхи кули: в Кралството на Сембитол. Какво беше Сембитол, дали паразитен обитател на пещери, като Кавнала, така и не разбрах. Но предполагам, че е нещо подобно, защото той държи своите хора, вероятно с някаква подобна магия, както Кавнала. Още в покрайнините на техните земи, Транс ми показва съществата-роби на Сембитол: те се движеха по виеща се пътека нагоре, високо над нас. Макар от разстояние — бяха не изглеждаха по-големи от петънца — различихме нещо неестествено в движенията им: озадачаващо сковани, резки жестове, сякаш са танцьори в Танца на Двойния живот, където човек преиграва, че е много стар. Всеки от колоната носеше в една ръка дълга дървена тояга с единия ѝ край назад, а с другата си ръка се държеше за тоягата на този пред него. Така заобикаляха островърхите кули по тесните, извити и лъкатушни пътеки като спиралата на свещеното писание по Светия жезъл.

— Вкопчили са се така един в друг, защото е много тясна ли? — попитах Транс.

Той ми отправи безразлична усмивка, не по-топла от светлината на далечната, червена Марилема.

— Да. Пътеките са опасни. Но не е за това. Правят го без никаква причина, само за себе си. Просто са такива.

— Какви са?

— Почакай и ще видиш.

Сякаш отговорът на моя въпрос изискваше прекалено много усилия от него. Той се оттегли и повече не каза нищо.

Скоро по спираловидната пътека, през два-три завоя над нас, се появи група от тези странници — слизаха по отвесния склон, по който ние се изкачвахме. Бяха съвсем мълчаливи, движеха се в стегната редица, разделени само от дължината на тоягите. Крайниците им бяха силно удължени и безформени. Изглеждаха, като че ли всеки крайник е с по две колена и два лакътя, макар всъщност да не беше така. В сравнение с дългите кокалести крайници, телата им — малки и слаби — висяха като недомислени. Не носеха дрехи, сивкавата им, с лека лъскавина кожа, се бе втвърдила в някакъв вид полупрозрачна черупка.

Всички изглеждаха така — всички! И лицата им бяха еднакви: с изпити, сгърчени черти и големи, опулени очи, в които обаче можеше

да се долови интелигентност. Не се различаваха и по ръст. Всъщност бяха толкова еднакви, сякаш всички бяха вадени по калъп, така че не бих могъл да ги различа, дори животът ми да зависеше от това.

Те представляваха странна, невзрачна картина.

— Какви са тези? — посочих на Транс и той ми отговори, че това са хората от Кралството на Сембитол.

Нямах представа какви са, макар че вече си бях изградил теория и то не много привлекателна.

— Изглеждат съвсем като насекоми, но възможно ли е да съществуват насекоми с човешки ръст?

— Някога те са били мъже, точно като нас — обясни той. — Или жени, сега вече не може да се разбере. Но тук са претърпели Трансформация и са се превърнали в насекоми. Или в нещо подобно.

Беше точно това, от което се страхувах. И тук действаше Огъня на Промяната.

— Как мислиш, ще имаме ли неприятности с тях?

— Обикновено са съвсем миролюбиви — успокои ме той. — Има риск само, ако ти предложат да станеш като тях. Нещо, което, подозирам, лесно може да се уреди, но не бих ти го препоръчал.

Отвърнах му с кисела усмивка. Сега имаме по-неотложен проблем за решаване. Пътеката беше толкова тясна, колкото да мине само един човек и аз се чудех какво ще стане, когато двете групи трябва да се разминат.

Бяхме все още на петдесетина крачки разстояние и те направиха нещо изключително. Щом ни видяха да се приближаваме, безмълвно нарушиха стегнатата си редица и всички едновременно забиха краищата на тоягите дълбоко в земята, на ръба на пътеката. После клекнаха и пуснаха дългите си крака в бездната, здраво хванали с две ръце тоягите, като ни правеха място да минем.

Беше страхотна гледка: двацет тъжни планинари висящи над нищото. Докато се разминавахме, погледнах към тях, но не видях страх в очите им. Всъщност не видях никакво изражение. Чакаха безучастно, като каменни блокове, гледайки през нас, докато се източвахме в редица, сякаш бяхме невидими. После скочиха на крака, измъкнаха тоягите, възобновиха колоната и продължиха пътя си, без, по време на цялата среща, да ни кажат нещо. Приличаше на среща от някакъв сън.

Около час по-късно по същия път срещнахме друга група от тези хора и още веднъж, точно както преди, те забиха като по команда тоягите в земята, залюляха се над нищото и ние минахме. Но, докато се изнизваха последните от нашата група — Киларион и Джайв, стана злополука. Те вече отминаваха, когато краят на пътеката внезапно се отчупи и падна, повличайки след себе си двама от хората-насекоми. Те се сринаха в празното пространство без звук. Много по-надолу се удариха в отвесната скала и се чу особен кратък, гракащ шум — приличаше на счупване на глинен съд, а после — тишина.

Случката сама по себе си беше достатъчно ужасяващо, но положото бе, че останалите хора-насекоми изобщо не се трогнаха от смъртта на своите спътници. Сякаш не я забелязаха. А беше невъзможно, защото висяха един до друг и съседите на двамата, които бяха изчезнали, сигурно са видели как падат. Но те не реагираха по никакъв начин. След всичко случило се, просто скочиха на пътеката, измъкнаха тоягите и тръгнаха отново. И никой не се обезпокои, никой не погледна надолу в празното пространство, отнело живота на двама от техните.

— За тях животът не означава нищо — поясни Транс. — Нито собственият, нито чуждият. Това са същества с празни души.

Той плю надолу в бездната. Погледнах назад и видях хората-насекоми вече два завоя по-долу, бързаци нанякъде — може би към място — сборище на всички от техния вид.

НАЙ-ВИСОКИТЕ части на скалния връх ни предлагаха площадки, удобни за лагериране. Спряхме за нощувка. Нашата цел не беше далеч — бяхме на място, където естествен мост от камък свързваше най-високите шпилове на този заострен връх и водеше отвъд, към друго Кралство — но мракът падаше бързо и не изглеждаше разумно да продължим преди сутринта.

Тук нямаше гори, наложи се да минем без огън. По близките върхове тук-там се виждаха пламтящи светлини. Предположих, че представляват лагери на хората-насекоми. Транс го потвърди. Те живееха в кошероподобни развъдници около островърхите планини. Всеки от тях някога е бил Пилигрим. Били са жители на селища, но сами са решили да приемат Трансформация в нещо по-низше дори от

зверовете. Не можех да ги разбера. Да стигнат чак до тук и да се откажат от своята индивидуалност, от същността, определяща собственото им Аз и да се превърнат в сиви черупкови същества — празни души, както се изрази Транс — за да бродят непрестанно нагоре-надолу по тези стръмни пътеки! За мен беше неразбираемо. Точно толкова, колкото и готовността на жертвите на Кавнала да му се отдадат, за да бъдат превърнати в пещерни червеи, хранещи се с нечистотии. Поддалите се на Кавнала се бяха обrekli отново да бъдат зависими като новородени, а присъединилите се към бездушните орди на Кралството на Сембитол се бяха обrekli на нещо по-лошо — да унищожат човешкото в себе си.

После се размислих. Всъщност какво сме ние, ако не някакъв вид, който върви безкрайно, който се движи напред-назад по пътищата на живота? А към какво се движим? Какъв е смисълът да се изкачим дотук и да продължим напред? Не е ли всичко само измама, чиято единствена цел е да ни придвижва от единия до другия ден? И ако ръбът се отрони и тоягата се разклати, какво значение има, че ще паднем в бездната?

Мрачни мисли в мрачна нощ. Хенди, която вече от много вечери беше до мен, усети безпокойството ми и ме притисна силно. Изведнъж ми стана леко на душата, прегърнах я, навлязохме в Промените, а после заспахме.

Но на сутринта двама от нас липсваха.

Трябваше някак си да се досетя, че докато душата ми бе препълнена с тежки и мрачни мисли, нещо ужасно е ставало в групата. Защото още щом се събудихме при първите лъчи, за да се подготвим за път, усетих, че не всички сме на лице, преброихме се и разбрах, че съм прав. От първоначалните Четирийсет, вече бяхме изгубили петима по пътя. А тази сутрин преброих само трийсет и трима, без да смятам Транс.

Оглеждах редиците, за да видя кой липсва.

— Мент? — установих най-после. — Къде е Мент? И още някой го няма. Тенилда? Не, ти си тук. Билар? Малти?

Билар и Малти бяха с нас, в края на редицата. Но Мент Метача го нямаше. Да, нямаше го. А от жените? Тул. Изпратих групи по трима-четирима да претърсят във всички посоки. Макар лагерът ни да бе достатъчно отдалечен от ръба, отидох и надникнах, да не би да са

бродили насън, да са паднали и така да са намерили смъртта си. Но по чукарите надолу не видях тела, а и търсачите се върнаха без никакви новини.

Мент беше тих, работлив мъж, никога не се оплакваше. Тул беше жена със силен дух, която развеселяваше групата в тежки моменти. Трудно ми бе да се примиря с тяхното изчезване. Извиках Дорн от Къщата на Тул, който я познаваше добре. Очите му бяха зачервени от плач:

— Спомена ли ти, че смята да ни напусне? — попитах го аз.

Той поклати глава. Не знаеше нищо. Беше зашеметен и смутен.

Знаехме, че Мент не беше склонен да разкрива душата си пред другите. Между нас нямаше втори от неговата Къща, когото да разпитаме, нито дори някой, който би могъл да се нарече негов приятел.

— Забрави за тях — посъветва ме Транс. — Никога повече няма да ги видиш. Да вдигаме багажа и да тръгваме.

— Не толкова скоро — възразих аз.

Накарах Тиса да направи заклинание за търсене. Беше небесна магия и не бе така мъчителна за нея, както предишните.

Дадохме ѝ една изоставена дреха на Мент и една клоунска играчка от багажа на Тул. И Тиса извиси душата си нагоре, за да види дали може да намери техните собственици. В същото време отново изпратих групи-търсачи и те огледаха пътеката зад нас и пред нас, но късметът им не бе по-голям от преди. Тогава Тиса погледна нагоре, изричайки небесното заклинание и ни съобщи, че чувства присъствието на двамата изчезнали някъде наблизо, но посланието било объркано. Беше сигурна, че са още живи и все пак не можа да ни каже нищо по-полезно.

— Остави — повтори Транс. — Няма надежда. Повярвайте ми така се разпадат Четирийсетте, когато започнат Трансформациите.

Аз поклатих глава.

— Може би твоите Четирийсет, но аз няма да чакам това да се случи с нас.

— Както желаете, — каза той — но аз не смятам да чакам.

Той стана, поклони се подигравателно, обърна се и пое по пътеката нагоре. Взирах се в него със зяпнала уста като риба. Дори

куцайки той се придвижваше с изумителна бързина. Скоро по спираловидната пътека беше със завой и половина над нас.

— Транс! — изкрещях аз, разтреперан от гняв. — *Транс!*

Приближи се Гали. Пъхна ръката си в моята:

— Остави го. Той е зъл и опасен.

— Но той знае пътя.

— Нека върви. Ние успяхме да намерим пътя си още много преди той да се появи.

Хенди се приближи до мен от другата страна.

— Гали е права — подкрепи я тихо тя. — По-добре е без него.

Знаех, че е вярно. Зловещия Транс бе полезен за нас, но във всеки момент можеше да се превърне в заплаха и разруха. Още от самото начало нашият съюз не беше много лек — смесица от безпокойство и практическа нужда. Но неговата Трансформация, макар и частична, го причисляваше към друг свят. Въпреки че бяхме от едно и също селище, той вече не принадлежеше към нас. Беше способен на всичко. Нека си върви, помислих си аз.

Още два часа търсихме Мент и Тул. Докато най-основно преглеждахме пещерите и пукнатините за нашите спътници, дълга верига от планински хора, поне трийсет, минаха през нашия лагер. Застанах на пътя им и попитах:

— Загубихме двама от нашите. Знаете ли къде са?

Но те гледаха направо, без да отговарят. Не постигнах нищо, освен че наруших крачката им. Изкрещях на Накса да им заговори на готарски, надявах се, че може би разбират поне този стар език. Той им избръцтолеви нещо дрезгаво, но реакция нямаше, те минаха край нас и изчезнаха надолу по пътеката.

Накрая все пак трябваше да изоставя претърсването. И така — продължихме, като изгубихме Мент и Тул, а също и Транс, както на мен ми се струваше за момента. Отново потънах в дълбоки размисли, разсъждавах, че съм се провалил като водач, болеше ме, че хора от моите Четирийсет се губят.

По обяд стигнахме до естествения мост, който щеше да ни отведе в съседното Кралство. Мостът представляваше нещо ужасно — един висящ свод, прострян над възможно най-стръмните клисури, съставен от изкривени, бляскаво черни каменни отломки и толкова тесен проход, че се налагаше да вървим в колона по един, а от двете

страни се спускаха безкрайно дълбоки пропасти. Първи до моста стигнаха Талбол и Туйман. Отстъпиха назад с широко отворени очи, без да се решат да минат, защото изглеждаше тъй крехък, че целият би се разклатил при първия натиск. Двамата не бяха смелчаци, но все пак не мога да ги обвиня, че се колебаеха. Самият аз се стреснах за момент, вирайки се към ръба на пропастта. Но какъв друг избор имахме, освен да продължим? Сигурно и други преди нас са минавали оттук.

Смеейки се гръмогласно, Гали предложи:

— Ще се счупи ли? Нека да пробвам! Ако ме издържи, значи ще издържи всеки от нас!

И без да чака одобрението ми, тя тръгна по моста: държеше главата си високо вдигната, раменете — опънати назад, а ръцете разперени, за да пази равновесие. Премина бързо, стъпка след стъпка, с изключителна увереност. На отсрещната страна се обърна и весело подкани:

— Хайде, идвайте! По-здрав не може да бъде!

И така ние прекосихме моста, макар за някой това да беше прекалено трудно. Отворихме засмукващите възглавнички на пръстите си, за да можем да се захванем по-добре и все пак беше страшно начинание.

Да, мостът щеше да издържи, но не беше място, където човек можеше да сгреша повече от веднъж. Лицето на Чализа така позеленя, че се уплаших да не изгуби съзнание и да намери смъртта си посред пътя, но тя някак си се справи. Накса се придвижваше на ръце и колена. Билар го прекоси като трепереше и се тресеше. А Киларион мина, сякаш мостът бе широка поляна, Джайв — с песен на уста, Газин — с предпазливата стъпка на жонгльор. Тиса като че ли плуваше над каменните отломки. Трайбън се придвижваше с вид на човек, лишен от природна дарба, но твърдо решен да се справи умело, както и наистина стана. Преминаването на Хенди се превърна в агония за мен, но тя не издаде страха и несигурността си. Накрая дойде моят ред, останах последен, сякаш като наблюдавах спътниците си отзад, можех с молитвите си да им помогна да запазят равновесие. Докато преминавах, имах основателна причина да ругая кривия си крак, защото ми създаваше затруднения. Но аз знаех как да балансирам своята тромавост, а и бях станал достатъчно добър планинар, за да владеем изкуството да се концентрирам. Затова не обръщах внимание на

хладните въздушни течения, издигащи се рязко от бездната, не обръщах внимание и на слънчевите проблясъци по оголелите скали отляво и отдясно, изтрих от съзнанието си мисълта за огромната сянка, в която можех да падна, ако стъпех накриво. Правех крачка, после още една и внимавах да не се разсейвам с нищо. Накрая Киларион ме хвана за едната ръка, Трайбън — за другата и ме издърпаха при последната крачка. С това нашето прекосяване приключи.

Точно тогава Тиса рече:

— Чувствам присъствие зад нас. И под нас.

И тя посочи назад към каменния свод.

— Присъствие? Какво присъствие?

Тя поклати глава:

— Мент? Тул? Възможно ли е?

Бяхме стигнали до пуст, обрулен скален хълм, изложен на свирепите лъчи на обедното слънце, което разределения въздух на високите части, пърлеше безмилостно. Видях, че над нас проблясва синя светкавица, странно наистина, защото въздухът тук бе сух и нямаше облаци. Над главите ни кръжаха тъмни, зловещи птици. Не беше място за почивка, каквато смятах да направим. Но щеше да е глупаво да не повярваме в интуицията на Тиса. Разделих групата — повечето под водачеството на Гали тръгнаха напред, за да търсят място за бивак и отдох, преди да разберем какво е следващото предизвикателство. А ние с Тиса, Киларион и неколцина други изчакахме да разберем кой или какво идваше към нас отзад.

Известно време не виждахме нищо, дори Тиса започна да мисли, че е сбъркала. Но внезапно Киларион нададе вик. Сkochихме и се взряхме в слънчевите светлини, отразени по стените на клисурата — съзряхме самотна фигура, която с труд си пробиваше път по спираловидната пътека към моста.

Следях я с усилие срещу ослепителната светлина. Стори ми се, че видях дълги паякообразни крайници, малко тяло, лъскаво-синкава кожа.

— Един от планинарите — констатирах с презрение.

— Не — възрази Трайбън. — Мисля, че е Тул.

— Тул? Но как...

— Хората-насекоми не се движат по единично — каза той. — Виж! Виж отблизо!

— Да. Това е Тул — съгласи се Киларион. — Виждам лицето ѝ. Но нейното лице... върху това тяло...

Съществото се изкачваше по пътеката от долния край, но трوماво, сякаш добре си бе пийнало. Очевидно трудно контролираше издължените си крайници и се клатушкаше при всяка крачка. Спря точно пред моста. Стоеше, сякаш озадачено, олюляваше се и от време на време извиваше дългите си слаби ръце нагоре във въздуха. Направи колеблива крачка напред и кой знае как успя да оплете краката си така, че да падне на колене и запълзя напълно зашеметено и безпомощно. Сега можех да видя лицето — на Тул, без съмнение — на Тул, познах острите черти, познатата широко усмихната клоунска уста. Но сега тя не се усмихваше. Устните ѝ бяха увиснали надолу в мъчителна сбръчкана гримаса на ужас и смут.

— Трябва да я доведем — реши Киларион.

И така ние прекосихме моста отново, той и аз, без да спираме за миг, за да нямаме време да мислим за поетия риск. Не си спомням как го направих, но се намерих от другата страна на моста още веднъж. Киларион и аз хванахме променената Тул за краката и ръцете ѝ я пренесохме. Дори само едно нейно потреперване от страх и щяхме да полетим и тримата в бездната. Но тя висеше между нас като старо въже, а ние се движехме, сякаш бяхме едно четириногло същество. Чак когато стъпихме на брега, се сринахме трепереци, като че ли преживяхме последен стадий на тежко заболяване. После с Киларион започнахме да се смеем и, за добро или зло, обърнахме гръб на този мост.

Другите се бяха разположили на около хиляда крачки по-напред в гориста долина, под планина с мрачни окраски, толкова прегърбена и буцеста, сякаш бе на неизброимо число години. Доведохме Тул и нашите трима Лечители започнаха да я обработват с надежда да я възвърнат към предишната ѝ форма. Останалите гледаха встрани, с чувство на уважение към нейното страдание. Но аз надникнах и видях как Джека е легнал при нея, а тя бе в прегръдките му и правеха Промени, докато Малта и Креот държаха ръцете ѝ в своите. Наполовина Тул вече бе възстановена, но наполовина — различна. Беше толкова чудовищна гледка, че аз затворих очи и се опитах да изтрия спомена от съзнанието си, но не успях.

Бяха нужни два часа, за да ѝ възвърнат предишната форма, ала дори и тогава тя продължаваше да изглежда някак особена и странна с леко удължени крайници, леко сивкав нюанс на кожата — знаех, че така ще остане завинаги. Нямаше да си възвърне и веселия нрав, тъй необходим на Клоуните. Но аз се радвах, че тя отново е сред нас. Не беше редно да я питам защо е решила да избяга, нито пък какво я бе накарало на средата на Трансформацията да се завърне при нас. Това бяха нейни тайни, не беше наша работа.

За Мент каза, че никога няма да го видим. Сега той е в Кралството на Сембитол. Не се усъмних, затова решихме да не губим повече време да го чакаме.

Починахме си още малко и поехме по пътя към новите земи с наклонени и преобърнати пластове от древни скали. Вървахме от около час по грубия, гъмжащ от гущери път и се натъкнахме на Транс, седнал спокойно на една скала до пътя. Кимна ни любезно, изправи се и се присъедини, без да каже дума.

19.

Бяхме навлезли в Кралството на Квуз, така каза Транс. В предишното си пътуване беше стигнал до тук и ни предупреди, че това е най-кошмарното Кралство на Стената.

— В какъв смисъл? — попитах аз като мислех за гадните, сумтящи, дългоопашати затворници от пещерата Кавнала и за обитателите на високите части — сивите паякоподобни същества без души, отдали се на Сембитол. Транс само сви рамене:

— Тук всеки е във война с всички останали. Това е злоещо място. Сам ще се убедиш, че съм прав, момче.

В Кралството определено нямаше никаква красота. Представляваше изсушена, ронеща се земя, подобна на мрачното плато, което прекосихме отдавна, но още по-неугледна за окото. Минахме край малки, конусовидни планини: те изригваха огън, дим и гадно миризливи газове; после трябваше да прекосим море от пепел, скърцаща при всяка стъпка. Навсякъде се виждаха безводни езера и пресушени потоци или по-скоро реки от чакъл. Всеки повей на вятъра издигаше облаци ситна прах. Тук-там от земята се процеждаше и бълбукаше безцветна течност, а наоколо растяха злоещи купчинки мрачни храсти с възлести стволоче и едва напъпили тъмни, безрадостни листа. Случайно срещнатите живи твари бяха бледи уплашени същества без крака — сякаш червеи — колкото човешка ръка и целите покрити с къси остри бодли. Те се гърчеха и придвижваха с учудваща скорост по пясъчната почва, а щом се приближавахме до тях, изчезваха бързо в подземните си свърталища.

Трудно ми беше да повярвам, че в тази мрачна пустиня е възможно да процъфтява каквато и да било форма на живот. Реших, че това Кралство не е населено и споделих с Транс, но той ми посочи наляво множество ерозирали склонове:

— Погледни нататък, там, към онези ниски хълмове. Това е Кралството.

— Какво Кралство? Къде?

— Виждаш ли дупките, долу, близо до основите? Там, вътре ще намериш обитателите.

Присвих очи към слънчевата светлина и можах да различа разпръснати по цялата предна част на хълмовете малки отвори, през които едва ли бе възможно да пропълзи човек. Приличаха на дупки на животни-отшелници. Транс ни подкани с ръка да го последваме и ние се приближихме малко, така че забелязах в земята пред всяка дупка, забити по няколко остри кола — нещо като отбранителна палисада. От всяка дупка ме гледаха лъскави очи.

— Тук живеят — обясни Транс.

Гласът му беше изпълнен с презрение.

— Те се крият в тъмното по единично, клечат и се спотайват в дупките си по цял ден. Никой не вярва на другия. Всеки срещу всеки. Излизат и търсят храна само в определен час. Ако случайно двама излязат едновременно и пътищата им се пресекат — единият убива другия. Защото всички мислят, че населението на Кралството е толкова многобройно, че не може да се изхрани и само като убиваш останалите можеш да оцелееш.

— Какви са те? — учудих се аз.

Транс се засмя с неговия дрезгав смях:

— Трансформирани. Пилигрими, загубили пътя. Стигнали са чак дотук и са се оставили Огъня на Промяната да свърши своята работа. После са се изпокрили в дупките.

Очите му блеснаха от дивашка ярост:

— Знаеш ли, момче, какво щях да направя, ако имах достатъчно време? Щях да запаля огън, да ги задуша всичките, щях да ги бия до смърт, ако се покажат. И пак ще им е малко. Те са живи мъртъвци.

Той говореше докато вървахме с равна крачка. Останалите от Четирийсетте също бяха забелязали дупките и странните любопитни очи, надничащи оттам. Видях, че Гали бързо прави свещени знаци, че Трайбън ги наблюдава с най-голямо любопитство, че Киларион се хили глупаво и смушква Кат да погледне натам.

Хенди се приближи и ме хвана за ръката.

— Виждаш ли ги, Полър? Очите?

Кимнах.

— Това са хората от Кралството.

— В тези малки дупки?

— Това са домовете им — поясних аз. — Там живеят.

— Хора? — не вярваше тя. — Да живеят там?

И пръстите ѝ се стегнаха около китката ми толкова здраво, че потреперих.

Внезапно се наложи да завием и точно тогава се натъкнахме на един от жителите на Кралството, излязъл от дупката си. Той... или то... беше по-изненадано от нас. Трябва да е бил неговият час за хранене, защото се появи на десет-петнайсет крачки от дупката си на път към влажен отвор с вид на клоака, който се намираще на около петдесет разкрача от нас. Като ни видя, се спря, смразено от ужас и се втренчи в нас с изпъкнали очи. После оголи дълги жълти зъби и започна да издава толкова остри, пронизителни звуци, че ако не бяха звуци, а ками, щяхме да сме накълцани на парчета.

Обитателите на Кралството на Квуз бяха отвратителни същества, без каквато и да било следа от хуманoidност или поне аз не можах да я доловя. Съществото се влачеше по земята като огромна змия, но змия с крайници. Краката му бяха малки и сбръчкани, но ръцете, макар и къси, бяха дебели, очевидно мускулести и завършваха със зловещи закривени нокти. Беше голо, без косми, с безцветна кожа, виснала на гънки около мършавото тяло, а лицето — подутото и разкривено от страх и омраза — беше само едни очи и една уста, със съвсем малки процепи за ноздри и без никакви следи от уши.

Идеше ми да се разплача заради неговата уродливост и нещастие, заради сполетялата го ужасна Трансформация, защото, ако казаното от Транс беше вярно, то това е някой от нашия вид или поне някога е бил.

— Гадина! Чудовище! — крещеше Транс, грабна голям плосък камък и искаше да го замери. Но аз го избих от ръката му. Съществото ме погледна с такова учудване, че за момент спря грозния си писък. После грабна парче скала и я хвърли по мен с очевидно небрежно движение. Наведох се точно в мига, когато прехвърча край главата ми с достатъчно голяма сила, да ми смаже черепа.

— Виждаш ли? — попита Транс. — Колко добре ти се отплаща за милосърдието!

Той се наведе за друг камък и аз си помислих, че не бива да му преча. Но съществото се бе обърнало и бягаше с всичка сила към бърлогата си, влачейки корема си като онези бодливи червеи без

крайници, които видяхме преди малко. Скоро вече беше на безопасно разстояние. Видяхме го как ни наблюдава от тъмната си дупка със стаена ненавист и от време на време издава злобния си писък, докато и последния човек не се скри от погледа му.

До една локва с процеждаща се течност видяхме труп на местен обитател, килнат на една страна, вече започнал да се разлага. Очевидно неотдавна тук е имало битка и клане. Но явно това не бе единствен случай. Тук-там бяха пръснати купчинки бели кости — под безпощадното слънце те се превръщаха бавно на прах. Разгледах един от тези скелети. Виждаше се как Трансформацията бе стигнала чак до костите, защото краката, макар смалени до дребни израстъци, имаха всички части.

Пихме вода — възсолена, но друга нямаше и продължихме по пътя си.

Това беше Кралството на Квуз. Прекосихме го, колкото се може по-бързо, защото Транс наистина беше прав, че е най-зловещото място. Всяко от пребродените Кралства поднася различен вид Трансформация на Пилигримите, които не успяват да се противопоставят. Кавнала им налага безпомощност, Сембитол ги обезличава напълно, а Квуз ги довежда до мрачна и непреодолима изолация. Чудех се каква съблазън може да бъде това място за тези, които са го избрали за свой дом или, по-скоро, каква черта от характера ги бе превърнала от Пилигрими в обитатели на тези места. Разбира се, не за първи път се убеждавах, че Стената е място за проверка, но нейното естество и същността на реакцията на Пилигримите беше все още загадка за мен. Знаех само, че заедно с големите несгоди Стената предлага тайнствени изкушения и по този начин проличават под натиска на тайнствената сила, силата на невидимия Огън на Промяната, който съпровожда почти изцяло изкачването проличават, оголват се и се късат най-слабите места на всеки.

Докато вървахме, от време на време виждахме мънистени очи, блеснали от някоя дупка на хълма, а на местата за водопой — разлагащи се тела и скелети. Веднъж даже наблюдавахме отдалеч битка — двама змиевидни мъже се гърчеха в отчаяна схватка.

Бяхме толкова изплашени от Кралството, че вървахме близо един до друг, рамо до рамо. Попитах Трайбън какво би могло да бъде изкушението, та да накара един Пилигрим да се обърка дотам, че да се

установи да живее на подобно място, но той сви рамене и отговори, че навярно под бремето на бедствията по време на изкачването са изгубили разсъдъка си и са се превърнали в скални обитатели, защото не са могли да понеса повече каквото и да било злополучие или несгода при по-нататъшното изкачване.

Наблюдавах моите хора внимателно, за да забележа дали някой няма да прояви подобни наклонности. Но никой не даваше такива признаци.

Беше неприятна страна във всяко отношение. Чувахме гръмотевици и виждахме сини светкавици — странно защото нямаше и помен от дъжд. Оказа се, че са птиците — птици-светкавици, които летяха ниско над нас, хвърляха от опашката си огнени мълнии. Оставяха следи от изгоряло по земята, а една опърли ръката на Йо Учения, за щастие не много лошо. Започнахме да замерваме тази напаст със скални отломъци и така ги отблъскахме, макар че от време на време някоя ни връхлиташе внезапно и дупчеше земята с огнени стрели. Един ден срещу нас започна да се търкаля нещо, прилично на огромно каменно колело с остри ъгли — оказа се, че това е начин за ловуване на някакво странно същество. Мина толкова близо до Малти Лечителката, че за миг помислих: ето, ще загуби крака си, но тя отскочи точно навреме. Талбол и Туйман събориха съществото с тоягите си, а веднъж паднало, то по никакъв начин не можеше да се изправи и ние го пребихме до смърт.

Имаше и други подобни твари, точно толкова непривлекателни, но успяхме да ги отблъснем, без да пострадаме.

Докато вървахме, Транс ни забавляваше с разни истории за неща, видени през скитническите му години по тези височини. Разказваше за други населени хребети, за това или онова Кралство и за лъжливия Връх — недостижимо висок, погубил живота на толкова много Пилигрими, пълзели по измамните му склонове, месеци, дори години. Разказваше за Пиячите на Звезди, населени на някаква висока тераса — как черпели енергия от небето, което им позволявало да се реят свободно през нощта като богове, макар че на зазоряване трябвало да се връщат в телата си, иначе щели да се погубят. Разказваше за места, където миражите ставали реалност, а реалността се превръщала в мираж; за помитащите бури на големите височини, където облаците били в петдесет цвята, а гигантските вятърни китове с цветовете на

дъгата, пасели спокойно в небесната шир. Разказа ни също, както и Накса преди, за Земята на Двойниците — тя виси срещуположно на Върха и е населената с нашето друго Аз, което живее в отвъдния живот и ни наблюдава с добродушен интерес, като се киска когато грешим или преживяваме несгоди, защо там съществата са свършени.

— Когато се качим по-нагоре — обеща Транс, — ще видим Върха на Земята на Двойниците — сочи надолу и почти докосва истинския Врърх. Чух, че там горе има Вещици, които са в контакт със Света Близак и знаят как да ни свържат с тях в съня ни и ние можем да се консултираме с нашето друго Аз и да получим съвет.

Попитах Тиса дали е вярно, но тя само сви рамене и отговори, че Транс говори за неща, от които не разбира нищо и това са само врели-некипели.

Изглеждаше ми правдоподобно. Самият Транс признаваше, че не се е изкачвал над Кралството на Квуз и въпреки че бе живял дълго по тези склонове и без съмнение се бе наслушал на какво ли не, как можехме да бъдем сигурни, че това, което са му казали или това, което той ни казваше, е истина? Спомних си как в Джесподар, по време на изпитателния срок, ни предлагаха като сериозно обучение разкази за танцуващи скали, за демони, замерващи Пилигримите с крайниците си, за движещи се мъртъвци с очи на тила. Историите на Транс много приличаха на небивалиците, разказвани от наставниците в селището — хора, напълно невежи по предмета, по който имаха претенции, че преподават — на бъдещите млади и лековерни Пилигрими.

На Коза Сааг видяхме много чудновати неща, но поне до този момент — нищо от онова, което ни бяха предупредили, че ни очаква. Така е, защото наставниците не знаят нищо. Стената е цял Свят, но истината за нейната природа се разкрива само пред онези, които са я видели сами.

Бръцолевенето на Транс, ако не съдържаше истини поне ни забавляваше. А при мъчителното прекосяване на тези земи имяхме нужда точно от това. Нощем почти не спяхме от страх да не би да се събудим и да намерим някой пълзящ обитател на Квуз между нас, оголил жълти зъби, готов да нападне. Много възможно беше в тъмното да долетят птиците-светкавици или пък въртящото се колело да помете лагера ни. Нищо подобно не се случи, но опасенията обсебваха мислите ни.

Най-после започнахме да излизаме от Кралството на Квуз. Това обаче ни донесе малко успокоение, защото през последните дни пред нас се бе появила черна сянка. С приближаването различихме широка скала, изправена съвсем вертикално нагоре — нова висока бариера, изолирала безпощадно тези мрачни равнини. Бяхме пред поредния сблъсък със стена в Стената. Ако искахме да продължим Поклонението си, със сигурност трябваше да се изкачим по нея, но тя бе толкова стръмна, че ни изглеждаше немислимо.

Вярно е, че не за първи път се сблъскахме с подобно нещо, вече бяхме калени за всякакви изпитания. И дума не можеше да става след като бяхме дошли чак до тук, да се откажем от целта си и нямаше да позволим нищо да застане на пътя ни.

Попитах Транс дали знае път през тази страховита преграда, но той сви рамене, както правеше обикновено и с обичайното си безразличие отговори:

— Никога не съм ходил по-далеч. Доколкото знам, няма никакъв начин да се изкачи.

— Но Върха...

— Да — прекъсна ме той, сякаш бях произнесъл някакъв безсмислен звук, — Върха, Върха, Върха.

И отмина ухилен.

ЗАСТАНАХМЕ точно под скалата и за наше голямо облекчение видяхме, както и друг път често ставаше, че има пукнатини, улеи, процепи и кратери, които щяха да ни позволят да се закрепим. Но борбата за нас щеше да е ожесточена, още повече, че по време на скалното срутуване, което едва не ни погребва на склона в Кралството на Размекнатите, бяхме изгубили повечето въжета и други съоръжения.

С Киларион, Трайбън, Гали и Джайв стояхме, устремили поглед нагоре и съзерцавахме новата трудност, когато Джайв ме хвана за лакътя и ми прошепна, да се обърна. Рязко се извъртях.

Странна фигура, облечена в роба с качулка се появи от сянката, като призрак и пристъпи срещу нас бавно и трудно.

Приблужи се, отметна качулката и откри лицето си: не бях виждал такова лице досега. Тялото му беше необикновено, беше по-странен дори от Транс: слаб и висок, със здраво телосложение, носеше

се някак чудновато, сякаш беше съставен от кости, здраво свързани една с друга, нямащи много общо с нашите. Краката му бяха твърде къси за торса, а раменете му не бяха на мястото си, очите му — разположени твърде навътре в главата, носът, ушите и устните, макар, че успях да ги разпозная, не бяха като нашите. Нещо неестествено имаше и в ръцете му. От мястото, където стоях аз не бях съвсем сигурен какво беше, но подозирам, че ако можех да преброя пръстите му, те щяха да се окажат — четири или в най-добрия случай — пет на всяка ръка. Доколкото виждах, нямаха и засмукващи възглавнички. Имаше бледа кожа и изглеждаше, като че ли е умрял отдавна. Косата му беше буйна и мека, и приличаше на тъмни струни. Дъхът му излизаше на тежки хрипливи тласъци. Сигурно е някой от Трансформираните, помислих си аз, още едно гротескно създание, с които Кралствата на Стената бяха пренаселени. Инстинктивно се отдръпнах малко учуден и уплашен, но после се сдържах, защото видях колко слаб и изтощен изглеждаше новодошлият, сякаш бе бродил продължително време по тези места и бе накрая на силите си.

В ръцете си държеше малко приспособление — кутийка от ослепително блестящ метал. Той я вдигна и от нея неочаквано прозвучаха думи. Но акцентът беше груб, непознат и неразбираем. В началото дори не разбрах, че говори нашия език. После той натисна нещо на върха на малката кутийка и повтори думите си; този път, за моя изненада, те бяха по-разбираеми. Тихо, с безсилен глас ни каза:

— Моля... приятели... няма да ви сторя нищо лошо приятели...

Аз се вирах в него и мълчах. Беше повече от странен. А гласът от кутийката звучеше като глас от гробница.

— Разбирате ли ме? — попита той.

Кимнах.

— Добре — каза той. — Смятате ли да изкачите тази скала?

— Да — рекох аз. Не виждах нищо лошо в това.

— Е, тогава, щом е така, моля ви вземете ме с вас нагоре. Може ли? Приятели ме чакат на Върха, а аз не мога да се изкача сам.

Спогледах се с моите спътници. Недоумявахме що за същество беше този изнурен пътник, защото, макар на пръв поглед да приличаше на нас — с две ръце, два крака, глава и изправена стойка, различията сякаш бяха повече, отколкото сходствата.

Изглеждаше странно, дори за Трансформиран. А може би въобще не беше Трансформиран, а нещо друго — бог, демон или създание излязло от нечий сън и превърнало се в реалност. В такъв случай защо изглеждаше толкова уморен? Беше ли възможно едно свръхестествено същество да бъде изморено? Дали неговият хилав и изтощен вид не беше някаква измама, която разиграваше пред нас?

Той протегна ръка към мен. Сякаш ме умоляваше, просеше от мен.

— Моля ви, бъдете така добри — настоя той.

И повтори:

— Чакат ме приятели. Но аз не мога... аз не съм в състояние...

— Какъв си? — попитах аз и направих няколко свещени знака към него. — Ако си демон или бог, заклевам те в името на всичко свято да кажеш истината. Кажи ми — демон ли си? Или бог?

— Не — каза той и лицето му се сгърчи на една страна в изражение, което можеше да бъде и усмивка. — Нито демон, нито бог. Аз съм Земянин.

Тази дума не ми говореше нищо. Погледнах озадачен Трайбън, но той поклати глава.

— Земянин? — попитах аз.

— Да, Земянин.

— Това вид Трансформирани ли са?

— Не.

— Нито пък демон или бог? Заклеваш ли се?

— Демон със сигурност — не. Заклевам се. А ако бях бог, нямаше да се нуждая от помощ, за да се изкача на планината, нали?

— Вярно — съгласих се аз, макар че и боговете можеха да лъжат, ако решат да го правят. Но отхвърлих подобна мисъл.

— А тези твои приятели, които те чакат горе? И те ли са Земяни?

— Да. Хора като мен. От моя вид. Ние сме общо четирима.

— И това са всичките Земяни?

— Да.

— Какво е това Земяни?

— Ние дойдохме тук от... е, от едно място много далеч.

И сигурно е така, помислих си, много далеч и много различно. Опитах се да си представя цяло селище пълно с хора, които изглеждат точно така. Чудех се какви са им Къщите, ритуалите, обичаите?

— Колко далеч?

— Много. Идваме тук като посетители. Като изследователи.

— О, изследователи от много далеч — кимнах, сякаш разбрах. Струваше ми се, че почти го разбирам. Тези Земяни трябва да са едни от неизвестните народи, за които казват, че живеят от другата страна на Стената, дори отвъд земите под владение на Краля, в отдалечени краища, където никой от нашето селище не беше стъпвал. Сигурно затова тези същества изглеждат толкова необичайни, реших аз. Но грешах. Идваше от много по-голямо разстояние от далечната страна на Стената по-далеч, отколкото ние въобще можехме да си представим.

Той обясни:

— Смятахме да изследваме само планинските области и то зоната на най-високите части. Но после реших да сляза малко надолу, а сега не мога да се върна горе на върха, защото тази скала тук е твърде стръмна за мен. А приятелите ми казват, че не могат да слязат надолу, за да ми помогнат. Казват, че те самите имат проблем. Не им е възможно точно сега да ми окажат съдействие.

Той спря за момент, сякаш напрежението от толкова много приказки изискваше огромно усилие и той имаше нужда да си поеме дъх.

— Вие сте Пилигрими, нали? Идвате от низините?

— Да. Така е.

Поколебах се, защото почти се боях да задам въпроса, който ми хрумна.

— Ти каза, че си бил най-горе — обадох се аз след малко. — Имаш предвид Върха ли?

— Да.

— Видя ли боговете със собствените си очи! Със собствените си очи!

Странникът се поколеба на свой ред, което ме учуди.

Известно време не чувах друг звук, освен грубото му хрипливо дишане. Но отговори много тихо:

— Да, видях боговете. Наистина.

— На Върха в техния палат?

— На върха, да — каза Земянина.

— Той лъже — викна Транс изневиделица с недодялан глас. Беше дошъл куцукайки до нас, без да забележа кога е пристигнал.

Ядосано му направих знак да млъкне.

— Как изглеждат боговете на Върха? — попита Земянина. Наведох се към него нетърпеливо. — Кажи ми, кажи ми как изглеждат те?

Земянина стана неспокоен и нервен. Закрачи нагоре-надолу, започна да драска с палеца на крака си по пясъка като местеше малката говорна кутийка от едната ръка в другата. После ме погледна с онези странни, дълбоко разположени очи и каза:

— Ще трябва да идете и да разберете сами.

— Виждате ли? — извика Транс. — Той не знае нищо! Нищо!

Но Земянина продължи спокойно и заглуши изблиците на Транс:

— Ако вие сте Пилигрими, сами ще трябва да откриете истината — в противен случай вашето Поклонение е безсмислено. Навярно вече сте го разбрали, щом сте стигнали чак дотук. Каква полза ще имате, ако ви кажа какви са боговете? Със същия успех можехте да си стоите във вашето селище и да четете книги.

Кимнах енергично.

— Точно така. Добре. Нека тук долу не говорим за боговете. Съгласни ли сте? Ние трябва да завършим своето Поклонение. До Върха — до дома на боговете.

— Ще ме вземете ли с вас? — попита Земянина.

Още веднъж забавих отговора си. Неговият неочакван въпрос ме озадачи. Да го вземем с нас? Защо? Какъв ми беше Земянина? Той нямаше място между моите Четирийсет. Дори не беше от нашия вид. Бяхме длъжни да помогнем на сънародниците си, но това не се отнася за тези от други селища и със сигурност за същество от друга раса. А този Земянин изглеждаше полужив, поточно почти умрял и щеше да бъде само безполезен товар за нас нагоре по пътя. Щеше да е достатъчно предизвикателство да влачим по-слабите Пилигрими нагоре по скалата — Билар, Йо, Чализа и другите като тях.

А Транс се притискаше до мен като черен ангел и ми съскаше неща, които вече се въртяха в ума ми:

— Остави го! Не го взимай! Той няма вече сили, ще бъде само бремене за нас. Той не ни е никакъв, никакъв!

Струва ми се, че тъкмо отровното съскане на Транс и погледът му изпълнен с омраза, ме накара да реша в полза на Земянина, както и чувството, че ако изоставим това изтощено същество тук, той няма да

издържи много дълго, защото беше почти накрая на силите си. Смъртта му щеше да тежи на съвестта ми. И кой беше Транс да ми определя какво да правя, та той дори не беше член на Четирийсетте? И той помоли да го приемем и ние го приехме, как може сега да отказва същата милост на някой друг?

Погледнах бързо към групата — Трайбън, Гали и Джайв — все добри хора, чийто души бяха чисти, а духът им не бе пропит с отрова и поквара. Техните лица излъчваха само съгласие!

— Да — казах на Земянина. — Ще те взема. Да.

Понякога е необходимо да правим жестове на чисто милосърдие, без да се съобразяваме много-много дали е разумно, или не. Транс, свършено далече от тези неща, изсумтя, обърна гръб и замърмори. С презрение и яд изгледах злобно широкия му изкривен гръб. После усетих, че заедно с презрението изпитвам и жал към него.

ПРЕДИ ИЗКАЧВАНЕТО извадих малкия образ на Санду Отмъстителя — през цялото време го носих в денка си, макар да го получих от онази луда жена Стрела при километричния стълб на поста Денбайл против желанието си. Струваше ми се, че откакто тя ми го даде при напускане границите на нашето селище, бяха минали десетки хиляди години и оттогава рядко се сецах за него. Но сега, в предстоящото изпитание се нуждаех от специално покровителство на боговете и макар че Отмъстителя не бе най-подходящия да бъде призван за случая, малкият идол бе единственото, което имах под ръка. Промуших парче връв между краката му, завързах я на малкия му пенис в ерекция и го закачих на врата си. Помолих Тиса да ни направи заклинание за изкачване и наредих на всички да коленичат и да се молят. Дори Транс коленичи — е, не ми се искаше да отгатна каква беше молитвата му. Само Земянина стоеше настрана, не пожела да коленичи, но ми се стори, че устните му се движеха беззвучно. После започнахме изкачването.

Отдавна не се бяхме сблъскали с подобно изпитание по голата скала. Дългото изкачване на височина след височина по Коза Сааг от една страна ни кали извънредно много, но от друга — изсмука еластичността на мускулите ни. А и както вече казах — бяхме останали със съвсем малко въжета, куки и други подобни съоръжения.

Така че сега трябваше да разчитаме на собственото си упорство и разбира се, на умението, късмета и най-вече на милостта на боговете. По тази стена се налагаше да премерваме изключително внимателно всяко движение, ъгъла на навеждане при захващането по наклонените каменни блокове; как балансираме подпрени на един крак, докато другият прави стъпка напред; как прехвърляхме тежестта си ту на единия, ту на другия крак при всяко придвижване; как забиваме пръсти в малките пукнатини, от които зависи животът ни. За Земянина се наложиха специални мерки — измислихме ги на място. С едно от малкото останали ни въжета направихме нещо като клуп: поех единия край и го завързах около кръста си, а другия — за якия и никога неизразяващ недоволство Киларион, по средата завързахме Земянина. Следователно Киларион и аз трябваше да се движим успоредно близо един до друг, независимо от трудностите по скалата. Друг начин нямаше. Киларион щеше да понесе Земянина на гръб, стига да го помолех, но, разбира се, не бих го направил. Присъствието на Земянина между нас беше мое дело, и следователно аз трябваше да поема риска и усилията по придвижването му към Върха.

Малкото останали въжета раздадохме на най-слабите катерачи — предимно жени, макар че Накса и Трайбън бяха също лоши катерачи. Накса бе доволен от помощта, но Трайбън отказа да се завърже, предполагам, че му бяха омръзнали предоставяните през целия път улеснения от подобен характер или се срамуваше. Фактически той бе един от първите, които скочиха на скалата и я атакува с такава предизвикателна бързина, че изпитах по-голям от обичайния ни страх за него.

Веднъж започнали изкачването, поддържахме удивителна прецизност и ловкост на движението като мравки, плъзнали необезпокоявани нагоре по каменното лице, сякаш прекосяхме хоризонтална плоскост. Разбира се, не беше така просто. На много места наклонът, макар и много стръмен бе твърде достъпен и ние напредвахме бързо — леко се привеждахме и уравновесявахме като се залавяхме за издатините над нас. Ако скалата бе хлъзгава, намирахме начин да се закрепим, а през тесния като комин отвор — единственият проход нагоре — минавахме, придържайки се към едната страна с краката си, а към другата — с гръба. През такива пасажи Киларион ме

чакаше и дори ме подръпваше със завързващото въже — така облекчи напрежението върху недъгавия ми крак.

Преодолявахме разстоянието без спиране. От време на време си позволявах риска да плъзна поглед към другите — виждах ги да напредват решително. Гали, завързана за Билар и Трайбън точно под мен, Джека и Малти рамо до рамо. Грисиндил и Фесилт, Накса и Дорн. Бяхме разпръснати по цялата скала. Вляво, далеч от мен, съвсем сам, беше Транс, въртеше се около собствената си ос, кривеше се, гърчеше се нагоре по стената като онези пълзящи горски същества, способни при всяко движение да скъсяват и удължават двойно размера си. Очите ни се срещнаха, той се изсмя жестоко, сякаш искаше да каже: „Надяваш се да падна, нали. Само че няма да се случи, в никакъв случай няма да се случи!“. Но Транс грешеше. Не му мислех злото.

Отвърнах поглед от другите, напълно погълнат от усилията да се движа нагоре, интересувах се единствено да намеря следващата хватка, а после следващата и следващата.

Но докато се изкачвах, ме осени ужасна мисъл: изкачването е полесно, отколкото очаквахме, защото сме подмамени нагоре към нашата гибел, от властни коварни духове. Мярна ми се картина: планината се разклаща при всяка наша стъпка по-нагоре, отърсва се от нас като от бълхи и всички мои събратя се свличат и намират смъртта си, всички мои обични другари: Трайбън, Гали, Хенди, Джайв. Един по един те политат към бездната и потъват в забвение.

За миг се разтреперих от страх. Едва не паднах.

Мрачна фантазия в неподходящ момент. Стената няма причина да иска да ни убие с едно махване; тя иска единствено да ни изпита и да отстрани слабите и недостойните, за да изпрати горе до крайната цел на нашето Поклонение само най-добрите. Затова нямаше да загинем тук. Действително — огледах се и видях — моите спътници, прилепени до скалата бяха наоколо и неспирно си проправяха път нагоре.

За известно време се успокоих, но този ден душата ми бе някак неспокойна. Може би талисманът на Стрелца — Отмъстителя, оказваше магическо въздействие върху мен.

Защото с мен се случи нещо необикновено: започна да ми се струва, че вече съм правил всичко това и преди, не че съм се катерил точно по този отвес, но сякаш бях изкачвал тази стена вече много пъти

и ще трябва да я изкачвам още много пъти, бях обречен да изкачвам една и съща скала, отново и отново през вечността. Щом стигна върха, ще се намеря отново в подножието ѝ и ще започна отначало. Усетих, че по лицето ми се стичат горещи горчиви сълзи. Проумях, че за мен няма път нито назад, нито напред, а само тази безкрайна скала, разгъната под мен като свитък: простира се в единия си край далеч пред мен, а в другия — се извисява. Щях да живея на тази скала, да умра тук, пак да се родя, пак да се катеря, а изкачването нямаше да има край.

Отчаян, изтерзан и — предполагам — в известен смисъл умопомрачен, се катерех нагоре, а горещият насрещен вятър ме брулеше. Изведнъж се оказа, че над мен няма нищо. Бях установил механичен ритъм на изкачване и не можех да схвана къде съм и какво става.

Опипвах слепешком за следващата хватка, но не я намерих. Стъпих с десния крак малко по-нагоре и отново опипах, но пак нямаше нищо. Имах чувството, че сънувам в съня си. Ушите ми бучаха, мозъкът ми пулсираше.

Някъде много отдалече чух гласа на Киларион и изглежда, че докато говореше се смееше, но думите бяха неясни като звуци изпод вода.

И тогава осъзнах, че сигурно съм на върха на скалата, че няма накъде повече да се движа, а само трябва да се прехвърля отгоре. Започнах да се прехвърлям през ръба на скалата. Но на едно остро място ожулих врата си и връвчицата на талисмана се скъса. Той се откачи и удряйки се от скала в скала, изчезна бързо под нас. При загубата му почувствах остра болка — бях го опазил чак до тук — но вече бях в мига на последното изтласкване и се озовах на върха, трябваше да мисля само за това, което е пред мен, а не назад.

Изпълзях горе, в същия момент точно до мен от дясно стъпи Киларион и ние издърпахме при нас Земянина.

Пристъпих с треперещи крака — винаги след подобно изкачване става така и ми трябваша няколко мига преди очите ми да свикнат и да различат ясно околната гледка. Картината ме изуми и парализира душата ми: виждах само планини, огромно множество, обръч от върхове с всевъзможни форми и големини; те се простираха, докъдето стигаше погледът ми. Отдавна у мен се прокрадваше предположението, че под общото име Коза Сааг се крие верига от

планини, натрупани една върху друга, някакъв необятен свят, въздигнат до безкрайност в небето. Ние трябва да продължим да се изкачваме от височина на височина, щом преодолеем една, ще се озоваваме във владението на друга. Ето как ми се видя тя за пореден път, поне на пръв поглед.

Тогава ясно различих, че една огромна назъбена планина стои в центъра на обръча над другите като Кралица. Високите ѝ склонове бяха прорязани от ослепително блеснали на слънчевата светлина реки с бял сняг, а самият Врърх — забулен в плътни облаци, бе недостижим дори за погледа. Разтреперих се пред шеметната гледка на тези висоти, защото проумях, че, без съмнение това е последният врърх, Планината на планините, единственият и неповторим Врърх на Коза Сааг.

20.

Когато се прехвърлихме през ръба и навлязохме в най-отдалеченото и извисено Кралство, единственото желание на всички бе само да си починем известно време. Над нас, на един хвърлей място, можехме да видим дома на боговете или поне така ни се струваше тогава. Никой нямаше ни силата, ни решителността да рискува да продължи веднага, даже безкрайното любопитство на Трайбън бе надвито от голямата умора. Докато пресичахме Страната на Квуз, докато превземахме тази гола скала, бяхме изразходвали разточително силите си, твърде разточително може би, и сега имахме нужда да ги възстановим, да укрепим волята си, преди да се сблъскаме със следващото предизвикателство.

От това вътрешно плато — пиедестал на най-високите върхове на Коза Сааг — навлязохме в голямо затворено пространство, изпълнено с гори, реки, потоци и долини. Един тайнствен свят отгоре на Стената. Въздухът тук беше още по-разреден, ала ние вече знаехме много добре как да приспособим телата си, за да се справим, а макар разреден, той беше приятен, хладен и свеж. Навсякъде под краката ни растеше гъста синя трева, а огромната планина сякаш със забоден в облаците връх, се извисяваше над нас поразително величествено и красиво. Намерихме приятно място край бърз поток. Разположихме се на лагер с мисълта да останем ден, два, а може би и три, преди да потеглим нагоре. Но останахме повече. Не мога да кажа колко повече, защото един ден преливаше спокойно в друг и времето се изплъзваше, изтичаше край нас, без да го осъзнаваме. Но подозирам, че беше дълго време.

Мястото беше спокойно, а такива нямаше много по време на пътуването ни нагоре по Стената. Тук можехме да се съблечем, да се изкъпем и почистим, да пием студена вода, да берем сочни плодове от дървета, чийто имена никога нямаше да научим. Правехме го ден след ден като омагьосани. А може би и бяхме. Никой не говореше за търгване, вече ви казах, дори Трайбън. Всъщност Трайбън и аз дълго

време избягвахме да застанем очи в очи, защото никой от нас не бе забравил, че като момчета се бяхме заклели да изкачваме Кралство след Кралство и да стигнем Върха. А щом такава бе клетвата ни, защо стояхме още тук? Често виждах, че някои ме гледат угрижено, с опасението да не би в един момент да грабна тоягите и с цялата моя предишна настървеност да подгоня всички нагоре към целта. Ала в този момент вътрешният огън, довел ме чак до тук, бе блокиран. Аз се нуждаех от почивка колкото и останалите, така че нямаха основание да се тревожат в момента. Бях отпуснал юздите и се наслаждавахме на безоблачните дни.

Известно нетърпение да възобновим изкачването проявяваше само Земянина:

— Полър, дължа ти живота си.

Кимнах притеснено, защото той беше блед, още по-слаб от преди и ми се струваше, че в него е останал малко живот. После продължи с угрижен глас:

— Как мислиш, още много ли ще останем в тази долина?

Посочих му дългата сянка на огромната планина:

— Ще останем тук, докато възвърнем отново бодростта си. Нужно ни е да съберем цялата си сила за това пред нас.

— Без съмнение е така, но колкото повече време минава, разбираш ли...

Гласът от кутийката млъкна. Той се взираше тъжно в мен. Знаех какво го безпокоя. През самотните си лутания бе страдал много и сега малкото останала в него сила чезнеше. Усещаше, че идва краят и искаше да умре на Върха между своите приятели. Навярно дългото ни забавяне тук го довеждаше до лудост. Е да, разбирах какво му бе нужно, но ние имахме наши потребности. Дългото безмилостно изкачване към небето ни бе изсушило съвсем. Вече не бяхме млади, бяхме в третата десетка години и дори най-силните между нас чувстваха изкачването, като тежко бреме. А все още ни предстоеше най-страшното. Още не бяхме готови да го предприемем.

Земянина го знаеше, знаеше също, че няма право да настоява. И потули своето нетърпение. Обещах му, че независимо как, ще го заведе при неговите приятели Земяни на Върха и щях да спазя това обещание, макар и наистина по необичаен начин.

Поговорихме още малко. Разпитвах го за неговото селище, къде е разположено спрямо Стената и имат ли Къщи подобни на нашите — на Музикантите, на Адвокатите, на Дърводелците и на всички останали и дали се признават за поданици на Краля. Дълго време след като го попитах за тези неща, той мълча, вгълбен в себе си. После се обади:

— Казах ти, че идвам от много далеч.

— Да.

— Роден съм в свят отвъд небето.

Не знаех как да го разбирам.

— Свят отвъд небето — повторих аз учудено и тъпо думите му като глупак, защото не ги осъзнах. — Тогава ти си бог?

— Съвсем не. Смъртен съм, Полър.

— Но твърдиш, че идваш от един от Световите в Небесата.

— Да, от един свят, наречен Земя.

Спомних си моя отдавнашен Звезден сън: танцувах на Върха, гледах от Върха нагоре към онези Светове, видях студената им светлина, почувствах техния могъщ божествен живот, който се изливаше върху мен.

— Но жителите на Небесата са богове — настоявах аз. — Техните домове са звездите, а звездите са огън. Кой може да живее в огън, освен боговете?

Той се усмихна търпеливо и тъжно и с онзи негов изтощен глас, излъчван бавно от малката му кутийка за говорене, подхвана:

— Да, звездите са огън, Полър. Но до много звезди има Светове, приличащи на този, точно както вашия Свят е близо до своята звезда Екмелиос. Тези светове са твърди и не са горещи, има океани, планини и равнини и на тях могат да живеят хора. Или поне на част от тях във всеки случай.

— Екмелиос е слънце, а не звезда. То е много по-голямо, по-ярко и по-топло от която и да е звезда. Също и Марилема. Нали знаеш, че имаме две слънца.

— И двете са звезди. Слънцата са звезди. Екмелиос е съвсем близо, а Марилема — малко по-далече, но още по-далеч, надалеч в небесата има и други звезди, милиони, повече отколкото въобще можеш да преброиш. Всяка звезда е слънце, ярко и горещо. На теб ти изглеждат като малки ярки точки само защото са много далеч. Но ако си близо до някоя звезда, ще се убедиш, че тя е огнено кълбо сходно с

Екмелиос и Марилема. И повечето имат светове, които обикалят около тях, така както вашият свят се върти около Екмелиос и Марилема.

Беше ми трудно да следя мисълта му, но той спря за момент и след като прехвърлих думите през ума си започнах да схващам някакъв смисъл. Все пак ми се щеше Трайбън да е до мен и да го чуе, защото бях сигурен, че ще го разбере по-пълно и възприеме по-точно.

Земянина обясняваше:

— Моят Свят е с жълто слънце. През нощта ще се опитам да ти го покажа на небето, но то не е много голямо и затова е трудно да се различи. Слънцето на моя свят е толкова далеч, че неговата светлина пътува цял човешки живот, дори повече, за да стигне вашия свят.

— Тогава трябва да си бог! — извиках аз, много горд, че открих грешка в логиката му. — Защото щом е нужен повече от един човешки живот, за да се премине от вашия до нашия свят, как може един смъртен да се надява, че ще живее достатъчно дълго, за да осъществи това пътуване?

— Той не се надява — отговори Земянина. — Нито аз, нито ти, нито които и да било от нас. Но ние имаме специален начин за пътуване: той ни превежда, пренася, от едно място на друго, без да е необходимо да изминаваме разстоянието между всеки две точки. Затова пътуването от Земята до тук ни отнема година-две, а не един и половина човешки живот. Иначе никога не можех да се надявам да стигна до тук.

Бях смутен. Какво искаше да каже с това, специален начин за пътуване? Предполагам някакъв вид магьосничество. Някакво заклинание ги караше да преминат — само проблясвайки — като светкавици през небето. Е, какво друго биха могли да бъдат тогава освен богове? Единствено бог може да направи такава невероятна магия. Но отново възникваше въпросът: ако са богове, как е възможно един бог да бъде смъртно уморен, както очевидно беше този Земянин? И аз разбрах, че нищо не ми е ясно.

Той ми разказа още много и различни неща, но аз схващах все по-малко.

Под могъщата крепост — последната островърха кула на Коза Сааг — седяхме на влажния бряг до синята трева край бързо хладно поточе и той сподели, че заедно с тримата си приятели не са първите Земяни, дошли в нашия свят, че много отдавна са идвали и други;

мнозина са пътували в огромен кораб и пристигнали тук, фактически, за да основат свое селище в нашия свят, а се заселили по високите склонове на Коза Сааг, защото въздухът в низините бил твърде горещ и плътен за техните дробове и щял да ги задуши.

Той ми обясни, че те, или по-скоро потомците, за да бъдем точни, на тези отдавна дошли пътешественици, от света наречен Земя, били още там на Върха. Имали селище — нещо като колония. Бях озадачен, защото ми бе трудно да схвана, как така боговете търпят никакви пришълци от друг свят да живеят с тях на Върха — това най-свято място — и защо ние нищо не знаехме за продължителното присъствие на тези странници на Върха на Стената? Толкова неща бях слушал, но в тях не се долавяше дори намек за подобно предположение.

Затова разбрах малко или почти нищо:

— Ами боговете? Създателя, Оформителя, Отмъстителя? Те още ли живеят там? Ти видя ли ги?

Земянина мълча известно време. Очите му се затвориха, дишането му се забави много, стана едва доловимо и аз пак се зачудих дали няма да умре. Най-после той отговори:

— Бях там съвсем за малко, нали разбираш.

— И не си ги видял?

— Не, не ги видях. Нито Създателя, нито Оформителя. Нито Отмъстителя.

— Но те трябва да са там!

— Вероятно са там — колебливо рече той с далечен глас.

— *Вероятно?* — Съмнението в гласа му така ме ядоса, че за малко да го ударя.

Разбира се, не го направих. Този чуждоземец беше излинял от изтощение, беше смъртно болен — бе навлязъл във фаза, която води към смърт. Може би мозъкът му бе разстроен от треска. Говореше несвързани неща. Щях да сторя грях, ако вдигна ръка срещу когото и да било в такова състояние.

Затова приглуших яда си.

— И сигурно боговете се намират там на Върха!

Той сви рамене.

— Надявам се да е така, заради теб, Полър. Всичко, което мога да кажа е, че аз не видях богове там, докато бях горе. Ако изобщо има

богове, те може би живеят някъде извън обсега на нашето зрение.

— Ако има богове? — изкрещях аз. — Ако?!

Още веднъж червена мъгла падна пред очите ми. Трябваше да овладеея гнева си повторно. Беше гняв, тласкаш към убийство, но Земянина бе вече обречен. Не можех да си позволя да му причиня каквото и да било зло.

Видя, че се боря със себе си и меко поясни:

— Не исках да изрека светотатство. Колкото до боговете на Небесата, мога да ти кажа само, че не зная нищо повече от теб. И в моя свят, както и в твоя, хората ги търсят, откакто свят светува. Някой мислят, че са ги намерили, но според повечето — не са.

Гласът от машината идваше към мен сякаш от огромно разстояние:

— Желая ти успех, Полър. Надявам се, да намериш каквото търсиш.

После сподели, че се чувства твърде уморен, за да продължим разговора. Виждах, че е така. Дори самото вдишване представляваше трудност за него. Устните му трепереха от умора, а очите му имаха стъклен, смъртен блясък.

Отидох при Трайбън и като внимавах да не преиначавам нещата, му преразказах думите на Земянина колкото се може по-добре. Трайбън слушаше мълчаливо, кимаше и от време на време драскаше по някоя малка диаграма в меката пръст. Понякога ме спираше и ме молеше да повторя. Не изглеждаше смутен, нито разтревожен, нито разстроен. Този негов странен мозък изглежда попиваше всичко с радост и лекота като гъба.

— Много интересно — кратко заключи той. — Много, много интересно.

— Но какво означава? — недоумявах аз.

— Означава, каквото означава — усмихна се с палавата си усмивка Трайбън.

— Че колония от Земяни живее сред боговете?

— От всичко, което знаем, боговете може би са Земяни — обобщи Трайбън.

Смутен и учуден поклатих глава.

— Как можеш да кажеш такова нещо, Трайбън? Дори само да допуснеш тази възможност е вече богохулство!

— Той е бил на Върха. Ние не. Не е видял богове — само Земяни.

— Но това означава...

— Ние трябва да се качим горе и да видим сами, нали? — предизвикваше ме той. — Нали, Полър?

РАЗКАЗЪТ на Земянина отново пробуди у мен желанието да стигна Върха, за да му покажа боговете, които той не бе успял да види — от една страна, а от друга — нетърпението на Трайбън да завършим изкачването, защото той отново бе възпламенен от предишното си любопитство. Дадох заповед да напуснем лагера и да подновим изкачването.

Докато пълнехме съдовете с вода, Малти Лечителката дойде при мен:

— Полър, твоят Земянин е много слаб.

— Зная — съгласих се аз.

— Очевидно не можем да го вземем с нас. Няма сили да върви, трудно приема храна. Ясно е, че няма да издържи дълго.

— Какво говориш, Малти? Още днес ли ще умре?

— Не днес, но скоро. След няколко дни, най-много след седмица, вероятно. Няма начин да го излекуваме. Твърде е немощен, а освен това не познаваме строежа на тялото му. Ако наистина искаш днес следобед да поемем нагоре, Полър, налага се да му заделим храна и да тръгнем без него или да останем още няколко дни — да го изпратим и погребем, както е редно — и тогава да продължим.

— Не — отсякох аз. — Достатъчно дълго стояхме тук. Тръгваме днес. А аз обещах, че ще го кача на Върха и ще го предам на приятелите му — Земяни. Ако трябва ще го носим през целия път.

Тя сви рамене и отмина. Малко по-късно го посетих. Беше в лошо състояние, изглеждаше по-зле от преди, много по-зле. Кожата му бе станала като хартия, а капки пот обливаха челото му. Трепереше от глава до пети. Не можеше да фокусира погледа си и гледаше някъде край мен, сякаш стоях зад себе си. Но успя да сподели радостта си, че най-после продължаваме и отново ми благодари сърдечно за всичко, което съм направил за него. Надяваше се да издържи достатъчно дълго

— увери ме той, за да бъде отново със своите спътници на Върха. Искаше само това — да ги види отново преди да умре.

От клупа, с който го теглехме нагоре по скалата, направихме носилка: двамина силни щяха да го носят. Тиса направи заклинание за небесна магия, за да задържи още малко духа му в тялото, а Джека и Малти, след дълго съвещание, му дадоха отвара от някакви събрани наблизко треви. Предположиха, че евентуално може да му помогне, във всеки случай нямало да му навреди. Сигурно е било нещо горчиво, защото докато пиеше, направи гримаса на отвращение, но по-късно потвърди, че се чувства по-добре и вероятно беше така.

По малкото възвишение пред нас се виеше пътека — изглежда щеше да ни изведе на склона на планината и ние отново поехме нагоре. Спомнихме си за началото на нашето Поклонение, защото ни заприлича на тръгването от селището. Много скоро приятно залесената долина, станала ни близка като роден дом, където лагерувахме в мир и спокойствие дни и седмици, изчезна зад нас. Започнахме да криволичим нагоре по планинската пътека към една студена, скалиста страна, съвършено непозната за нас. И още веднъж отпред се издигна колосална каменна маса — почти запълваше небето точно като в първите дни от нашето изкачване.

В онези далечни дни нашето простодушие ни пречеше да допуснем, че тъй наречената Стена бе само подножието на Коза Сааг, но сега вече разбяхме, че огромния надвиснал връх, по чийто най-ниски оголени скали се движехме, е всъщност последното предизвикателство и цел на нашите въжделения.

По склоновете на планината ни очакваше — скоро щяхме да се убедим — гъсто населена земя. Новите земи, в които навлизахме, ни откриха, че неизброими Кралства се редуват едно след друго и аз едва ли ще мога да ви разкажа за всяко — толкова много и разнообразни са те. На най-отдалечения и висок връх се бяха установили стигналите чак дотук Пилигрими, бяха се заселили, разплодили и умножили. Скоро точно тук, под дома на тези, които смятахме за наши богове, видяхме Кралства от всички страни. Стори ми се, че всяко от множеството Кралства на Стената, възплъщава някаква поука за Пилигримите, които трябва да преминат през тях. Същото, разбира се, бе вярно и за Кралствата на Кавнала, на Сембитол, на Квуз. Но в най-високите части на Стената Кралствата бяха тъй многобройни, че човек

се нуждае от десет живота, за да открие и разбере поуката, която му предлагат и пак няма да обхване дори частица от цялото.

Различна и странна участ ни очакваше в тези Кралства, докато само шепа оцелели от нас направят последните крачки до Върха.

Но нашия Земянин не беше от тях.

Той завърши своя път точно когато пресичахме една от най-населените територии в планината. Водех колоната и изучавах пушека от селищата недалеч по пътеката, когато Кат Адвоката изтича напред:

— Най-добре е да дойдеш.

Той лежеше на гърдите на Гали и трепереше конвулсивно. Джека и Малти се бяха надвесили над него, встрани Тиса изричаше заклинания, а Трайбън го наблюдаваше мрачно от разстояние. Беше очевидно, че нито успокояващото присъствие на Гали, нито отварите на Лечителите, нито магьосничеството на Тиса щяха да помогнат. Животът напускаше Земянина толкова бързо, че можехме да видим как душата му се рее над главата му като издигаща се пара. Когато се приближих до него, очите му се обърнаха назад и той изстена леко.

Наведох се:

— Земянин? Земянин, чуваш ли ме?

В този последен миг, когато бе застанал на прага на вечността, исках да го попитам дали ми бе казал истината за обитателите на Върха, когато твърдеше, че е видял само Земяни и не е открил богове. Но вече нямах възможността да го питам нищо. Малката кутийка, с която ни говореше, се бе изтъркулила от ръцете му и лежеше ненужна в тревата. Дори да беше в съзнание, сигурно нямаше да ме разбере, нито пък аз него.

— Земянин!

Той трепна за последен път и остана неподвижен с разперени пръсти на вдигнатата към небето ръка, към Върха, където бяха неговите спътници. Погледнах протегнатата ръка с изпънати нагоре пръсти. Бяха пет, както ми се стори още в началото — с палец от едната страна, но от другата нямаше нищо, дори знак, че някога е имало такъв и други четири, подредени по обичайния начин. Взех тази странна ръка в моята и я задържах за момент, после я поставих върху гърдите му, сложих другата му ръка отгоре — да се кръстосат и затворих очите му.

Обърнах се и Трайбън ми довери:

— Преди малко се опитах да поговоря с него за боговете и Земяните, за да ми каже още нещо, което е видял и знае. Разбирах, че е единственият ни шанс. Но той беше отишъл вече надалеч и не можеше да говори.

Усмигнах се. Трайбън винаги е бил моята друга, по-разумна половина, мислеше за същите неща, но все преди мен. А този път беше твърде бавен.

Дойде Киларион:

— Ще изкопая гроб. Тук почвата не е много твърда. А и има много скали за могила.

— Не — отклоних го аз. — Никакъв гроб, никаква могила.

В този момент ми хрумна идея, вероятно безумна, породена от разредения въздух на високото място. Огледах се.

— Къде е Талбол? Доведете ми кожаря. И Нарил Месаря. Също и Грисиндил Тъкачката.

Те дойдоха и аз им обясних какво искам.

Взираха се в мен, сякаш си бях изгубил ума, а може би наистина бях, но им казах, че съм обещал на Земянина да го заведе при неговите приятели горе и независимо от всичко, ще спазя клетвата си. И така, те отнесоха тялото на Земянина встрани и започнаха да работят по него. Нарил го изпразни от вътрешните му органи, видях как Трайбън наднича с учудване. Талбол, като истински Кожар, обработи кожата с билки, набрани край пътя, после Грисиндил напълни празното тяло с ароматни треви, предпазващи от гниене, парчета плат и други леки неща за запълване и накрая Нарил заши прорезите. Отне ни три или четири дни. Лагерувахме като се стараехме да останем незабелязани за обитателите на Кралството точно над нас. Когато всичко това бе извършено, Земянина лежеше в направения хамак като заспал, но, когато го повдигнахме, той практически не тежеше никак и ние го понесохме, без каквато и да било трудност. Тъй като беше Земянин, а дори за най-недосетливите между нас беше ясно, че Земянина е същество напълно различно, не чух някой да възрази за стореното. Кой можеше да каже какви са погребалните обичаи на Земяните? Естествено, не бяхме длъжни да го погребем, както погребваме нашите — с молитва и всичко останало.

Взехме го в похода ни към Върха и скоро съвсем свикнахме с присъствието му, макар да беше мъртъв.

ПЪТЯТ беше същия като онзи, по който започнахме пътуването от селището Джесподар — извиваше се ясно очертан и добре поддържан, спираловидно нагоре, нагоре и завиваше от другата страна на планината. На всеки няколко дни се озовавахме в различно Кралство. Жителите на някои от Кралствата излизаха да ни погледат, други почти не ни забелязваха, докато минавахме край тях, но нито веднъж не бяхме обезпокоени. Очевидно във владенията, разположени към върха на Коза Сааг, Пилигримите се ползват с позволението да се движат, където искат.

Самите обитатели на високите Кралства са били Пилигрими или поне техни потомци. Можеше да се разбере по вида им. Цялото това множество от хора, създали нов свят за себе си, много по-висш от нашия, бяха неуспели Пилигрими, изоставили божия обет точно както бяха направили гърчещите се създания от пещерата на Кавнала или насекомоподобните същества на Сембитол — всичките сега бяха в легиона на Трансформираните, толкова различни по форма, колкото съществата, населяващи нашите сънища.

Но тук беше по-различно. Хората от Кралствата високо горе бяха преминали границите на нашите възможности за Промяна на формата много повече, отколкото въобще можехме да си представим и го бяха направили по собствена воля и желание. Мисля, че те не бяха жертви на Огъня на Промяната. Бяха по-различни и от Размекнатите, онези злощастни същества, деформирани от топлината на непреодолима външна сила в зловещ вид, нито пък бяха като злочестите пълзящи същества на Кавнала или насекомоподобните същества, които се движеха по тесните пътеки на Сембитол, или омразните пълзящи хора на Квуз, загубили себе си, поради силните лъчи от сърцевината на планината. Не, струва ми се, че тези хора — тук, високо в Кралствата — се бяха променили отвътре и то очевидно по техния собствен избор. От трептящия планински въздух те са черпили сили, за да разгърнат огромния спектър от възможности, които им предоставя Промяната на формата и тя дори ги беше обогатила.

Видяхме огромни, два пъти по-високи от най-високите между нас, ефирни същества, загънати в огромни крила, които никога не видях да използват. Видяхме някои да ходят по бели огнени пламъци,

други да се движат в кълба от мрак, а трети изглеждаха като каскади вода. Видяхме мъже като дървета и жени като саби. Видяхме леки, мъгляви неща, понесени като сламки от вятъра. Видяхме гигантски каменни блокове с очи и устни, които се усмихваха съчувствено, докато минавахме. Сега си спомнях Тайната Книга на Майлат Гакерел, по която трябваше да се готвим за Поклонението. Тогава смятах, че не е повече от приказки и легенди, но сега разбирах, че съм грешал.

Майлат Гакерел, който и да беше той, е видял тези Кралства и се беше върнал с достатъчно разум, за да ги отрази и колкото и трескава, неразбираема, нереална да ни се бе сторила трудната му книга, тя не беше плод на фантазията, а трезва хроника на най-високите части на Коза Сааг.

Точно тук започнах да губя моите Четирийсет.

Нямаше как да ги спра. Бяха устояли на ужасите долу, но не можеха да намерят сили да обърнат гръб на красотата и странните неща. Изплъзваха се, сякаш изчезваха в мъгла. Дори да бяхме завързани всички заедно, ръка за ръка, пак щяха да намерят начин да се измъкнат, защото изкушенията на тези Кралства бяха огромни.

Тул Клоунът ни напусна първа. Не беше неочаквано — веднъж вече се бе поддала и макар че тогава се върна, тя все още носеше белег от Сембитол: една постоянна меланхолия обсебваше мястото на предишната ѝ жизнерадостност. Тя изчезна в нощта след смъртта на Земянина и по-късно Тиса каза, че я чувства как танцува във въздуха. Клетата Тул, молах се да е така.

После изчезнаха Сепил Дърводелеца, Йо Учения и другия наш Учен, малката Билар. Те си отидоха в различни дни и останаха в различни Кралства. Организирах издирване за всеки, но бяха съвсем повърхностни, просто ей така — допускам, че причината беше започналата и у мен Промяна и вече не ме беше грижа колкото преди, че губя своите спътници. Нека се реят, шепнеше нещо у мен; нека гонят щастието си тук, щом не търсят Върха. Повечето от тези, които започват диренето са обречени на провал и нека бъде така. Нека!

Транс вървеше редом с мен и се усмихваше с дяволска усмивка:

— Значи, ето какво било да стигнеш Върха на Стената. Просто потъваш в някое Кралство. Ако е така, защо ни трябваше да се качваме толкова високо? Можехме да си спестим усилията и да спрем долу, да се оставим да бъдем Трансформирани от Кавнала.

— Искан ми се да го беше направил — върнах му аз.

— О, никак не си любезен, Полър, никак! Какво съм ти направил? Не ви ли преведох през няколко трудни места?

Махнах с ръка, сякаш пропъждах жилещо палибозо, бръмнало около главата ми.

— Върви, Транс. Превърни се във въздух, вода или огнен стълб. Остави ме.

Ухили се двойно по-зловещо от преди:

— О, не! Не, Полър! Аз ще остана с теб чак до Върха! С теб сме съюзници, ти и аз.

После се изсмя:

— Но, когато стигнем Върха, ще бъдем само аз и ти. Другите отдавна ще са си отишли.

— Остави ме, Транс — отпъдих го аз повторно. — Или, в името на всички богове, ще те хвърля от планината.

— Ще видим, дали съм прав — предизвикваше ме той. — Ти ще загубиш всички, докато се качим.

Същата нощ си отидоха Айс Музиканта и Дорн Клоуна, а два дни по-късно, в едно закътано дълбоко в планината Кралство, чийто владетел обитаваше блестящ варовиков замък, изпълнен с колони, порти, осветени от факли салони, коридори, бални помещения и една огромна тронна зала, достойна за богове, изгубихме Джека Лечителя — беше наистина тежка загуба. На сутринта ги преброих — бяха останали само двама и седем от Четирисетте, а Транс беше двама и осмият. Този път не направих опит за издирване. Беше безнадеждно. Чудех се дали Транс няма да се окаже прав, че всички ще си отидат и накрая да останем само той и аз.

По време на пътуването решителността ми се бе разклащала многократно, но ако се случеше сега, щеше да е краят на моите търсения. Знаех, че трябва да се преборя, но дали щях да спечеля? Объркан и смутен, поведох остатъка от хората си напред по стесняващата се пътека към забуленото Кралство над нас.

21.

Бързо се топяхме по численост, но все пак сърцата на моите най-обични другари сред Четирийсет оставаха с мен: Трайбън, Гали, Тиса, Джайв и разбира се — Хенди. При нас останаха Киларион, Кат и Накса, Лечителите Малти и Креот не ни изоставиха, нито Грисиндил и Марсиел.

Продължавахме нагоре. Въздухът ставаше все по-студен и толкова разреден, че се налагаше да разширяваме гърдите си като балон, за да ги снабдяваме с нужното количество. Случваше се да погледна назад — виждахме върховете на много възвишения под нас сякаш се изкачвахме по игла, пробола небето. Покривът от облаци, скрил Върха от погледа ни, сега като че ли притискаше раменете ни, а в същност все още беше много далеч.

Напусна ни Скардил, Пен и Гибилау. Съжалявах за загубите, но не направих нищо. Върна се Йо Учения. Изглеждаше някак променен, но не каза нито къде е бил, нито какво му се е случило. Денят, когато той се завърна, загубихме Чализа и Туйман, а в Кралството с гъстите струи блед пламък изчезнаха още двама — Нумай Металоработника и после Джайв Певеца — не допусках, че точно той ще си отиде. Тежко преживях загубата му. Никога не сме били близки приятели, но бяхме добри съюзници. Точно на следващия ден Хенди възкликна, че чувствала присъствие във въздуха около нас. Чувала песента му. Възможно е. Аз не я чух.

Една нощ небето започна внезапно да пулсира. То бе изпълнено с ярки розови ивици от здрач до зори — така понякога, макар и рядко, ставаше, ако Марилема изгрее в края на деня и остане над нас през всичките часове на мрака. Това обикновено е поличба. И на следващия ден се озовахме на място, където се сблъсках с нещо изключително необикновено и странно — то надминаваше всичко, което бях препатил през цялото ни изкачване.

Попаднахме в малко Кралство, разположено върху каменно било, приличащо на котел с високи остри краища, легнал върху гръдта на

Планината. Сивкави кичури стар сняг — защото на тези височини ние бяхме наистина в студен пояс със силни ветрове и чести бури, придружени от град — заобикаляха опасаната със скали граница. Предполагам, че можехме да минем край това Кралство без да влизаме в него, тъй като бе малко отдалечено от главния път. Но не можехме да го отминем, защото бяхме уморени от целодневното, мрачно и потискащо ходене през тази студена страна, а над нас се събираха буреносни облаци да се събират. Решихме да си намерим подслон за през нощта, макар все още да беше ранен следобед.

Кат и Киларион се прехвърлиха през ръба първи и чух техните учудени възгласи. Прехвърлих се и аз и разбрах защо. Пред нас се стелеше тиха тучна градина, с мек, топъл и плътен въздух, сякаш в един миг се бяхме върнали в нашето селище при основата на Стената. Чувахме песен на птички, усещахме ухание на хиляди цветя, а в далечината се виждаше голяма гора от дебелостволи дървета, натежали от лилави плодове между бляскави снопове златиста шума. И всичко това сред студовите и снеговите на най-горните склонове на Коза Сааг! Наоколо грациозно се движеха елегантни хора със златни нанизии на гърдите и ярко тъкани дрехи, всички — без изключение — изглеждаха в цъфтяща младост и красота. Като че наистина бяхме прекрачили прага на дома на боговете.

Стоях зашеметен и гледах с благоговение от върха на каменното било: зад мен студ и лед, а пред мен смайващо бляскав рай. Тиса ми пошепна:

— Внимавай, Полър. Тук всичко е измама и магия.

От другата ми страна Хенди кимна и добави своето предупреждение.

— Добре — съгласих се аз. — Ще внимавам.

Но Кат и Киларион вече се спускаха надолу по вътрешния склон на Кралството на спокойствието и изобилието, следваха ги Марсиел, Малти, Грисиндил и Транс. Движеха се като в сън. Решението се изплъзна от контрола ми и аз тръгнах надолу. И така от Кралството на снега преминахме в Кралството на цветята и птичите песни. Хората се обръщаха, докато се приближавахме и гледаха към нас сериозно, но не показваха нито страх, нито неудоволствие, сякаш най-нормалното нещо на света беше банда окъсани, премръзнали скитници да се спуснат към тяхната страна.

— Елате — поканиха ни те. — Трябва да дойдете при нашия господар.

Всички бяха прекрасни: стройни и красиви, цъфтяха от сила и жизненост и нито един не бе по-възрастен от осемнайсет-двайсет години. Изглеждаха свършени, без какъвто и да било недостатък, дефект или недъг сякаш бяха излезли от един калъп. Само лицата им се различаваха, иначе всички имаха дълги крайници, стройни тела и излети форми. Никога не бях виждал такива хора и докато ги гледах, изпитах горчив срам заради далеч несвършеното ми тяло, заради грозните петна от измръзване по кожата ми, заради праха и мръсотията от пътуването по косата и дрехите ми, заради белезите от продължителното изкачване по цялото ми тяло и, отгоре на всичко, заради крака ми, моя омразен, недъгав куц крак, от който никога не съм се срамувал преди, но който сега ме караше да се чувствам белязан с безчестие и грях.

Поведоха ни към кристален свод в центъра на Кралството, мястото на техния Крал — той стоеше спокойно със скръстени ръце и ни очакваше на пиедестал. Беше свършен колкото поданиците си, така млад, крал — момче, величествен младеж-принц, спокоен и могъщ, прекрасно нагизден в злато и яркочервени дрехи, с висока тиара на главата от блестящ метал с инкрустирани лъскави скъпоценни камъни по нея.

Приближавахме се към него и изведнъж Хенди ахна и заби пръсти в ръката ми, сякаш се уплаши.

— Какво има? — попитах аз.

— Лицето му, Полър.

Погледнах го. Имаше нещо познато, но какво?

— Като че ли ти е брат! — извика Хенди.

Така ли? Взрях се с нарастващо смущение. Да, имаше нещо в носа, разположението на очите, начина, по който изви устните си в усмивка за поздрав. Наистина на пръв поглед се долавяше известна прилика и дори във вида...

Просто съвпадение. Така си помислих.

— Нямам брат — напомних ѝ аз. — И никога не съм имал.

Зад мен Тиса изричаше магически думи.

Младият крал се обърна към нас спокойно, покровителствено:

— Добре дошли, Пилигрими. Кой е водачът ви?

— Аз.

Излязох напред, куцукайки на това място, изпълнено със съвършенство и до болка осъзнах недъга си.

— Ние сме от селището Джесподар, а моето име е Полър, син на Габриан, син на Дрок от клана на Стената, от Къщата на Стената.

— О! — възкликна той и ми се усмихна с една от най-странните усмивки, които някога съм виждал. — Тогава бъди наистина добре дошъл тук.

Направи една-две крачки към мен и протегна ръка, за да я поема.

— Аз съм Дрок от Джесподар — представи се той. — От клана на Стената, от Къщата на Стената.

ОТНАЧАЛО, разбира се, отказах да повярвам. Струваше ми се прекалено да приема, че е възможно тук, под сянката на Върха на Коза Сааг, да срещна бащата на баща си в този вид. Тиса беше права — всичко тук беше илюзия и магия и това несъмнено беше измама — Господаря на тази страна да се престори, че сме роднини и да прилича на мен, като в някаква шеговитата игра.

Той ни прие в покоите си, целите застлани с дебели, меки килими. По кристалните стени се диплеха пурпурни драперии и въздухът бе пропит от фини аромати. Неговите хора ни изкъпаха и нахраниха, поднесоха ни непрекипяло младо вино. Ако всичко беше илюзия и магия, беше много изкусна магия и твърде приятна илюзия. След всичко това се почувствахме отпочинали, освежени и успокоени, било то илюзия или не. Не бяхме се наслаждавали на такива удобства откакто напуснахме селището. Беше така хубаво, че човек можеше да се разплаче.

После дойде Краля, седна срещу мен и започна да ме разпитва за Джесподар — аз се взирах в лицето му и ясно виждах приликата ни. Той спомена много имена, но аз знаех само някои. Ала при името на Гаспар и Гамилар веднага го известих, че още са живи, че боговете ги бяха дарили с двоен живот и той бе искрено учуден и приятно изненадан да го чуе, защото както се изрази познавал ги когато бил млад. Много странна бе фразата „когато бях млад“, защото сега той изглеждаше много по-млад от мен — съвсем младеж, дори юноша. Но въпреки всичко аз усещах възрастта зад това лице без нито една

бръчка. Съобщих му, че в нашата група е синът на сина на сина на Гаспар Двойния живот, на име Трайбън. Той кимна и се взря някъде в далечината, сякаш си припомняше многото отминали години.

Говорихме за нашия клан и нашето семейство — той знаеше имената. Попита за брат си Ралин и аз му обясних, че Ралин е умрял, но че синът на Ралин, Мерибайл е старейшина на нашата Къща. Изглежда му стана приятно да го чуе.

— Да, Мерибайл. Спомням си го. Добро момче. Спомням си го. Беше многообещаващ още тогава.

После ме попита за своята сестра и за децата на сестра си и за двете си дъщери и техните деца — знаеше всичките имена и аз все повече се уверявах, че стоях пред бащата на моя баща. Разбирах, че имаше вероятност да е някакво омагьосване, а той като демон да извлича имената от моя мозък и после да ми ги споменава, за да потвърди фалшивото си родство с мен. Но поддадеш ли се веднъж на подобни мисли, никога няма да се отървеш от съмнения. По-лесно ми бе да повярвам, че наистина е бащата на баща ми, останал жив на Коза Сааг след толкова много години, пременен с младежко тяло поради Трансформация.

През цялото време не отвори дума за баща ми Габриан. Затова накрая споменах името му и казах:

— Всъщност почти не го познавам, защото е тръгнал за Стената, когато бях малко дете.

Не ми отговори нищо. Помислих малко и добавих:

— Предполагам, ти също не го познаваш добре, защото и ти си тръгнал на Поклонение, когато той още е бил малко момче, така ли е?

Продължаваше да мълчи, но неестествено младото му лице се набръчка, сякаш мисълта за трите поколения разбити семейства и за бащите, оставили малките си Синове, го натъжи неимоверно много. Но не беше така. След малко, с мрачен, различен от досегашния глас подхвана:

— Да. Габриан. Хубаво дете беше. И стана хубав мъж. Срещнахме се тук, на Стената.

— Какво? — наведох се напред, напрегнат като гладно животно, готово за скок. Сърцето ми заблъска в гърдите.

— Ти и моят баща сте се срещнали на Коза Сааг?

Той кимна. Изглеждаше потънал в мрачно съзерцание.

— Къде? — попитах аз. — Къде? Още ли е жив? В Името на всички богове, *баща ми в това Кралство ли е сега?*

— Не, не тук, не сега — той затвори очи, седеше и се поклащаше леко, но аз чувствах, че продължава да ме гледа дори през затворените си клепачи. Гласът му прозвуча като през гъста мъгла:

— Беше много отдавна — бях тук само от няколко години, може би пет или шест. Тогава пристигнаха неговите Четирийсет и изглеждаха съвсем като вас: целите дрипави, изпокъсани и изтощени, защото бяха прекарвали дълго време на Стената. Разбира се, те вече не бяха Четирийсет, а само седем. Точно седем и нито един повече. Другите бяха умрели по пътя или бяха отишли да живеят сред Трансформираните, както предполагам са сторили и някои от вашите. Никога не се е случвало всичките Четирийсет, на куп или приблизително в пълен състав, да са изкачат до тези височини, макар че съм чувал, че някои Пилигрими почти са...

— Баща ми — прекъснах го аз. — Искам да чуя за баща си.

Беше ми трудно да бъда търпелив. Ни най-малко не се съмнявах, че по начина, по който несвързано ми разказваше историята зад тази младежка маска, се крие възрастен човек.

— Да. Баща ти. Сега ще стигна и до него. Той и неговите Четирийсет едва се довлякоха дотук, точно както и вие, и ние ги подслонихме, поканихме ги да се окъпят и да хапнат, защото изглеждаха ужасно. Веднага познах кой е той. Видях лицето му и с изумление си казах, това е моят роден син, това е Габриан, това наистина е Габриан. Не го бях виждал от три годишна възраст, но има белези, които не могат да се сбъркат и беше точно така. Както стана и с теб. Но Габриан не ми каза името си веднага, както ти. Нито пък разпозна семейната ни прилика. И аз също не споменах името си. И така стояхме баща срещу син, без той да знае. Разпитвах го разни неща за селището, а той ми отговаряше, после ми разказа за Поклонението, за местата, където е бил и какво му се бе случило по пътя. Изкачването му било тежко, много по-тежко от моето. Заблудили се, лутали се по незнайни пътища, забавили са изкачването си с години, преживели са безкрайни страдания, смърт, дори убийства — било е ужасно. И накрая той беше стигнал до прага на Върха. Бе изстрадал всичко, което е възможно човек да си представи и сега, каза ми той, искаше най-после

да види боговете. Лицето му изразяваше непоколебима решителност. Осъзнах, че нищо не е в състояние да го спре. Нищо!

Очите ми се разшириха:

— Той изкачи ли се на Върха тогава?

— Не зная. Мисля, че да. Но кой може да каже?

— Сигурно се е изкачил. Щом се е заклел, че нищо няма да го спре, а Върхът е много близо оттук...

— Не е чак толкова близо — прекъсна ме той. — Близо е в сравнение с това, което е зад гърба на Коза Сааг. Но не е много близо. И има огромни трудности по пътя. Но мисля, че той се е изкачил. И после на връщане...

Спря, намръщи се и се взра отвъд мен, сякаш не бях тук.

— Кажи ми — настоях аз.

— Да, да, ще ти кажа, щом искаш да знаеш. Баща ти и шестимата му спътници си тръгнаха от тук без да разберат кой съм и се отправиха към Върха. Преминал през следващото Кралство, през следващото и следващото, знам това, защото по-късно разпитах и ми съобщиха, че е бил там, че е минал от там. После продължил нагоре и изчезнал в Земята на мъглите. Никой повече не го видял — него или някой от другарите му, с които бе тръгнал за Върха. Вярвам, че го е стигнал, видял е каквото трябва и е тръгнал надолу.

Отново последва дълга, дълга болезнена пауза, като безмълвен вик.

— И после какво стана? — не издържах и го подканих аз.

Бащата на баща ми ме погледна сякаш ме виждаше за първи път, навлажни устни и прошепна:

— Мисля, че е станало, когато е слизал надолу. Той е отишъл при Кладенеца на Живота и там е претърпял Трансформация. Загинал е по време на Промяната.

Затаих дъх.

— Той е мъртъв?

— О, да. Да.

— Сигурен ли си?

— Видях тялото му на ръба на Кладенеца. Погребах го със собствените си ръце.

За момент загубих дар слово. Прекрасната награда ми бе грубо отнета в мига, когато протягах ръце. След малко попитах:

— Как тогава е Кладенец на Живота? По-скоро трябва да е Кладенец на Смъртта.

— Това е мястото, където ставаме отново млади — поясни бащата на баща ми. — Всеки пет години или по-често — ако желаем — отиваме там, потапяме се в него и много бързо излизаме. Ако останем вътре миг или два повече, е пагубно. Разбираш ли?

— А баща ми? Останал е вътре твърде дълго, така ли?

— Само можем да гадаем какво е направил и защо. И дали е станало по пътя към Върха или надолу. Мисля, че знам. Кладенецът се намира в последната зона преди Върха, в местност на непрекъснати бури, ветрове, дъждове и мъгли. Който тръгва към Върха, трябва да мине оттам. Според мен той е отминал Кладенеца и е продължил бързо нагоре, към Върха. Видял мястото, където живеят боговете, после тръгнал надолу и за втори път той и неговите хора са се озовали в района на Кладенеца, но този път... този път...

ДОКАТО говореше, сякаш виждах всичко с очите си — бях сигурен, че е станало така: мъгли, вихрушки и засипващ сняг, черни остри върхове, тесни пътеки, така трудни да ги следваш, граничещи с тъмни пропасти отвъд; седем изнемощели, измършавели пътници слизат от Върха, екзалтирани са от видяното там, но вече са в края на силите си. И ето, Кладенеца на Живота стои пред тях, забулен в тъмнината, като тайнствена заплаха, една пенлива яма на Трансформациите. Един по един, без да искат, те се препъват и падат в нея, заслепени от снега, който вятърът хвърля в лицата им с дяволска сила. Моментно потапяне е достатъчно, за да доведе до огромна Промяна, но отвъд нея Кладенеца предлага смърт, а не живот. Викове в мъглата, ужасни писъци, силуети на хора, които се препъват в тъмнината, хлъзгат се, падат, стават и отново падат. Баща ми търси пипнешком ръцете на другарите си, намира ги, губи ги, хваща една, опитва се отчаяно да измъкне някого от Кладенеца, а и самият той да се измъкне. Или може би, баща ми пръв е направил грешка, а останалите са се опитали да го спасят и са загинали с него...

Такава картина си представях от думите на бащата на моя баща, такива думи ми се искаше да чуя. Но истината за случилото се беше съвсем друга.

— Няколко дни по-късно — продължи бащата на моя баща, — двама души от моето Кралство, наскоро посетили Кладенеца, дойдоха и ми съобщиха, че там са видели нещо невероятно, нещо ужасно. Досетих се какво би могло да бъде и потеглих незабавно. Намерихме първо седем купчини захвърлени дрехи и денковете, почти затрупани от снега. А на ръба на Кладенеца, хванати ръка за ръка, вече безплътни, лежаха малките, крехки кости на седем новородени деца, хванати в зловеща верига и затънали в топлата кал. Извлякохме ги с дълги пръти. Погребахме ги наблизко. Когато минеш от там ще видиш седемте могили. Ако минеш.

— Ако? — с недоумение попитах аз. — Нали ми каза, че това е единственият път към Върха.

— Забрави за Върха. Остани тук.

Думите му ме стреснаха.

— Дал съм свещена клетва — възразих разпалено.

— Всички сме дали такава клетва — припомни той. — И баща ти. И аз. Мисля, че той изпълни клетвата си. Затова заплати с живота си. Аз също бях на Върха. Безполезно е. Забрави за Върха, дете.

— Казваш, че си го видял?

— Да. И се върнах. Никога повече няма да отида там. Това е едно противно място. Забрави за Върха.

Затвори се в себе си, не искаше да говори повече за тези неща. Обливаха ме горещи вълни на тревога. Мрачната история за смъртта на моя баща ме потисна и вцепени. А сега ето и сдържаните думи на бащата на моя баща за Върха. Станеше ли дума за Върха, Земянина също говореше уклончиво и неясно. Защо? Защо? Какво криеха? Усещах, че в мен се надига гняв, протегнах се към бащата на моя баща сякаш да изтегля от него отговорите.

— Противно място? Какво говориш? Защо противно? Кажи ми какво има на Върха! Кажи ми!

— Никога — отвърна той.

Спокойно изречените думи ме стиснаха като в железен обръч.

Протестирах, настоявах, но — напразно. С върховно търпение, което ме вбесяваше, той вдигна ръка в знак да замълча и все така спокойно се обърна към мен:

— Ще ти кажа само едно и нищо повече: каквото и да очакваш да намериш там, няма да го намериш. Там няма нищо друго, освен

ужас. Забрави Върха, дете. Остани тук при мен.

Бях вбесен и целият треперех.

— Как е възможно да го направя? Знаеш, че съм дал клетва...

— Остани — повтори той, без да помръдне. — И живеј вечно.

Взирах се в него безмълвен и треперещ. И още веднъж ми разказа, как той и неговите поданици ходят от време на време до Кладенеца на Живота, топват се за миг и стават отново съвършени и млади, защото Кладенеца връща времето назад. Уверяваше ме, че и аз мога да направя същото и да бъда завинаги млад в това чародейно Кралство на най-високите склонове на Стената, където въздухът винаги е опияняващ и мек, а снеговете по магически начин не достигат до тук. Защо да се изкачвам по-нагоре? Защо да разгадавам мистерии, които не заслужават да бъдат разгадани? Остани тук, повтаряше той. Остани. Остани.

И той сякаш успя да отключи съзнанието ми с оригиналния ключ. За мое учудване, яростта ми се уталожи и разбрах, че се подчинявам на волята му.

Той говореше и цялата ми непоколебима решителност се стопи за миг. Той говореше и всичките ми досегашни стремежи ми се сториха безсмислен. Остани, повтаряше той. Остани и живеј вечно. *Защо не?* Добре — мислех си аз изумен. Защо пък не? Изглеждаше толкова просто. Зарежи това горчиво бреме — Пилигримството — То отне живота на баща ти, а и на още толкова много други. Не тръгвай по пътеката нагоре, дай почивка на изтерзаното си тяло. Остани тук. Остани тук. Остани. *Да* — помислих си. — *Защо не?* Изведнъж се оказа, че съм податлив на този вид изкушение, отличително за най-високите части на Стената. Остани, повтаряше той. Остани. Остани. Остани. И докато го повтаряше, като че ли ме омагьосваше или поне така си помислих тогава, защото с голямо смущение, за моя изненада, усетих, че нещо се променя в мен. Почувствах как на това спокойно място твърдостта на духа ми се огъва и омеква и се хванах да мисля. *Да, Полър, защо не? Остани. Остани.*

ДА ОСТАНА? Как можех да остана? Ние бяхме дали клетва.

Но клетвата ми не попречи да прекараме в лентяйство сред долината на синята трева, в подножието на последния връх, няколко

седмици или може би няколко месеца, макар че нямаше причина да останем толкова дълго. Предполагам, че природата на тези височини отслабва решителността дори на най-силните: въздухът беше разреден и не бе достатъчно засищащ, затова ни атакуваше до крайна степен там, където бяхме най-уязвими. Сега, на толкова голяма височина, започвах да изневерявам на своята вътрешна природа, на безкрайния си стремеж към целта, на която аз и Трайбън се бяхме посветили още като дванайсетгодишни момчета.

Тази нощ ни очакваше гореща баня, сиропи, пивки вина и прекрасни меса. Спахме облечени в меки роби, върху купчини кожи. И аз си помислих — бих могъл да живея така вечно. Вечно, Полър, вечно.

Беше като болест, нападнала мозъка ми за известно време. Защо да се изкачвам на Върха? През останалия път ни очакваха само трудности и изпитания, а в края на пътуването — мъка. Върха. Каква е ползата от Върха? „Това е противно място“ — бе казал бащата на баща ми. „Там ще намериш само ужас.“ Той го беше видял, той знаеше. Отново и отново премислях мрачната история за смъртта на баща ми, тя преминаваше през мен като река и ме оставаше разтреперан и обезсърчен. С най-голяма сила ме разтърси не толкова представата за онези малки кости, макар само по себе си да бе ужасно, а по-скоро въпросът: какво е накарало седмината Пилигрими да изберат такава зловеща смърт? Аз не можех да събера сили, за да си отговоря честно на въпроса, защото той отваряше цяла бездна от въпроси. Накрая си казах, че всичките тези въпроси са глупост. „Престани“, заповядах си аз. „Достатъчно дълго се бори за нещо безсмислено. Засели се в Кралството на бащата на твоя баща и се отдай на спокойствието. Или иди малко по-нагоре и си намери собствено Кралство, заживей там щастливо и вечно и остави боговете на мира.“ Признавам си — имах такива мисли. Не съществува толкова силен човек, че да не се отклони от пътеката към Върха на Стената.

И така ние останахме в Кралството на бащата на моя баща ден-два или три-четири и още един ден. От време на време излизах и гледах пътеката нагоре, снежните зъбери и облаците надвиснали като покрив, а над тях се издигаше Върха, сякаш отделен от земята отдолу. Знаех, че трябва да продължим пътя си. Това беше нашата цел и тя беше на хвърлей място. Но аз не давах команда за тръгване.

Съдете ме, ако искате. Истината е, че не можах да устоя на демона в мен, който ме подканваше да остана на това уютно място на вечен живот. Беше като парализа. Официално не бях приел предложението на бащата на моя баща и въпреки това стоях. Всеки ден си казвах — ще остана още малко. Трябваше да събера сили за последния щурм. За къде да бързаме? — питах се аз. Върха ще почака. Боговете ще изтърпят още малко без мен.

И така времето минаваше.

— Трябва да тръгнем — подкани ме Хенди след няколко дни на безделие.

— Да. Да.

— Ние сме дали клетва — напомни Трайбън няколко дни по-късно.

— Да — съгласих се аз. — Така е.

Всички ме гледаха, изучаваха ме и се чудеха. Някои бързаха да продължат изкачването, други — не, но никой не можа да разбере защо се бавя и не давам нареждане за тръгване. Дори Транс, куцукайки с безразличие сред красотите на Кралството, като че ли гази пепел и кал, ме погледна насмешливо и попита хладно:

— Страхуваш ли се да се качиш на Върха, Полър. Или просто внезапен пристъп на мързел те задържа тук толкова дълго?

Намръщих се насреща му и не отговорих. Той продължи:

— Сигурно е заради жена. А? Някое малко стройно момиченце с хубава златиста кожа се вмъква нощем в леглото ти, нали? И ти не можеш да я оставиш.

Ухилен Транс навря петнистото си лице в моето, а дъхът му вонеше невъзможно.

— Тя е на шест десетки години, Полър! Достатъчно стара е, за да бъде не майката на Хенди, а майка на нейната майка, а ти си въобразяваш, че е девойче.

— Махай се от мен — отпъдих го аз.

— Шест десетки години!

— Марш — креснах. — Или ще те прекърша на две.

Продължаваше да се кикоти, но се махна.

В думите на Транс имаше, разбира се, известна истина, но не много. Действително през нашия престой в Кралството, от време на време се бях забавлявал с няколко блестящи жени. Знам, че не бях

единственият. Жителите от Кралството на бащата на моя баща се тълпяха около нас, сякаш бяхме нови играчки, донесени да се забавляват и не беше толкова лесно да устоим. По всяка вероятност, докато бяхме в тази страна, всичките мои Четирийсет — и мъже, и жени — си имаха любовници. Особено много харесах Аламир — подвижна и жизнена жена с неотразимия блясък на момиче на половината от възрастта ми. Не се интересувах на колко години беше всъщност, макар този въпрос да ми минаваше през ума без да искам и ме потрисаше. Именно тя ми втълпи идеята да си потърся собствено Кралство, а тя да стане Кралица. Няколко дни се забавлявах с тази идея, но това беше просто игра.

Ала не Аламир ме задържахше тук, нито пък мързелът. И все пак Транс бе уцелил истината с първото си предположение.

Страхувах се!

Сега вече знаех, че бащата на моя баща ме бе омагьосал. Той просто бе направил едно изкусително предложение, което Полър от предишните години щеше да отхвърли веднага с едно поклащане на главата. Дори сега, макар и толкова изтощен от дългото изкачване, все още бях в състояние да откажа.

Но умът ми не можеше да се освободи от разказа за неестествената смърт на баща ми във високите части на Стената. Той изпълваше съзнанието ми, преливаше и потапяше всичко. Колкото повече разсъждавах, толкова по-силно случката се врязваше в паметта ми. Хиляди пъти си зададох въпроса: Какво е това ужасно нещо, което баща ми е видял на Върха, и от което е могъл да се пречисти само като се потопи в Кладенеца на Живота?

Именно страхът какво ще открия, ме възпираше — не онзи обикновен страх от смъртта. Самата смърт не ме плашеше и никога не ме е плашила. Страхувах се, че там може да открия нещо, което да ме принуди да посегна на живота си, както бяха сторили баща ми и шестимата му спътници преди мен. Това ме парализираше напълно, а не можех да споделя страховете си с моите приятели. Известно време ги прикривах дори от самия себе си и си внушавах, ле е нова форма на любов към комфортния живот, който ме задържа тук или магия, направена ми преднамерено от бащата на моя баща. Но не беше така. Съвсем не беше така.

22.

Накрая Хенди ме принуди да ускоря нашето заминаване от Кралството на удобството и безгрижието. Тя, както и всички останали, се бе обрела на Върха. Именно тя ми възвърна здравия разум и събуди у мен желанието да изпълня обета си.

Какво направи ли? Просто изчезна. По време на престоя ни в Кралството нямахме дезертьори — нямаше причина да бързаме да продължим пътя на Пилигримството, никой не искаше да напуска това спокойно място. Но една сутрин се събудихме и Хенди не беше между нас. Попитах няколко души дали са я виждали: Фесилт, Кат, но не можах да ми кажат нищо. Тогава Трайбън се обади:

— Тя отиде да бъде Трансформирана, Полър.

— Какво? Откъде знаеш?

— Късно снощи по пътя към границата в края на Кралството видях жена. Луните светеха ярко, тя се обърна и макар разстоянието да беше голямо, разпознах Хенди. Повиках я и тя ми отвърна, но беше твърде далеч, за да я чуя какво казва. После продължи по пътя и скоро я загубих от погледа си.

— И ти я пусна просто ей така?

— Какво можех да сторя? Тя беше нагоре по пътя, на разстояние най-малко един час от мен. Нямаше как да я настигна.

Аз го сграбчих за раменете и го разтърсих грубо, така че главата му се разтресе напред-назад, очите му се окръглиха, а формата му започна да потрепва.

— Значи ти я видя и я остави да си иде? Видя я и не я спря?

— Моля те, Полър... Полър...

Блъснах го. Удари се о земята, остана да лежи проснат и като гледаше нагоре към мен по-скоро учуден, отколкото с гняв или болка простена унило:

— О, Полър, Полър, Полър, Полър...

Стана — аз му помогнах — изтупа прахта от себе си и започна да се оглежда за драскотини и рани. Чувствах се глупак. След малко

много тихо попитах:

— Ще ми простиш ли, Трайбън?

— Знаеш ли, откакто дойдохме тук, си станал много странен.

— Да, да, знам — за момент затворих очи и няколко пъти поех дълбоко въздух.

Със същия спокоен тон продължих:

— Можеше поне да дойдеш и да ми кажеш какво се е случило.

— Беше много късно през нощта. А и не беше ли с Аламир?

— Какво общо има това с... — аз спрях.

Отново се ядосах, но нямаше на кого да се ядосвам, освен на себе си.

— Откъде си сигурен, че е отишла да се Трансформира?

— Къде другаде би могла да отиде, Полър?

— Защо, тя би могла... тя може би...

— Да?

Намръщих се. Какво се опитваше да ми намекне той?

Осени ме една мисъл. Тя бе толкова абсурдна, че я отхвърлих начаса. Но тя не ме оставяше на мира и я изказах, за да се освободя от нея.

— Мислиш ли, че може да е отишла до Кладенеца, за да се подмлади?

— Мина ми такава мисъл през ума — призна той.

Не очаквах, че ще се съгласи така лесно.

— Че защо? Тя не изглежда стара, Трайбън. Изглежда стройна и красива!

— Да — потвърди Трайбън. — Съгласен съм. Но дали тя мисли така?

— Би трябвало.

— Но дали е така наистина.

Извърнах се намръщен. Колкото повече разсъждавах, толкова по-трудно приемах мисълта, че Аламир може да е причината за изчезването на Хенди. Хенди и аз никога не бяхме говорили по въпроса, но бях сигурен, че тя изобщо не се безпокоеше от моя флирт. Сигурен съм, че знаеше, че не означава нищо за мен, а и по всяка вероятност самата тя се забавляваше по същия начин с някое празноглаво, сексапилно момче, може би на възраст стотици години,

но на външен вид на не повече от седемнайсет. Не отдавах никакво значение на това.

— Не — махнах аз. — Самото предположение е смешно. Не допускам, че е изпитала необходимост да избяга при Кладенеца, за да се подмлади. Хенди не може да мисли, че Аламир значи нещо за мен, че е нещо повече от мимолетно увлечение, временно забавление.

— О — възкликна той, — нямам представа какво мисли Хенди за Аламир или за каквото и да било друго.

Пресегна се и пое ръцете ми в своите.

— Клетият Полър. Тъжен и нещастен Полър. Колко ми е жал за теб, стари приятелю.

Но аз не усетих голямо съчувствие в гласа му.

А тя си бе отишла наистина. Това поне беше ясно.

— Какво да правя? — попитах го аз.

— Моли се да се върне — отвърна Трайбън.

НЕ БЯХ на себе си от мъка и уплаха. Ами ако грешах относно чувствата на Хенди? Ако връзката ми с Аламир не й изглеждаше безобидна, а я приемаше като изневяра? И ако нейната ревност и болка я бяха новели към Стената, за да се унищожи, а не да става по-красива в моите очи, разбира се — за мен беше ненужно, а сигурен съм и за нея — това бе пълна глупост. Бях й разказал историята за смъртта на баща ми. Дали това не я беше изкушило. Прилошаваше ми при мисълта, че сега Хенди може би лежи в смъртоносните води на Кладенеца на Живота.

Не. И това е невероятно предположение, отхвърлих го и извадих на бял свят всички възможни аргументи против. Хенди разбираше, че никак не държа на Аламир. Знаеше колко силна е любовта ми към нея. Сигурно знаеше. А и този неин страх от смъртта, чудовищния й сън за Хенди в кутия с размер на Хенди, където лежи цяла вечност, сигурно щеше да я предпази да тръгне натам. Във всеки случай никой не се убива от ревност, никой. Това беше нещо мерзко и много глупаво. Дори изпълнените церемонията на свещения Печат понякога си взимат любовница за известно време и никой не им казва нищо. Хенди и аз не бяхме изпълнили церемонията.

Но защо... къде...

И изведнъж се сетих. Чух гласа на Хенди да шепне от дълбините на съзнанието ми. Преди много време тя ми довери: „Искам да отида при боговете на Върха и да бъда пречистена от тях. Искам те да ме трансформират. Не желая повече да съм това, което бях. Спомените ми са твърди тежки, Полър. Искам да се избавя от тях.“

Да, това беше. Бях ѝ приписал твърде примитивен мотив. Не банална ревност я бе прогонила, а отдавнашното ѝ желание да отхвърли бремето на миналото, да влезе в огъня на боговете и да излезе от там неопетнена и пречистена...

Не виждах как Хенди ще успее да стигне Върха сама. Сигурно ще се загуби в мъглата и снега, докато отчаяно броди през незнайни и пусти земи и безнадеждно търси пътека, да я изведе на Върха.

Първият ми импулс бе да дам команда да се отправим за Върха и да я намерим. Но виждах колко е невъзможно. Самият аз забавих толкова много нашето тръгване, можех ли сега рязко да променя решението си и да поемем нагоре само защото моята любовница е избягала? Всички щяха да ми се смеят. Щеше да е краят ми като водач.

Не. Единственото, което трябваше да направя, бе да тръгна нагоре към Кладенеца и отвъд него, след нея сам. Да я намеря където и да е, дори ако е навлязла в зоната на Върха и да я върна. Това също не беше лесно. Пътят бе еднакво непознат за двама ни. Може би щях да оцелея в самотното си странстване нагоре, а може би — не. Щях да рискувам живота си по лични причини и по този начин излагах на опасност цялото Поклонение.

А и всички щяха да отбележат факта, че оставих Айс, Джека, Джайв и още много други да си отидат, без да направя опит да ги потърся. Защо тогава проявявам специална загриженост към Хенди? Към нейното заминаване следва да се отнеса така безгрижно, както и към другите, а не обзет от страх, да хукна да я търся.

Сковах се целия. Не можех да направя друго, освен с часове да се вирам към пътеката и отчаяно да се опитвам да измисля подходящ план.

И тогава, докато още се колебаех, препъвах и вървах по следите на отчаянието, които не водеха наникъде, Хенди се върна по своя собствена воля.

Случи се на третия ден. През цялото това време нито мигнах, нито позволих на Аламир да се приближи до мен. Почти не ядох и не

разговарях. Както стоях и гледах към граничния път на Кралството, видях високо в далечината да се появява неясен силует като призрак от сънищата, окъпан от острата бяла светлина на Екмелиос. Силуетът бавно се спускаше и скоро разбрах, че е Хенди.

Но това беше една много променена Хенди.

Тръгнах към нея. Косата ѝ беше бяла, а кожата ѝ — с цвета на смъртта. Сега беше много по-висока, силно издължена и слаба като скелет, а плътта ѝ бе станала почти прозрачна. Можех да видя как пулсира кръвта ѝ. Тази нова Хенди беше тъй крехка, че можех да я промуша с пръст. Беше почти безплътна. Изглеждаше изключително уязвима и беззащитна.

— Хенди? — попитах аз, внезапно разколебан.

— Да, аз съм Хенди.

Видях черните очи на Хенди — никога не можех да ги сбъркам. Те блестяха върху изпитото, мъртвешки бледо лице на непознатата жена с вид на скелет.

— Къде си била? Какво си направила със себе си?

Тя посочи към Върха.

Погледнах към нея и присвих очи.

— Измина целия път?

— Само до следващото Кралство — уточни тя.

Едва можах да чуя думите ѝ.

— И как изглежда то?

— Място, където никой не говори.

— О — кимнах аз. — И всичките са Трансформирани?

— Да.

— Които са загубили способността да говорят?

— Които не искат да говорят — поправи ме тя. — Били са на Върха и са се върнали, после останали да живеят там в пълна тишина. Показаха ми пътя до Върха, посочиха го без да отронят дума. Мисля, че ми показаха и пътя до Кладенеца.

— Показаха ти и как да се превърнеш в това?

— Никой не ми го показва. Просто така се случи, това е всичко.

— О! — възкликнах аз, сякаш разбирах. Но всъщност не разбирах нищо. — О, да, така се случи.

— Почувствах, че се променям. И се оставих да се случи.

Струваше ми се, че гласът ѝ идва от страната на мъртвите.

— Хенди — викнах аз, — Хенди, Хенди...

Исках да протегна ръце и да я взема в обятията си, но се страхувах.

Стояхме известно време лице срещу лице, сякаш и двамата бяхме жители на Кралството, дало обет за мълчание. Очите ѝ не се откъсваха от моите. Накрая попитах:

— Защо отиде, Хенди?

За момент тя се поколеба:

— Защото седим тук безсмислено, а дойдохме, за да стигнем Върха.

— Това има ли нещо общо с Аламир...

— Не — отвърна тя така, че не остави никакво съмнение в мен — съвсем не.

— О! — простенах аз. — Значи заради Върха. И все пак ти не се изкачи до там, въпреки че имаше възможност.

— Намерих пътя.

— И се върна? Защо?

— Върнах се за теб, Полър.

Думите ѝ пронизаха сърцето ми. Сигурно щях да падна на колене пред нея, но тя ми подаде ръце. Поех ги. Бяха студени като сняг и чупливи като пръчици.

Очевидно бе преминала вид пречистване. Само това означаваше тази нейна форма. Но наранената част от предишната Хенди все още беше непокътната. Нейното Поклонение не бе приключило.

— Трябва да довършим започнатото — прошепна тя.

— Да. Трябва.

— Можеш ли да напуснеш това място?

— Да. Да.

— Ще го направиш ли? Това Кралство прилича на капан.

— Трябваше да остана тук известно време, Хенди. Не бях готов да продължа.

— Сега готов ли си?

— Да.

ИЗДАДОХ нареждане и всички започнаха да събират багажа — жалките остатъци от екипировката, незначителните запаси храна,

мръсните и дрипави денкове. Сбогувахме се. Бащата на баща ми се появи на портала на двореца, мрачно и безмълвно наблюдаваше как тръгваме. И някои от неговите поданици излязоха да ни гледат. Само Аламир не видях никъде.

Гали и аз носехме тялото на Земянина. В тази високопланинска страна нямаше признаци на разлагане. Очите му бяха затворени, лицето спокойно — изглеждаше сякаш спи.

Хенди вървеше до мен в началото на колоната. Движенията и бяха сигурни и отмерени, преливаха от сила и енергия. Нейната крехкост и слабост, както си въобразих, се оказаха измама. В поведението ѝ имаше нещо надменно, усещаха го всички. Променената ѝ външност я правеше напълно различна от другите, както беше станало и с Транс. Но докато гротескната, разкривена фигура на Транс го правеше отблъскващ и страшен, Хенди изглеждаше облагородена, строга и величествена. Дори започвах да виждам особен вид красота в нейната странна форма.

— Ето пътят за нагоре — посочи тя.

Тясна, бяла пътека се издигаше по стръмна клисура сред високи стени от черен камък. Почти веднага ни изведе от ухания въздух и отпускащата топлина на Кралството на бащата на моя баща. Не можах и сигурно никога нямаше да мога да разбера как бяха постигнали това обаяние и прелест. Вече бяхме извън неговия обсег, отново сред лед и свирепи ветрове на най-високите планински части. Но ние приспособихме телата си, както го бяхме правили толкова пъти досега — бяхме в състояние да понесем безброй бедствия около нас.

Хвърлих поглед назад. Видях безформена пихтия, обгърната в лазурна мъгла. Бяхме се придвижили доста напред, но бях загубил чувство за преодоляното разстояние. Някъде зад нас остана ливадата със синята трева, а под нея граничната скала с Кралството на Квуз, още по-нататък — стръмните чукари на Сембитол и гнусната пещера на Кавнала, много по-назад се намираше платото на Размекнатите и всички останали, а още по-надолу скалата, която изкачихме двамата с Киларион и мястото, където Ястребите от Стената ни бяха атакували, после Варат — Царството на призраците, обвити в гъбеста плесен. А отвъд тях лежеше километричните стълбове на постове: Хитиат, Денбайл, Сент, Хеспен, Глей, Ащен и Рощен и най-долу — нашето родно селище Джесподар: толкова далеч, че би могло да бъде на друга

звезда. Сега животът ми изглеждаше като сън. Беше ми почти невъзможно да повярвам, че цели две десетки години съм живял на равно, шумно, изпълнено с хора място, там долу, където дърветата блестят от влага, а въздухът е гъст и влажен като в сгорещена баня. Единственият ми живот сега бе Стената и така беше от толкова дълго време, че всичко предишно ми изглеждаше нереално. Всичко, през което минахме досега, избледняваше в тази нереалност. Нищо друго не беше действително и стабилно, освен бялата пътека под краката ми, клисурата от тъмен камък около мен и покривът от гъсти, застрашително надвиснали гъсти и плътни черни облаци като парчета желязо.

Стигнахме до Кралството, в което никой не говори. Беше разположено на малко закътано място, като гнездо от ниски каменни върхове встрани от главния път. Щях да го отмина без да го забележа, но Хенди го посочи и ми обясни, че хората там живеели в процепите и пукнатините на камъните. Не спряхме при тях. За момент зърнах няколко изключително високи, ръбати, мършави фигури да се движат наблизко по един от каменните върхове, но внезапно вятърът ги обгърна в поток от мъгла и повече не ги видях.

Наблизко имаше и друго малко Кралство. Кралят му беше роб, носеха го непрестанно на носилка, защото му бе забранено да докосва с крак земята или изобщо да прави нещо сам. По-нагоре се простираше Кралство, управлявано от трима крале. Те се наслаждаваха на всички удоволствия, но ако един от тримата умреше, другите двама трябваше да бъдат заровени с него в гроба живи. По пътя имаше и други Кралства, но минавахме на разстояние от тях, защото всички тези странности ме тревожеха. Не можех да повярвам, че Стената е поразила толкова много хора, но като си помислиш, че от хиляди години изпращаме нашите Четирийсет в планината, а не сме само ние — и други селища го правят — и колко от тях се завръщат. Смъртта покосява мнозина, а Кралствата поглъщат останалите.

Някога баща ми бе минал от тук, както и бащата на моя баща и още много от моите предци.

— Това е пътят към Кладенеца на Живота — уточни Хенди.

Показа ни прорез в клисурата, откъдето се отбиваше пътека, извита нагоре към остроъба скала, чийто връх чезнеше в тавана от

непрогледни облаци. Потреперих не само от студа, който ни хапеше безмилостно.

— От тук ли трябва да минем? — попитах аз, макар да знаех отговора.

— Това е единствената пътека — каза простичко Хенди.

Планината се стесняваше, стесняваше и накрая ми се стори, че се изкачваме към върха на игла. От тежките облаци ни връхлитаха ледени ветрове и ни блъскаха като с юмруци. Скупчихме се на пътеката. Чудех се дали тези удари няма да ни пометат и да отнемат живота ни. Бляскаха светкавици и избелваха всички цветове на това несигурно, скалисто място, но след тях не чувахме тътен или гърмеж. Преминавахме през местност, където само най-твърдите можеха да издържат. Отново планината ни проверяваше дали бяхме достойни за нейните изпитания.

Падна нощта. Тежкият покров на облаците не ни позволяваше да различаваме ден от нощ. Бляскавата Марилема отново изгря и освети нашия път. Отгоре огряваше облаците така, че през тях преминаваше само мъгляв пурпурен отблясък. В тъмните часове с усилие продължихме изкачването под мъждукащата червена светлина. Изглежда бяхме преминали в състояние, при което можехме да не спим.

Все пак спряхме, събрахме се накуп да си поемем дъх и да разменим ободрителни думи. Но броят на хората ни не беше същият. От Кралството на бащата на моя баща тръгнахме двайсет и двама — десет мъже, единайсет жени и Транс, двайсет и втория. Сега изглеждахме по-малко. Започнах бързо да броя — осемнайсет.

— Къде са другите? — попитах аз. — Кой липсва?

В разредения въздух мозъкът ми работеше трудно. Наложих се няколко пъти да пробягам списъка преди да открия отсъстващите: Даян Певеца, Фесилт Винарката, Брес Дърводелката. Да не са паднали от пътеката? Или са си отишли под натиска на бурята? Може би безшумни пипала от скалните пукнатини са ги сграбчили от нашите редици? Никой не знаеше. Никой. Сега бяхме девет мъже, девет жени и Транс. Успях да превода до прага на Върха по-малко от половината от моите Четирийсет. Срамувах се от голямата загуба. И все пак, колко водачи бяха успели да доведат дори толкова чак дотук?

Не можеше и дума да става да се връщаме да търсим изчезналите. Чакахме ги два часа, но по пътя зад нас нямаше и помен от тях. Продължихме.

Започна да се зазорява. През тавана от мъгла не виждахме горещото бяло кълбо на Екмелиос, но усетихме промяната на светлината в здрача. И тогава на хоризонта пред нас забелязахме лъч — оранжев и непознат. От нашия път, точно към лъча водеше тясна пътека.

— Мисля, че сме пред Кладенеца — обади се Хенди.

23.

Представях си го като кипяща яма с горещи тупнали води, бълбукат, пенят се, съскат нажежени и мощни. Но не беше така. Оказа се неочаквано спокойно място. Пред нас се простираше сива елипса, оградена с ивица белезникава кал. Единственият необичаен признак бе мекото оранжево излъчване, виснало като мъгла над повърхността.

По права линия до брега на Кладенеца различихме седем, малки като мехури, могили.

При вида им ме обзе страх, какъвто рядко бях изпитвал през живота си. Сякаш земетресение разлюля всичко в мен. Във въображението си видях образа, който пазех за баща си: висок, силен мъж със светли очи, весело ме подхвърля високо и после ме хваща. Отново погледнах към малките могили и се запитах коя ли е негов гроб. Бях потресен от ужас. Не можех да наблюдавам спокойно мястото, където бе претърпял фаталната Трансформация. Студ скова краката ми, сякаш затънах в лед. Чух шепот зад гърба си и знаех за какво говореха.

Бързо продължих напред. Единственият начин да се справиш със страха е да го атакуваш преди да те победи. Клекнах до седемте могилки, сложих ръка върху най-близката до Кладенеца и си помислих: тази е първата, сигурно е на баща ми. Дори да не беше така, какво значение имаше? Щом я докоснах, ме обзе спокойствие. Той беше някъде тук. Знаех, че съм редом с него.

Могилката излъчваше лека топлина. Изглеждаше безвредна. Затворих очи и прошепнах няколко думи. Загребах шепка камъчета и малко песъчлива пръст. Посипах ги — първо върху могилата, която смятах, че е на баща ми, а после и върху другите — като знак за почит. Помолих се да почива в мир. Помолих се за покой и на моята душа, защото ме очакваше ново изпитание.

Станах, приближих се до калната ивица на Кладенеца и надникнах. Представляваше просто едно мрачно езеро със сива вода, в

която не се отразяваше нищо. Отблизо оранжевото излъчване едва се долавяше, изглеждаше по-тънко от воал.

Несъзнателно направих знаците срещу магия, макар да знаех, че магията, която пулсира в недрата на Стената, в нейните ниски части, не действа тук. Не бях убеден, че виждам природата в естествения ѝ вид, но в структурата на тази област се долавяше енергия, която изтриваше следите, оставени от годините по човешкото тяло. В нашето закътано селище сме предпазени от тези влияния, но тук — на Стената, могъщите сили на Вселената се вихрят с пълна мощ и оставят по хиляди начини печата си върху нашите податливи на промяна тела.

Бях необичайно спокоен. Тук е животът, помислих си аз. Тук е и смъртта. Можеш да избираш — една-две секунди ще те върнат към младостта, минута ще те убие. Това ми изглеждаше удивително и все пак малко ме плашеше и изненадваше. Не исках нито младост, нито смърт от това място. Изпълних ритуала до могилката на баща ми. Сега исках да продължа. Изглежда твърде дълго се проточи моето поклонение. Смятах, че отдавна, някъде далеч съм изоставил страха и учудването.

— Е? — чух груб глас. — Ще скочим ли вътре, за да станем по-красиви?

Транс. Обърнах се и го изгледах злобно. Можех да го убия. Краткият момент на успокоение бе разбит, но сдържах гнева си.

— Не си ли вече достатъчно красив? — попитах аз.

Той се засмя и не ми отговори.

— Хайде — подкани го Гали. — Защо не поплуваш малко, Транс! Покажи ни какво може да направи Кладенеца.

Транс ѝ се поклони.

— Хайде да поплуваме заедно, прекрасна госпожо.

Чу се нервен смях, но също и смях от сърце, някои дори изръкопляскаха. Слисах се. Всяка дума от устата на този шут се врязваше в душата ми, а моите спътници очевидно се забавляваха.

Напрежението и страха ме връхлетяха отново. Не можех да повярвам, че само преди една-две минути тук съм бил толкова спокоен. Това беше злокобно и опасно място.

— Достатъчно — прекъснах ги аз. — Комедията е неподходяща. Трябва да продължим.

Посочих нагоре към наслоените облаци, очертани на небето като желязна сплав:

— Над тях е Върха. Да вървим.

Но никой не се помръдна. Не се чуваше ни шепот, ни смях. Киларион се преструваше, че тегли Накса към ръба на Кладенеца, а Накса с подправен гняв го налагаше с юмруци по гърдите; Кат глупаво се шегуваше, че ще вземе от водата, за да търгува с нея в Джесподар. Огледах се смутен. Всички ли бяха изгубили ума си. Никога не се бях чувствал по-самотен както тогава, когато осъзнах как моите спътници гледат към Кладенеца. Едни лица изразяваха възторг, други — нетърпение, трети — игрива възбуда. Седемте малки могили не означаваха нищо за тях. Очите на Трайбън бяха изхвъркнали от любопитство. Газин, Марсиел и неколцина други гледаха Кладенеца замислено и се мръщеа, сякаш всеки момент се готвеха да се потопят. Дори Хенди изглежда се изкушаваше. Само Тиса показваше, че разбира опасностите, които крие Кладенеца, но дори и нейният поглед проблясваше загадъчно.

С блъскане, викове и бутане ги отстраних от това място. По тясната пътечка се върнахме към главния път. Щом се отдалечихме от Кладенеца, неговото вълшебство избледня и повече не чух глупав смях или плоски шеги.

И все пак там загубихме двама.

Помислих си, че са даже трима, преброих ги — са петнайсет и Транс. Липсваше една жена — Хилт Дърводелката и двама мъже. Кой? Започнах да викам по име.

— Кат? Накса? Йо? — те се обадиха.

Някой каза, че Газин Жонгльора не е с нас. И изведнъж ме преряза, че Трайбън не се вижда никъде.

Господи! Трайбън! Беше твърде много, за да го понеса. Без да ме е грижа какво ще кажат другите, се затичах лудо назад към Кладенеца с надеждата, че няма да е твърде късно да го измъкна от мъртвешките води.

Но ето, че той идваше, подтичваше весело по пътеката.

— Полър? — викна той и се втурна към мен.

Едва не се сблъскахме. В последния миг завих и смогнах да се задържа, за да не го помета, но се препънах в щръкналия като голям зъб в страни от пътя каменен блок. При удара си изкарах въздуха и

останах залепен за скалата. Обгръщах я здраво с ръце, докато отново успях да си поема дъх.

— Да не си помисли, че съм си отишъл, Полър?

— Ти какво реши, че си помислих? — беснеех аз.

Той се усмихна. Никога не го бях виждал толкова лицемерен.

— Нали знаеш, че никога няма да го направя. Но Газин и Хилт го направиха.

Не беше съвсем неочаквано за мен, макар че новината ме разтърси.

— Какво? — извиках аз. — Къде са те?

По лицето на Трайбън прочетох, че не са излезли от Кладенеца; не са го използвали за възкресение, а за забрава. После разбрах, че Трайбън е стоял там и е гледал всичко, изучавал го е по неговия хладнокръвен и разумен начин, с научен интерес е наблюдавал безпристрастно как един мъж и една жена, обвързани чрез клетва, отдават телата си на смъртно разложение. В този момент, за пръв път между мен и Трайбън се отвори пропаст, налегна ме неимоверна тъга, въпреки че нямаше защо да се озадачавам — той винаги си е бил такъв.

Върнахме се заедно при Кладенеца. Представих си как изваждаме смалените тела и правим още две малки могили до другите седем, но от Газин и Хилт нямаше и следа. Близко до брега намерихме прътове, вероятно същите, които бащата на моя баща бе използвал, за да изтегли скелета на баща ми и шестимата му спътници от Кладенеца. Започнахме да бъркаме във водата, но не намерихме нищо.

Тогава проумях, че баща ми и неговите приятели, макар и смалени до размера на пеленачета, сигурно бяха променили решението си в последния момент — когато душите им са били вече сгърчени и измъчени — и са се опитали да излязат от Кладенеца. Загинали са на ръба, хванати за ръце. Но Газин и Хилт му се бяха отдали окончателно. Дори не се опитах да разбера защо. Построихме могили в тяхна памет и се върнахме при другите. Разказах им какво се бе случило. По-късно същия ден, докато вървахме по скала с формата на език, която сякаш ни отвеждаше право към празното пространство, Трайбън предложи да ми опише сцената, на която е бил свидетел. Погледнах го така застрашително, че той се сви далеч от мен и минаха часове преди да се осмели да ме приближи.

НАВЛЯЗОХМЕ в зоната на мъглата. Беше навсякъде, обгръщаше ни като плътно вълнено наметало и ние се движехме, сякаш потъвахме все по-дълбоко в някакъв сън.

Това беше краят на мъките ни, последният стадий от нашето дълго пътуване. Всички го знаехме, никой не говореше, никой не наруши свещения миг. Докато се изкачвахме по последния зъбер на огромната планина, бяхме по-тихи от мъртъвци.

Всичко зад нас беше бяло. Не се виждаше нищо. Бяхме на покрива на Света, някъде по пътя към Небесния свод, като че ли всичките несгоди на пътя изчезнаха сякаш никога не ги е имало.

Не можехме да видим нищо пред нас. Нямаше видимост ни вляво, ни вдясно. Знаехме единствено, че се движим по вертикална оголена скала, не по-широка от две стъпки, с бездънни пропасти от двете страни. Може и да сме ходили не по друго, а по въздуха, следвайки пътеката, която минава през средата на нищото. Нямаше значение. Нищо нямаше значение. Това беше краят на пътуването. В колона по един се придвижвахме упорито напред. Сега Тиса ни водеше в това безкрайно Царство — тук всички са като слепи, водеше ни нейната сила на Санта-Нила. Вървах зад нея, зад мен Хенди и след това Трайбън. В какъв ред идваха другите не мога да кажа, защото бяха невидими за мен, но струва ми се, че Транс бе последен в редицата — подскачаше доста зад другите. Обикновено правеше така, ако не предпочетеше да избърза много напред. За мое учудване нямаше вятър. Но въздухът беше хапещо леден, невъобразимо смразяващ. Жилеше ноздрите ни, хапеше гърлата ни и падаше в дробовете ни като разтопен метал. Ние се приспособихме доколкото можахме към условията и обстановката на такава височина — вече нямахме друг избор, освен да понасяме мълчаливо връхлитащите ни беди. Струваше ми се, че кожата ми се втвърдява и започва да се люци, очните ми ябълки се вкаменяват, а пръстите ми се чупят, когато ги прегъвам.

Отдадох се на студа, сякаш беше топла завивка. Прегърнах го като моя любовница. Навлизах все по-дълбоко навътре в студа, сякаш бях дошъл единствено, за да го открия. Нямаше градация за него — беше абсолютен студ, неопровержим студ, съвършено постижение на студа. И това ни успокояваше по някакъв начин. Колкото и по-нагоре

да се изкачваме, не можеше да стане по-студено. И така ние продължихме спокойно, почти претръпнали, по невидимия каменен склон, който ни водеше към крайната точка на нашето Поклонение.

НЕ МОГА да кажа колко трая последния етап от изкачването. Минута, година, стотици десетки години — беше все едно. Когато изкачваш Коза Сааг, си във време, което е извън времето.

Около нас ставаше все по-бяло. Не можех да видя вече нищо, дори Тиса, която беше точно пред мен. Спрях се. Не от страх — бяхме в Царството, където страхът не значеше нищо — а просто защото ми се стори, че е по-разумно да спрем. Стоях неподвижно, времето нямаше измерение, така че може да съм стоял десетки хиляди години.

Неочаквано почувствах напрежение около дясната си ръка, сякаш въздухът там се бе сгъстил. Постепенно схванах, че Тиса се е върнала и държеше китката ми с две ръце. По необясним начин разбрах какво трябва да направя — пресегнах се с другата си ръка назад и заопипвах в гъстия въздух докато намерих ръката на Хенди. Така направиха всички — навързахме се във верига, подобна на онази, която видяхме при хората-паяци на Сембитол. Тиса ме дръпна леко и аз направих крачка напред. После отново ме дръпна и аз направих още една, и още една, и още една.

През цялото време виждах само безкрайна белота.

Още една стъпка и всичко се промени. Белотата се промени и изчезна. Ярка слънчева светлина се втурна към нас сякаш боговете търкулнаха Екмелиос в краката ми. Тиса ме изтегли напред, аз издърпах Хенди, тя издърпа Трайбън и така по веригата един по един излязохме от мъглата на равно, открито място, заобиколено от всички страни с тесни сивкави скални върхове.

Тиса пусна ръката ми, извърна лице към мен и ние се взряхме един в друг. Очите ѝ бяха кръгли като луни, блестящи вадички от сълзи се стичаха по скулите ѝ. Тя се усмихваше, както никога не я бях виждал да се усмихва. Каза нещо, ала вятърът го отнесе преди да стигне до ушите ми. Тук отново имаше вятър и той пробождаше на тласъци при всеки свиреп повей. Кимнах, сякаш бях разбрал и усетих, че и по моето лице шуртят сълзи като отприщен бент и предадох на

Хенди онова, което ми каза Тиса, макар че не бях я чул, не чувах дори собствения си глас, когато изговарях думите.

— Да — Хенди също кимна.

Беше разбрала. Всички разбрахме. Бяхме преминали през всички Кралства на Стената и сега бяхме на покрива на Света. Бяхме в дома на боговете, на Върха на Коза Сааг.

В ТОЗИ ПЪРВИ МИГ на захлас се размърдахме, като че ли спящи хора се събуждат просто в друг сън. Светлината бе толкова ярка, че се забиваше подобно копия в очите ни, а въздухът — сух, остър и кристален, невероятно студен, не приличаше много на въздух.

Постепенно започнах да виждам по-ясно.

Мястото беше по-малко отколкото очаквах. Върха. Предполагам, че човек може да го обходи от единия до другия край за няколко часа. Представях си изтънено скално острие на Върха на Стената, нещо като шило или свредел и отдолу той наистина изглеждаше така. Но на нас, които стояхме на него, ни приличаше по-скоро на плато, отколкото на иглен връх. Малко или много имаше кръгла форма, а наоколо бе обградено със скална палисада от груби остроъбни канари. Небето беше по-скоро черно, отколкото синьо, звездите светеха посред бял ден, а също и две от луните. Под нас огромна плътна преграда от облаци скриваше Света, така че бяхме изолирани в едно Кралство на пустош и студ.

Но горе не бяхме сами. Вдясно, недалеч от нас, стоеше чудновата бляскава къща — бих казал по-скоро машина, отколкото къща, защото цялата бе от метал и стоеше върху две свързани подпори като гигантско насекомо, което ще тръгне всеки момент. Имаше нещо подобно на прозорци и видяхме, че от там надничат лица. Доста подалече вляво забелязахме втора къща или по-скоро руините ѝ, защото бе разядена и изгнила, превърнала се в овехтял, разкривен, разнебитен сандък с големи дупки по металните стени. Беше много по-голяма от по-новата, разположена близо до нас.

Да не би това да е домът на Боговете?

Ако това е така, къде са самите Богове? Никъде не виждах Богове.

Озадачих се много. Със сигурност това беше Върха, нямаше друг, а на Върха беше домът на Боговете. Цял живот са ни учили така и ние вярвахме сяпо. Но тук аз не виждах Богове.

Между двете къщи забелязах да се движи банда скитници — около дузина диви и груби същества-зверове, които издаваха странни гърлени звуци. Те приличаха, но само приличаха, на хора. Изглеждаха по-скоро като маймуни — грозни, влачещи се, тромави маймуни. Бяха се подредили в широк, рехав кръг около по-новата, блестящата метална къща и по всичко личеше, че са я обсадили. Със страхотна ярост и настървение скачаха около нея, крещяха диво, правеха гримаси и замерваха с камъни, докато в същото време тези отвътре — които и да бяха те — надничаха с очевиден ужас, но не предприемаха нищо, за да се защитят. Обитателите на Върха бяха потресаващи същества — изродени скотове. Ръцете им бяха твърде дълги, а краката твърде къси, останалите части на тялото им бяха в грозни и отблъскващи пропорции. Бяха покрити с дебела, груба и рунтава козина, но не толкова гъста, че да скрие безбройните мехури, язви и рани по кожата. Очите им бяха мрачни и безизразни, зъбите — изпочупени и стърчащи, раменете — свити и прегърбени. Независимо от студа, бяха голи или почти голи. Всичките бяха в състояние на Промяна, защото по някои се виждаха гърди, на други висяха мъжките органи. Хрумна ми, че тези невероятни диви същества навярно са нашите примитивни праотци, които са във фаза на непрекъсната сексуална готовност и не могат да приемат неутрална форма.

Но точно в този момент няхах време за повече разсъждения, защото маймуноподобните същества от Върха забелязаха присъствието на новопоявилите се странници в тяхното малко Кралство и насочиха вниманието си към нас. Атакуваха ни изневиделица. Издаваха пронизителни звуци, размахваха юмруци, плюеха, загребваха шепи чакъл и го хвърляха срещу нас. Хвърляха не само чакъл. Доста голямо парче скала удари Малти по рамото и я събори. Друго уцели Нарил по бузата — той падна и се сви, прикривайки лицето си с ръце. Извъртях се бързо, когато покрай ухото ми профуча остър камък, но точно в този момент друг попадна в гърба ми и дъхът ми спря.

В първия миг бях твърде зашеметен, за да разсъждавам. Вляво от мен чух гласа на Транс, който надвикваше вятъра и ответните крясъци

на Киларион. Погледнах ги — те се насочваха яростно напред и размахваха тояги сякаш бяха пламтящи саби. Зад тях с рев тичаха Гали, Грисиндил, Талбол и също размахваха тояги. Следваха ги почти всички останали без Тиса, Трайбън и Хенди.

Обитателите на Върха се стъписаха от втурналата се към тях фаланга. Изпаднаха в смут. Спряха яростната си атака, застанаха неподвижни и се споглеждаха един друг, издавайки пронизителни викове от страх. После се обърнаха и хукнаха по равното пространство съвсем като скалните маймуни. Бързо изчезнаха далеч от руините и потънаха в невидими бърлоги сред пукнатините на опасващите скали.

Оглеждахме се един друг с изненада и облекчение и започнахме да се смеем. Колко лесно било да ги отблъснем! Кой би помислил, че ще побягнат още при първия знак на съпротива? Благодарих на Транс за неговата съобразителност и поздравих останалите за куража.

Трайбън стоеше до мен безмълвен. На лицето му се четеше ужас.
— Какво има? — попитах аз. — Ранен ли си?

Той поклати глава. Посочи в далечината към скалите където избягаха обитателите на Върха. Ръката му трепереше.

— Човече, в името на Креш и Тиг! Какво има?

— Боговете — промълви Трайбън и гласът му звучеше по-скоро като мъртъв. — Това са те, Полър. Креш и Тиг, Санду и Селемой. Те са. Те са. Ние току-що ги видяхме. Това са нашите Богове, Полър. Съществата от Върха.

Главата ми се завъртя. Каква чудовищна глупост избълва Трайбън! Усетих, че под мен зейва пропаст. Тези зверове да са Боговете? Какво говореше той? Какво говореше? В първия момент бях смаян, а после вбесен и едва не го ударих заради безочливото богохулство. Дори в този момент, тук, на студения и скалист Върх на Коза Сааг, аз все още хранех непоколебимата вяра, че Креш, Тиг, Селемой, Санду, Нир-и-Селин и другите златни божества сигурно ни чакат някъде наблизо в ослепителен дворец, такъв какъвто го бях видял в съня си онази нощ, когато лежах до Хенди под звездите. Но задържах ръката си от любов към него и с всички сили се опитах да проумея какво иска да каже.

— Помниш ли — попита ме той, — какво каза Земянина преди да умре? За кораба, дошъл от един свят, наречен Земя и кацнал тук на върха на Коза Сааг, за селището, което основали тук.

— Да, помня.

— Какви други биха могли да бъдат тези животни, ако не злощастни издънки от селището на Земяните, основано тук много отдавна.

Размислих се. Съгласих се, че част от думите на Трайбън може и да са верни. Изродените същества не приличаха много на Земяните, но все пак по форма бяха по-сходни с тях, отколкото с нас. Имаше прилика в силуета. На външен вид Земянина не бе така отблъскващ като тези същества, но неговите пропорции наистина напомняха много техните — дълги ръце, къси крака, особено разположение на главата върху рамената му. Имаше и още една прилика — той никога не навлизаше в безполова фаза, а винаги беше в стадий на изразена мъжественост, както очевидно и мъжкарите от стадото.

Тези подскачащи животни бяха по-скоро от рода на Земянина, отколкото от нашия. Злощастни, отблъскващи потомци, предположих аз, на Земяните, дошли тук много отдавна да основат селище. Да, помислих си, сигурно са някакъв вид Земяни. Но това не ги прави богове. Диви, изродени Земяни — ето това бяха те. Постепенно, в течение на хилядите години престой тук, се бяха превърнали във варварско племе.

Споделих откритието си с Трайбън.

— Къде тогава са Боговете? — попита ме той с толкова остри нотки в гласа, че вече не приличаше въобще на глас. — Къде, Полър? Къде са те? Ние сме на Върха — няма съмнение, нали? Но аз не виждам бляскави палати. Не виждам позлатени дворцови градини. Не виждам залата за пиршества на Креш. Първия Катерач каза, че като се качил, намерил тук Боговете. Е, къде са сега?

Той още веднъж посочи с ръка към скалните бърлоги на дивите Земяни.

— Къде са те, Полър?

24.

Нямах отговор за въпросите на Трайбън. Думите му нараняваха моята душа, приемах ударите, но сърцето ми се свиваше от болка и в един момент помислих, че най-добре е да се хвърля от планината вместо да слушам какво говори. Но нещо налудничаво в мен се обаждаше, че Трайбън, както често се случваше, е прав в твърдението се, че на върха на тази планина няма Богове и — другата възможност — че по някаква ужасна грешка тези същества се бяха увековечили и обезсмъртили през хилядите години Пилигримство като наши Богове или деца на нашите Богове.

Не можех да приема такава вероятност. Беше не само богохулство, а абсурд — да отрека всичко, в което вярвах. Да дойдем чак дотук, да изстрадаме толкова много — *за нищо*? Не можеше да бъде. Подобна мисъл събуждаше ураганни ветрове в душата ми.

Но нямаше как да отхвърля аргументите на Трайбън. Наистина, къде бяха мечтаните дворци? Къде бяха Боговете? Огледахме Върха от край до край. Не намерихме нищо друго, освен двете метални къщи — едната малка и лъскава: от там надничаха лица, които никак не приличаха на божествени, а другата — голяма, стара, в руини — и още — банда странни голи същества, които подскачаха, крещяха и, необяснимо защо, ни нападаха.

Беше ужасен момент. Всички ме гледаха, чакаха да им кажа какво да правят. Не бяха чули какво изрече Трайбън, не знаеха и какво ми довери Земянина за Върха и Боговете в предсмъртния си час. Стояхме на Върха. Какво ли щеше да се случи сега? Какво можех да кажа? Как можех да обясня? Ето венецът на нашето Поклонение. Това ли беше всичко — две метални къщи и странни кресливи същества? Може би сега трябваше да обърнем гръб, да се спуснем надолу през всичките безбройни Кралства обратно до почти забравеното селище в основата на Стената, откъдето тръгнахме преди толкова много време и да се заселим в Кръглата Къща, като премълчим какво сме видели на Върха, точно така, както правеха всички Завърнали се.

В устата си чувствах вкус на пепел. Никога не бях изпитвал такова отчаяние. Не можех да се скрия, не можех да избягам, не можех да дам никакво обяснение. Но вероятно блестящата метална къща е в състояние да ни отговори на въпросите или поне на част от тях.

С крака, натежали като олово, се запрепъвах напред, без да имам определено намерение, намерих се пред малката лъскава метална къща на подпори. Лицата все още надничаха от прозорците.

От толкова близко разстояние съвсем ясно разпознах какви са. Както и да изглеждаха, не бяха лица на Богове, не, със сигурност не бяха Богове.

Бяха лица на Земяни. Тримата приятели на Земянина, при които толкова искаше да се върне преди да умре.

Бях обещал да го доведа при тях. И го доведох.

— Земяни! — направих фуния пред устата си с ръце и извиках с всичка сила. Струваше ми се, че вятърът отвява думите ми. Самият аз трудно чувах гласа си, но продължих да викам:

— Земяни! Земяни! Чуйте ме! Аз съм Полър Недъгавия от селището Джесподар и имам нещо за вас!

Тишина. Платото мълчеше зловец.

— Земяни, чувате ли ме? Използвайте онези ваши малки кутийки, с които можете да говорите на нашия език!

Но как да ме чуят, затворени в тяхната метална къща?

Обърнах се и погледнах назад. Киларион и Талбол пренесоха запазеното тяло на Земянина през последните метри от нашето пътуване до Върха. Сега той лежеше като захвърлена кукла в края на платото.

Направих знак на Киларион:

— Донеси го тук!

Той кимна и вдигна тялото на Земянина, метна го през рамо — то увисна безжизнено — и го понесе към мен. Казах му какво да направи; той положи Земянина с лице към металната къща и подпря гърба му на скала, така че да гледа към тях.

— Земяни! — извиках аз. — Тук е вашият приятел! Намерих го да скита далеч оттук, долу и го взехме с нас, грижихме се за него до смъртта му! Задържахме го при нас дори и след това! Ето го! Доведохме приятеля ви.

Чаках. Какво друго можех да направя, освен да чакам?

Лицата изчезнаха от прозорците на металната къща. Но нищо друго не се случи. Този миг продължи безкрайно дълго. Чух как зад мен хората ми мърмореха. Сигурно си мислеха, че съм полудял. Самият аз бях започнал да се чудя дали не е така.

Но аз чаках. Чаках.

После нещо като врата в металната къща започна да се отваря с хлъзгане. По-скоро като люк. Появи се стълба. Хрумна ми, че може да не е точно къща, а по-скоро кораб, с който Земяните пътуват между световите. А другата — старата и разрушена, вероятно е корабът на заселниците от Земята, дошли в нашия свят преди години.

Видях крак на най-високото стъпало на стълбата. Един Земянин слизаше. Беше много слаб, с дълга развяваща се коса, която изглеждаше като златна; носеше кутийката за говорене, подобна на онази, на нашия Земянин. Бих казал, че този Земянин беше по-скоро тя, защото ясно видях подутините на двете ѝ гърди под съвсем лекото облекло, което носеше, въпреки пронизващия студ. И така този Земянин беше тя, в сексуална форма. Дали не бях прекъснал любовен акт? Не, навярно тя през цялото време е така. Колко невероятно ми се виждаше, че телата на тези хора бяха винаги в готовност за съвокупление. Това само затвърди предположението ми, че Земяните, които външно приличаха на нас по толкова много дребни неща, в действителност са чуждоземни същества и имат различен произход.

Женският Земянин тръгна към мен и се приближи на около дузина крачки разстояние. Тя погледна умрелия Земянин и въпреки че не можех да бъда сигурен какво точно изразява лицето на един Земен жител, ми се стори, че на нейното се изписа неудоволствие, неприязън, дори отвращение. Струва ми се, че долових и страх.

Тя промълви:

— Вие ли го убихте?

Гласът ѝ, който излизаше от езиковата кутийка, беше по-тънък от гласа на Земянина, тоновете бяха високи и ясни.

— Не — реагирах аз с възмущение. — Ние не сме убийци. Обясних ви, че го намерихме да скита из планината и се погрижихме за него. Но той беше много изтощен и скоро умря. Реших да ви го донеса, защото той много силно искаше да се върне при вас и мислех, че ще пожелаете да си го приберете.

— Откъде знаехте, че сме тук?

— Той ми каза.

— О, — тя кимна и аз не се усъмних какво означава.

Обърна се, помахна и от кораба дойде друг Земянин, а след него и трети. Вторият изглеждаше мъж с яко телосложение и широко тъмно лице, а третият имаше гърди като първия и развяваща се коса, която беше изумително дълга и с впечатляващо червеникав цвят. И двамата носеха малки метални тръбички в ръцете си. Забелязах, че другата, с червеникавата коса, имаше подобна тръбичка, вързана за ханша. Предполагам, че бяха някакво оръжие. Но златокосата направи знак и другите прибраха тръбичките в малки калъфи като нейния.

И тримата стояха срещу мен. Доколкото разбих техните движения, струваше ми се, че бяха неспокойни и нащрек. Е, те имаха основание да се боят от нас, но бяха излезли от кораба си и това вече беше знак на доверие. Един от тях, червенокосата, отиде до умрелия, коленичи и известно време се взира в лицето му. После го докосна нежно. Каза нещо на другите, но тъй като не носеше говореща кутия, аз, естествено, не можах да разбера.

— Ти Пилигрим ли си? — попита мъжкият Земянин.

— Да. Бяхме Четирийсет, когато напуснахме Джесподар, а останахме само толкова. — Навлажних устни и поех дълбоко въздух. — Ако знаете какво представляват Пилигримите, сигурно сте наясно, че сме тук, за да търсим Боговете си.

— Да. Знаем.

— Това ли е Върха? Тук ли са Боговете?

Той погледна за момент говорящата кутия и прокара ръце по страните ѝ, сякаш в този момент това беше най-важното, което следваше да направи. Накрая някак мрачно потвърди:

— Да, това е Върха.

— А Боговете? — гърлото ми беше толкова пресъхнало, че думите едва се изнизаха.

— Да. Боговете — той кимна рязко и нервно. — Тук е мястото, където живеят вашите Богове.

За малко щях да се разплача. Сърцето ми радостно подскочи в гърдите. Мрачното отчаяние мигом се стопи. Боговете! Боговете, Боговете, Боговете, най-после Боговете! Погледнах тържествуващо към Трайбън, за да му възразя: Виждаш ли? Сякаш му дадох да се

разбере. През цялото време със сигурност знаех, че Боговете са тук, защото Върха е свято място.

— Къде са те? — целият треперех.

И Земянина посочи в същата посока, накъдето бе посочил и Трайбън: към пукнатините на отсрещната стена, където дивите Земяни избягаха и се скриха.

— Там — каза той.

ТОВА БЕШЕ най-тежкият миг в моя живот. И в живота на всички останали.

Седяхме на каменистата земя пред малкия метален кораб, който сякаш си почиваше на това студено равно място на Върха на Света. Земяните ни разказаха горчивата истина за нашите Богове.

Мъртвият вече Земянин се опита да ни намекне, но така и не събра смелост да ни разкрие всичко докрай. Бащата на баща ми също спомена за ужасите на Върха, без да влиза в подробности. Трайбън, естествено, разбра всичко още щом стигнахме Върха. Той отдавна бе сънувал всичко точно така и сега си спомних какво ми бе разказвал. Но аз се опитвах многократно и по всякакъв начин да отхвърля истината, колкото и правдоподобна да беше тя. Този път обаче, дори аз не можех да си затворя очите пред недвусмислените факти, защото бях на Върха и виждах със собствените си очи какво има. В допълнение сведенията на новопоявилия се Земянин се стовариха върху мен с неумолима сила.

Ето какво научих от Земяните, там на Върха, в онзи мрачен час. Налага се да го споделя с вас, в името на вашите души. Чуйте и повярвайте. Слушайте и помнете.

Те казаха — повечето време говореше златокосата — че расата на Земяните пътувала навсякъде из Небесата. Те пътували между звездите по-лесно, отколкото ние от едно селище до друго. Имало много Светове в Небесата, някои красиви и приятни, други — не. И навсякъде, където намирали хубав въздух, вода и нещо за прехрана на Земяните, правели свои селища, защото техният свят бил пренаселен и нямало място за всички.

И така, те дошли в нашия свят — ние го наричаме просто Свят — и част от него се оказал подходящ за живот на Земяните, а другата част — не. Те се установили само в районите, където могли да

живеят: тук, по високите места на Коза Сааг. Станало много отдавна, преди десетки стотици години, повече отколкото можех да си представя.

Не можели да слязат към ниските части, тъй като там е горещо, а въздухът — тежък и сгъстен. А от селищата в низините никой не се бил качвал догоре, защото пътят е суров, изпитанията — тежки, студът — голям, а въздухът — разреден, а също и защото не сме имали нужда от такова дълго и опасно пътуване, при положение, че притежаваме богатствата на долините, които могат да ни изхранят. Живели сме в нашата територия и сме обявили изкачването по тези височини извън закона — обяснението било, че Санду Отмъстителя ни е прогонил от там долу и не бива никога да се връщаме. И така, без да знаем, ние сме делили нашия Свят с хора, дошли през Небесата от Земята, а малкото дочуто за обитателите на върховете на Стената било причина да ги мислим за богове, демони или други подобни създания.

Тогава Първия Катерач се осмелил да наруши забраната, изкачил Стената, стигнал Върха и срещнал Земяните. Те Го приветствали, поканили Го и Му показали чудесата на построеното тук селище. И точно както разказва Книгата на Първия Катерач, той научил от тях как да използва огъня, как да прави сечива, да отглежда посеви, да строи здрави постройки и още много полезни неща. Слязъл от Стената и ни научил на тези неща. Това е то истинското зараждане на цивилизацията. Това било и началото на ежегодното Поклонение — обясни златокосата.

Възникнал обичаят да изпращаме най-добрите си хора на Върха и да се представят на Земяните, които сме мислели за богове, а те всъщност били смъртни. Искали сме, като им отдадем почит, да научим от тях нови неща и да занесем познанията си долу в низините, както бе сторил Първия Катерач. Пътуването било дълго и трудно и само някои от дръзналите да се изкачат оцелявали и стигали до Върха, защото имало безчет смъртни опасности по пътя — особено Огъня на Промяната, излъчването на Планината, което ни изкушава да преобразим телата си до неузнаваемост. Малцина успявали да избегнат опасностите на Стената и стигали до Върха, а още по-малко се връщали. Голямо постижение било да извършиш Поклонение и затова успелите получавали най-големи почести. Само след надпревара помежду си сме добивали правото да предприемем пътуването;

изкачилите Върха били посрещани сърдечно от Земяните и научавали от тях много ценни неща, както направил Първия Катерач.

Трудно ни беше да преглътнем истината, че нашите тачени Богове са обикновени смъртни, странници от друг Свят, които не смееха да слязат от Върха, защото са твърде слаби и непригодни да живеят в низините; че Първия Катерач, комуто отдавахме почитта си, е бил тъй простодушен, че да коленичи, да склони глава пред пришълците сякаш са божества и — нещо повече — да го вмени в дълг на следващите поколения. Преглъщах истината като парчета нагорещен метал.

Станало обаче по-лошо, много по-лошо.

Времето минавало, разказваше златокосата Земянка и нещата в селището на Върха се променили. Сега тя заговори за Огъня на Промяната. В недрата на Коза Сааг действат сили, обясни Земянката, *естествени сили* на приливи и отливи, те променят живата плът в нови и странни форми, които водят до Трансформации в тялото, много по-невероятни отколкото ние в селищата из низините можехме да достигнем. И така, тя потвърди нашите подозрения, че Трансформациите на Стената се причиняват от природните сили на самата Стена. Никаква магия, нито пък волята на Боговете, не са създали Кралствата и техните обитатели. Те са резултат от физически сили. Първата, подчерта тя и така само доказва нашето предположение — е Огъня на Промяната — тайнствена светлина, излъчвана от самите скали. Но — обърна ни внимание — това е само един от многото фактори-причинители на телесните промени по тази планина. Трябва да се добавят редкият въздух, тъй като той пропуска острата светлина на Екмелиос и тази светлина, прониквайки в слабините на Земяните-заселници, променя тяхното семе; променя водата за пиене; а почвата — и тя съдържа нещо. Всички тези особени качества на Стената много променили с течение на времето Земяните, обитаващи Върха. Те претърпели силна и ужасна Трансформация, тези посетители от звездите.

— Умовете им се замъглили. Телата им се деформирали. Забравили са всички умения. Превърнали се в зверове. — И тя направи жест към скалните пукнатини на Стената в далечината, където бяха избягали дивите, зъбеци се същества, които хвърляха камъни по нас.

— Да — обади се Трайбън — разбира се.

Погледнах го. Той седеше като закован, зашеметен, а големите му, широко отворени очи се взираха неподвижно. Струваше ми се, че не диша.

— Възможно ли е да е така? — попитах го аз. — Възможно ли е боговете да се превърнат в... в...

Трайбън махна раздражено към мен и ми посочи златокосата Земянка, която говореше отново:

— Поклоненията продължили, макар че вашите хора вече нямало какво да научат от нас. Превърнало се в традиция да се изкачват на планината и тази традиция била толкова вкоренена, че било невъзможно да се прекъсне. Но успелите да стигнат Върха — не повече от по няколко души — били ужасени от гледката. Мнозина предпочели да не се върнат в селището в низините, защото или не желаели, или се бояли да разкрият истината. Заселвали се по склоновете на Коза Сааг и така възникнали Кралствата на Стената. Силите на Промяната започнали да действат върху тях, както бяха действали и върху нас. Други Пилигрими се върнали вкъщи, но били зашеметени — оставали безмълвни или полудявали от преживените изпитания.

Огледах спътниците си. Истината се бе стоварила върху тях като огромен каменен блок. Хенди плачеше; Тиса, силно пребледняла, се взираше в далечни пространства; Накса Писаря и Йо Учения седяха един до друг със зяпнали уста сякаш ударени по главата; останалите — кой с изцъклени от възмущение и недоверие очи, кой трепереше, кой беше онемял. Дори флегматичният Киларион се мръщеше и мърмореше, взираше се в дланите на ръцете си с разперени пръсти сякаш намираше някаква утеха в тях.

Само Транс изглеждаше непоклатим, съвсем неуязвен от чутото. Бе се изтегнал удобно на земята, като че ли сме се събрали да послушаме изпълнението на Певец или Музикант и се усмихваше. Усмихваше се!

Земянката продължи:

— Неотдавна този кораб ни доведе тук — мен и моите приятели. Знаем, че отдавна в този Свят се е заселила колония от Земята, а нашата задача е да обикаляме от звезда на звезда и да посещаваме колониите, основани на най-различни светове. Ние съобщаваме на Земята дали колониите все още съществуват и какво са постигнали.

Намерихме тук децата на заселниците от Земята и направихме опит да влезем в контакт с тях. Но те, както видяхте, вече са диви същества, неуки, варвари, а и опасни, макар че не го разбрахме веднага.

Тя ни разказа как Земянина, когото бяхме срещнали, пожелал доброволно да слезе колкото се може по-надолу, за да се срещне с хора от Кралствата и от тях да разбере какво се е случило след основаването на колонията на Земяните. Другите останали в кораба с надежда да установят някакъв контакт с изродените и оскотели сънародници. Но щом дивите Земяни от Върха разбрали, че новодошлите са само трима, устроили постоянна обсада и като използвали пръчки, камъни и грубо направени копия ги държали затворени в кораба, така че не могли да оказат помощ на приятеля си долу.

— Но вие имате оръжие — намесих се аз. — Защо не ги отблъснете? Ние успяхме да го направим само с тояги.

Тя се обърна към мен:

— Нашето оръжие е смъртоносно. Ако го използваме, значи да убием свои сънародници, а ние не бихме искали.

Никога преди не се бях сблъсквал с подобен проблем: че оръжие, което убива, а не просто наранява, може да не влезе в работа изобщо. И трябва да се криеш в кораба си на безопасно място, макар да си могъщ като бог, а твоите нападатели — нищо повече от зверове.

— В първия момент, когато пристигнахме на Върха — продължи тя, — ги уплашихме, може би защото си помислиха, че сме само първите от огромна армия. Но ние знаехме, че беше много вероятно да ни нападнат скоро, щом разберат колко малко сме всъщност. И наистина стана така.

Изглежда нямаше какво друго да ни каже. Благодарни ни, че бяхме донесли тялото на приятеля им и после тя и нейните двама спътници влязоха в кораба като ни оставиха напълно съкрушени и разбити на студената камениста поляна, където нямаше да намерим дворците на нашите богове.

— Ето ти на! — прозвуча грубият глас на Транс. — Получихме си го. Богове! Какви ти богове! Има само чудовища! А ние сме глупаци! — и той плю във въздуха.

— Млъквай! — му изрева Киларион.

Транс се обърна към него и започна да се смее с онзи негов смях, който приличаше на триене на метал в метал.

— Разстрои ли се, Киларион? Сигурно. Кой не би се разстроил? Да изминем целия този път, за да открием, че нашите богове са просто глутница изродени зверове, не много по-различни от стадо скални маймуни?

— Млъквай, Транс! — изкрещя отново Киларион с наистина заплашителен тон.

Помислих си, че ще се сбият. Ала Транс искаше само да го вбеси, нямаше достатъчно смелост даже да продължи да го дразни. Киларион се надигна, като че ли се готвеше да скочи върху него, но Транс започна да се хили, направи извинителен поклон — почти докосна с глава земята — и с престолено патетичен тон изписка с дразнещо пронизващ глас:

— Не исках да те обидя, Киларион! Не исках да те обидя! Не ме удряй! Моля те, Киларион, не ме удряй!

— Остави го, Киларион — процеди Гали. — Не си заслужава да се цапаш с него.

Киларион седна, като ругаеше и мърмореше под нос.

Но Транс съвсем не бе приключил:

— Спомняте ли си, едно време ви казах, че сигурно ще стане така — точно това ще намерим на Върха. Казах ви още в Кралството Маласилима, на границата с Огненото Езеро. Някои от Маласилима са се качвали на Върха и бяха видели Боговете — така твърдяха и ми разказаха за тях. Помислих, че ме лъжат, че си измислят, после ми хрумна, че може и да е истина, но реших непременно да се кача и да се уверя сам. И ето, че видях. Видях със собствените си очи, че приказките все пак се оказаха верни. Представете си! Няма богове! Всичко е мит, всичко е измама! Няма нищо друго, освен глутница изродени...

— Достатъчно, Транс — обадох се аз.

— Какво има, Полър? Не можеш ли да погледнеш истината в очите?

Но отчаянието ми се беше върнало с пълна сила, още по-черно и по-разтърсващо от преди, бе вцепенило сърцето и разума ми така силно, че не можах дори да отговаря.

Киларион видя, че мълча, стана, приближи се до Транс и го погледна отгоре:

— Ако не беше такъв страхливец, щях да ти покажа истината. Но Гали е права. Не трябва да си цапам ръцете с теб.

— Не, не бива, — подхвана Транс. — Ако ме докоснеш, може да те променя в нещо точно като мен. Ти знаеш, че мога да го направя. Но няма да ти хареса да изглеждаш като мен, нали Киларион? Или ще ти хареса? А?

Отидох до Транс и застанах между двамата — започнах да избутвам леко назад Киларион, а Транс предупредих:

— Чуй ме. Ако кажеш още една дума, тя ще бъде последната. Ясно ли е?

Транс се поклони отново почти така дълбоко и така презрително, както се бе поклонил на Киларион, погледна ме в лицето и само с устни, без глас каза:

— *Не исках да те обидя, Полър! Не исках да те обидя!*

Обърнах му гръб.

— Да направим лагер тук — казах на останалите.

— Лагер? — възкликна Накса. — Тук ли ще останем?

— Поне за тази вечер — отвърнах аз.

— Защо? По каква причина?

Не му отговорих. Нямах отговор. Бях напълно объркан — водач без какъвто и да е план. Главата ми беше празна, душата — също. Целият смисъл на моя живот се бе сгромолясал. Ако това, което каза Земянина е вярно — а как можех да го отрека — значи наистина няма богове. Върха бе населен с чудовища. Бях посветил половината си живот на Поклонението, а се оказа, че е празно, безсмислено начинание. Искаше ми се да се наплача, но всички ме гледаха, а и този въздух — дали това изобщо беше въздух — ми бе отнел тази способност. Не знаех какво да правя. Не знаех какво да мисля. Злобният шегаджия Транс изрече истината — сега сме лице в лице с реалността — и тя не е онази, очакваната, а различна и твърде сурова, за да я приемем.

Въпреки всичко, водачът бях аз. Дори и сега, когато не знаех защо и накъде, трябваше да продължа да ги водя. В края на краищата вероятно щях да намеря изход, защото някъде в дълбините на моето отчаяние една малка част от мен все още ревностно вярваше, че някъде има богове, че Върха е наистина свято място, както мислехме досега.

— Ще спим ей там — наредих аз и показах към малък склон, закътан от бушуващите ветрове под върха на ронеща се оголена скала.

Оставих Тиса да направи заклинание за закрила. Изпратих Гали и Грисиндил да съберат дърва за огъня, доколкото това изоставено място изобщо можеше да ни предложи такива, а Накса и Малти да открият извор или езерце с прясна вода. Определих Киларион, Нарил и Талбол за първия патрул — трябваше да обхождат в широки кръгове откритата зона над кораба на Земяните и да внимават и за най-малкото раздвижване между „боговете“. В мислите си все още ги наричах така, тези звероподобни същества, изродените божии деца и все пак някакви богове.

Чух гласа на Трайбън:

— В момента има ли някаква работа за мене? Ако няма, искам да отида сам на малко разузнаване.

— Какво разузнаване? Къде?

Той кимна към останките на кораба на древните Земяни.

— Искам да видя какво има вътре. Дали има предмети от Земяните, свещени предмети, останки от стари времена, когато наистина са били богове.

В очите на Трайбън видях твърде добре познатия ми блясък. Блясъкът — белег на вътрешната му неутолима потребност да научи, да знае, да си пъхне носа във всяко странно нещо, което светът поднася. Изведнъж ми хрумна, че ако изобщо се върнем в нашето селище — нещо доста несигурно, защото все още нямах никакъв план, а сега можех да разсъждавам само върху настоящето — наистина трябва да занесем като вещественно доказателство, докосван от Боговете, от истинските Богове, живели по върховете на тази планина преди техния упадък, някакъв свещен предмет. Ужасяваше ме обаче мисълта, че при настъпването на нощта, Трайбън ще иде съвсем сам сред тези разхвърляни купища ръждясали греди и метални плоскости. Кой знае какви спотаили се „богове“ можеха да го изненадат в тъмнината. Не можех да му разреша да тръгне. Той ме моли и убеждава, но аз не отстъпих. Казах му, че е лудост да рискува живота си. Обещах му, все пак, че на следващия ден — ако е безопасно — ще изпратя по-голяма група да проучи мястото.

Мракът падаше. Тъмното небе ставаше още по-тъмно. Изгряха звезди и една студена луна. Корабът на Земяните хвърляше дълга,

остра сянка чак до краката ми. Останах сам и се взирах мрачно отвъд поляната към мястото, където се бяха скрили нещастните същества, за които до неотдавна — преди да ги видим — мислехме като за наши богове.

Към мен се приближи Хенди. След Трансформацията тя стърчеше с глава и половина над мен, макар че иначе бе прозрачна като призрак. Така безплътна сега, сигурно бе скована от вледеняващия студ, ала с нищо не го показваше. Хенди леко ме докосна по ръката.

— Е, сега вече знаем всичко — прошепна тя.

— Да. Или поне достатъчно.

— Ще се самоубиеш ли, Полър?

Погледнах я изумен.

— Защо да се самоубивам?

— Защото вече знаем отговора, а той е твърде зловещ. Или няма богове и никога не ги е имало, или боговете са тук, но са претърпели ужасен крах, а това е дори по-тъжно. И в двата случая няма надежда.

— Така ли мислиш? — попитах аз и си спомних видението ѝ за вечната смърт: тя лежи, затворена в кутия с точните размери на тялото ѝ — нито милиметър по-голяма. По-голямата част от живота си бе прекарала в някакво безрадостно студено Царство на душата, толкова различно от моето.

— Защо го казваш? Винаги има надежда, Хенди, поне докато дишаме и живеем.

— Надежда за какво? Че независимо от всичко, Креш, Тиг и Санду ще се появят и ще ни приласкаят в обятията си? Че на небето ще видим Земята на Двойниците? Че животът ще бъде хубав, приятен и спокоен?

— Животът е такъв, какъвто го направим — отвърнах аз. — Мисля, че Земята на Двойниците е нечия хубава приказка. А Креш, Тиг, Санду и всички останали със сигурност съществуват, но вероятно някъде далеч, много далеч от погледа ни. Някои, които не знаят истината, са измисляли легендата, че живеят на Върха. Мит и нищо повече. Защо всесилните ще предпочетат това непоносимо, скалисто място, когато могат да си изберат място навсякъде из Небесата.

— Казват, че Първия Катерач е бил тук. Първия катерач, когото ние почитаме.

— Той е живял много отдавна. С течение на времето разказите за него са изопачени. Той е намерил тук мъдри същества от друг свят и те са му дали полезни знания. Негова ли е вината, че ги смятаме за богове?

— Не — отвърна тя. — Мисля, че не. В известен смисъл те са били богове. Или поне можем да мислим за тях като такива. Но както каза ти, това е било много отдавна.

За момент тя потъна в собствените си мрачни мисли. После ме погледна отблизо и попита:

— Полър, какво ще правим сега?

— Не знам. Ще се върнем в селището, предполагам.

— Искаш ли?

— Не съм сигурен. А ти?

Тя поклати глава. Повече от когато и да било приличаше на призрак и беше толкова далечна и толкова недостижима за мен, колкото звездите, макар че стоеше редом. Струваше ми се, че мога да видя през нея. — В това селище нямам дом — въздъхна Хенди. — Когато ме откраднаха, го загубих завинаги, а после винаги съм се чувствала чужда.

— Значи ще останеш в някое от Кралствата?

— Вероятно. А ти?

— Не знам. Вече нищо не знам, Хенди.

— Например Кралството на бащата на твоя баща. Ти го хареса. Можеш да се върнеш там. И двамата можем.

Свих рамене.

— Може би да. Може би не.

— Или в някое от Кралствата по-надолу, което не сме видели, вървейки нагоре. Някое хубаво място, не прекалено странно. Не като онези на Кавнала или Квуз.

— Можем да си направим и наше — подхвърлих, ей така, без да имам нещо предвид, защото все още не бях съставил план, никакъв план. — На Коза Сааг има много място за нови Кралства.

— Искаш ли? — в гласа й прозвуча нотка на нетърпение.

— Не зная. Не зная нищо, Хенди.

Чувствах се изпразнен като куха черупка. Днешните разкрития унищожиха сърцето ми. Не беше чудно, че Хенди ме попита дали ще

се самоубия. Не бих го направил, не. Но какво щях да правя все още
нямах никаква представа, никаква.

25.

Разбира се, въпреки всичко, Трайбън отишъл на древния кораб още същата нощ. Щом станало достатъчно тъмно, за да не го види никой, той се измъкнал. Трябваше да го предвидя. От онази страна на полето дежуреше Киларион, но Трайбън е успял да мине някак си незабелязано и бързо притичал в тъмнината.

Разбрах го едва след като чух гласове някъде наблизо, приглушен вик, шум от боричкане, писък от болка.

— *Пусни ме, идиот такъв!* — извика някой.

Беше гласът на Трайбън.

Отворих очи. Лежах, сгушен самотно на спалната рогозка в края на лагера нито заспал, нито буден и се опитвах да превъзмогна студа. Нямаше жена при мен. След Трансформацията на Хенди не бяхме спали на едно място и не бях правил Промени.

Скочих в просъница и на лунната светлина различих очертанията на Трайбън: той се мяташе здраво заловен за врата от някой много по-голям от него. Разбрах, че е Талбол — на пост в тази част на лагера.

Изсъсках остро:

— Какво става? Какво правите вие двамата.

— Кажу ми да се махне — изръмжа Трайбън със сподавен глас.

— Тихо! Ще събудите целия лагер!

Спуснах се към тях и плеснах ръката на Талбол, за да го пусне. Трайбън отстъпи няколко крачки като гледаше навъсено.

Талбол също беше сърдит:

— Промъква се в лагера посред нощ без да каже дума. Откъде да знам, че не е някоя от онези маймуни, дошла да ни нападне?

— На маймуна ли ти приличам? — засегна се Трайбън.

— Не искам да ти казвам на какво...

Махнах му да млъкне и го изпратих отново да продължи обиколките. Трайбън разтърка гърлото си. Бях ядосан, но ми стана смешно, все пак бях повече ядосан.

— Е? — попитах след малко.

— Ходих там.

— Да, въпреки изричната ми забрана. Ти ме смайваш, Трайбън.

— Трябваше да го видя.

— Да. Разбира се. Е, и?

Вместо отговор, той тръсна пред мен някакъв тъмен, безформен предмет.

— Ето! Това е божествен предмет. Корабът е пълен с такива неща, Полър!

Взех го. Беше разядена метална плочка с размери три на четири пръста. Вдигнах я към слабата лунна светлина на Тибиос и макар трудно, успях да различа надпис със знаци, каквито не бях виждал.

— Това е писменост на Земяните — обясни Трайбън. — Изрових я от пода на кораба.

— Какво пише?

— Откъде да знам? Не мога да разчитам техните знаци. Но разбери, Полър, там има цяло съкровище от предмети на боговете. Разбира се, всичко е изпочупено, ръждясало, негодно за употреба, но ти просто трябва да видиш колко са старинни. Сигурно са ги използвали истинските Земяни! Онези, които ние боготворим като Креш и Тиг и...

— Не говори така — раздразнено го прекъснах. — Земяните са учители, не богове. Боговете са много по-висши създания и от Земяните, и от нас.

— Както искаш — сви рамене Трайбън. — Утре сутринта ще дойдеш ли с мен да проучим кораба, Полър?

— Вероятно.

— Най-добре е да отидем всички. Земяните може да ни създадат неприятности. Имам предвид онези от бърлогите в скалите. Докато бях там видях няколко да се спотайват около кораба. Струва ми се, че за тях той е някаква гробница. Направили са нещо като олтар, украсен с клончета и струпани около него боядисани камъчета и когато се приближих да го разгледам, видях, че те горят стръкчета суха трева и пеят нещо монотонно.

Погледнах го втренчен.

— И ти се напъха право при тях? Те можеха да те убият.

— Не мисля така. Подозирам, че са по-изплашени от нас, отколкото ние от тях. Сигурно са имали горчив опит с Пилигрими

преди. Щом ме забелязаха, скочиха и се втурнаха да бягат. Така че влязох безпрепятствено в кораба и никой не се появи. Но скоро ще проумеят, че не сме кой знае каква заплаха за тях и тогава...

— Полър? — чу се друг глас.

Огледах се. Беше Тиса. Дори в лунния полумрак можех да видя страха, блеснал в очите ѝ. Ноздрите ѝ потрепваха сякаш подушваше опасността във въздуха.

— Какво има?

Тя погледна Трайбън с безпокойство.

— Трябва да ти кажа нещо — промълви тя.

— Кажи.

— Но той...

— Можеш да говориш пред Трайбън. Знаеш, че му имам доверие, Тиса. Не се отнася лично до него, нали?

— Не. Не.

Тя се приближи по-близо, разтвори ръката си и показа малък блестящ талисман.

— Докосни го — прошепна Тиса.

Трайбън започна да си мърмори нещо и с любопитство се наведе да го разгледа. Раздразнен го изблъсках встрани и сложих върха на пръста си върху малката гравирани скъпоценност. Повърхността бе топла.

— Какво е това? — попитах аз.

— Това е талисман Санта-Нила. Принадлежал е на майка ми, а преди това на нейната майка. Когато наблизко има опасност, започва да свети.

— Искаш да кажеш, че това е мисловно-сетивно съоръжение, което може да улови... — подхвана Трайбън.

— Не сега, Трайбън — прекъснах го нетърпеливо, а Тиса попитах:

— Каква опасност? От кого?

Отдавна вече се бях научил да приемам на сериозно предчувствията на Тиса. Посочих звездния кораб на Земяните и попитах:

— От тях ли?

— Не, не мисля. Струва ми се, че е от нас. Но не съм сигурна. Полър, чувствам предателството във въздуха. Това е всичко, което

знам.

— Можеш ли да направиш заклинание, за да ти подсказе нещо? Как мислиш?

— Ще се опитам.

— Иди тогава. Виж какво можеш да научиш.

Тя тръгна. Седях смутен до спалната си рогозка нямаше да мога да заспя повече — и се чувствах обсаден от неразрешими проблеми, проблеми извън възможностите ми да ги проумея. Известно време Трайбън остана с мен, утешаваше ме, засвидетелстваше приятелство си и тълкуваше проблемите. Правеше го за добро, но самият той бе изпълнен с противоречиви мисли, така че накрая получих главоболие и твърде малко успокоение. Затова скоро го отпратих.

После дойде Хенди. Тя също не можеше да спи тази нощ.

Коленичи и пъхна ръка в моята — бе странно променена ръка, безплътна, суха и хладна, ръка на скелет. Задържах я, макар да се боях да не я стисна прекалено силно. Радвах се, че дойде при мен, но умът ми бе изтерзан от смут и безпокойство от разкритията горе на Върха. Не можах да й кажа нищо. Бях потопен в хаос от мисли.

— Трябва да се махнем от тук още при изгрев-слънце — каза тя. — Тук няма нищо друго за нас, освен скръб, Полър.

— Изглежда е така — съгласих се аз.

Едва разбихах какво ми казва.

— И усещам, че още по-голяма мъка ни очаква.

Без да я гледам, с безизразен глас, без любопитство я попитах:

— Така ли? И Тиса каза същото. Да не си се Трансформирала в Санта-Нила, Хенди?

— Винаги съм притежавала малко сила — призна тя. — Само малко.

— Така ли? — попитах аз, без особен интерес.

— Усили се, откакто се Трансформирах.

— Тиса казва, че има предателство.

— Да. И аз мисля същото.

— Откъде ще дойде според теб?

— Чувствам го навсякъде около нас — каза Хенди. Разговорът не вървеше. Потънах в мълчание, искаше ми се да заспя. Но тук не можеше да се спи. Седяхме един до друг в полуздрача на лунната нощ и часовете се изнизваха. Изглежда съм дремнал. Бях изгубил чувство

за време, но съобразих, че е твърде късно през нощта, по-скоро към сутринта. Звездите бяха променили местоположението си, Молибос — втората луна — бе изгряла и се открояваше като ярък метален диск върху източния хоризонт и изпращаше снопове студени лъчи към Върха.

Изведнъж Хенди сграби ръката ми.

— Полър! Полър, буден ли си?

— Разбира се.

— Погледни там!

— Какво? Къде? — премигнах и разтърсих глава. Мозъкът ми сякаш бе като оплетен в паяжина и полубезжизнен от студа.

На фона на студената светлина от Молибос, на скалата в средата на Върха, рязко се очерта фигура. Беше Тиса. Лявата ѝ ръка бе вдигната, а двата палеца на ръката ѝ — изпънати като при жест на обвинение.

— Виждам предателя! — викна тя с напевен глас и навярно е проехтял от единия до другия край на Върха. — Виждате ли го? Виждате ли го всички?

И тя промуши много ожесточено въздуха три пъти в посока към древния разрушен звезден кораб.

— Виждате ли го? Виждате ли го? Виждате ли го?

Аз не видях нищо, съвсем нищо.

После от сивкавата далечина неочаквано се появи разкривена фигура и закуца към нея с бясна скорост — мъж с чудовищно удължен крив крак, тичаше толкова бързо, сякаш летеше. Беше Транс, разбира се. Скочи на скалата до Тиса така умело, че мигом си спомних Транс — атлета от моето детство. Три бързи подскока и той беше до нея. Чух я, че извика името му със звънтящия глас на изобличението. Транс ѝ отвърна нещо тихо, приглушено и заплашително. Тиса изкрещя името му още веднъж. А той вдигна тоягата си към нея и ѝ нанесе такъв удар, че сигурно би разсякъл дърво на две. Чух точно такъв звук и я видях как се сви и падна.

За миг останах вцепенен, смразен на място, без да мога да мръдна. На Върха настана мъртва тишина. Чувах само звука от брулеция вятър, който свиреше в ушите ми.

После скочих и се втурнах.

Транс побягна пред мен бърз като сокол в небето, но аз го следвах като светкавица. Тичах още по-бързо в равнинната част край скалата, където лежеше окървавеното тяло на Тиса, минах край стройния кораб на тримата Земяни. Транс тичаше към стария звезден кораб, към мрачните, тъмни руини в отдалечената част на Върха. Стори ми се, че видях космати фигури да се крият наоколо, видях спотаените силуети на „боговете“. Дали не отиваше към тях? В какъв съюз бе влязъл Транс тази нощ? Какъв заговор готвеше с тях?

Около мен се носеше звук подобен на рев. След малко осъзнах, че идва от собственото ми гърло.

Транс почти бе стигнал развалините на звездния кораб и „боговете“ изглежда го приветстваха. Хрумна ми, че сигурно е бил при тях вечерта, тайно ги е организирал, за да ги поведе срещу нас и да ни убие докато спим.

Бързо преодолявах разстоянието между двама ни, защото колкото и бърз да беше Транс, аз тичах със силата и яростта на Отмъстителя в душата си и краката ми едва докосваха земята. Щом наближи останките на кораба, Транс зави неочаквано вляво и изтича с бърз спринт зад отдалечения му край. Последвах го и видях повечето от „боговете“, събрани край едно място с купчина клонки и боядисани камъчета — сигурно беше олтара, направен от изродените Земяни. Транс премина точно през него като разблъскваше „боговете“ на всички страни и хукна нагоре по една каменна стълба на скалата до нас.

Беше голяма грешка от негова страна, защото от другата страна на скалата се спускаше бездънна пропаст. Сам беше влязъл в клопката.

Втурна се нагоре към върха, откъдето сигурно можеше да види долу Царството на мъглата и да разбере, че под него има само огромна празнина. Той се спря там и се обърна. Погледна ме и зачака да стигна до него.

— Транс! — процедих аз. — Транс, кучи сине!

Той се усмихваше.

Краят не означаваше нищо за него. Или може би само едно нещо имаше значение — вероятно бе дошъл тук горе с нас, защото е пожелал смъртта да го стигне на най-свещеното място. Е, и щеше да си я получи. Спуснах се към него, той ме очакваше като борец, здраво закрепен и добре балансиран, като се хилеше в лицето ми. После се

вкопчихме един в друг в битка, от която само един можеше да остане жив.

Беше силен. Винаги е бил атлет на атлетите. Усетих, че макар да е с ужасно изкривено тяло, все още притежаваше силата на стария Транс, силата на онзи Транс — победителя във всички игри: хвърляше копието най-далече от всички, скачаше през летвата сякаш имаше крила. За миг се превърнах в зяпналото момче отпреди много време, което гледа ококорено и със страхопочитание героя на всички състезания. Спомените отслабиха за миг силите ми и Транс успя да ме усуче, да ме извие така, че се надвесих напред, а лицето ми беше обърнато към пропастта. Долу видях бялата мъгла да блести на лунната светлина. Струваше ми се, че различавам големите кухни и шипове на склоновете далече надолу, под мъглата. Той продължаваше да се усмихва и ме буташе все по-напред...

Но аз не бях забравил ужасната гледка как горе на скалата Транс удря крехката и беззащитна Тиса. Мисълта за зверското злодеяние възвърна силите ми. Застопорих се стабилно в една пукнатина на скалата, стъпих твърдо със здравия си крак, а недъгавия подпрях във вертикална плоча, така че Транс не можеше да ме изблъска повече напред към ръба. Известно време, вкопчени здраво, силите ни бяха равни, без някой да може да помръдне.

Тогава започнах да го извивам.

Залюлях го силно, после го повдигнах и здравият му крак увисна, а деформираният стоеше гротескно на земята. Когато го хващах, той ме погледна и дори тогава се усмихваше, предизвиквайки ме да направя най-лошото. Преместих хватката си и обхванах гърдите му, вдигнах го още по-високо.

Той все още държеше по-дългия си крак забит в пукнатина на скалата и се държеше на него като на котва. С всичка сила го ритнах със здравия си крак и го откачих. Завъртях се на недъгавия си крак и го хвърлих от планината. Докато го вдигах и хвърлях, той издаде само един звук, но дали беше смях, дали плач от ярост или страх, не мога да кажа. Миг-два се рееше във въздуха и се взираше в мен. Изглеждаше по-скоро развеселен, отколкото уплашен, после видях как започна да се снижава. Движеше се надолу като падаща звезда: бързо премина през мъглата, от него блесна някаква ярка светлина и аз успях да видя спускането му — блъскаше се в скалите ту тук, ту там, два-три пъти

или повече и отскачаше от тях. После пластовете мъгла се затвори над него, изгубих го от погледа си и за щастие не видях как е продължил да пада в мъгливите дълбини надолу към бездната. Представих си го как пада цял ден, от сутринта до пладне, от пладне до здрач, как пада и изминава цялата височина на Стената, целият обхванат от пламъци и пада докато и последната прашинка пепел от него стигне до основата, до километричния стълб Роцен, до самите граници на нашето селище. Клекнах на ръба на най-високата точка на Стената и гледах отгоре, но вече не можех да видя как Транс пада, пада, пада, през целия път.

Останал без дъх, станах, огледах се полузашеметен и изумен от стореното.

Три-четири разкривени животни, които все още наричах „богове“, се виждаха наблизко, огрени от първите лъчи на зората. Идваха бавно към мен и никак не можех да разбера какво целяха — дали искаха да ми сторят зло, или просто да видят какво представлявам.

И докато стоях срещу тях, срещу онези, които смятах, че са нашите богове, разбрах, че съм осквернил най-святото от всички места, че бях извършил убийство на самия Връх. Няма значение, че заради престъплението срещу Тиса, Транс си заслужи смъртното наказание — аз нямах правото да му го наложя.

При тази мисъл покруса и изумление помрачиха разсъдъка ми и за момент загубих представа кой съм и къде съм. Знаех, само че съм виновен, защото извърших най-чудовищното престъпление и трябва да бъде справедливо наказан. А боговете пристъпваха към мен, за да приемат изкуплението и да отсъдят възмездиято.

Чаках ги с радост. Приготвих се да коленича пред тях. Въпреки всичко, което научих за тях, щях да коленича.

Но когато бяха само на няколко крачки от мен, се вгледах в грубите им лица с увиснали бърни, взрях се в бездушните им празни очи и разбрах, без никакво съмнение, че Земянката ни бе казала истината, че това не са богове, а само изроденото поколение на боговете, ужасяващи, кошмарни подобия на богове. Не дължах никаква почит на тези същества, нито живота си. И мястото, което обитавах, далеч не беше свято, както вярвах в началото на моето Поклонение.

Може би някога е било свято, но сега със сигурност не беше. Нямаше каква вина да изкупвам.

Вече знаех какво трябва да направя. Поколебах се за миг. И тогава се появи Хенди. Вървеше към мен.

Обърнах се към нея и по лицето ми тя разбра какво се готвя да извърша. Кимна ми.

— Да, Полър! Хайде! Да! Направи го!

Беше казала да. *Направи го*. Това ми стигаше.

За момент изпитах жал към тези тромави същества, останки от великите си предци, които ни бяха цивилизовали. Но съжалението ми се стопи и се превърна в омраза и презрение. Бяха ми ненавистни. Бяха чудовищни. Със самото си присъствие оскверняваха това място. Втурнах се към тях и се врязах яростно помежду им. Сграбчих един, вдигнах го високо, сякаш беше безплътен — той бръщолевеше, лигавеше се и сумтеше — и го запратих далеч от мен, в празното пространство. После сграбчих втори, трети и докато те се суетяха около мен, обезумели от ужас, ги изхвърлях през ръба на скалата, долу в пропастта по протежение на Стената, за да споделят участието на Транс. Мълчаливо стоях до ръба, дишах тежко, не гледах наникъде, не мислех за нищо, не чувствах нищо. Нищо. Хенди ме докосна много нежно. Бях ѝ благодарен.

ТАКА завърши моето Поклонение — масово убийство със собствените ми ръце на тези, при които бях дошъл да се поклоня като на богове.

Двете слънца бяха изгрели едновременно, но в двата края на небето и в мъждукащата розова светлина забелязах приятелите ми да тичат към Хенди и мен, най-отпред Киларион и Гали, след тях Талбол и Кат, после всички останали — Грисиндил, Нарил, Накса и другите. Бяха видели как умъртвявам „боговете“. Събраха се около мен и аз им разказах какво се бе случило между мен и Транс.

Тогава съзряхме как от бърлогите се показват и останалите „богове“ и тръгват към нас през равнината. Бяха по-малко отколкото предполагахме — не повече от двайсетина, няколко женски и деца. Защо тръгнаха към нас, не знам — дали да ни убият, дали да ни боготворят, не беше възможно да разберем. Тъпият им поглед и

отпуснатите лица не изразяваха нищо. Щом се приближиха, се спуснахме към тях, скупчихме ги до ръба и ги бутнахме, всяка една от тези издънки, точно както преди много време убихме крилатите богове на Размекнатите в низината при платото. Сега убивахме собствените си Богове. Върха се нуждаеше от пречистване. Някога е бил свято място, после е бил осквернен и така — чак до нашето идване — никой не е имал смелостта или мъдростта, или силата да направи необходимото. Направихме го ние. Те пицяха, хленчеха, трепереха от страх, безпомощни пред гнева ни.

Ние ги унищожихме — всичките. И когато ги ликвидирахме, отидохме до бърлогите им да проверим дали не се крие още някой. Няма да описвам мръсотията и гадните нечистотии в тези пещери. Последните двама от този вид се бяха скрили под мръсотиите, цивреха и трепереха. Извлякохме ги без колебание и ги дотърсихме до ръба. И така най-после яростното кръвопролитие в Царството на боговете на Върха на Коза Сааг приключи.

Когато всичко свърши, едва можехме да говорим.

Стояхме близко един до друг, треперехме от ледения въздух, зашеметени от събитията. Бяхме сигурни, че точно това трябваше да се случи: пречистихме не само собствените си души, но и душите на цялата ни раса, освободихме Земяните-заселници от проклятието, което тегнеше над тях. Въпреки това тежко е да извършиш толкова много убийства. Порази ни въздействието на случилото се и вече не знаехме нито какво да мислим, нито какво да кажем.

Точно тогава тримата Земяни излязоха от кораба си.

Слязоха по стълбата, но останаха пред нея близо един до друг, оглеждаха се неспокойно, стиснали в ръце своите малки оръжия-тръбички, сякаш очакваха да ги атакуваме със същата необузdana ярост. Нямаше причини да го правим, а и целият ни гняв вече се бе изпарил.

Изтощен и замаян, пристъпих напред и коленичих пред тях. Един по един останалите ме последваха и всички се озовахме на колене с наведени глави.

Тогава Земянката със златната коса вдигна говорящата кутийка и проговори — тихо и непринудено сякаш и тя бе изтощена от случилото се.

— Нямаме повече работа в този Свят и затова сега ще си тръгнем. Вие трябва да се отдръпнете до най-отдалечения край на платото и да останете там докато си отидем. Разбирате ли какво ви казвам? От нашия кораб ще излезе огън и ще ви нарани, ако сте наблизко.

Казах й, че разбираме.

Тогавя тя каза с още по-мек глас, че ни желае щастие и се надява с течение на времето да продължим да се развиваме и помъдряваме. Каза ни още, че не бива да се безпокоим от нова намеса на Земяните в нашия Свят.

Това беше всичко. Те се върнаха в кораба, а ние се изтеглихме към отдалечения край на платото.

Известно време не се случи нищо, после изведнъж видяхме, че около кораба се издига прах и миг по-късно под него блесна огнен стълб и го издигна нагоре. За миг малкият блестящ кораб остана неподвижен върху огнената си опашка. После изчезна. Скри се от погледа ни, сякаш никога не го е имало.

— Това бяха истинските богове. И вече ни напуснаха — заключих аз.

Никой не каза нищо повече и започнахме да се стягаме за завръщане от Върха.

ПРЕДИ да тръгнем, изкопахме гроб за Тиса и отгоре построихме могила. Тя ще остане завинаги да лежи на почетно място на Върха на Света. Построихме също и могила в памет на Транс, защото каквито и грехове да имаше, той все пак бе Пилигрим и човек от нашето селище и го заслужаваше. После известно време постояхме заедно в стегнат кръг, плътно един до друг, защото се нуждаехме от взаимната си подкрепа, защото това бе краят на нашето Поклонение, краят на всички Поклонения. Разбрахме, че сме постигнали нещо огромно, макар да не бяхме в състояние да го формулираме. Чух до мен някой да плаче, беше Малти, после Грисиндил, след нея Накса и Кат, заплаках и аз, също и Трайбън, и Гали. Плачехме всички, ние оцелелите, останалите. Никога не бях изпитвал такава любов към някого, както тогава към тези хора, с които преживях толкова много. По време на това пътуване бяхме създали нещо ново — станахме членове на една

Къща. Всички го разбираха, но никой не говореше за него. Дори не смеехме да се погледнем, толкова тържествен беше моментът — гледахме в земята и поемахме дълбоко въздух, държахме се здраво за ръце и оставихме сълзите да се стичат спокойно, докато изляхме всичко от себе си. Накрая вдигнахме поглед — очите ни блестяха, лицата ни бяха озарени от светлината на ново познание — то напираше в нас, макар все още да не можехме да го изразим с думи.

Събрахме останките от оцелелия багаж и безмълвно тръгнахме надолу по пътя, по който се бяхме изкачили. Оставихме Върха зад себе си. Спускахме се към хладните дълбини на Зоната на мъглите, през Царствата на вятъра и бурите, отвъд — към нови Кралства, напред и надолу, напред и надолу, напред и надолу към мястото, откъдето тръгнахме. Хенди вървеше до мен. Тя и сега върви до мен.

Какво ни се случи по пътя надолу не е важно и ще го пропусна. Единственото, което има значение е, че се изкачихме на Коза Сааг, понесохме всички страдания и несгоди, за да стигнем до Върха и там видяхме всичко необходимо, научихме нужното и сега се връщаме към къщи с познанието, което излагам за вас в тази книга — да го премислите и изучите.

Богове няма. Ние сме сами.

Сега знаем, че с нашите хора на Стената стават Промени, но те не са божествени, защото онези, които мислехме за наши богове бяха също Трансформирани, както и много от Пилигримите. Сега вече вярвам, че не присъствието на богове на Върха причиняват Трансформациите в обхвата на Стената чрез облъчването ни с потоци от тяхната божествена сила, а по-скоро Трансформациите са породени от природните свойства на въздуха в горните слоеве, от мощната светлина на слънцето, от силата, която се процежда от скалите и пронизва плътта ни. Това е той — Огъня на Промяната, чийто горещ дъх тлее наоколо и възпламенява нашите естествени заложби за промени, като ги прави по-силни и необуздани. Съзнавам, че изричам еретични слова, но точно така ни го обясни Земянина. Аз самият повярвах, че е така и нека бъде така. Някога е имало висши създания на Планината — Богове, разбира се, или почти Богове, но не те са сътворявали необикновените чудеса, сполетели катерачите по Стената.

Ами Кралствата? Какво са те?

Нищо повече от убежища за неуспелите да научат мъдростта на Стената. В опита си да достигнат целта, някои от катерачите на Коза Сааг са умирали, други — по-малко — са успели, но загубили разсъдъка си, а най-голямата част просто не са сполучили. Именно те създали Кралствата като междинно място за себе си, място между джунглата и облаците, защото за тях не е имало връщане назад към дома, нито път нагоре.

Не бива да ги упрекваме. Трябва да си малко луд, за да искаш на всяка цена да се пребориш с всичко, за да стигнеш Върха, какъвто беше Трайбън, каквато беше Хенди, дори Транс по свой начин. Както и аз. Повечето хора са по-елементарни, по-обикновени, те се отклоняват лесно от своята цел. Кралствата са за тях. А ще устоим ние, които дойдохме да почерпим от мъдростта и знанията на Върха. Ние сме тези, които ще оцелеем.

Сега съм у дома. От Върха донесох знания и сега ги споделям с вас, живея сред вас, белязан от Планината с рани върху плътта ми, а вие ме гледате с почуда и страх.

Ето какво ще да ви кажа — само това и нищо друго:

— Мъдростта на Стената е: не бива да се надяваме на милост и наставления от обитателите горе. Време е да оставим легендите. Тези, които мислехме за наши Богове вече не са там, за да ни помагат в житейския път. Без да разчитаме на тяхната помощ, трябва сами да стигнем до откритията, за да ни помогнат да изобретим още нови неща. Тази мъдрост бе предадена на мен и на Завърналите се с мен, за да ви открием онова, което друг не би се осмелил да разкаже. Във вените ми тече кръвта на Първия Катерач и сигурно Неговия дух ме напътстваше, докато водех моите Четирийсет към Върха.

Трябва да стигнем до извора на Познанието. Трябва сами да построим приспособления за придвижване между селищата, а после — небесни и междוזвездни возила, които ще ни отведат в Небесата и тогава отново ще срещнем нашите Богове. Но този път като равни. Тези неща не са невъзможни. Земяните са ги постигнали. Преди много време те са били скални маймуни, а са направили от себе си Богове. Значи можем и ние!

Значи можем и ние!

Можем да бъдем като Богове — това е истината, която Полър Недъгавия ви разкрива. Наблизо няма други и ако не станем ние, ще

трябва да изживеем живота си без Богове, което е ужасно. Тази мъдрост ви донесе Полър Недъгавия от Върха на Коза Сааг и той я изстрада дълбоко. Тази книга разказва какво преживяхме там с моите спътници, какво видяхме и какво открихме. Всичко изпитах лично върху себе си. Това научих, на това трябва да ви науча в името на вашите души — познание, което не е получено лесно, но аз ви го давам даром. Приемете го и то ще ви направи свободни. Чуйте. Чуйте и запомнете!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.